

ONDERZOEK GEMEENTELIJK WMO-BELEID

JURIDISCHE TOETS VAN HET Huishoudelijke Hulp Beleid

Dé bemiddelaar
van de Achterhoek

September 2016

Onderzoek naar gemeenten en hun Wmo-beleid: is het huishoudelijke hulp beleid van de Nederlandse gemeenten conform de Wmo 2015 en de jurisprudentie?¹

§1. Een korte weergave van het onderzoek en de opzet

1. FNV Zorg en Welzijn heeft aan Jurist Wevers² gevraagd om een helder en volledig beeld te scheppen met betrekking tot het door gemeenten gehanteerde beleid inzake de huishoudelijke hulp. Dit omdat het vermoeden bestaat dat op het gebied van de huishoudelijke hulp de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 wordt overtreden met als gevolg verlies van huishoudelijke hulp voor cliënten en verlies van arbeid voor medewerkers in de thuiszorg.
2. Aangezien het beleid per gemeente verschilt is het tot nu toe lastig gebleken om een goed overzicht te creëren. Dit overzicht is er met dit onderzoek eindelijk gekomen. Dat veel gemeenten zich niet aan de wettelijke kaders en gerechtelijke uitspraken houden is reeds bekend, gelet op de vele rechtszaken en de bezwaarprocedures die door het hele land zijn en worden gevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat ruim driekwart 77% (302 gemeenten) van de gemeenten beleid hebben dat in strijd is met de Wmo 2015 en de jurisprudentie. Van slechts 16% (61 gemeenten) van de gemeenten heeft de onderzoeker kunnen constateren dat het beleid conform de Wmo 2015 is. Deze 61 gemeenten laten zien dat het mogelijk is, ook anno 2015 en 2016, om juridisch correct beleid te hebben met betrekking tot de huishoudelijke hulp. Helaas is het in 27 gevallen (7%) niet mogelijk gebleken om een goed oordeel te geven over het beleid, aangezien de onderzoeker over te weinig informatie beschikte en de gemeente niet of onvoldoende concreet heeft gereageerd op de ingediende vragen.
3. Volledigheidshalve, veel gemeenten zijn of waren ten tijde van dit onderzoek aan het beoordelen of de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep van 18 mei 2016 reden zijn voor een beleidswijziging. Waar mogelijk (of beter gezegd: indien bekend) zal benoemd worden of het college wel of niet voornemens is het beleid te wijzigen. Tot slot dient opgemerkt te worden dat de informatievoorziening vanuit veel gemeenten naar de burger toe, hetzij via de website, hetzij via de pers, in veel gevallen ontoereikend of onduidelijk is. Veel gemeenten noemen niets of zeer weinig over de huishoudelijke hulp en de huidige werkwijze van de desbetreffende gemeente. Daarbij speelt ook mee dat veel openbare informatie van de gemeenten verouderd is. Zo is regelmatig alleen het oude beleid online te vinden en staat het nieuwe beleid alleen uitgewerkt in bijvoorbeeld een verordening of de beleidsregels. Ook wordt vaak de terminologie gebruikt van de oude Wmo en worden termen door elkaar gebruikt, zoals een individuele voorziening, een maatwerkvoorziening, een algemene voorziening en een algemeen gebruikelijke voorziening. De onderzoeker beveelt gemeenten dan ook aan om de voorlichting omtrent de huishoudelijke hulp te herzien en verbeteren, zodat de hulpbehoevende burger direct online (of in folders) kan zien wat het beleid inzake de huishoudelijke hulp is. Door de gebrekkige informatievoorziening heeft dit onderzoek dan ook uiteindelijk langer geduurd dan geanticipeerd.
4. Op de volgende pagina is direct een overzicht te zien van de verhouding correct en fout beleid van alle gemeenten in Nederland. Tevens is de verhouding te zien van de gehanteerde werkwijzen. In het volgende hoofdstuk wordt uiteengezet welke onderzoeksmethode is gehanteerd. In het hoofdstuk daarna wordt ingegaan op het toetsingskader: op grond waarvan oordeelt de onderzoeker of het beleid van een gemeente wel of niet in strijd is met de wet? In de hoofdstukken daarna wordt iedere gemeente per provincie op alfabetische volgorde behandeld. Elke behandelde gemeente of samenwerkingsverband van gemeenten heeft een nummer gekregen om het verwijzen c.q. navigeren te vergemakkelijken.

¹ Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van FNV Zorg en Welzijn, met als doel het creëren van één duidelijk en overzichtelijk overzicht van het beleid van de gemeenten op het gebied van de huishoudelijke hulp met betrekking tot de Wmo 2015. Het beleid wordt kort weergegeven, met vervolgens het oordeel of het door het college gehanteerde beleid juridisch houdbaar is. Opgesteld in de periode. 07-06-2016 – 31-08-2016.

² Hierna genoemd 'de onderzoeker'.

De volgorde van de behandelde provincies is als volgt:

- a. Flevoland
 - b. Zeeland
 - c. Drenthe
 - d. Limburg
 - e. Friesland
 - f. Groningen
 - g. Utrecht
 - h. Gelderland
 - i. Overijssel
 - j. Noord-Brabant
 - k. Zuid-Holland
 - l. Noord-Holland
5. Gemeenten die zeker of zeer waarschijnlijk in strijd met de Wmo 2015 handelen, hebben een * bij hun naam staan. Bij gemeenten waarvan de onderzoeker constateert dat in lijn met de Wmo 2015 wordt gehandeld is een ☺ geplaatst. Tot slot is bij gemeenten waarover de onderzoeker onvoldoende informatie heeft kunnen vinden om een oordeel te geven een ? geplaatst. Let wel, de mate van strijdigheid met de wet varieert per gemeente. Zo zijn er gemeenten die slechts in bepaalde gevallen de wet overtreden (bijv. een eenpersoonshuishouden in een grote woning) of slechts summier afwijken van het CIZ-protocol, terwijl er ook gemeenten zijn die de huishoudelijke hulp volledig hebben afgeschaft. Daar het in dit onderzoek gaat over het juridische oordeel, dus of het beleid in strijd met de wet is of niet, is uiteindelijk geen onderscheid gemaakt tussen de gradatie van de overtreding. Enkel wanneer de strijdigheid met de wet en jurisprudentie zeer klein is, is gekozen voor het plaatsen van een * met een ☺ daarachter.
6. Tot slot, het onderzoek gaat uit van strenge toetsingscriteria. Deze criteria zijn tot stand gekomen door de wetgeving (politieke besluitvorming) en de jurisprudentie (rechterlijke uitspraken). Dat de toetsingscriteria streng zijn is dan ook niet het gevolg van een persoonlijke voorkeur c.q. een mening van de onderzoeker, maar volgt de wetgeving en jurisprudentie zoals geldend tijdens de periode van dit onderzoek (07-06-2016 tot 31-08-2016). Verder dient opgemerkt te worden dat eventuele tevredenheid van de Wmo-cliënten niets zegt over de juridische toets. Dat een beleid in de praktijk goed werkt of dat cliënten tevreden zijn wordt dan ook in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Totaal aantal gemeenten Nederland: 390

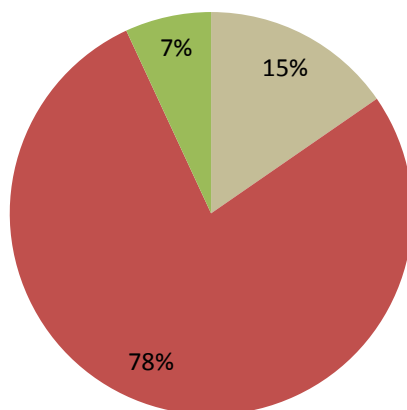
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 60

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 303

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 27

Verhouding correct en fout beleid

■ Correct beleid ■ Fout of discutabel beleid ■ Onbekend beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 136

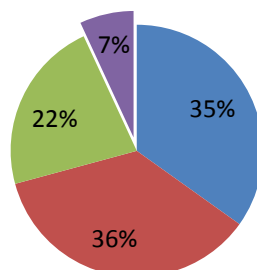
Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 140

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft: 87

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is: 27

Werkwijze gemeenten

■ Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
■ Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
■ Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft
■ Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is

§2. De onderzoeksmethode

1. Om te kunnen beoordelen of het beleid van een gemeente voldoet aan de wet en de jurisprudentie is natuurlijk informatie nodig. De onderzoeker heeft geprobeerd om bij elke gemeente in ieder geval boven water te krijgen welke werkwijze wordt gehanteerd: wordt er gewerkt in uren, in resultaten, via een algemene voorziening of wordt men doorgestuurd naar de particuliere markt? Bij het onderzoek is de onderzoeker met name uitgegaan van de informatie die de gemeente heeft verstrekt op haar website (indien van toepassing, aangezien veel gemeenten onvolledig online weergeven wat hun beleid is), de gemeentelijke verordening en de beleidsregels. Enkel wanneer onduidelijkheid bestond over het beleid werd contact opgenomen met de gemeente. In een grote meerderheid van de gevallen heeft de gemeente ook gereageerd en de gestelde vragen beantwoord. Een zeer klein aantal gemeenten nam het verzoek voor informatie niet in behandeling en verwees naar een Wob-procedure. Tevens heeft een aantal gemeenten helemaal niet geantwoord. Bij een groot deel van de gemeenten die niet hebben gereageerd is daardoor te weinig informatie beschikbaar om hun beleid te beoordelen.
2. Ter verantwoording van de opgenomen informatie is zoveel mogelijk verwezen naar websites van gemeenten, beleidsregels, verordeningen en andere informatiebronnen. De verwijzingen zijn te vinden onderaan de pagina, in de voetnoten.
3. Om tot een beoordeling te komen van het beleid van een gemeente heeft de onderzoeker gebruikt gemaakt van toetsingscriteria en de op dat moment beschikbare informatie. De gegevens zijn met de zo grootst mogelijke zorgvuldigheid verwerkt, desondanks zijn de cijfers onder voorbehoud van eventuele typ- of interpretatiefouten. Mocht het beleid van een gemeente onverhoopt toch onjuist zijn beoordeeld dan kan vanzelfsprekend contact worden opgenomen om dit te laten aanpassen. Let wel: de toetsingscriteria zoals in dit onderzoek beschreven worden daarbij gebruikt om tot een oordeel te komen.

§3. Het toetsingskader

1. Het doel van dit onderzoek is het gemeentelijke beleid onderzoeken aan de hand van objectieve normen/toetsingscriteria. Vanzelfsprekend gaat de onderzoeker hierbij uit van hetgeen de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 noemt, hetgeen de wetsgeschiedenis en de aangenomen amendementen noemen en natuurlijk hetgeen is opgenomen in de jurisprudentie. Met name de rechtspraak heeft veel toetsingscriteria genoemd die gebruikt worden in dit onderzoek.
2. Wat de onderzoeker betreft was het altijd duidelijk dat huishoudelijke hulp viel onder de Wmo 2015, maar desondanks schaften veel gemeenten de hulp af in 2015. Een aantal gemeenten werd teruggedrukt, zoals de gemeente Montferland³ en de gemeente Lochem.⁴ Echter, andere gemeenten kregen juist gelijk, zoals de gemeente Oosterhout.⁵ De Centrale Raad van Beroep heeft echter zeer stellig aangegeven dat huishoudelijke hulp onderdeel is van de Wmo 2015.⁶

“Voordat aan de beantwoording van die vraag kan worden toegekomen, dient gelet op de rechtsmachtverdeling neergelegd in de artikelen 8:6 en 8:105 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) eerst ambtshalve te worden beoordeeld of huishoudelijke verzorging een prestatie is die onder de Wmo 2015 valt, mede gelet op geconstateerde verschillen in de rechtspraak hierover (ECLI:NL:RBZWB:2016:10 en ECLI:NL:RBGEL:2015:7847). De Raad beantwoordt deze vraag bevestigend. De wetsgeschiedenis bevat geen enkel aanknopingspunt dat de wetgever op dit punt heeft willen breken met de Wmo en evenmin dat het voeren van een gestructureerd huishouden als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wmo 2015 niet mede de zorg voor het schoon en op orde houden van

³ Rechtbank Gelderland, 09-03-2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:1490 en ECLI:NL:RBGEL:2015:1494

⁴ Rechtbank Gelderland, 17-12-2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:7847 t/m ECLI:NL:RBGEL:2015:7856

⁵ O.a. Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 07-01-2016, ECLI:NL:RBZWB:2016:9

⁶ Centrale Raad van Beroep, 18-05-2016, ECLI:NL:CRVB:2016:1402

het huishouden zou omvatten, alsook de zorg voor het kunnen beschikken over schoon beddengoed en schone kleding.”

3. De CRvB stelt dus dat er geen enkel aanknopingspunt bestaat om aan te nemen dat huishoudelijke hulp niet langer onderdeel is van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Gelet op de wetsgeschiedenis lijkt het de onderzoeker ook de enige juiste aanname, waardoor gemeenten verplicht zijn om huishoudelijke hulp aan te bieden. Dit betekent dat elke gemeente die de huishoudelijke hulp (hh1, hh2 of beiden) heeft afgeschaft of enkel doorverwijst naar de particuliere markt in strijd met de wet handelt. Opmerkelijk is dat veel gemeenten stellen een algemene voorziening te hebben gerealiseerd, terwijl in de praktijk deze voorziening niets anders is dan doorverwijzen naar de particuliere markt, al dan niet met een kortingstarief. Dit betekent feitelijk afschaffing van de huishoudelijke hulp en dus handelen in strijd met de wet.
4. Dit hangt samen met een andere uitspraak, namelijk de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep in de zaak van de gemeente Aa en Hunze. In die zaak oordeelde de CRvB dat het doorverwijzen naar de particuliere markt en het louter aanbieden van een financiële vergoeding/korting op de hulp geen algemene voorziening is in de zin van de Wmo 2015. Citaat:⁷

“Uit tekst en toelichting van artikel 1.1.1 van de Wmo 2015 volgt dat een aanbieder zich jegens het college verbindt om een algemene voorziening (of een maatwerkvoorziening) te leveren. Volgens de toelichting impliceert de formulering dat een derde die zich jegens de cliënt verbindt tot het leveren van bepaalde activiteiten, diensten of zaken, in dat verband geen aanbieder in de zin van de wet is (kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 110). Gelet op het ontbreken van voorschriften in de verordening en de door appellant gegeven toelichting over de werkwijze met de zorgaanbieders, kan de conclusie geen andere zijn dan dat de algemene voorziening ‘schoonmaken huis’ van de gemeente Aa en Hunze geen algemene voorziening is in de zin van de Wmo 2015. Hieraan staat in de weg dat het schoonmaakbedrijf met de klant contracteert over het verrichten van diensten tegen het volle tarief, zodat het schoonmaakbedrijf in zoverre geen aanbieder is in de zin van de Wmo 2015. Verder blijkt niet - ook niet nadat de Raad daarover bij het college schriftelijk navraag heeft gedaan - van een of meer contracten met een of meer zorgorganisaties waarin deze zich jegens het college hebben verbonden om een algemene voorziening ‘schoonmaken huis’ te leveren en wat daarvan de kosten zijn. Verder heeft appellant niet onderzocht of de aangeboden voorziening voor betrokkene financieel haalbaar is.”

5. Het bovenstaande betekent het volgende. Allereerst moet de gemeente de contracten voor de algemene voorziening met de aanbieder afsluiten. Wanneer deze contracten ontbreken, is er geen sprake van een algemene voorziening. Wanneer een cliënt zelf de hulpverlener/zorgaanbieder moet contracteren, is er geen sprake van een algemene voorziening. Ook interessant is de plicht van het college om te onderzoeken of de algemene voorziening financieel haalbaar is. Het is onbekend hoe deze financiële toets moet plaatsvinden en wanneer iets financieel haalbaar is. Feit is dat het college in het kader van de Wmo 2015 geen financiële gegevens mag opvragen, waardoor het in de praktijk wellicht onmogelijk is om deze financiële toets uit te voeren. Niet genoemd door de CRvB maar net zo belangrijk is de omvang van de algemene voorziening. Uit het onderzoek blijkt dat regelmatig een maximum uren aantal wordt gehanteerd bij een algemene voorziening, bijvoorbeeld 2 uur per week. Gelet op het CIZ-protocol is 2 uur per week voor een groot aantal cliënten en/of situaties te weinig, waardoor de algemene voorziening te weinig compensatie levert en dus niet passend is. De gemeente moet dus ook onderzoeken of de omvang van de algemene voorziening passend is. Ook geldt hierbij dat de omvang van de benodigde ondersteuning tot stand moet komen aan de hand van een deugdelijk protocol. Ook als gebruik wordt gemaakt van een algemene voorziening moet de noodzakelijke hulp tot stand komen door deugdelijk onderzoek en met gebruikmaking van een deugdelijk protocol, zoals het CIZ-protocol. Als bijvoorbeeld een cliënt op grond van het CIZ-protocol 4 uur nodig heeft, maar met de algemene voorziening slechts 2 uur krijgt, dan biedt het college hoogstwaarschijnlijk te weinig ondersteuning en is de algemene voorziening niet adequaat. Hierdoor

⁷ Centrale Raad van Beroep, 8-05-2016, ECLI:NL:CRVB:2016:1404

concludeert de onderzoeker dat het realiseren van een algemene voorziening voor huishoudelijke verzorging zeer lastig is. Niet duidelijk is hoe het financieel onderzoek moet plaatsvinden en wanneer iets financieel passend is en onderzocht moet worden of ook de omvang van de voorziening adequaat is en dit vereist een vergaande persoonlijke toets. Het karakter van een algemene voorziening, namelijk laagdrempelig zonder uitgebreid onderzoek, gaat daarmee verloren.

6. Ook niet onbelangrijk is het feit dat de eigen bijdrage voor een algemene voorziening bij verordening geregeld moet zijn. Alle of nagenoeg alle gemeenten die zijn onderzocht en die stellen een algemene voorziening te hanteren hebben deze bijdrage echter niet in de verordening opgenomen, hetgeen in strijd is met de Wmo 2015 en de uitspraak van de CRvB:

“Het college heeft deze regels niet vastgesteld. Het college is daartoe ook niet bevoegd nu artikel 2.1.4, tweede lid, van de Wmo 2015 daaraan in de weg staat. Dit artikel voorziet niet in een wettelijke grondslag om het vaststellen van de hoogte van de bijdrage te delegeren aan burgemeester en wethouders.”

7. Door het ontbreken van de eigen bijdrageregeling in de verordening en door de inrichting van de algemene voorziening moet vaak geconcludeerd worden dat de algemene voorziening geen algemene voorziening is in het kader van de Wmo 2015 en dat cliënten feitelijk gebruik moeten maken van de particuliere markt. Dit komt overeen met het niet langer aanbieden van huishoudelijke hulp via de Wmo 2015, hetgeen in strijd met de wet en jurisprudentie is. Enkel wanneer blijkt dat onderzocht wordt of de algemene voorziening passend is, ook financieel, en de eigen bijdrage geregeld is in de verordening kan gesproken worden van een correcte algemene voorziening.
8. Hiervoor staat genoemd dat huishoudelijke hulp onder de Wmo 2015 valt en aan welke vereisten een eventuele algemene voorziening moet voldoen. Vanzelfsprekend dient de maatwerkvoorziening ook te voldoen aan bepaalde eisen. Het uitgangspunt is dat een beschikking voldoende duidelijk moet zijn en dat het college de rechten en plichten van een cliënt bepaald.⁸ Dit betekent dat er wat de onderzoeker betreft slechts één manier van indiceren is en dat is het indiceren in uren.
9. Om te bepalen hoeveel huishoudelijke hulp noodzakelijk is, wordt aansluiting gezocht bij het CIZ-protocol en het protocol van de MO-zaak. Deze twee protocollen zijn goedgekeurd door de CRvB en horen het uitgangspunt te zijn voor elke gemeente. Afwijken van deze protocollen is uiteraard toegestaan, mits goed onderzoek heeft plaatsgevonden en de afwijking voldoende is gemotiveerd. Een nieuw protocol hanteren is ook toegestaan, maar hieraan worden strenge eisen gesteld door de CRvB. Zie citaat:⁹

“De beroepsgrond dat de basismodule van 78 uur per jaar niet berust op objectief onderzoek naar de tijd die nodig is voor ondersteuning bij het schoonmaken slaagt. Uit de stukken blijkt genoegzaam dat het college deze norm heeft vastgesteld uitgaande van het financiële kader dat de gemeente Utrecht hiervoor wil inzetten en niet op grond van een objectief onderzoek naar noodzakelijke handelingen – en de frequentie waarmee zij moeten worden verricht – die resulteren in voor een huishouden verantwoord resultaat. De Raad heeft in zijn uitspraken van 11 november 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:4262, en 27 januari 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:430, geoordeeld dat een college van burgemeester en wethouders op grond van artikel 1:3, vierde lid, van de Awb bevoegd is om ter invulling van het begrip schoon en leefbaar huis beleidsregels vast te stellen. Deze regels mogen echter niet willekeurig zijn en dienen, gelet op de artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb, op objectieve criteria, steunend op deugdelijk onderzoek te berusten. In die uitspraken is geoordeeld dat overleg met gecontracteerde zorgaanbieders en cliëntenraden niet toereikend is. Dat deze uitspraken zijn gedaan onder de werking van de Wmo en niet, zoals namens de gemeente ter zitting is aangevoerd, onder de Wmo 2015, maakt niet dat het onder de Wmo 2015 te voeren beleid niet op objectief, door onafhankelijke, geen belang bij de uitkomst hebbende, derden te verrichten

⁸ Rechtbank Amsterdam, 05-04-2016, ECLI:NL:RBAMS:2016:1920

⁹ Centrale Raad van Beroep, 18-05-2016, ECLI:NL:CRVB:2016:1402

onderzoek zou moeten berusten. Nu de in de Beleidsregels genoemde maatstaven voor een schoon en leefbaar huis niet op zodanig onderzoek berusten, bestaat geen inzicht in de vraag welk niveau van schoon voor een huishouden verantwoord is, welke concrete activiteiten daarvoor verricht moeten worden, hoeveel tijd daarvoor nodig is en met welke frequentie deze activiteiten verricht moeten worden om te kunnen spreken van een schone en leefbare woning.”

10. Uit het bovenstaande leidt onderzoeker af dat nieuwe normtijden gebaseerd dienen te zijn op criteria die steunen op objectief, door onafhankelijke, geen belang bij de uitkomst hebbende, derden te verrichten onderzoek. Tevens wordt genoemd dat duidelijk moet zijn welke concrete activiteiten verricht moeten worden, hoeveel tijd daarvoor nodig is en met welke frequentie deze activiteiten uitgevoerd moeten worden. Vanwege deze uitspraak, in samenhang met o.a. de uitspraken van 11 november 2015 en 27 januari 2016, is onderzoeker van mening dat het CIZ-protocol of MO-protocol gebruikt moet worden om de omvang van de hulp te bepalen, tenzij nieuwe normtijden zijn gecreëerd die voldoen aan het bovenstaande. Naar weten van de onderzoeker is geen gemeente hierin geslaagd, daar vaak alleen overleg wordt gevoerd met de zorgaanbieder. Dit is onvoldoende, zoals de CRvB expliciet noemt.
11. Zoals onder punt 8 is aangegeven dient geïndiceerd te worden in uren. Desondanks is een veelvoorkomende manier van indiceren in resultaten. Onderzoeker is van mening dat deze manier van indiceren niet is toegestaan. Bij het resultaatgericht indiceren is het niet het college, maar de zorgaanbieder die de omvang van de hulp bepaalt. Gelet op de uitspraak van de rechtbank Amsterdam is het echter de taak van het college om de rechten en plichten van de cliënt vast te stellen, dus ook de omvang van de indicatie. Daarnaast blijkt uit de uitspraak tegen de gemeente Utrecht van de CRvB dat zowel de taak, frequentie als tijd genoemd moeten worden. De beschikkingen noemen echter vaak niet concreet hoeveel ondersteuning een persoon kan krijgen. Ook de ondersteuningsplannen noemen vaak geen tijd en tevens worden de ondersteuningsplannen vaak opgesteld door de zorgaanbieder, terwijl zoals genoemd het college de omvang van de hulp moet vaststellen. Dat resultaatgericht indiceren niet is toegestaan wordt volgens de onderzoeker bevestigd in onder andere de uitspraken van de CRvB tegen Utrecht¹⁰ en Rotterdam¹¹ en de uitspraken tegen de gemeente Amsterdam¹², Tiel¹³, Bronckhorst¹⁴ en Montferland¹⁵. In de laatstgenoemde uitspraak deed de voorzieningenrechter direct uitspraak op het beroep en het volgende werd geoordeeld:

“Uit de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 18 mei 2015 (ECLI:NL:CRVB:2016:1491) volgt dat concreet moet zijn welke activiteiten moeten worden verricht om het resultaat te bereiken, hoeveel tijd daarvoor nodig is en met welke frequentie deze activiteiten moeten worden verricht. Deze uitspraak heeft weliswaar betrekking op de Wmo maar de voorzieningenrechter ziet geen aanleiding om aan te nemen dat het in genoemde uitspraak gehanteerde criterium niet zou gelden onder de Wmo 2015 nu uit de geschiedenis van totstandkoming immers blijkt dat de compensatieplicht geen andere inhoud heeft dan onder de Wmo (zie onder meer: TK 33 841.Nr. 34, blz. 43 -46). Gelet hierop heeft verweerder ten onrechte de voorziening verstrekt als huishoudelijke hulp met als resultaat een schoon en leefbaar huis. Het is immers niet duidelijk wat dat resultaat inhoudt.”

12. Gelet op deze uitspraken is de onderzoeker met de rechtbank en CRvB van mening dat resultaatgericht indiceren niet is toegestaan, althans niet zonder dat de taak, tijd en frequentie worden genoemd. Echter, als zowel de taak, tijd als frequentie worden genoemd wordt feitelijk tevens in uren geïndiceerd. De tijd is immers te vertalen naar uren.

¹⁰ Centrale Raad van Beroep, 18-05-2016, ECLI:NL:CRVB:2016:1402

¹¹ Centrale Raad van Beroep, 18-05-2016, ECLI:NL:CRVB:2016:1491

¹² Rechtbank Amsterdam, 05-04-2016, ECLI:NL:RBAMS:2016:1920

¹³ Rechtbank Gelderland, 07-06-2016, ECLI:NL:RBGEL:2016:3030

¹⁴ Rechtbank Gelderland, 26-05-2016, ECLI:NL:RBGEL:2016:2793

¹⁵ Rechtbank Gelderland, 06-06-2016, ARN 16/ 2374 WMO 78

13. Samengevat wordt het gemeentelijke beleid dus als volgt getoetst:

- a. Indicatie in uren: wordt het CIZ-protocol gebruikt? Indien dit niet het geval is, voldoet het nieuwe protocol aan de eisen die de CRvB daaraan stelt (criteria die steunen op objectief, door onafhankelijke, geen belang bij de uitkomst hebbende, derden te verrichten onderzoek)?
- b. Indicatie in resultaten: wordt de omvang van de indicatie bepaald door het college? Indien dit het geval is, worden zowel de taak, frequentie als tijd genoemd in de beschikking?
- c. Verwijzing naar een algemene voorziening: is de algemene voorziening daadwerkelijk een algemene voorziening in de zin van de Wmo 2015 en voldoet deze derhalve aan de eisen die de CRvB daaraan stelt in de uitspraak Aa en Hunze (laagdrempelig, eigen bijdrage geregeld via de verordening, gecontracteerd door de gemeente)? Zo ja, biedt de algemene voorziening voldoende compensatie c.q. uren en is de algemene voorziening ook financieel haalbaar voor de cliënt en is hier onderzoek naar verricht?
- d. Afschaffing of doorverwijzing naar de particuliere markt: dit is niet toegestaan.

§4. Provincie Flevoland

1. Almere:☺

Constatering: de informatie op de website is verouderd. In 2015 zijn er geen wijzigingen doorgevoerd. Het was de bedoeling dat vanaf 2016 wel nieuw beleid in werking zou treden. Zowel de beleidsregels als de verordening noemen echter niets over hoe de huishoudelijke verzorging wordt ingevuld en de website rept over een meldformulier, waarmee een individuele voorziening aangevraagd kan worden. Een individuele voorziening bestaat echter met ingang van de nieuwe Wmo niet, waardoor onderzoeker vermoedt dat de gemeente doelt op een maatwerkvoorziening. Ter verificatie van het beleid is contact opgenomen met de gemeente Almere en zij zei het volgende:

Het beeld dat u schetst klopt dat er in 2015 en (ook 2016) niet wezenlijk iets is veranderd ten opzichte van daarvoor (c.q. de oude Wmo), behalve voornemens om ondersteuningsvormen samen te voegen (ondersteuning thuis), waarbij zeker rekening gehouden wordt met de recente uitspraak van CrvB.

Hieronder de antwoorden op de gestelde vragen:

- Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015?
Antwoord: In Almere is hh1 en hh2 niet afgeschaft en wordt dus nog steeds vergoed vanuit de Wmo.
- Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?
Antwoord: De beschikking wordt afgegeven in uren.
- Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?
Antwoord: via een maatwerkvoorziening.
- Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?
Antwoord: Via het CAK.
- Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)
Antwoord: via het CIZ protocol.

Conclusie Almere: het beleid is conform de Wmo 2015. Wel dient te worden bekeken hoe Ondersteuning Thuis wordt vormgegeven.

2. Dronten:*

Constatering: de informatie op de website is verouderd. De verordening noemt niets over hulp bij het huishouden. De website geeft louter informatie over de procedure en het inkopen van vouchers, concrete informatie over de vorm van ondersteuning wordt niet gegeven. Ook de beleidsregels noemen geen duidelijke beleidskeuze, hetgeen natuurlijk ook uiterst vreemd is. Uit het Beleidsplan transitie sociaal domein¹⁶ komt het volgende citaat: “Resultaat staat voorop: met de transitie en transformatie Wmo 2015 verandert het recht dat inwoners hebben op activiteiten (bijvoorbeeld zoveel uur huishoudelijke hulp per week) naar een recht op resultaat (zoals een gestructureerd huishouden). Door te gaan werken met beoogde resultaten, kunnen de oplossingsrichtingen per situatie verschillen. Dit beantwoordt aan de wens om maatwerk te leveren en vraaggericht te werken.” Hieruit leidt onderzoeker af dat sprake is van resultaatgericht indiceren. Een mogelijkheid die nader onderzocht zou moeten worden is dat dit heeft geleid tot korting op het aantal uur hulp voor de cliënten, die zij vervolgens met vouchers konden terugkopen. Dit zou de promotie van de vouchers op de website van de gemeente Dronten kunnen verklaren.

Conclusie Dronten: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

¹⁶ Beleidsplan Transitie Sociaal Domein 2015-2018, versie 2.0, augustus 2014, p. 28

3. Lelystad:*

De gemeente Lelystad werkt aan de hand van resultaatgericht indiceren. De zorgaanbieder bepaalt de omvang van de hulp. Onderzoeker citeert uit een informatiefolder van de gemeente: “Tot 2015 bepaalt de gemeente nog hoeveel uren per week mensen huishoudelijke hulp krijgen. Dat verandert. Er wordt voortaan gewerkt op basis van het principe van “een schoon en leefbaar huis”. Per situatie wordt gekeken wat er nodig is om dat te creëren. Dat doet u samen met het Sociaal wijkteam. Dit wordt vastgelegd in een ondersteuningsplan. Als er is bepaald dat u huishoudelijke ondersteuning krijgt, neemt u contact op met de zorgaanbieder van uw keuze. Met hen bespreekt u de invulling en het aantal uren, dit wordt vastgelegd in het zorgplan”. Dit zal naar verwachting van de onderzoeker hebben geleid tot korting op het aantal uur hulp voor de cliënten, wat nader onderzoek moet uitwijzen.

Conclusie Lelystad: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

4. Noordoostpolder:*

Constatering: de informatievoorziening op de website is onvolledig. De gemeente Noordoostpolder (samen met Urk en Steenwijkerland) werkt met een algemene voorziening, namelijk de bemiddelingswebsite www.huistiptop.nl. Cliënten worden naar deze voorziening doorverwezen, tenzij sprake is van hh2. Via de website worden cliënten in contact gebracht met een hulpverlener, die vervolgens op volledige eigen kosten ingeschakeld moet worden. Voor de minima is een vergoeding beschikbaar via de bijzondere bijstand. Onder het oude beleid en voor de huidige hh2 indicaties wordt gebruik gemaakt van lagere normen dan die van het CIZ. Ook de vergoeding op grond van de bijzondere bijstand is gebaseerd op de lagere normtijden van de gemeente. Het gevolg van het beleid is dat veel mensen zelf de hulp moeten betalen of een volledige dan wel gedeeltelijke vergoeding krijgen via de bijzondere bijstand. Ook is het uren aantal te laag, in verband met de afwijkende normtijden.

Conclusie Noordoostpolder: de website huistiptop is niet te kwalificeren als een algemene voorziening, gelet op de uitspraak van de CRvB tegen Aa en Hunze. De constructie via de bijzondere bijstand is niet toegestaan gelet op de uitspraak van de rechtbank Gelderland, 17 december 2015. De verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is volgens de onderzoeker een onwaarschijnlijke aanname.

5. Urk:*

De gemeente Noordoostpolder (samen met Urk en Steenwijkerland) werkt met een algemene voorziening, namelijk de bemiddelingswebsite www.huistiptop.nl. Cliënten worden naar deze voorziening doorverwezen, tenzij sprake is van hh2. Via de website worden cliënten in contact gebracht met een hulpverlener, die vervolgens op volledige eigen kosten ingeschakeld moet worden. Voor de minima is een vergoeding beschikbaar via de bijzondere bijstand. Het gevolg van het beleid is dat veel mensen zelf de hulp moeten betalen of een volledige dan wel gedeeltelijke vergoeding krijgen via de bijzondere bijstand.

Conclusie Urk: de website huistiptop is niet te kwalificeren als een algemene voorziening, gelet op de uitspraak van de CRvB tegen Aa en Hunze. De constructie via de bijzondere bijstand is niet toegestaan gelet op de uitspraak van de rechtbank Gelderland, 17 december 2015.

6. Zeewolde:☺

De website noemt niets concreets over de huishoudelijke verzorging. Ook in de media is niets of nauwelijks iets te vinden over deze gemeente. Uit een notitie uit 2014 blijkt het voornemen van het college om hh1 om te zetten naar een algemene voorziening, onderzoeker citeert:¹⁷

aanpassen. De Wmo 2015 gaat uit van een 'gestructureerd huishouden'. Op grond van deze nieuwe benadering ligt het voor de hand om met ingang van 2015 een onderscheid te maken tussen 'schoonmaakondersteuning' (nu: hulp bij het huishouden 1) en 'huishoudelijke begeleiding' (nu: hulp bij het huishouden 2 en 3). Schoonmaakondersteuning zal waarschijnlijk getransformeerd worden tot een algemene voorziening. Het beleid op dit gebied moet overigens nog verder ontwikkeld worden. Vooralsnog zijn de

Uit een memo van 07-10-2015 blijkt dat het college op dat moment nog niet een algemene voorziening heeft geïmplementeerd en dat kennelijk ook nog niet van plan was. Dit vanwege te veel nadelen voor de kwetsbare burgers. Onderzoeker citeert:¹⁸

In dit memo wordt uitgezet waarin wij (in dit geval Zeewolde, Ermelo en Harderwijk) voornemens zijn om vooralsnog niet deze algemene voorziening te implementeren. Allereerst geven wij achtergrondinformatie over de algemene voorziening schoonmaakondersteuning en de Toelage. Vervolgens gaan we in op de bezwaren en onzekerheden die aan deze nieuwe voorziening verbonden zijn. Tot slot komen 'de zachte landing' en de oplossingsrichtingen waar we binnen EHZ-verband¹ aan denken, aan de orde.

Voor meer informatie over het beleid is contact gezocht met de gemeente en zij zei het volgende. Omdat wordt samengewerkt met Harderwijk (maar ook Ermelo) en werd doorverwezen naar deze gemeente, heeft een medewerker van de gemeente Harderwijk de vragen beantwoord:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Beide maatwerkvoorzieningen worden vergoed volgens de Wmo 2015.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Op basis van de hulpvraag in combinatie met de zelfredzaamheid en het sociale netwerk worden er doelen opgesteld. Indien nodig, wordt per cliënt een X-aantal uren geïndiceerd.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *De hulp wordt verstrekt via een maatwerkvoorziening.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De geleverde uren worden door zorgaanbieders doorgegeven aan het CAK, die op haar beurt de eigen bijdrage int bij cliënten.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. ClZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Dit wordt door klantmanagers van de gemeente bepaald. Voor de bepaling van de omvang huishoudelijke hulp wordt vaak gebruik gemaakt van hoofdstuk 6 van het document 'Richtlijn indicatieadvies Hulp bij het Huishouden'. Voor het bepalen van de begeleidingsomvang, richten we ons op het ondersteuningsplan en casuïstiekbespreken.

Het protocol waarnaar wordt verwezen is het MO-protocol, welke overeenkomt met het protocol van de MO-zaak.

Conclusie Zeewolde: het beleid is conform de Wmo 2015.

¹⁷ Reactie college van b&w op gestelde raadvragen door GroenLinks, d.d. 28-10-2014

¹⁸ College van b&w, memo aan de raad, documentnummer 15I0007063, d.d. 07-10-2015

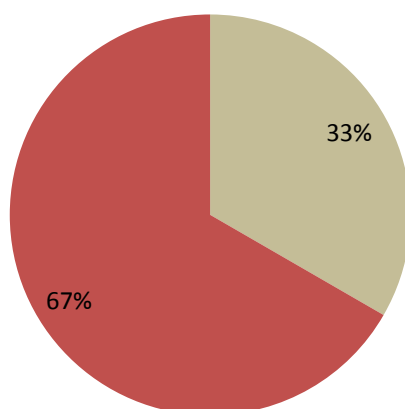
Totaal aantal gemeenten Flevoland: 6

Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 2

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 4

Verhouding correct en fout beleid

■ Correct beleid ■ Fout of discutabel beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 2

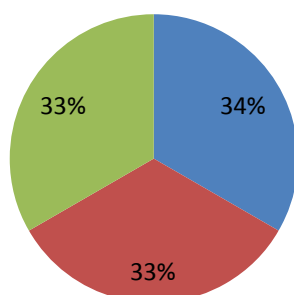
Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 2

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening: 2

Aantal gemeenten dat hh1 heeft afgeschaft: 0

Werkwijze gemeenten

- Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
- Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
- Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft

§5. Provincie Zeeland:

7. Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland en Tholen:*

Deze gemeenten werken samen, de zogeheten Bevelanden-gemeenten. De gemeenten leggen op hun gezamenlijke website de werkwijze als volgt uit: *“De thuiszorgaanbieder komt bij u langs voor een gesprek en bekijkt samen met u welke taken in uw huishouden moeten worden overgenomen. Ook kijkt de zorgaanbieder samen met u welke taken kunnen worden uitgevoerd door uzelf of door mensen uit uw omgeving, zoals familie of mantelzorgers. De thuiszorgaanbieder maakt daarna een plan waarin staat hoe de ondersteuning wordt georganiseerd.”* Dit betekent dat de cliënt met de zorgaanbieder een ondersteuningsplan maakt en op welke wijze. Oftewel: er is sprake van resultaatgericht indiceren. De gemeenten erkennen dat er niet wordt gewerkt met uren. Ondanks dat resultaatgericht indiceren door de CRvB is afgekeurd op 18 mei (uitspraken Utrecht en Rotterdam), blijven de gemeenten de gekozen werkwijze hanteren.¹⁹ Nadere bestudering van het beleid roept echter zeer veel vragen op. Er wordt namelijk gewerkt met een zogeheten ‘resultaatvolgend budget’, waarvan onduidelijk blijft wat dat inhoudt, en een informatiefolder naar de cliënt noemt het volgende: *“U maakt zelfstandig afspraken met uw hulp. Uw zorgaanbieder zorgt voor bemiddeling en de administratie.”* Hieruit leidt de onderzoeker af dat niet alleen sprake is van resultaatgericht indiceren, maar tevens dat dit zou kunnen betekenen dat de hulp wordt georganiseerd via alfahulpen. Echter, vervolgens noemt de informatieflyer het volgende: *“Als u liever alles zelf regelt, kan dat ook. U krijgt van uw gemeente een Persoons Gebonden Budget (PGB)”*. Dit impliceert dat de werkwijze van zonet die duidde op alfahulpen, kennelijk niet gefinancierd wordt vanuit een PGB. Ook de beleidsstukken, zoals het stuk ‘Pilot: het resultaat geldt’, roepen alleen maar meer vragen op.

Vanwege alle onduidelijkheid is besloten om contact op te nemen met de gemeente Borsel, die de onderzoeker doorverwees naar Goes. Het volgende werd aan de onderzoeker verteld: er wordt een gemiddeld budget gehanteerd per cliënt. De een krijgt dan wat meer hulp, de ander wat minder. Dit zou maatwerk opleveren. Op de vraag van de onderzoeker of gebruik wordt gemaakt van alfahulpen c.q. of gebruik wordt gemaakt van dienstverlening aan huis in de zorg in natura voorziening, wordt bevestigend beantwoord. Dit betekent dat niet alleen gebruik wordt gemaakt van het resultaatgericht indiceren, maar dat ook hoogstwaarschijnlijk een zorg in natura constructie wordt gehanteerd die niet toelaatbaar is. Immers, wanneer cliënten zelf contracten moeten sluiten met hulpverleners en daarbij gebruik dienen te maken van dienstverlening aan huis, kan niet worden gesproken van zorg in natura. Afgevraagd kan worden of de hulpverleners niet een verkapt dienstverband hebben bij de thuiszorgaanbieder c.q. de bemiddelaar.

In eerste instantie leken de gemeenten een onderscheid te maken tussen cliënten die zich voor het eerst na 1 januari 2014 hebben gebeld en cliënten die voor die tijd ook al een indicatie hadden. Het kan dus zijn dat het college twee groepen cliënten op een andere wijze ondersteunt, hetgeen onacceptabel is gelet op het rechtsgelijkheidsbeginsel. Latere berichtgeving noemt dat alle cliënten in 2015 overgingen naar het nieuwe beleid. Een interview met een beleidsmedewerker van de gemeente Borsele schept verder enige duidelijkheid over het beleid.²⁰ Uit het interview maakt onderzoeker op dat een resultaatvolgend budget niets anders is dan resultaatgericht indiceren. De vraag die voornamelijk onbeantwoord blijft is de vraag wat precies de (contractuele) relatie tussen de cliënt, de zorgaanbieder c.q. de bemiddelaar en het college is. Feit is dat, ondanks dat bij de onderzoeker nog steeds veel onduidelijk is, deze constructie ontoelaatbaar is en deze gemeenten verdienen dan ook speciale aandacht. Een nieuwsbericht uit eind 2014 lijkt te duiden op gebruik van alfahulpen in deze regio.²¹

Tot slot een citaat uit de beleidsregels:²² *‘bij Huishoudelijke Hulp stelt de zorgaanbieder vast hoeveel ondersteuning noodzakelijk is. De zorgaanbieder zorgt via bemiddeling voor een geschikte hulp. De*

¹⁹ <http://www.pzc.nl/regio/bevelanden/borsele-verwacht-geen-problemen-met-poetshulp-na-uitspraak-crvb-1.6077306>

²⁰ http://gemeentenvandetoekomst.nl/item/Goedkopere-huishoudelijke-hulp-door-vast-budget-per-klant_111920

²¹ <http://www.omroepzeeland.nl/nieuws/2014-09-01/731670/650-huishoudelijke-hulpen-verliezen-baan#.V2J2IBLLmSF>

²² Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning GRDB 2015, 28-10-2015, p. 33

hulpvrager zelf (of een persoon uit netwerk) maakt vervolgens werkafspraken met de hulp.' Ook dit lijkt weer te wijzen op het gebruik van alfahulp in combinatie met resultaatgericht indiceren, gelet op het woord 'bemiddeling'.

Conclusie Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland en Tholen: het beleid is niet toegestaan. Het college moet de omvang van de hulp bepalen, niet de zorgaanbieder. Daarnaast is de gekozen systematiek niet toegestaan, als daadwerkelijk via de maatwerkvoorziening zorg in natura een bemiddelingsbureau wordt ingeschakeld, waarmee de cliënt een contract moet afsluiten.

8. Hulst:*

Constatering: de website van de gemeente Hulst lijkt alleen maar informatie te geven over de hht-gelden c.q. de vouchers (daar Plus Hulp geheten). Hierdoor lijkt het op het eerste oog dat hh1 alleen via de vouchers ingekocht kan worden, maar nadere bestudering van de beleidsregels geeft een ander beeld. Citaat uit de beleidsregels:

"Met de nieuwe werkwijze is het van belang dat onderbouwd kan worden dat het te bereiken resultaat: een schoon en leefbaar huis, bereikt kan worden. Het keukentafelgesprek resulteert in een arrangement voor de compensatie.

De hulp kan door het college worden toegekend in de vorm van zorg in natura. Als uit het gesprek aan de keukentafel blijkt dat een individuele Wmo-voorziening in de vorm van professionele inzet door een (zorg) aanbieder nodig is, wordt de compensatie nader ingevuld in een gesprek tussen de aanbieder en de klant. Verder kan ook nog opgemerkt worden dat het resultaat ook - wellicht deels - bereikt zou kunnen worden met behulp van hulpmiddelen. Denk aan de robotstofzuiger als hulpmiddel voor het stofzuigen van de vloer. Het is aan de gemeente een afweging te maken op welke manier er gecompenseerd zal worden."

Hieruit leidt de onderzoeker af dat wordt gewerkt met resultaatgericht indiceren. Het Besluit maatschappelijke ondersteuning Hulst 2016 geeft echter een gecompliceerder beeld:

Artikel 6. Huishoudelijke voorzieningen

1. De door het college te verlenen maatwerkvoorziening voor huishoudelijke ondersteuning kan bestaan uit:
 - a. ondersteuning in natura als algemene voorziening met Plus Hulp, kostprijs € 5,00 per uur;
 - b. ondersteuning in natura bij een gecontracteerde zorgaanbieder, maximale eigen bijdrage € 25,20 per uur;
 - c. ondersteuning in de vorm van een pgb, maximale eigen bijdrage € 16,10 per uur.
2. De omvang van huishoudelijke voorzieningen in natura wordt afgestemd op persoonskenmerken, behoeften en mogelijkheden van de aanvrager en zijn omgeving door de zorgaanbieder van keuze in overleg met aanvrager.

Het besluit definieert Plus Hulp als volgt:

Voor de Plus Hulp wordt een overeenkomst afgesloten tussen zorgvrager en zorgaanbieder voor het afnemen van huishoudelijke hulp (in loondienst). Vaak zal het gaan om het inkopen van aanvullende/extra hulp, met name door de klanten waarbij het aantal uren huishoudelijke hulp gedaald is of door nieuwe (geïndiceerde) klanten. Om het uurtarief voor ondersteuningsbehoevenden aantrekkelijk te maken wordt de landelijk beschikbare HHT (huishoudelijke hulp toeslag) ingezet en bedraagt de eigen bijdrage slechts € 5,00 per uur. De Plus Hulp is beperkt beschikbaar voor het jaar 2016.

Plus Hulp is dus bedoeld als een 'extraatje', bovenop de maatwerkvoorziening. Het is dan ook zeer vreemd dat deze Plus Hulp door het college wordt gedefinieerd als een algemene voorziening, die nota bene onderdeel uitmaakt van een maatwerkvoorziening. Artikel 6 lid 1 sub a lijkt de onderzoeker dan ook een juridisch onmogelijke constructie. Verder is lid 2 veelzeggend, aangezien daar wordt vermeld dat de omvang van de huishoudelijke hulp in natura wordt bepaald door de

zorgaanbieder van keuze in overleg met de aanvrager, oftewel resultaatgericht indiceren. Deze werkwijze is gelet op de jurisprudentie niet toegestaan.

Vanwege de onduidelijkheden is contact opgezocht met de gemeente. De volgende vragen en antwoorden kwamen hieruit:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *HH loopt nog via de Wmo 2015, het onderscheid HH1 en HH2 hebben we reeds medio 2011 afgeschaft; er is één vorm van HH-ondersteuning met één tarief.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Resultaatgericht.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Met de HHT heeft onze gemeente een Algemene voorziening opgezet (Plus Hulp), maar verder bleef de HH regulier onder de Wmo vallen. Dus beide vormen werden/worden ingezet, soms ook naast elkaar.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Plus Hulp € 5,00 per uur te betalen naar rato van afname aan de zorgaanbieder.

Eigen bijdragen Wmo HH via het CAK

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. ClZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

In het Besluit maatschappelijke ondersteuning Hulst 2016 is vastgelegd dat gewerkt kan worden met de Zelfredzaamheidsmatrix en de Richtlijn Indicatieadvisering van MO Zaak januari 2011. Indien nodig kan ook de ClZ-indicatiewijzer gebruikt worden.

Conclusie Hulst: resultaatgericht indiceren is niet toegestaan, evenals eventuele kortingen op de omvang van de hulp zonder deugdelijke onderbouwing. Het hanteren van het protocol van de MO-zaak is een goede zaak, maar het Besluit en de antwoorden van het college geven aan dat in beginsel wordt gewerkt met resultaten en niet met uren, terwijl het protocol van de MO-zaak uren hanteert. Naar mening van de onderzoeker zou dit protocol dan ook een meer prominente plaats moeten innemen in het beleid en dient de omvang van de hulp in een beschikking te worden opgenomen, waarbij de omvang van de hulp wordt bepaald door het protocol van de MO-zaak. Een pgb wordt overigens wel geïndiceerd in uren, door het college. Als hierbij het protocol van de MO-zaak wordt gehanteerd, is het beleid met betrekking tot de pgb's juridisch correct, ook qua tarieven.

9. Middelburg:*

De gemeenten Middelburg, Sluis, Veere en Vlissingen werken samen en het uitvoerend orgaan is Porthos. Toch zijn er naar weten van de onderzoeker beleidsverschillen en derhalve wordt elke gemeente apart behandeld. De website van de gemeente Middelburg geeft de volgende informatie:

Huishoudelijke hulp

Op 1 januari 2015 is er een nieuwe wet in werking getreden, de Wmo 2015. Huishoudelijke hulp wordt niet langer zonder meer door de gemeente vergoed.

Heeft u toch huishoudelijke hulp nodig?

Er zijn drie mogelijkheden

- U kunt uw huishouden niet zelf meer regelen (u heeft geen zogenaamd regisserend vermogen). U komt waarschijnlijk in aanmerking voor huishoudelijke zorg.
- U kunt uw huishouden nog wel zelf aansturen: dan kunt u huishoudelijke hulp inkopen bij zorgleveranciers die via Facilitas leveren. Dat zijn Zeeuws Schoon en Hulp in Huis. Kunt u dit niet betalen? Dan kunt u samen met Porthos onderzoeken of u in aanmerking kan komen voor een Persoonsvolgend Budget (maximaal drie uur per week).
- U kunt uw huishouden nog wel zelf aansturen en u komt niet in aanmerking voor een PVB? Dan kunt u huishoudelijke hulp inkopen bij zorgleveranciers die meedoen met de regeling Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT). U kunt samen met Porthos onderzoeken of de HHT voor u interessant is. In 2016 bedraagt de bijdrage per uur € 5,-. U kunt per week maximaal drie uur huishoudelijke hulp inkopen. Vanaf 2017 vervalt deze landelijke regeling, de gemeenten onderzoeken of zij deze regeling zelf gaan voortzetten en tegen welke voorwaarden.

HH2 cliënten komen kennelijk snel in aanmerking voor huishoudelijke verzorging. Wanneer het gaat om hh1, wordt verwacht dat cliënten kennelijk zelf hulp inkopen bij zorgleveranciers die via Facilitas leveren. Dat zijn er twee volgens de website, maar alleen over Zeeuws Schoon is informatie te vinden. Dat schijnt een bemiddelingsbureau te zijn, waarna aan de hand van dienstverlening aan huis huishoudelijke verzorgenden worden ingeschakeld. Pas wanneer de hulp niet betaald kan worden, bestaat eventueel recht op een persoonsvolgend budget van maximaal 3 uur per week. Wanneer geen recht op een PVB bestaat, kunnen eventueel uren worden ingekocht tegen een tarief van €5,00 per uur (de HHT-gelden).

De gemeentelijke verordening noemt het volgende: “De gemeente Middelburg kent een regeling voor Persoonsvolgend budget (PVB). Dit is een korting op de kosten voor het gebruik van een algemene voorziening voor hulp bij het huishouden. Er ligt een sterke relatie met het Armoedebeleid. Het Armoedebeleid, voorziet in regelingen die het gebruik van algemene voorzieningen/ collectieve voorzieningen mogelijk maakt voor minima.” Op welke algemene voorziening wordt gedoeld, is niet bekend. Wellicht wordt de particuliere markt bedoeld, hetgeen een algemeen gebruikelijke voorziening is.

In navolging van de eerder besproken Zeelandse gemeenten is dus ook het beleid van de gemeente Middelburg uiterst vaag te noemen. De Wmo 2015 kent twee voorzieningen: algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. Wanneer iemand ondersteuning nodig heeft, wordt gekeken of algemene voorzieningen voorhanden zijn. Zo niet, dan dient een maatwerkvoorziening afgegeven te worden. Het is onduidelijk hoe de werkwijze van de gemeente Middelburg past in deze systematiek. Voor meer informatie is contact opgenomen met de gemeente en het volgende uitgebreide antwoord werd gegeven:

“In Middelburg is de werkwijze op dit moment als volgt:

- *Een klant komt binnen bij Porthos (o.a. ons Wmo-loket) met een vraag om Huishoudelijke Hulp/Huishoudelijke Zorg (HH/HZ)*
- *Daar wordt met de klant een gesprek gevoerd om te bepalen of hij/zij in aanmerking komt voor de maatwerkvoorziening HZ. Hierbij wordt gekeken of de klant wel of geen/verminderde regie heeft. Als de klant geen/verminderde regie heeft en dus niet zelf de hulp kan aansturen wordt de maatwerkvoorziening HZ toegekend. De gegevens van de klant worden dan vervolgens doorgegeven aan een (door de klant gekozen) gecontracteerde zorgaanbieder. De eigen bijdrage*

loopt via het CAK. NB: bij het gesprek wordt uiteraard ook besproken of de klant meer of iets anders dan HH/HZ nodig heeft, maar ik beperk me hier tot HH/HZ.

- Als de klant wel regie heeft (en dus zelf kan aansturen/regelen) wordt doorverwezen naar de HH via de Algemene Voorziening Facilitas. Tijdens het gesprek wordt ook bekeken of de klant deze voorziening kan betalen. Als het antwoord daarop nee is (of niet volledig) wordt een PersoonsVolgendBudget (PVB) toegekend. Dit PVB wordt bij Facilitas geparkeerd en dit betekent dat de klant korting krijgt op de prijs van de HH (variërend van 40% tot 100% korting, afhankelijk van het inkomen). Facilitas beheert het PVB voor de klant, stuurt rekeningen voor het resterende bedrag dat de klant moet betalen, koppelt de klant aan een zorgaanbieder, betaalt de zorgaanbieders en controleert de dienstverlening.

De antwoorden op uw vragen zijn dus:

Welke algemene voorziening is dit? Facilitas (zie boven). Overigens blijkt uit de uitspraak van de CRvB dat er geen algemene voorziening is gecreëerd, maar een algemeen gebruikelijke voorziening. Inwoners krijgen wel de juiste hulp/zorg; alleen is de veronderstelde algemene voorziening niet aanwezig. Dit zal worden gerepareerd. Het streven is om dit op 1 januari 2017 te hebben gerealiseerd.

Stel, een cliënt heeft beperkingen en huishoudelijke hulp nodig. Niemand uit zijn of haar netwerk kan helpen. De cliënt doet een melding en vraagt vervolgens een maatwerkvoorziening aan. Hoe handelt het college dit verzoek af c.q. welke vorm van ondersteuning krijgt de cliënt c.q. moet de cliënt regelen?

Zie boven

Krijgt een cliënt een maatwerkvoorziening voor huishoudelijke verzorging? Zo ja, in welke vorm? Zo niet, hoe wordt de cliënt dan wel gecompenseerd?

Ja, als hij/zij geen regie heeft. En HH/PVB als hij/zij wel regie heeft.”

Opvallend is dat de gemeente, terecht, aangeeft dat de algemene voorziening niet een algemene voorziening is in de zin van de Wmo 2015 en de uitspraak Aa en Hunze.

Conclusie Middelburg: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het categoriaal uitsluiten van maatwerkvoorzieningen voor hh1 is niet toegestaan. De zogenaamde algemene voorziening is niet te kwalificeren als een algemene voorziening. Het is niet duidelijk hoe het PVB gekwalificeerd moet worden (maatwerkvoorziening? Bijzondere bijstand?), maar de gekozen constructie lijkt in strijd met de Wmo 2015 te zijn. De Wmo 2015 kent immers slechts twee voorzieningen: een maatwerkvoorziening en een algemene voorziening. Laatstgenoemde is niet aanwezig, waardoor het college een maatwerkvoorziening voor hh1-situaties moet verstrekken.

10. Sluis:*

De informatievoorziening van de gemeente Sluis en Porthos is zeer ontoereikend te noemen. Gemeente Sluis werkt kennelijk samen met Middelburg, Veere en Vlissingen via het uitvoeringsorgaan Porthos, al is het beleid tot stand gekomen in samenwerking met Terneuzen en Hulst. Cliënten krijgen op geen enkele wijze concrete informatie over de werkwijze van de gemeente c.q. Porthos met betrekking tot de huishoudelijke verzorging. Als er al informatie vinden is, gaat het over de HHT-gelden. De website van Zorgstroom, een aanbieder van hulp, zegt het volgende onder verwijzing naar Porthos:²³

²³ <http://www.zorgstroom.nl/wonen-thuiszorg-en-welzijn/diensten-van-a-tot-z/huishoudelijke-hulp.htm>

Huishoudelijke hulp via toelage

Zorgstroom biedt, in afstemming met de gemeente, de mogelijkheid om van de regeling Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) gebruik te maken. Deze regeling is door de staatssecretaris in het leven geroepen en maakt het mogelijk om, onder bepaalde voorwaarden, voor € 5,- een uur huishoudelijke hulp in te kopen bij Zorgstroom. Hiervoor geldt een maximum van gemiddeld drie uur per week. De regeling is tijdelijk (voor een periode van twee jaar). Wilt u van deze regeling gebruik maken, neem dan contact op met de WMO bemiddelaars van Zorgstroom via telefoonnummer 0118 - 684228.

Huishoudelijke hulp met indicatie

Bij deze vorm van huishoudelijke hulp regelt Zorgstroom alles rond de hulp in het huishouden voor u. Alleen als u de hulp niet zelf kunt organiseren komt u waarschijnlijk in aanmerking voor een indicatie van de gemeente via de WMO.

Net als bij onze andere vormen van Thuiszorg proberen we de hulp hier ook zoveel mogelijk aan te passen aan uw persoonlijke wensen en voorkeuren. We streven er naar om iedere klant een vaste medewerker toe te wijzen. De huishoudelijke hulp is in dienst van Zorgstroom.

Dit lijkt te duiden op het algemeen gebruikelijk zijn van de hh1 dan wel dat de toelage wordt gezien als een algemene voorziening en dat alleen maatwerkvoorzieningen worden afgegeven voor hh2-situaties. Volledigheidshalve: Zeeuws Schoon is onderdeel van Zorgstroom, waarbij eerstgenoemde kennelijk de alfa-afdeling is.

De constructie is juridisch niet houdbaar, daar niet wordt uitgegaan van het leveren van maatwerk. Het bieden van alleen hh2 via een indicatie is ontoelaatbaar, gelet op inmiddels vaste jurisprudentie. Hh1 is gewoon onderdeel van de Wmo 2015 en bij een ongewijzigde compensatieplicht kan het college niet vragen om een vergoeding van €5,00 per uur bij een overgroot deel van de hulpbehoevenden. Ook het maximum van drie uur per week middels de toelage is onacceptabel, aangezien dat zou betekenen dat alle overige uren volledig zelf betaald moeten worden. Het maximum van 3 uur per week komt ook aan bod in een nieuwsbericht.²⁴

Het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Sluis 2016 geeft echter een ander beeld: Artikel 23 - Omvang van huishoudelijke voorzieningen in natura. De omvang van huishoudelijke voorzieningen in natura wordt geïndiceerd in uren met een maximale omvang per week. Tot en met 2014 werd aangesloten bij de klassensystematiek, zoals gehanteerd werd in de AWBZ. Om meer flexibiliteit en maatwerk mogelijk te maken richting de cliënt en de zorgaanbieders wordt voortaan geïndiceerd in een maximum aantal uren (hele en halve) per week. Kennelijk wordt in uren geïndiceerd en niet in resultaten en uit de beleidsstukken kan de onderzoeker niet opmaken dat dit alleen geldt voor bijvoorbeeld hh2. Vanwege de onduidelijkheden is contact gezocht met de gemeente. De vragen en antwoorden zijn als volgt:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Huishoudelijke hulp wordt vergoed volgens de Wmo 2015.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt geïndiceerd in uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Huishoudelijke hulp wordt verstrekt via een maatwerkvoorziening.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De eigen bijdrage wordt berekend op basis van het inkomen en vermogen van cliënt. Hiervoor volgen we de landelijke tabellen conform het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

De omvang van de zorg wordt vastgesteld op basis van de uitkomsten van een huisbezoek.

Naar aanleiding van deze antwoorden bestaan nog steeds één vraag: welk protocol wordt gehanteerd of waar wordt een omvang van de hulp op gebaseerd? Er is derhalve opnieuw contact opgenomen met de gemeente, maar de onderzoeker heeft geen antwoord gekregen. Daar niet wordt genoemd dat een protocol wordt gebruikt, gaat de onderzoeker uit van het afwijken van het CIZ-protocol zonder nadere motivering.

²⁴ <http://www.pzc.nl/regio/zeeuws-vlaanderen/terneuzen-houdt-huishoudelijke-hulp-in-ere-1.5553972>

Conclusie Sluis: er is niet inzichtelijk gemaakt hoe de omvang van de hulp tot stand komt, waardoor de onderzoeker uitgaat van het afwijken van het ClZ-protocol. Dit acht de onderzoeker, zonder nadere motivering en een onderzoek naar de deugdelijkheid van de nieuwe normtijden, niet toelaatbaar.

11. Terneuzen: ?

De website van de gemeente geeft niet concreet aan hoe huishoudelijke hulp is ingericht. Het Besluit MO Terneuzen 2016 zegt het volgende:

Artikel 6. Huishoudelijke voorzieningen

1. De door het college te verlenen maatwerkvoorziening voor huishoudelijke ondersteuning kan bestaan uit:

a. ondersteuning in natura bij een gecontracteerde zorgaanbieder, maximale eigen bijdrage €25,20 per uur;

b. ondersteuning in de vorm van een pgb, maximale eigen bijdrage € 16,10 per uur.

2. De omvang van huishoudelijke voorzieningen in natura wordt afgestemd op persoonskenmerken, behoeften en mogelijkheden van de aanvrager en zijn omgeving door de zorgaanbieder van keuze in overleg met aanvrager.

3. De omvang van een pgb wordt vastgesteld door de toegangsorganisatie 'aan Z' op basis van het aantal (halve) uren per week, afgestemd op persoonskenmerken, behoeften en mogelijkheden van de aanvrager en zijn omgeving.

Het dikgedrukte wijst op resultaatgericht werken en dat het college dus niet de omvang van de hulp bepaalt. Deze werkwijze acht de onderzoeker juridisch onaanvaardbaar. Echter, zoals bij veel gemeenten is ook hier het beleid niet eenduidig. Citaat:

Artikel 1. Protocollen, indicatiewijzer

1. Voor het beoordelen van een aanvraag om een maatwerkvoorziening worden de ClZ Indicatiewijzer versie 7.1 en de Richtlijn Indicatieadvisering Hulp bij het Huishouden jan 2011 MO Zaak, geacht integraal deel uit te maken van dit besluit. [...]

Indien de huishoudelijke voorziening wordt verstrekt in natura wil dit zeggen dat de huishoudelijke zorg wordt geleverd door een gekwalificeerde medewerker van een, door de gemeente gecontracteerde zorgaanbieder. Daarnaast is het mogelijk om huishoudelijke voorziening te verkrijgen in de vorm van een persoonsgebonden budget. Bij het bepalen van de omvang wordt rekening gehouden met de individuele omstandigheden en artikel 1 van dit besluit.

Hieruit valt juist af te leiden dat het protocol van de MO-zaak wordt gehanteerd, wat juridisch correct zou zijn. Om uitsluitel te krijgen is contact opgenomen met de gemeente. De onderzoeker heeft echter geen reactie ontvangen, waardoor de onduidelijkheid blijft bestaan.

Conclusie Terneuzen: de onderzoeker heeft onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

12. Veere*

Het beleid lijkt aansluiting te zoeken bij het beleid van Middelburg, alleen een persoonsvolgend budget is niet aanwezig. De Beleidsregels Wmo & Jeugdhulp noemen niets concreets over de huishoudelijke verzorging. Ook andere beleidsstukken geven geen duidelijkheid. Eerdere nieuwsberichten over Veere duiden op volledige afschaffing van de hh1, met een 'zachte landing'. Vooralsnog wordt aangenomen dat het beleid identiek is aan het beleid van Middelburg en Vlissingen minus de PVB, dan wel dat cliënten alleen hulp kunnen realiseren via de vouchers/HHT-gelden.

Conclusie Veere: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het categoriaal uitsluiten van maatwerkvoorzieningen voor hh1 is niet toegestaan. De zogenaamde algemene voorziening is niet te kwalificeren als een algemene voorziening.

13. Vlissingen:*

Vlissingen werkt samen met Middelburg en Veere. Een zaak van Jurist Wevers in 2015 in Vlissingen heeft erin geresulteerd dat de betreffende cliënt zijn uren huishoudelijke hulp terug heeft, nadat hij eerst naar de bijzondere bijstand was verwezen. Er is echter geen beschikking afgegeven, het wordt wel gegarandeerd uit het zorgpotje betaald en de cliënt betaalt een bijdrage aan het CAK, aldus Porthos. Onderzoeker citeert uit een e-mailbericht van de gemeente dd. 29-03-2016: Een collectieve voorziening is gedefinieerd in onze verordening Wmo & Jeugdhulp, artikel 1. De hulp van de heer Keersemeekers wordt vanuit Wmo-gelden gefinancierd, niet vanuit bijzondere bijstand. Er is geen sprake van bijzondere bijstand, daar de gehele voorziening door de gemeente wordt gefinancierd met een deel eigen bijdrage dat achteraf wordt geïnd door het Centraal Administratiekantoor, volgens de hiervoor geldende landelijke regelgeving en een e-mailbericht van 12-02-2016: “Er is een collectieve voorziening ingezet, hiervoor geven wij geen beschikking af. Naar mijn weten is deze collectieve voorziening tot tevredenheid van uw cliënt. Uiteraard is een afwijzende beschikking in het kader van een maatwerkvoorziening mogelijk, er is immers voorzien in een oplossing middels een collectieve voorziening met als gevolg dat er geen noodzaak meer is voor een maatwerkvoorziening. Ik vraag mij echter af wat het doel is van het afgeven van een beschikking nu het probleem van uw cliënt lijkt opgelost. Gaat het enkel om het verkrijgen van een beschikking voor het verkrijgen van een beschikking of ervaart uw cliënt nog problemen waarvoor hij een beroep wenst te doen op een Wmo voorziening? Graag verneem ik uw reactie.” Het blijft de onderzoeker onduidelijk hoe deze constructie precies werkt en ook Porthos heeft dit niet kunnen verduidelijken. Er is kennelijk een collectieve voorziening aanwezig waarvoor geen beschikking wordt afgegeven, maar waarvoor wel via het CAK een bijdrage wordt gevraagd (oftewel een maatwerkvoorziening). Een maatwerkvoorziening afgegeven zonder beschikking is echter niet mogelijk. Alleen bij een algemene voorziening is geen indicatie nodig, maar dan kan niet via het CAK een eigen bijdrage worden geïnd. Verder verwijst Vlissingen de cliënten in principe naar de bijzondere bijstand met betrekking tot hh1.

Tot slot met betrekking tot Middelburg, Vlissingen en Veere het volgende, geciteerd uit het Beleidsplan armoedebeleid Walcheren 2015:²⁵

3.8 Huishoudelijke hulp

Vanaf 1 januari 2015 wordt de huishoudelijke hulp (= poetsen, schoonmaken) geregeld via een Algemene voorziening (=markt) en niet meer via de gemeenten.

Voor de compensatie van de kosten van de Algemene voorziening heeft alleen Middelburg, via de Wmo, al een regeling, het zogenaamde persoonsvolgende budget. Uitgangspunt is dat de Walcherse gemeenten een gelijke oplossing hebben voor de compensatie van de kosten van een Algemene voorziening. Er is voor gekozen om dit via de bijzondere bijstand te doen. Per Algemene voorziening zal bekeken moeten worden welke eigen bijdrage er gevraagd wordt en of er compensatie via de bijzondere bijstand mogelijk is.

De kosten van de huishoudelijke hulp via Algemene voorziening kunnen voor de mensen met een minimuminkomen en een beperking vanaf 1 januari 2015 vergoed worden via de bijzondere bijstand. Bij de integrale beoordeling of er een vergoeding moet plaatsvinden moeten alle omstandigheden mee worden gewogen. Hierbij kan niet volstaan worden met een financiële toets. In Middelburg wordt de compensatie nog via het persoonsvolgend budget geregeld. Omdat harmonisatie uitgangspunt is wordt de regeling voor de huishoudelijke hulp voor 1 juli 2015 geëvalueerd en wordt op basis van die evaluatie het gezamenlijke ambitieniveau opnieuw bepaald.

²⁵ Beleidsplan Armoedebeleid Walcheren 2015-2018

Hieruit blijkt ondubbelzinnig dat van de Walcherse gemeenten allen het doel hadden om hh1 af te schaffen en dat de cliënten worden doorverwezen naar de particuliere markt. Dit zou hun algemene voorziening zijn. Gelet op het onderzoek zijn er geen aanknopingspunten dat dit beleid sindsdien wezenlijk is veranderd.

Conclusie Vlissingen: het beleid kan niet standhouden. Een collectieve voorziening is allereerst geen voorziening conform de Wmo 2015, aangezien slechts algemene en maatwerkvoorzieningen bestaan. Een (eventuele) constructie via de bijzondere bijstand is niet toegestaan. Een maatwerkvoorziening zonder beschikking is niet toegestaan. Verwijzing naar de particuliere markt is geen algemene voorziening.

Totaal aantal gemeenten Zeeland: 13

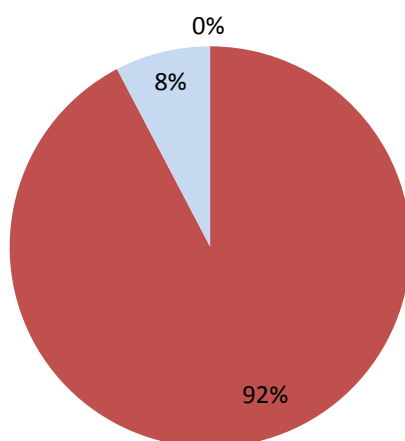
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 0

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 12

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 1

Verhouding correct en fout beleid

Correct beleid Fout of discutabel beleid Onbekend beleid

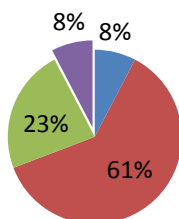
Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 1

Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 8

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of aantal gemeenten dat hh1 heeft afgeschaft: 3 (NB: de algemene voorziening kwam feitelijk neer op afschaffing hh1)

Werkwijze gemeenten

- Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
- Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
- Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hulp hh1 heeft afgeschaft
- Aantal gemeenten waarvan beleid onbekend is

§6. Provincie Drenthe

14. Aa en Hunze:*

Gemeente Aa en Hunze was wellicht voor een lange tijd onbekend bij veel Nederlanders, maar op 18 mei 2016 kwam daar verandering in. In ieder geval wat betreft de mensen die de ontwikkelingen in de zorg volgen. Op die dag deed de Centrale Raad van Beroep een uitspraak over het beleid van de gemeente Aa en Hunze, citaat:²⁶

“Voor de Wmo-voorziening wordt haar een eigen bijdrage van € 19,40 per vier weken in rekening gebracht. De algemene voorziening moet zij echter bij de zorgaanbieder afnemen tegen een uurtarief van € 21,23. Na aftrek van de HHT-toelage resteert € 11,23 per uur. Daarmee komen de kosten voor twee uur huishoudelijke hulp per week via de algemene voorziening uit op € 89,84 per vier weken. Een verschil van € 70,44 per vier weken.

Vaststaat dat betrokkene vanwege haar beperkingen voor haar zelfredzaamheid is aangewezen op maatschappelijke ondersteuning in de vorm van twee uur per week huishoudelijke hulp 1. Betrokkene is niet in staat op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit haar sociale netwerk deze beperkingen te verminderen of weg te nemen. Uit wat hiervoor is overwogen, is gebleken dat appellant geen algemene voorziening in de zin van de Wmo 2015 in het leven heeft geroepen, zodat hij betrokkene daar niet naar kan verwijzen. Dit betekent dat bij de huidige stand van zaken van regelgeving en beleid in de gemeente Aa en Hunze, alleen een maatwerkvoorziening een passende bijdrage kan leveren aan het realiseren van een situatie waarin betrokkene in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven. Er bestaat daarom aanleiding te bepalen dat de huishoudelijke hulp 1 voor twee uur per week vanaf 1 augustus 2015 dient te worden gecontinueerd tot 20 december 2017, zijnde de datum waarop de eerdere toekenning zou aflopen.”

Het beleid was zo vormgegeven dat cliënten zelf de huishoudelijke hulp op de particuliere markt moesten inkopen, tegen kostprijs. Middels de vouchers was eventueel een korting op de prijs te realiseren, maar alsnog moest ongeveer €11,00 per uur worden betaald door de cliënt. De CRvB oordeelde dat dit beleid niet kan, omdat de hh1 een Wmo-voorziening is en verwijzen naar de particuliere markt derhalve niet kan. De particuliere markt is ook geen algemene voorziening, oordeelt de CRvB.

Conclusie Aa en Hunze: het beleid is in strijd met de wet en naar aanleiding van de uitspraak van de CRvB zal het beleid hoogstwaarschijnlijk worden gewijzigd.

15. Assen:*

De website van de gemeente Assen geeft het volgende in duidelijke taal weer:

“Om de overgang voor inwoners met een inkomen hoger dan 120% van de bijstandsnorm geleidelijk te laten verlopen, is besloten een financiële toelage te verstrekken op het uurtarief voor schoonmaak. Het gaat om een toelage van €10,- per uur, voor maximaal 3 uur in de week. Hierbij geldt dat de eigen bijdrage vervalt.

Deze regeling geldt voor 2015 en 2016 alleen als u gebruik maakt van een van onze gecontracteerde zorgaanbieders. Een overzicht van leveranciers vindt u op onze website. Deze vergoeding geldt alleen voor inkomens die boven de 120% van de bijstandsnorm zitten. Ligt uw inkomen onder de 120% van de voor u geldende bijstandsnorm dan komt u mogelijk in aanmerking voor volledige vergoeding. De zorgaanbieder kan u helpen bij het aanvragen hiervan.”

Daarnaast zegt de website het volgende:

²⁶ Centrale Raad van Beroep, 18-05-2016, ECLI:NL:CRVB:2016:1404

“De gemeente biedt uitgebreide hulp aan als maatwerk. Deze hulp is alleen bedoeld voor mensen die zelf hun huishouden niet meer kunnen organiseren. Bijvoorbeeld vanwege psychische klachten zoals dementie of een verstandelijke beperking.”

Het beleid maakt een onderscheid tussen hh1 en hh2: hh2 wordt nog wel middels de maatwerkvoorziening vergoed, maar hh1 valt kennelijk niet onder de maatwerkvoorziening. Dit beleid is door o.a. de rechtbank Gelderland meerdere malen afgewezen.²⁷

Verder noemt de site het volgende:

“U kunt ook gebruik maken van de Algemeen Voorziening Schoonmaak (AVS). De gemeente heeft met een aantal aanbieders een contract afgesloten, zie bijgevoegd overzicht. U kunt zelf contact met hen opnemen. Komt u hiervoor in aanmerking, dan krijgt u per gewerkt uur tien euro vergoed.”

De HHT-gelden worden kennelijk ingezet om alsnog hulp aan te bieden aan de doelgroep hh1. De eigen bijdrage wordt daarmee voor de cliënten aanzienlijk hoger dan de CAK-bijdrage, uitgezonderd een kleine groep cliënten met een hoog inkomen en vermogen. Zij zijn wellicht goedkoper af met deze algemene voorziening schoonmaak.

Het recht op een vergoeding van huishoudelijke hulp wordt kennelijk gekoppeld aan het inkomen en vermogen van een persoon, namelijk 120% van de bijstandsnorm. Dit is onaanvaardbaar, gelet op standaard jurisprudentie en de eigen bijdragen regeling van het CAK (Uitvoeringsbesluit Wmo 2015).

Conclusie Assen: de gekozen werkwijze is juridisch niet houdbaar. Inkomens- en vermogensgrenzen accepteren is niet toelaatbaar, net als het afschaffen van hh1.

16. Borger-Odoorn:*

Constatering: de website informeert slecht over de huidige stand van zaken met betrekking tot de huishoudelijke verzorging. De Nadere regels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Borger-Odoorn 2015 vastgesteld geven het volgende weer:

Per 1 januari 2015 is schoonmaakondersteuning een algemene voorziening. Voor cliënten aan wie op basis van de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Borger-Odoorn 2013 of voorafgaande regelgeving individuele voorziening schoonmaakondersteuning (huishoudelijke hulp niveau 1) is toegekend, geldt een overgangsregeling. Tot en met 19 april 2015 houden zij recht op de individuele voorziening en betalen zij een inkomensafhankelijke eigen bijdrage die door het CAK wordt geïnd. Daarna krijgen deze cliënten toegang tot de algemene voorziening schoonmaakondersteuning en betalen zij een niet inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Cliënten met een inkomen per maand van maximaal € 180,- plus de voor hen geldende bijstandsnorm, kunnen een tegemoetkoming aanvragen voor de eigen bijdrage. Bij toekenning wordt de eigen bijdrage volledig vergoed.

De hulp wijzigt inhoudelijk niet. Daarom vindt geen heronderzoek plaats. Cliënten krijgen wel de mogelijkheid om kenbaar te maken dat zij de algemene voorziening schoonmaakondersteuning niet passend vinden in hun situatie. Dan wordt alsnog een gesprek gepland en vindt onderzoek plaats.

Uit de stukken wordt duidelijk dat hh2 nog geregeld wordt via een maatwerkvoorziening, maar dat de hh1 wordt geregeld middels een algemene voorziening. Een ieder wordt naar deze algemene voorziening doorgestuurd, zonder voorafgaand onderzoek. Deze werkwijze is ontoelaatbaar. Ook bij een algemene voorziening moet het college kijken of de voorziening passend is, ook financieel gezien. Daarnaast wordt een harde norm gehanteerd met betrekking een eventuele vergoeding voor de hh1, namelijk €180,00 + bijstandsnorm. Inkomenspolitiek in het kader van de Wmo 2015 is uitdrukkelijk niet toegestaan. Het college doorkruist hiermee het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

²⁷ Zie o.a. uitspraken Montferland (09-03-2015) en Lochem (o.a. 17-12-2015)

De algemene voorziening lijkt te zijn het inkopen van uren middels de HHT-gelden. Afgevraagd kan worden of dit een algemene voorziening is. Los daarvan, uit niets blijkt dat wordt onderzocht of de algemene voorziening financieel passend is. Ook blijkt uit niets dat rekening is gehouden met artikel 1 Eerste Protocol EVRM, ten tijde van de transitie. In de zaak tegen de gemeente Aa en Hunze werd een dergelijke constructie via de HHT-gelden afgewezen.

Conclusie Borger-Odoorn: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Inkomenspolitiek in het kader van de Wmo 2015 is niet toegestaan. De algemene voorziening zal te hoge kosten voor de cliënt met zich meebrengen, waardoor alsnog maatwerkvoorzieningen afgegeven moeten worden. De algemene voorziening is pas een algemene voorziening als is voldaan aan de door de CRvB gestelde eisen in de zaak tegen Aa en Hunze.

17. Coevorden:*

De website van de gemeente Coevorden geeft aan dat een onderscheid wordt gemaakt tussen hh1 en hh2. Citaat:²⁸

“In Coevorden kennen we twee vormen van ondersteuning voor een schoon en leefbaar huis; schoonmaakhulp en hulp bij het huishouden. Hulp bij het huishouden wordt ingezet als inwoners niet meer zelf de regie kunnen voeren over hun huishouding. Dit betekent dat iemand niet meer goed aan kan geven wat er schoongemaakt moet worden. Deze voorziening blijft in 2015 bestaan. Schoonmaakhulp blijft ook bestaan, maar hiervoor betalen inwoners met ingang van 2015 een eigen bijdrage van vijf euro per uur. Inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum hoeven geen eigen bijdrage te betalen.”

Het Besluit maatschappelijke ondersteuning Coevorden 2015 bevestigt dit:

“Artikel 3 Bijdrage voor algemene voorzieningen

1. De cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor de algemene voorziening schoonmaakhulp. De bijdrage bedraagt € 5,00 per geleverd uur.

2. Inwoners met een inkomen tot 120% van het wettelijk minimumloon ontvangen een korting op de eigen bijdrage van 100%.”

Boven een inkomen van 120% van het sociaal minimum moet iemand dus €5,00 per uur betalen. Dit kan veel kosten met zich meebrengen, al helemaal bij de wat ruimere indicaties. Een onderzoek naar de eventuele draagkracht vindt niet plaats, terwijl het college moet onderzoeken of een algemene voorziening daadwerkelijk passend is, ook financieel. Tegelijkertijd mag het college niet de inkomens- en vermogensgegevens opvragen, aangezien het niet gaat om de Participatiewet. Het is dan ook uiterst moeilijk voor het college om überhaupt te onderzoeken of de algemene voorziening passend is. Feit is dat met een grens van 120% veel mensen net buiten de boot vallen en geconfronteerd worden met aanzienlijk hogere kosten ten opzichte van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (via het CAK).

De Wmo 2015 staat niet toe dat inkomenspolitiek wordt gevoerd. Niet is bekend of de algemene voorziening te kwalificeren is als een algemene voorziening. Daarvoor is in ieder geval noodzakelijk dat contracten zijn afgesloten met de zorgaanbieders, betreffende de concrete algemene voorziening. De eigen bijdrage is wel correct via de verordening geregeld. Onbekend is hoeveel uur hulp ingekocht kan worden middels de algemene voorziening. Als hier een maximum aan is gesteld, zullen veel cliënten te weinig hulp kunnen inkopen tegen een relatief laag bedrag.

Het uren aantal wordt kennelijk vastgesteld door de zorgaanbieder. Strikt gezien wordt niet in uren gewerkt, maar met resultaten. Desondanks moet de cliënt per uur afrekenen. Het college is dan ook tegenstrijdig hierin. Citaat uit de beleidsregels:²⁹

²⁸ <https://www.coevorden.nl/zorg-en-welzijn/nieuwe-taken-sociaal-domein/veelgestelde-vragen.html>

²⁹ Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Coevorden

Sinds 2013 kent de gemeente Coevorden de voorziening algemene schoonmaakhulp. Deze voorziening is voor inwoners die zelf de regie kunnen voeren over hun huishouden. Wanneer klanten in aanmerking komen schoonmaakhulp kijkt de zorgaanbieder hoeveel uur nodig is om een schoon en leefbaar huis op te leveren. Er wordt door het college geen uren meer geïndiceerd, alleen een ondersteuningsbehoefte. De indicatie wordt dus bepaald door het college, de zorgaanbieder stelt de benodigde uren vast.

Inwoners die zijn aangewezen op een voorziening als schoonmaakhulp en niet over de middelen beschikken om deze voorziening te betalen (minder inkomsten hebben dan 120 procent van het voor hen geldende bijstandsnorm), hoeven geen eigen bijdrage voor de voorziening te betalen. Inwoners die boven de 120 procent van het sociaal minimum zitten, betalen voor de voorziening een vaste eigen bijdrage per uur (in 2015 bedraagt deze bijdrage 5 euro per uur).

Het is opmerkelijk dat de zorgaanbieder de omvang van de hulp bepaalt. Het college gaat over het vaststellen van de rechten en plichten van de cliënt en kan dit derhalve niet overlaten aan de zorgaanbieder.

Conclusie Coevorden: hoewel een eigen bijdrage van €5,00 per uur gunstig kan zijn voor een deel van de cliënten en het kwijtschelden van de eigen bijdrage voor de minima ook gunstig is, zullen alsnog veel cliënten benadeeld worden. Een grote groep kan immers geen aanspraak maken op de kortingsregeling én tevens hebben zij niet de financiële middelen om zelf de hulp bij het huishouden in te kopen, zeker niet als de noodzakelijke omvang van de hulp groot is. De gemeente Coevorden lijkt dan ook onvoldoende maatwerk te leveren. Ook is het niet toegestaan dat de zorgaanbieder de omvang van de hulp bepaalt.

18. Emmen:*

Constatering: de informatievoorziening op de website is zeer slecht te noemen. De wasverzorging is in ieder geval niet langer standaard onderdeel van de maatwerkvoorziening, aangezien de was- en strijkservice in principe als voorliggend wordt gezien. Dit zou een algemene voorziening zijn. Het vermoeden bestaat dat sprake is van resultaatgericht indiceren, maar de beleidsregels en de informatie op de website noemen niets concreets. Om die reden is contact opgenomen met de gemeente. Van de gemeente hebben wij geen reactie ontvangen. Bekend is dat de gemeente indiceert in resultaten.

Conclusie Emmen: resultaatgericht indiceren is gelet op de uitspraken van de CRvB slechts toegestaan indien de taken, de frequentie en de tijdsnormering onderdeel zijn van het indicatiebesluit. Daarbij dient opgemerkt te worden dat het college de rechten en plichten van de cliënt dient te bepalen. Het beleid is dan ook in strijd met de Wmo 2015.

19. Hoogeveen:*

Hoewel de website niets concreets noemt, behalve over het inkopen van extra uren met de HHT-gelden, noemen de beleidsregels het volgende:

“Thuishulp Basis: Het gaat in principe om het zwaar huishoudelijk werk, bijvoorbeeld om het schoonmaken van het sanitair, het schoonmaken van de vloeren van de keuken, huiskamer en 1 slaapkamer en het bed verschonen. Standaard indiceren we hier 1,5 uur per week voor een eenpersoonshuishouden en 2,0 uur voor een meerpersoonshuishouden. Daarnaast 40 minuten per 4 weken voor extra taken als signalering, sociaal contact en extra werkzaamheden.

Voor de taken die wegvallen, bijvoorbeeld het lichte huishoudelijke werk, maaltijdvoorzieningen, het doen van de was en het schoonmaken van meerdere slaapkamers doen we een groter beroep op de mogelijkheden van mensen zelf of het sociaal netwerk en de particuliere markt. Maatwerk blijft vanzelfsprekend het uitgangspunt.

Thuishulp Plus. Bij deze voorziening ligt de nadruk op de regievoering en niet op het schoonmaken zelf. We gaan daarbij uit van het huidige gemiddeld aantal uren. We zoeken daarbij nadrukkelijk een verbinding met de ook naar de gemeente over te hevelen functie begeleiding.”

Veel werkzaamheden zijn uit de maatwerkvoorziening gehaald en komen op het bordje van de eventuele mantelzorgers te liggen dan wel dient de hulp zelf op de particuliere markt te worden ingekocht.

Conclusie Hoogeveen: in tegenstelling tot wat de gemeente Hoogeveen beweert, heeft de wetgever geen verandering beoogd met betrekking tot de omvang van de te verlenen ondersteuning. Het beleid neemt de compensatieplicht dan ook onvoldoende in acht. Tevens is sprake van stapeling van kosten, hetgeen voorkomen moet worden.

20. Meppel:*

De gemeente Meppel verleent huishoudelijke hulp via een maatwerkvoorziening. De normtijden zijn wel aangepast:

Richtlijnen voor niet-uitstelbare taken zijn:	
Schoonmaken sanitair	20 minuten
Schoonmaken keuken	15 minuten
Bed verschonen	10 minuten
Hulp bij het in / uitpakken van de wasmachine een eenpersoonshouden	60 minuten
Hulp bij het in / uitpakken van de wasmachine een meerpersoonshuishouden	90 minuten
Hulp bij het in / uitruimen van de afwasmachine	25 minuten
Uitstelbare taken: zijn taken die gefaseerd over een langere periode uitgevoerd kunnen worden, zoals: vloeren reinigen, afstoffen etc. Dit is eenvoudiger door de meeste mensen zelf uit te voeren en / of binnen het netwerk te verdelen.	
Richtlijnen voor uitstelbare taken zijn voor noodzakelijke in gebruik zijnde gebruikruimten:	
Hal / gang / trap / woonvertrek / slaapkamer	
Licht werk, wanneer dit wekelijks plaatsvindt	25 minuten
Zwaar werk, wanneer dit wekelijks plaatsvindt	45 minuten
Hal / gang / trap / woonvertrek / 2 slaapkamers	
Licht werk, wanneer dit wekelijks plaatsvindt	25 minuten
Zwaar werk, wanneer dit wekelijks plaatsvindt	65 minuten
Hal / gang / trap / woonvertrek / 3 of meer slaapkamers	
Licht werk, wanneer dit wekelijks plaatsvindt	25 minuten
Zwaar werk, wanneer dit wekelijks plaatsvindt	100 minuten
Wanneer de uitstelbare taken niet wekelijks plaatsvinden, maar maandelijks of per half jaar worden ingezet kunnen meer minuten per keer worden toegerekend.	

Deze normtijden vallen vaak lager uit dan de tijden van het CIZ-protocol. Afwijking van het protocol is toegestaan, maar dan moet wel goed, objectief onderzoek zijn verricht naar de nieuwe normtijden, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek. De verschillen met betrekking tot veelvoorkomende situaties:

Eenpersoonshuishouden wonende in een woning met 3 of meer kamers, licht, zwaar en de was worden overgenomen:

CIZ protocol → 5 uur per week.

Meppel protocol → 4 uur en 15 minuten

Meerpersoonshuishouden wonende in een woning met 2 kamers, licht, zwaar en de was worden overgenomen:

CIZ protocol → 6 uur per week

Meppel protocol → 4 uur en afgerond 10 minuten

Er kunnen dus grote verschillen ontstaan tussen beide protocollen. Daarnaast rept het Meppel protocol niet over extra te indiceren tijd vanwege bijvoorbeeld longaandoeningen, hoge vervuilingsgraad en incontinentie.

Conclusie Meppel: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is voorsnog een onwaarschijnlijke aanname.

21. Midden-Drenthe:☺*

De website van de gemeente Midden-Drenthe geeft helaas weinig concrete informatie. Eén van de beleidsstukken geeft wel helderheid:³⁰

“Voor het vaststellen van de indicatie voor HH maken we op dit moment gebruik van het protocol gebruikelijke zorg en het protocol huishoudelijke zorg. Deze protocollen zijn ontleend aan de protocollen die het CIZ gebruikte voor dat de huishoudelijke hulp naar de gemeente ging. Deze protocollen willen we nu blijven gebruiken. Het eindresultaat van de berekening willen we in tijd vermenigvuldigen met 85% voor HH1 en 95% voor HH2. Op deze manier verwachten we de HH in 2015 uit te voeren binnen het beschikbare budget.”

Een generieke korting van 15% op de hh1 en 5% op de hh2 toepassen is niet toegestaan. Gelet op vaste jurisprudentie moet aan de hand van onafhankelijk onderzoek duidelijk zijn, waarom wordt afgeweken van de normtijden van het CIZ.

Wel is aangekondigd dat de hh1 vanaf 2017 wellicht een algemene voorziening wordt.

Conclusie Midden-Drenthe: het beleid is in strijd met de wet, maar de kortingen op de omvang van de hulp zijn relatief gering. Voorsnog lijkt de gemeente, ondanks de strijdigheid met de wet, de huishoudelijke hulp relatief goed te hebben ingericht. Zorg is wel de aankondiging dat de hh1 misschien een algemene voorziening wordt.

22. Noordenveld:*

De gemeente stelt dat sprake is van een algemene voorziening. Dit is feitelijk onjuist, daar de cliënt gebruik moet maken van de particuliere markt. Huishoudelijke hulp wordt kennelijk algemeen gebruikelijk geacht. De website van de gemeente noemt het volgende:³¹

“Hoe regel ik huishoudelijke hulp?

Dit moet u zelf regelen door contact op te nemen met een aanbieder. U kunt zelf een keus maken uit diverse aanbieders. Sinds 1 januari 2015 regelt de gemeente geen huishoudelijke hulp meer voor u. Wat kost huishoudelijke hulp? Het uurtarief is niet overal gelijk, het verschilt per aanbieder. Welke kosten kan ik vergoed krijgen? U kunt een vergoeding aanvragen als u een beperkt financieel vermogen heeft en een inkomen tot maximaal 150% van de bijstandsnorm. Zie ook deze tabel.”

Het afschaffen van de huishoudelijke verzorging is niet toegestaan, gelet op inmiddels standaard jurisprudentie. Een inkomenstoets aan de hand van de Participatiewet c.q. vergoeding via de bijzondere bijstand is niet toegestaan.

De Uitvoeringsregels noemen het volgende:

“Regeling tegemoetkoming kosten algemene voorziening ‘schoonmaken’
In de Inleiding wordt ‘schoonmaken’ beschreven als algemene voorziening. Uitgangspunt van deze algemene voorziening is dat de kosten volledig worden doorberekend aan de ‘afnemer’. Niet iedereen zal deze kosten zelf (volledig) kunnen dragen terwijl men mogelijk wel afhankelijk is van deze

³⁰ Invulling HH: waar gaan we naar toe en wat doen we in de tussenliggende periode, Collegebesluit van 16 december 2014

³¹ https://www.gemeentenordenveld.nl/wonen_en_leven/wmo,_jeugd_en_werk_en_inkomen/wmo/wmo__veel_gestelde_vragen/#WW

algemene voorziening. Daarom wordt een regeling getroffen, die deze doelgroep volledig of gedeeltelijk tegemoet komt in de kosten van de algemene voorziening.”

De algemene voorziening waarover hier wordt gesproken is de particuliere markt. Conform de uitspraak tegen de gemeente Aa en Hunze kan dit beleid niet standhouden.

Conclusie Noordenveld: de algemene voorziening is niet te kwalificeren als een algemene voorziening. Hh1 afschaffen al dan niet met verwijzing naar de bijzondere bijstand is niet toegestaan.

23. Tynaarlo:*

De website van de gemeente stuurt vrij snel door naar dit document:

 gemeente Tynaarlo

Aanvraagformulier Bijdrage schoonmaakondersteuning

U heeft aangegeven dat u in aanmerking wilt komen voor een bijdrage voor uw schoonmaakondersteuning omdat de kosten van de schoonmaakondersteuning voor u niet betaalbaar zijn.

Om te beoordelen of u in aanmerking komt voor een bijdrage voor uw schoonmaakondersteuning moet zijn vastgesteld dat:

- U afhankelijk bent van schoonmaakondersteuning;
- En dat uw inkomen niet hoger is dan 120 % van de bijstandsnorm. Ook gelden er vermogensgrenzen.

In onderstaande tabel ziet u hoe hoog uw netto inkomen - inclusief vakantietoeslag - per maand en uw totale vermogen mogen zijn. *

	< 65 jaar 120 %	> 65 120 %	Vermogensgrens**
Alleenstaande (met en zonder kinderen)	€ 1.167,24	€ 1.311,44	€ 5.920,-
Gehuwd of samenwonend (met en zonder kinderen)	€ 1.667,48	€ 1.791,55	€ 11.840,-

* afhankelijk van de samenstelling van uw huishouden kunnen andere bedragen gelden. Voor alleenstaande jongeren onder de 23 jaar gelden andere bedragen.
** De waarde van uw woning telt niet mee.

Hieruit leidt de onderzoeker af dat de hh1 is geschrapt en dat alleen de minima voor een vergoeding in aanmerking komen op grond van de Participatiewet. Dit beleid sluit aan bij het beleid van in ieder geval Noordenveld. Het beleid is niet toegestaan. In een persbericht geeft de gemeente het volgende aan:

“De CRvB heeft uitspraken gedaan die ook gevolgen kunnen hebben voor andere gemeenten, waaronder Tynaarlo. Wij onderzoeken op dit moment wat de gevolgen kunnen zijn voor ons beleid op het gebied van hulp bij het huishouden. Zodra daar meer duidelijkheid over is, informeren wij onze inwoners hierover.”

Conclusie Tynaarlo: het is afwachten wat het eventuele nieuwe beleid wordt, maar vooralsnog is het beleid in strijd met de wet. Enkel doorverwijzen naar de Participatiewet c.q. bijzondere bijstand is onaanvaardbaar.

24. Westerveld:*

De website van de gemeente verwijst vrij snel door naar de relevante beleidsstukken. Citaat uit de beleidsregels:

Ondersteuning basis

De nieuwe dienst 'ondersteuning basis' betreft werkzaamheden gericht op hygiëne en signaleren en melden van veranderende omstandigheden in de situatie van de cliënt. Voor een aantal mensen die een beroep doen op de Wmo zal het noodzakelijk zijn zorg te dragen voor de hygiëne in het huishouden omdat dit niet anders is te regelen.

Afwegingskaders

- Ondersteuning basis kan ingezet worden wanneer de cliënt door (lichamelijke) beperkingen niet in staat is de hygiëne te handhaven om gezond te kunnen blijven wonen;
- Is in het gesprek gebleken dat er geen alternatieven beschikbaar zijn, zoals beschreven onder de algemene afwegingskaders (eigen kracht, gebruikelijke hulp, met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk of voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen) dan zal het college compenseren met een maatwerkvoorziening.
- De toekenning van ondersteuning basis is gericht op het te bereiken resultaat. Het resultaat richt zich op hygiëne in het huishouden.

Ondersteuning plus

Bij de dienst 'ondersteuning plus' ligt de nadruk op de regievoering. Ondersteuning plus is bedoeld voor het ondersteunen bij praktische vaardigheden en handelingen en het aanbrengen van structuur c.q. regie om de zelfredzaamheid in en om huis te bevorderen. De werkzaamheden/handelingen kunnen bestaan uit (niet limitatief):

- A. - het 'signaleren' van relevante veranderingen in de situatie van de cliënt;
- het ondersteunen bij 'persoonsgebonden dagelijkse levensverrichtingen' (waaronder zwaar huishoudelijk werk, het schoonhouden van woonkamer, hal, slaapkamer) (niet ingegeven door geneeskundige zorg of een hoog risico daarop);
- organisatie van het huishouden in verband met chronische ziekte of beperkingen;
- het verzorgen en opvangen van jonge kinderen in verband met uitval van de primaire verzorger(s) en afwezigheid van informele zorg;
- het ondersteunen van de mantelzorger.
- B. - het ondersteunen bij administratie en de financiën;
- het ondersteunen bij het inzetten van het eigen netwerk of vrijwilligers;
- het ondersteunen bij plannen, stimuleren en voor bespreken van activiteiten.

Dit roept vragen op. Betreft Ondersteuning Basis enkel problemen met betrekking tot de hygiëne of worden indien nodig alle zware en lichte werkzaamheden overgenomen alsmede de verzorging van de was? Deze vragen worden opgeroepen, omdat deze taken expliciet staan vermeld bij ondersteuning plus (hh2), terwijl ze niet zijn genoemd bij ondersteuning basis. Om meer duidelijkheid te krijgen over het beleid, is contact opgenomen met de gemeente. De gestelde vragen en gegeven antwoorden zijn als volgt:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Het wordt nog altijd vergoed (het heet bij ons nu ondersteuning basis en ondersteuning plus).*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt met resultaten gewerkt.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?

Via maatwerkvoorziening.

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Via inning eigen bijdrage door CAK. Wij vragen de maximale eigen bijdrage.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Omvang wordt door zorgaanbieder bepaald aan de hand van de door de gemeente aangegeven 'te behalen resultaten'. E.e.a. wordt vastgelegd in een ondersteuningsplan van de cliënt.

Hieruit kan worden afgeleid dat ook hh1 wordt vergoed, onder de noemer ondersteuning basis. Het indiceren geschiedt in resultaten.

Conclusie Westerveld: resultaatgericht indiceren is gelet op de uitspraak van de CRvB slechts toegestaan, indien de taken, de frequentie en de tijdsnormering onderdeel zijn van het indicatiebesluit. Daarbij dient opgemerkt te worden dat het college de rechten en plichten van de cliënt dient te bepalen. Het beleid is dan ook in strijd met de Wmo 2015.

25. De Wolden:☺

De website geeft geen concrete informatie over de vraag of huishoudelijke hulp nog wel of niet wordt vergoed en in hoeverre. Een oud nieuwsbericht geeft het volgende weer:³²

Op dit moment worden alle indicaties voor huishoudelijke hulp via de Wmo opnieuw bekeken. Hiervoor is de MO-zaak ingehuurd door de gemeente. Wmo consulenten van 'de MO-zaak' komen op huisbezoek bij alle mensen met een indicatie voor huishoudelijke hulp.

Op het moment dat er een nieuwe indicatie voor huishoudelijke hulp is afgegeven via de Wmo zijn er drie mogelijkheden:

- U krijgt minder of geen uren. Uw huidige indicatie wordt verlengd tot 1 oktober 2015 en daarna gaat het nieuwe aantal uren in. Als u geen uren meer krijgt, stopt de huishoudelijke hulp via de gemeente met ingang van die datum.
- Uw uren blijven ongewijzigd, deze indicatie is gelijk van kracht.
- U komt in aanmerking voor meer uren huishoudelijke hulp, deze indicatie is gelijke van kracht.

De MO-zaak indiceert doorgaans in uren, volgens hun protocol. Het protocol van de MO-zaak sluit aan bij het CIZ-protocol. Het beleid lijkt dan ook conform de Wmo 2015 te zijn. Ter verificatie is contact opgenomen met de gemeente. De gestelde vragen en gegeven antwoorden zijn als volgt:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015?

Is niet afgeschaft. Vergoeden we nog via de Wmo.

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

We werken met uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?

Via een maatwerkvoorziening.

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Op de gebruikelijke wijze, via het CAK.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Basis vormt het CIZ protocol. De zorgaanbieder is niet bepalend.

Conclusie De Wolden: het beleid is conform de Wmo 2015.

³² http://www.dewolden.nl/direct-regelen/nieuwsberichten_43782/item/sociaal-domein-journaal-16_47069.html

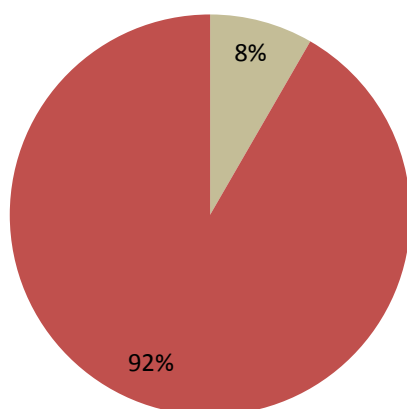
Totaal aantal gemeenten Drenthe: 12

Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 1

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 11

Verhouding correct en fout beleid

■ Correct beleid ■ Fout of discutabel beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 4

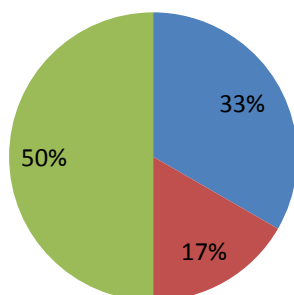
Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 2

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening: 5

Aantal gemeenten dat hh1 heeft afgeschaft: 1

Werkwijze gemeenten

■ Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
■ Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
■ Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft

§7. Provincie Limburg

26. Beek:*

De website van de gemeente geeft geen concrete informatie over de invulling van de huishoudelijke verzorging. Een beleidsstuk zegt het volgende:³³

“De huishoudelijke hulp wordt in 2015 op eenzelfde wijze uitgevoerd als in 2014. Cliënten die nog een indicatie hebben op grond van het oude indicatieprotocol, worden versneld geherindiceerd op grond van het nieuwe protocol (vastgesteld in 2012). In 2015 wordt gezien of bijstelling van de aanpak huishoudelijke hulp in het licht van de transformatie noodzakelijk is.”

Het beleid lijkt dan ook conform de Wmo 2015 te zijn, in ieder geval over het jaar 2015. Echter, vervolgens noemt het beleidsstuk het volgende:

“De huishoudelijke hulp is geen nieuwe taak, gemeenten voeren deze taak sinds 2007 uit. Vanaf oktober 2012 is een nieuw indicatieprotocol huishoudelijke hulp van toepassing, gericht op beheersing van de uitgaven. Alle nieuwe aanvragen en aflopende indicaties vanaf oktober 2012 zijn getoetst aan dit nieuwe protocol. Hierdoor neemt het beroep op huishoudelijke hulp jaarlijks af. Circa 220 cliënten hebben nog een indicatie op basis van het oude protocol voor huishoudelijke hulp. Om te anticiperen op de bezuinigingen voor het overgangsjaar 2015 zullen deze cliënten vervroegd geherindiceerd worden, zodat ook zij een indicatie op basis van het nieuwe protocol krijgen.”

Kennelijk wordt afgeweken van het ClZ-protocol. Dit is toegestaan, mits het nieuwe protocol voldoet aan de door de CRvB gestelde eisen. Dit lijkt onwaarschijnlijk, aangezien de CRvB strenge eisen stelt aan een nieuw protocol.

Uit weer latere stukken blijkt dat de gemeente Beek toch het beleid gaat wijzigen in het jaar 2016, naar resultaatgericht indiceren.³⁴

Conclusie Beek: hoewel het beleid relatief goed leek te zijn, is het desondanks in strijd met de Wmo 2015 vanwege de lagere normtijden. Ook levert de omzetting naar resultaatgericht indiceren juridische problemen op, gelet op de jurisprudentie.

27. Beesel: ?

Uit de tekst van de website van de gemeente en het welzijnsloket kan worden opgemaakt dat maatwerkvoorzieningen worden verstrekt voor hulp bij het huishouden. Verder blijkt uit niets wat concreet het beleid is. Ook de beleidsstukken geven geen inzicht in het gehanteerde beleid. Om die reden is contact gezocht met de gemeente. Er is echter geen reactie van de gemeente ontvangen, waardoor onbekend blijft wat het beleid is.

Conclusie Beesel: Er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

28. Bergen:*

De gemeente Bergen geeft duidelijk weer hoe de hulp is geregeld op hun website. Hh1 is geregeld via een algemene voorziening en hh2 via maatwerkvoorzieningen. Citaat:³⁵

“Schoonmaakondersteuning
Heeft u hulp nodig bij het schoonmaken van uw huis? Vraagt u deze hulp dan zelf aan bij de aanbieder in uw wijk, waarmee de gemeente een contract heeft afgesloten. In het overzicht hieronder kunt u zien welke aanbieder voor u geldt met de bijbehorende contactgegevens. U betaalt zelf de kosten voor de hulp aan de aanbieder.”

³³ Beleidsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015-2016

³⁴ http://www.gemeentebeek.nl/sociaal domein/actueel_42278/item/veranderingen-hulp-bij-het-huishouden_39992.html

³⁵ <http://www.bergen-nh.nl/inwoners/ondersteuning-en-zorg/hulp-bij-huishouden/>

Als u kiest voor de hulp van deze aanbieder, krijgt u in 2016 korting op de eerste twee uur schoonmaakondersteuning per week. Als u kiest voor een andere partij voor schoonmaakondersteuning, ontvangt u geen korting van de gemeente.”

De cliënt moet zelf de hulp inkopen en betalen en eventueel is middels de hht-gelden een korting op het tarief te krijgen. Het is dus feitelijk een doorverwijzing naar de particuliere markt. Ook wordt een maximum van twee uur per week gehanteerd, bij het inkopen van hulp met de hht-gelden.

Conclusie Bergen: het beleid is niet toegestaan. De algemene voorziening is geen algemene voorziening in de zin van de Wmo 2015, vgl. Aa en Hunze.

29. Brunssum:*

De website van de gemeente Brunssum noemt niets concreets over de huishoudelijke verzorging. De beleidsregels daarentegen wel:³⁶

“Artikel 5 Omvang hulp bij het huishouden

1.De toekenning en normering van hulp bij het huishouden vindt plaats op basis van het protocol indicatiestelling hulp bij het huishouden zoals opgenomen in bijlage 1.”

Huishoudelijke hulp wordt gewoon middels een maatwerkvoorziening verstrekt, maar het protocol wijkt zeer veel af van het CIZ-protocol. Zo is het uitgangspunt niet wekelijkse ondersteuning, maar tweewekelijkse ondersteuning (om de week). Ook zijn de gehanteerde normtijden aanzienlijk lager. Een dergelijke afwijking is niet toegestaan en het is niet bekend waar de verlaagde normtijden concreet op zijn gebaseerd. De uitspraken van de CRvB van 11 november 2015 en 27 januari 2016 zijn van toepassing, alsmede de recente uitspraken van 18 mei 2016.

Conclusie Brunssum: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is voornamelijk een onwaarschijnlijke aanname.

30. Echt-Susteren:*

Op de website van de gemeente Echt-Susteren staat:

“Hulp bij het huishouden: Door bezuinigingen vanuit het Rijk zijn de regels voor hulp bij het huishouden veranderd. De hulp die beschikbaar is, moet bij die mensen terechtkomen die dit het meest nodig hebben.”

De website vervolgt:

“Het aantal uur hulp in de huishouding gaat voor iedereen omlaag. Aan de hand van een aantal normen (‘normeringskader’) wordt bepaald hoeveel uur hulp iemand krijgt. Dit normeringskader is aangescherpt, waardoor het aantal uren voor iedereen omlaag gaat. Dit betekent in de praktijk dat er minder tijd kan worden besteed aan huishoudelijke taken zoals stofzuigen, dweilen en het doen van de was. Iedereen die hulp bij het huishouden ontvangt, heeft een herindicatie gekregen.”

Een generieke korting op de omvang van de huishoudelijke hulp is niet toegestaan. De Wmo 2015 gaat expliciet uit van maatwerk, waardoor generieke kortingen op de omvang van de hulp niet zijn toegestaan. Verlaagde normtijden kunnen slechts indien wordt voldaan aan de eisen die de CRvB daaraan stelt. Niets uit de stukken lijkt te wijzen op het voldoen aan die eisen.

³⁶ Beleidsregels Wmo gemeente Brunssum 2016

Conclusie Echt-Susteren: een generieke korting op de omvang van de hulp is niet toegestaan. De Wmo 2015 gaat uit van maatwerk, waarbij opgemerkt dient te worden dat de maatwerkvoorziening net zo ver gaat als de oude individuele voorziening, wat betreft ondersteuningsomvang.

31. Eijsden-Margraten:*

De website van deze gemeente noemt niets concreets over de huishoudelijke verzorging en de invulling hiervan. Het Besluit maatschappelijke ondersteuning noemt het volgende:³⁷

Artikel 10: richtlijn hulp bij het huishouden,

1. Bij de verstrekking van de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden stelt het college de omvang hiervan vast in uren en minuten per week.

2. Bij het bepalen van de omvang hanteert het college de richtlijn indicatiestelling voor hulp bij het huishouden, zoals opgenomen in bijlage 3.

3. Wanneer cliënt voor een persoonsgebonden budget kiest wordt de hoogte van het budget bepaald door de door het college vastgestelde omvang maal het van toepassing zijnde tarief conform de tarievenlijst in bijlage 4.

Dit lijkt te duiden op het verlenen van huishoudelijke hulp via een maatwerkvoorziening. Artikel 12 lid 1 bevestigt dit:

Artikel 12: hulp bij het huishouden

1. De maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden kan, wanneer verondersteld wordt dat de cliënt in staat is tot zelfregie over de planning van activiteiten, bestaan uit de volgende activiteiten:

a. huishoudelijke werkzaamheden die samenhangen met beperkingen op het vlak van schoonmaken van woonruimte, slaapruimte, sanitair, keuken (dagelijks of wekelijks onderhoud);

b. verzorgen van textiel (wassen, strijken);

c. onderhoud van kleding en schoeisel;

d. zorg voor de voeding ((voor)bereiden, serveren, afwassen, opruimen);

e. bed opmaken en/of verschonen;

f. beperkte verzorging van huisdieren.

Lid 2 geeft vervolgens de taken van hh2 weer. Huishoudelijke hulp verlenen middels een maatwerkvoorziening is uiteraard juridisch correct. De gehanteerde normtijden van bijlage 3 zijn echter lager dan die van het CIZ, met name wat betreft de zware huishoudelijke werkzaamheden. Voor een overzicht van de normtijden, zie het volgende figuur:

³⁷ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Eijsden-Margraten 2015

3. STANDAARDINDICATIES HULP BIJ HET HUISHOUDEN

De tijdsnormering is indicatief. Hierbij moet tijdens het gesprek met de cliënt of het onderzoek altijd een individuele afweging gemaakt worden. Als er reden is om af te wijken van onderstaande normeringen, dan kan dit altijd met een onderbouwing.

Tijdsnormering:

Activiteiten	Minuten	Uren/minuten
Boodschappen doen	60 p week	1 u
Boodschappenlijst samenstellen (als aparte indicatie)	15 p weer	15 min
Bereiden broodmaaltijd	15 p keer, max 2x pd	30 min
Opwarmen warme maaltijd	15 p dag	15 min
Bereiden warme maaltijd	30 p dag	30 min
Licht huishoudelijk werk, 2 slaapkamers	40 p week	40 min
Licht huishoudelijk werk, 3 slaapkamers	60 p week	1 u
Zwaar huishoudelijk werk, 2 slaapkamers	70 p week	1 u 10 min
Zwaar huishoudelijk werk, 3 slaapkamers	100 p week	1 u 40 min
Aanwezigheid kinderen meezorg	15 p kind p week	15 min
Aanwezigheid extra volwassen persoon/personen	30 p week	30 min
Trappenhuis meezorg	30 p week	30 min
Hoge vervuilingsgraad meezorg	30 p week	30 min
Textielverzorging meerpersoonshuishouden	60 p week	1 u
Textielverzorging eenpersoonshuishouden	45 p week	45 min
Textielverzorging meezorg per kind	15 p week	15 min
'Sociale signalering'	10 p week	10 min

Zoals gezegd zijn deze normtijden aanzienlijk lager dan het CIZ-protocol, waardoor de uitspraken van 11 november 2015 en 27 januari 2016 van toepassing zijn. Hoogstwaarschijnlijk zijn de nieuwe normtijden niet getoetst.

Conclusie Eijdsen-Margraten: hoewel het goed is dat maatwerkvoorzieningen worden verstrekt, zijn de gehanteerde normtijden onvoldoende en in strijd met de jurisprudentie.

32. Gennep:*

De website geeft nauwelijks informatie over de huishoudelijke verzorging, uitgezonderd informatie over de HHT-gelden. Het Besluit nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2015 noemt het volgende:

Artikel 3 Ondersteuning bij huishoudelijk werk

1. Het beoogde resultaat van deze maatwerkvoorziening is dat de cliënt in staat is om:

a. In een schoon en leefbaar huis te wonen;

b. Zelfstandig thuis te blijven wonen;

c. Schone kleding te dragen.

2. De richtlijn voor de tijdsnormering is gebaseerd op geraamde minuten die nodig zijn om onder normale omstandigheden huishoudelijke taken uit te voeren. Deze richtlijn geeft een handvat om te komen tot het beoordelen van de benodigde ondersteuning.

3. Op basis van persoonskenmerken en individuele omstandigheden kan van de richtlijn worden afgeweken. Een gemotiveerde onderbouwing wordt omschreven in het leefzorgplan.

4. De richtlijn is als bijlage 1 toegevoegd.

Huishoudelijke hulp wordt kennelijk middels een maatwerkvoorziening verstrekt. De richtlijn die als bijlage 1 toegevoegd zou zijn, staat echter niet op de website van de gemeente noch op een andere website. De richtlijn is daarom bij de gemeente opgevraagd en ontvangen. Uit de richtlijn blijkt dat de normtijden sterk afwijken van het CIZ-protocol:³⁸

³⁸ Tijdsnormering hulp bij het huishouden (per 01-01-2015, gemeente Gennep)

Activiteiten	minuten	uren
Licht huishoudelijk werk, 2 slaapkamers	40 p week	40 min.
Licht huishoudelijk werk, 3 slaapkamers	60 p week	1 uur
Zwaar huishoudelijk werk, 2 slaapkamers	70 p week	1 u. 10 min.
Zwaar huishoudelijk werk, 3 slaapkamers	100 p week	1 u. 40 min.
Aanwezigheid kinderen meerzorg	15 p kind p week	15 min.
Aanwezigheid volwassen persoon	30 p week	30 min.
Hoge vervuilingsgraad meerzorg	30 p week	30 min.
Textielverzorging eenpersoonshuishouden	45 p week	45 min.
Textielverzorging tweepersoonshuishouden	60 p week	1 uur
Textielverzorging meerzorg per kind	15 p week	15 min.

Conclusie Gennep: hoewel het goed is dat maatwerkvoorzieningen worden verstrekt, zijn de gehanteerde normtijden onvoldoende en in strijd met de jurisprudentie.

33. Gulpen-Wittern:*

Constatering: de site praat over individuele voorzieningen in plaats van maatwerkvoorzieningen. Vervolgens noemt de website het volgende:

“We hebben dit samen met de gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul gedaan. Om onze nieuwe zorgtaken zo goed mogelijk op te pakken, hebben we gezamenlijk keuzes gemaakt. In de loop van dit jaar maken we ook samen een nieuw beleidsplan en een uitvoeringsplan.”

Verdere informatie is niet te vinden, ook niet in eventuele beleidsstukken. Vanwege de onduidelijkheid is contact opgenomen met de gemeente. De volgende antwoorden werden gegeven op de gestelde vragen:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Vergoed volgens Wmo.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?
Uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?
Maatwerkvoorziening.

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?
EB via CAK.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. ClZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)
Wmo-consulent indiceren de uren.

Conclusie Gulpen-Wittern: aangezien het college samenwerkt met o.a. de gemeenten Eijsden-Margraten en Maastricht zullen hoogstwaarschijnlijk dezelfde lagere normtijden worden gehanteerd. Hoewel het goed is dat maatwerkvoorzieningen worden verstrekt, zijn de gehanteerde normtijden hoogstwaarschijnlijk onvoldoende en in strijd met de jurisprudentie.

34. Heerlen:☺*

De website van het Wmo-loket te Heerlen geeft niet concreet aan waar inwoners van die gemeente op kunnen rekenen of verwijst naar links die niet langer werken. Net als bij Gulpen-Wittern kan ook hier nergens worden gevonden op welke wijze de huishoudelijke verzorging wordt georganiseerd sinds de ingang van de nieuwe Wmo 2015. Gelet op oudere nieuwsartikelen is vermoedelijk niets

gewijzigd sinds de invoering van de Wmo 2015. Dit blijkt achteraf niet helemaal waar te zijn, gelet op een reactie van een persoon op een nieuwsartikel. Citaat:³⁹

“Ook de Gemeente Heerlen heeft een algemene brief gestuurd waarin de ouderen, zonder enig overleg, (keukentafelgesprek) gekort zijn. In Heerlen is een 1/2 uur uit de HH - hulp gehaald met de motivatie dat dit half uur als strijk halfuurtje was aangemeld. Dit kunnen de senioren nu bijkopen voor 5 Euro per uur.”

Een dergelijke generieke korting is niet toegestaan. De Wmo 2015 gaat immers uit van maatwerk. Verder is onbekend welke normtijden eventueel gehanteerd worden. Vooralsnog lijkt Heerlen op het randje te balanceren wat betreft het verlenen van voldoende compensatie.

Conclusie Heerlen: hoewel in 2014 werd aangekondigd dat niets zou veranderen, zijn er meerdere verhalen bekend van cliënten die minder hulp ontvangen. De hulp wordt nog wel middels een maatwerkvoorziening verstrekt.

35. Horst aan de Maas:*

De website noemt niets concreets over de huishoudelijke verzorging, behalve informatie over de HHT-gelden. Het Besluit geeft wel nadere informatie:⁴⁰

Artikel 5. Ondersteuning bij huishoudelijk werk

1. Enkel wanneer eigen kracht, gebruikelijke hulp, mantelzorg, sociaal netwerk of algemene (gebruikelijke) voorzieningen niet leiden tot een oplossing voor beperkingen in het voeren van het huishouden, kan ondersteuning bij huishoudelijk werk als maatwerkvoorziening worden verstrekt.

2. Het beoogde resultaat van deze maatwerkvoorziening is dat de cliënt in staat is om:

a. in een schoon en leefbaar huis te wonen;

b. zelfstandig thuis te blijven wonen;

c. schone kleding te dragen.

Artikel 6. Richtlijnen voor ondersteuning bij huishoudelijk werk

1. De richtlijnen zijn gebaseerd op geraamde minuten die nodig zijn om onder normale omstandigheden huishoudelijke taken uit te voeren. Deze richtlijnen geven een handvat om tot het beoordelen van de benodigde ondersteuning te komen.

2. Op basis van persoonskenmerken en individuele omstandigheden maakt het college een afweging en kan van de richtlijnen worden afgeweken. Een gemotiveerde onderbouwing wordt omschreven in het leefzorgplan.

3. De richtlijnen zijn als bijlage 1 toegevoegd.

De redactie van dit artikel komt nagenoeg overeen met artikel 3 van het Besluit van Gennep. Vermoedelijk is het beleid in samenspraak tot stand gekomen. Het protocol waarnaar wordt verwezen in artikel 6 lid 3 is toegevoegd aan het besluit. Daaruit valt af te leiden dat de normtijden aanzienlijk lager zijn dan die van het CIZ. Afwijken van het CIZ-protocol is alleen toegestaan als het nieuwe protocol voldoet aan de eisen die daaraan door de CRvB worden gesteld. Geen gronden zijn aanwezig om aan te nemen dat het protocol hieraan voldoet.

Conclusie Horst aan de Maas: het is goed dat huishoudelijke verzorging wordt verleend via een maatwerkvoorziening, maar de normtijden zijn te laag. Vgl. 31 (Eijsden-Margraten).

36. Kerkrade:*

De website noemt niets concreets over de huishoudelijke verzorging. De beleidsregels ook niet, al lijkt huishoudelijke verzorging via een maatwerkvoorziening te worden geregeld. Dit kan worden afgeleid uit zowel een besluit als een richtlijn.⁴¹ De gehanteerde normtijden zijn aanzienlijk lager

³⁹ <https://www.zorgwelzijn.nl/wmo/nieuws/2015/7/na-talloze-telefoontjes-heb-ik-2-uur-hulp-2334233w/>, reactie van dhr. Ad Walraven

⁴⁰ Besluit Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Horst aan de Maas 2015

⁴¹ Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015 (gemeente Kerkrade) en Richtlijn hulp bij huishouden (gemeente Kerkrade)

dan die van het CIZ en de MO-zaak, ook al pretendeert de Richtlijn dat aansluiting is gezocht bij het protocol van de MO-zaak.

Conclusie Kerkrade: de gehanteerde normtijden zijn te laag, gelet op vaste jurisprudentie.

37. Landgraaf:*

De gemeente geeft op haar website goed weer wat het beleid is inzake de huishoudelijke verzorging, Citaat:

“Vanaf 2015 is hulp bij het huishouden een algemene voorziening, tenminste, als u zelf in staat bent om de regie te voeren over uw huishouden (dus als u zelf weet wat er moet gebeuren).

Een algemene voorziening is een dienst of activiteit die vrij toegankelijk is en die u zelf kunt regelen (bijvoorbeeld een schoonmaakbedrijf of glazenwasser).

Als de gemeente van oordeel is dat u niet in staat bent om zelf te regie te voeren, wordt hulp in het huishouden aangeboden in de vorm van een maatwerkvoorziening.”

Kennelijk dienen hulpbehoevenden de huishoudelijke verzorging zelf te regelen en te betalen, tenzij sprake is van hh2.

Conclusie Landgraaf: afschaffen van hh1 is niet toegestaan, gelet op de uitspraken van de CRvB van 18 mei 2016. De gekozen algemene voorziening is feitelijk de particuliere markt, hetgeen volgens de CRvB geen algemene voorziening is. Het beleid is dan ook in strijd met de wet.

38. Leudal:*

De website van de gemeente geeft duidelijk aan dat ondersteuning bij huishoudelijke taken via de gemeente geregeld kan worden middels zorg in natura of een PGB. Dit lijkt erop te wijzen dat de gemeente huishoudelijke verzorging via een maatwerkvoorziening regelt.

De maatwerkvoorziening houdt het volgende in:

Indien een cliënt is aangewezen op ondersteuning bij een schoon en leefbaar huis kan het College een maatwerkvoorziening toekennen in de vorm van hulp bij het huishouden.

Client sluit overeenkomst met de aanbieder

Nadat het College heeft vastgesteld dat de cliënt is aangewezen op huishoudelijke ondersteuning zal een medewerker van de betreffende aanbieder bij de cliënt op huisbezoek gaan. Er worden dan in samenspraak met de cliënt afspraken gemaakt over hoe de hulp bij het huishouden geboden zal gaan worden. De cliënt heeft de keuzevrijheid uit meerdere aanbieders met wie hij een overeenkomst kan aangaan. Is de cliënt het bijvoorbeeld niet eens met het ondersteuningsplan kan hij dus ook naar een andere aanbieder overstappen. De afspraken tussen de aanbieder en de cliënt worden vastgelegd in een ondersteuningsplan. Het College ontvangt hiervan een kopie.

Resultaat een schoon en leefbaar huis

Het te bereiken resultaat ten aanzien van een schoon en leefbaar huis bestaat allereerst uit het kunnen wonen in een woning die schoongehouden is. Leefbaar staat voor opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen. Met het oog op dit resultaat kan een maatwerkvoorziening getroffen worden voor het huishoudelijke werk. Het te bereiken resultaat is beperkt tot de gebruiksruidten die voor de cliënt onder zijn normale gebruik van de woning vallen. Kamers die niet in gebruik (hoeven te) zijn vallen hierbuiten.

De cliënt moet met de aanbieder afspraken maken. De taken en frequentie worden genoemd, maar de tijdsnormering niet. Deze vorm van resultaatgericht indiceren lijkt niet conform de uitspraak van de CRvB te zijn.

Conclusie Leudal: de huishoudelijke verzorging wordt middels maatwerkvoorzieningen verstrekt, maar de omvang van de indicatie wordt bepaald door de zorgaanbieder. Tijdsnormeringen worden niet gebruikt. Het beleid is dan ook in strijd met de wet.

39. Maasgouw:*

De website van de gemeente geeft duidelijk het volgende weer:

“Welke hulp de gemeente geeft, hangt af van wat voor u de beste oplossing is. Allereerst bekijkt de gemeente of u zelf u problemen kunt oplossen. Dit kan bijvoorbeeld door hulp van familie, vrienden en bekenden. Verder kijkt de gemeente ook of u geholpen bent met een algemene hulpdienst. Helpt dit u niet? Dan kan de gemeente u individuele hulp geven.”

Dit lijkt te duiden op het verstrekken van maatwerkvoorzieningen. De beleidsregels bevestigen dit:⁴²

§ 4.1.3 Hulp bij het huishouden

De maatwerkvoorziening ten behoeve van het voeren van een huishouden zal meestal bestaan uit hulp bij het huishouden. De compensatie voorziet in het voorkomende individueel concrete cliëntgeval op een of meer van de navolgende activiteiten ('aandachtsgebieden'):

1. Boodschappen
2. Bereiding broodmaaltijden
3. Bereiding warme maaltijd
4. Licht huishoudelijk werk in huis: kamers opruimen
5. Zwaar huishoudelijk werk: stofzuigen, wc/badkamer schoonmaken
6. Textielverzorging
7. Organisatie van het huishouden (als er sprake is van een regieprobleem)
8. Verzorging en/of tijdelijke opvang van kinderen
9. Advies, instructie, voorlichting, gericht op het huishouden

4.1.3.1 Omvang en normering

Bij het bepalen van de omvang wordt een normering gehanteerd (zie bijlage 1).

4.1.3.1 Vorm

Hulp bij het huishouden wordt toegekend in:

- Natura; de hulp is in dienst bij de een door de gemeente gecontracteerde aanbieder.
- Persoonsgebonden budget: de cliënt koopt zelf hulp bij het huishouden in.
- PGB-alpha: dit is een speciale constructie via de twee grootste aanbieders. Deze aanbieders bemiddelen en nemen de administratieve lasten over. Cliënten en hulpen kiezen hier bewust voor vanwege o.a. belastingtechnische voordelen.

Opmerkelijk is de derde toekenningsvorm: PGB-alpha. Juridisch gezien is dit niets anders dan verstrekking van een PGB. Wel dient opgemerkt te worden dat de keuze voor een PGB gemotiveerd op initiatief van de cliënt dient te geschieden. Als deze leveringsvorm wordt gebruikt om alfahulp te stimuleren, bestaan hiertegen bezwaren. Immers, de keuze voor een PGB moet een welbewuste keuze zijn van de cliënt.

Verder is het gehanteerde protocol van belang. Bestudering hiervan laat zien dat de normtijden (aanzienlijk) lager zijn dan de tijden van het CIZ-protocol. De afwijkende tijden dienen te voldoen aan de door de CRvB daaraan gestelde eisen. Gelet op de strenge eisen en het ontbreken van enig onderzoek naar de nieuwe normtijden dient geconcludeerd te worden dat de gehanteerde normtijden onaanvaardbaar zijn.

Conclusie Maasgouw: de gehanteerde normtijden wijken af van het CIZ-protocol en dienen derhalve te voldoen aan de vaste jurisprudentie. Er is geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de nieuwe normtijden aan de jurisprudentie voldoen en het beleid is dan ook in strijd met de Wmo 2015.

⁴² Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning maatwerkvoorzieningen gemeente Maasgouw 2015

40. Maastricht:*

De website van de gemeente lijkt te duiden op het verstrekken van maatwerkvoorzieningen voor huishoudelijke verzorging. Het Besluit⁴³ bevestigt dit:

“Artikel 10: richtlijn hulp bij het huishouden

1.Bij de verstrekking van de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden stelt het college de omvang hiervan vast in uren en minuten per week.

2.Bij het bepalen van de omvang hanteert het college de Richtlijn indicatiestelling hulp bij het huishouden maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht zoals opgenomen in bijlage 3.

3.Wanneer cliënt voor een persoonsgebonden budget kiest wordt de hoogte van het budget bepaald door de door het college vastgestelde omvang maal het van toepassing zijnde tarief conform de tarievenlijst in bijlage 4.”

De normtijden van bijlage 3 laten zien dat de omvang van de ondersteuning te klein is, aangezien grofweg 30% minder tijd wordt geïndiceerd ten opzichte van het CIZ-protocol. Gelet op vaste jurisprudentie dient het college aan te tonen dat de lagere normtijden voldoende zijn. Er wordt van uit gegaan dat hier geen onderzoek naar is verricht dat voldoet aan de door de CRvB gestelde eisen.

Conclusie Maastricht: de gehanteerde normtijden wijken af van het CIZ-protocol en dienen derhalve te voldoen aan de vaste jurisprudentie. Er is geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de nieuwe normtijden aan de jurisprudentie voldoen en het beleid is dan ook in strijd met de Wmo 2015.

41. Meerssen:*

Ten tijde van het uitzoeken van het beleid van deze gemeente werkt de website niet of nauwelijks. De beleidsregels geven echter direct een duidelijk beeld:⁴⁴

Artikel 10: richtlijn hulp bij het huishouden

1.Bij de verstrekking van de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden stelt het college de omvang hiervan vast in uren en minuten per week.

2.Bij het bepalen van de omvang hanteert het college de Richtlijn indicatiestelling hulp bij het huishouden maatschappelijke ondersteuning gemeente Meerssen zoals opgenomen in bijlage 3.

3.Wanneer cliënt voor een persoonsgebonden budget kiest wordt de hoogte van het budget bepaald door de door het college vastgestelde omvang maal het van toepassing zijnde tarief conform de tarievenlijst in bijlage 4.

De normtijden van bijlage 3 komen overeen met bijvoorbeeld de normtijden van Maastricht. Hierover is geoordeeld dat deze tijden hoogstwaarschijnlijk te laag zijn.

Conclusie Meerssen: de gehanteerde normtijden wijken af van het CIZ-protocol en dienen derhalve te voldoen aan de vaste jurisprudentie. Er is geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de nieuwe normtijden aan de jurisprudentie voldoen en het beleid is dan ook in strijd met de Wmo 2015.

42. Mook en Middelaar:☺

De gemeente Mook en Middelaar is al een tijd bezig om nieuw beleid vorm te geven. De website geeft helaas geen duidelijkheid over de vraag of huishoudelijke verzorging wel of niet wordt verleend en op welke manier. Uit de oude beleidsstukken blijkt dat huishoudelijke verzorging wordt geregeld middels een maatwerkvoorziening. De omvang wordt bepaald aan de hand van het protocol van de MO-zaak.⁴⁵

⁴³ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2015, versie 5

⁴⁴ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Meerssen 2016

⁴⁵ Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Mook en Middelaar 2012, ingetrokken per 1 januari 2015. Het vermoeden is dat in afwachting van het nieuwe beleid dit protocol wel wordt gebruikt.

“De omvang van de voorziening als bedoeld in artikel 6 wordt uitgedrukt in uren, afgerond naar decimalen per week. De omvang wordt bepaald aan de hand van de Richtlijn indicatieadvisering Hulp bij het Huishouden van de MO-zaak op basis van de noodzakelijk te verrichten activiteiten.”

Het protocol van de MO-zaak is nagenoeg identiek aan het CIZ-protocol, met wat meer concretisering hier en daar. De urenomvang is (nagenoeg) identiek. Een persbericht op de website van de gemeente geeft echter duidelijkheid over het voorgenomen nieuwe beleid:⁴⁶

Huishoudelijke hulp 1 wordt een algemene voorziening
Huishoudelijke hulp is een onderdeel van de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning). De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Daarbij wordt zoveel mogelijk ingezet op de zelfredzaamheid en eigen kracht van inwoners: wat kunnen zij zelf, en kan hun omgeving daarbij helpen?

Algemene voorziening

Op dit moment wordt hulp bij het huishouden categorie 1, aangeboden als maatwerkvoorziening. Vanaf 1 juni 2016 wordt deze eenvoudige schoonmaakondersteuning een algemene voorziening. Dit betekent dat cliënten zelf afspraken kunnen maken met een gecontracteerde aanbieder over de hulp bij het huishouden. De gemeente stelt geen indicatie meer. In principe betaalt iedereen de hulp bij het huishouden zelf. In sommige gevallen ontvangen cliënten een financiële tegemoetkoming van de gemeente. Deze tegemoetkoming is beschikbaar voor maximaal 2 uur per week hulp bij het huishouden. Cliënten zijn reeds persoonlijk geïnformeerd over de veranderingen.

Het afschaffen van hh1 is niet toegestaan; de algemene voorziening is niets anders dan de particuliere markt. De voorgenomen wijziging is dan ook in strijd met de Wmo 2015. Sinds de uitspraken van de CRvB lijkt de gemeente dit te beseffen en wordt gekeken naar nieuw beleid.

Conclusie Mook en Middelaar: maatwerkvoorzieningen waarvan de omvang wordt bepaald aan de hand van het protocol van de MO-zaak zijn juridisch juist. Het beleid was dan ook conform de Wmo 2015. Wel is het college voornemens om het beleid te wijzigen, in eerste instantie naar beleid dat juridisch niet correct zou zijn.

43. Nederweert:*

In de beleidsregels staat, citaat:

Indien een cliënt is aangewezen op ondersteuning bij een schoon en leefbaar huis kan het College een maatwerkvoorziening toekennen in de vorm van hulp bij het huishouden.

Client sluit overeenkomst met de aanbieder

Nadat het College heeft vastgesteld dat de cliënt is aangewezen op huishoudelijke ondersteuning, zal een medewerker van de betreffende aanbieder bij de cliënt op huisbezoek gaan. Er worden dan in samenspraak met de cliënt afspraken gemaakt over hoe de hulp bij het huishouden geboden zal gaan worden. De cliënt heeft de keuzevrijheid uit meerdere aanbieders met wie hij een overeenkomst kan aangaan. Is de cliënt het bijvoorbeeld niet eens met het ondersteuningsplan kan hij dus ook naar een andere aanbieder overstappen. De afspraken tussen de aanbieder en de cliënt worden vastgelegd in een ondersteuningsplan. Het College ontvangt hiervan een kopie.

Voor hulp bij het huishouden in natura geldt dat de aanbieder en de cliënt in samenspraak met elkaar kijken naar wat passende ondersteuning is. De aanbieder onderzoekt en bespreekt met de cliënt de mogelijkheden die er zijn binnen het sociale netwerk en beschikbare algemene voorzieningen. Dit met het oog op het verbeteren en/of versterken van de zelfredzaamheid van de cliënt. De gemaakte afspraken worden door de aanbieder vastgelegd in een persoonlijk ondersteuningsplan. Dat plan geeft ook aan de frequentie en taken zijn die door de aanbieder worden uitgevoerd.

⁴⁶ http://www.mookenmiddelaar.nl/actueel/nieuws_42113/item/nieuwe-contracten-voor-hulp-bij-het-huishouden_27272.html

Dit duidt op resultaatgericht indiceren. Het college is echter verplicht om de rechten en plichten van de cliënt vast te stellen; niet de zorgaanbieder. Tevens wordt genoemd dat de frequentie en taak wordt genoemd, maar niet de tijd die daarvoor nodig is. Het beleid is dan ook niet conform de jurisprudentie van de CRvB.

Conclusie Nederweert: de huishoudelijke verzorging wordt middels maatwerkvoorzieningen verstrekt, maar de omvang van de indicatie wordt bepaald door de zorgaanbieder. Tijdsnormeringen worden niet gebruikt. Het beleid is dan ook in strijd met de wet.

44. Nuth:*

De website geeft geen concrete informatie over de huishoudelijke verzorging. Ook beleidsstukken zijn niet te vinden. De verordening noemt niets concreets en ook lijken geen beleidsregels of andere besluiten te zijn opgesteld. Om die reden is contact opgenomen met de gemeente. De volgende vragen zijn gesteld, met vervolgens cursief de antwoorden:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *De hulp bij het huishouden, zowel basis (1) als ook plus bij regieverlies (2) worden in de gemeente Nuth (indien noodzakelijk) o.g.v. de Wmo toegewezen.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

In onze gemeente werken wij, in volle tevredenheid van zowel cliënten als ook zorgaanbieders, in uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?

De huishoudelijke hulp wordt via een maatwerkvoorziening verstrekt.

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Uit artikel 2.1.4 van de wet vloeit de bevoegdheid voort tot het vragen van een bijdrage in de kosten. Belanghebbenden zullen voor hun ondersteuning een bijdragemoeten betalen. Deze bijdrage kan, als het een maatwerkvoorziening betreft, afhankelijk worden gesteld van het inkomen en het vermogen. Op grond van artikel 2.1.4 lid 4 van de wet zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur nadere regels (uitvoeringsbesluit) gesteld. Daarin is bepaald wat de ruimte is die het college bij delegatie door de gemeenteraad heeft voor het bepalen van de omvang van de eigen bijdrage. De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van inkomen, tarief huishoudelijke hulp, parameters VWS etc. en wordt door het CAK vastgesteld.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Een aantal jaar geleden is het CIZ protocol herschreven naar een 'eigen' indicatie protocol waarin de werkzaamheden en de daaraan gekoppelde uren vastgesteld zijn. Uiteraard is de Wmo maatwerk en wordt elke aanvraag individueel bekeken. In het ondersteuningsplan wordt samen met de cliënt (eventueel in aanwezigheid van derden en daar waar mogelijk / noodzakelijk ook een zorgaanbieder) bekeken en 'vastgesteld' hoeveel zorguren er noodzakelijk zijn.

Conclusie Nuth: het indiceren met uren via maatwerkvoorzieningen is wenselijk, maar het afwijken van het CIZ-protocol kan problemen opleveren. Er is (vanwege de strenge eisen die de CRvB daaraan stelt) geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de nieuwe normtijden aan de jurisprudentie voldoen en het beleid is dan ook vermoedelijk in strijd met de Wmo 2015, wat betreft de normtijden.

45. Onderbanken:☺

In de Nadere regels wordt over huishoudelijke verzorging het volgende vermeld:⁴⁷

Artikel 20. Omvang voeren van een huishouden

1. Ter uitvoering van de in artikel 2, eerste lid, sub a genoemde ondersteuning bij een hulpvraag op het gebied van: het voeren van een huishouden, wordt uitgegaan van een schoon en verzorgd huis waarbij de opsplitsing wordt aangehouden van:

a. Het schoonhouden van de woning (HBH basis)

b. Het organiseren van het huishouden (HBH plus): naast de onder sub a bedoelde huishoudelijke werkzaamheden, tevens de organisatie van het huishouden indien de belanghebbende niet meer zelf de regie kan voeren dan wel dat er binnen de leefeenheid kinderen van jonger dan 12 jaar zijn.

2. Licht en zwaar huishoudelijk werk dient op de gebruikelijke wijze te kunnen worden uitgevoerd opdat het resultaat van een schoon en verzorgd huis kan worden bereikt, waarbij algemeen gangbare huishoudelijke apparatuur beschikbaar dient te zijn.

3. Woonruimten die onder de compensatieplicht vallen zijn in elk geval die ruimten die op het niveau sociale woningbouw voor dagelijks gebruik noodzakelijk zijn, in het bijzonder de keuken, de badkamer, het separaat toilet, woonkamer, slaapkamer(s) en gang. Niet voor dagelijks gebruik en daardoor uitgesloten zijn in ieder geval: de zolder, de kelder, de tuin.

Hieruit leiden wij af dat wordt gewerkt met maatwerkvoorzieningen, ook voor hh1. Artikel 12 zegt het volgende over de omvang van de hulp:

Voor de hulp bij het huishouden wordt gebruik gemaakt van een werkinstructie die in de 'oude Wmo' werden gehanteerd. Zo wordt bij het bepalen van de omvang van het aantal uren HH uitgegaan van een woning op het niveau sociale woningbouw. Daarbij rekening houdend met: de grootte van de woning, het aantal in gebruik zijnde kamers en het aanwezig zijn van 1e en/of 2e verdieping.

Het is niet bekend wat de inhoud van deze werkinstructie is. Het beleid is conform de Wmo 2015, mits de gehanteerde normtijden voldoen aan de jurisprudentie.

Conclusie Onderbanken: het beleid is conform de Wmo 2015, mits normtijden worden gehanteerd die niet of nagenoeg niet afwijken van de tijden van het CIZ-protocol dan wel dat een eigen protocol wordt gehanteerd dat voldoet aan de eisen die de CRvB daaraan stelt.

46. Peel en Maas:*

Ten tijde van het onderzoeken van deze gemeente werkt de website niet. De beleidsregels maken het volgende duidelijk:⁴⁸

Artikel 9. Ondersteuning bij huishoudelijk werk

1. Het beoogde resultaat van ondersteuning bij huishoudelijk werk is dat de burger in staat is om:

a. in een schoon en leefbaar huis te wonen;

b. zelfstandig thuis te blijven wonen;

c. schone kleding te dragen.

Artikel 10. Richtlijnen voor ondersteuning bij huishoudelijk werk

1. De richtlijnen zijn gebaseerd op geraamde minuten die nodig zijn om onder normale omstandigheden huishoudelijke taken uit te voeren. Deze richtlijnen geven een handvat om tot het beoordelen van de benodigde ondersteuning te komen.

2. Op basis van persoonskenmerken en individuele omstandigheden maakt het college een afweging en kan van de richtlijnen worden afgeweken. Een gemotiveerde onderbouwing wordt omschreven in het ondersteuningsplan.

3. De richtlijnen zijn als bijlage toegevoegd.

⁴⁷ Nadere regels Maatschappelijke ondersteuning Gemeente Onderbanken 2016

⁴⁸ Beleidsregel maatschappelijke ondersteuning Peel en Maas

Huishoudelijke verzorging wordt via maatwerkvoorzieningen verstrekt. De normtijden wijken sterk af van de normtijden van het CIZ-protocol. Er zijn geen redenen aanwezig om aan te nemen dat de lagere normtijden conform de uitspraken van de CRvB zijn.

Conclusie Peel en Maas: de gehanteerde normtijden wijken af van het CIZ-protocol en dienen derhalve te voldoen aan de vaste jurisprudentie. Er is geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de nieuwe normtijden aan de jurisprudentie voldoen en het beleid is dan ook in strijd met de Wmo 2015.

47. Roerdalen:*

De informatie op de website lijkt aan te geven dat de gemeente huishoudelijke verzorging vergoed op grond van de Wmo 2015. Verdere bestudering geeft aan dat het beleid identiek is aan het beleid van de gemeente Maasgouw, inclusief het gehanteerde normtijdenprotocol en de specifieke benoeming van de PGB-alfa constructie.

Conclusie Roerdalen: de gehanteerde normtijden wijken af van het CIZ-protocol en dienen derhalve te voldoen aan de vaste jurisprudentie. Er is geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de nieuwe normtijden aan de jurisprudentie voldoen en het beleid is dan ook in strijd met de Wmo 2015.

48. Roermond:*

Een nieuwsartikel legt het beleid van de gemeente Roermond in een notendop uit: de normtijden zijn verlaagd.⁴⁹ Bestudering van de beleidsregels laat zien dat het beleid aansluit bij het beleid van Roerdalen en Maasgouw, inclusief de verlaagde normtijden.⁵⁰ In plaats van het noemen van een alfa-PGB wordt echter gesproken over natura-alfa, hetgeen uiterst opmerkelijk is. Zorg in natura middels een alfahulp is naar onze opvatting per definitie niet mogelijk. Deze constructie kan dan ook niet standhouden. Ook zijn de normtijden hoogstwaarschijnlijk onvoldoende onderbouwd gelet op de vaste jurisprudentie.

Conclusie Roermond: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname. Ook is de constructie van natura-alfa vermoedelijk in strijd met de Wmo 2015.

49. Schinnen:☺

Deze gemeente indiceert vooralsnog in uren en minuten, maar heeft het voornemen om per 1 januari 2017 te gaan indiceren met arrangementen. De Wmo-consulent bepaalt welke arrangement een cliënt krijgt, maar de invulling daarvan wordt overgelaten aan de zorgaanbieder. Er zal dus sprake zijn van (een vorm van) resultaatgericht indiceren.⁵¹ Gelet op de uitspraak van de CRvB inzake Rotterdam dient in ieder geval in het besluit opgenomen te worden welke taken worden verricht, de frequentie en hoeveel tijd daarvoor nodig is. Vermoedelijk zullen niet al deze aspecten worden opgenomen in de beschikking, waardoor het nieuwe beleid hoogstwaarschijnlijk in strijd met de Wmo 2015 zal zijn.

Over het huidige beleid is niet veel te vinden. Vermoedelijk wordt de hulp verstrekt middels maatwerkvoorzieningen aan de hand van een protocol. Om zekerheid te krijgen is informatie bij de gemeente opgevraagd. De volgende antwoorden werden gegeven:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Wordt conform Wmo 2015 vergoed.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

⁴⁹ <http://www.dichtbij.nl/roermond/regio/artikel/3624061/roermond-snijdt-in-hulp-bij-huishouden.aspx>, Dichtbij, 18-07-2014

⁵⁰ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning maatwerkvoorzieningen gemeente Roermond 2015

⁵¹ http://www.schinnen.nl/de-gemeente/bekendmakingen_3699/item/wijzigingen-in-de-hulp-bij-het-huishouden_59972.html

Er wordt in uren en minuten geïndiceerd.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?

Hulp wordt als maatwerkvoorziening verstrekt

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De eigen bijdrage is gebaseerd op inkomen/vermogen, uurprijs HH en de daadwerkelijk geleverde uren hulp.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Hulp en omvang wordt vastgesteld in een keukentafelgesprek door een gemeentelijke Wmo-consulent waarbij het CIZ-protocol leidend is. Er waren plannen om volgend jaar over te stappen naar een maatwerkvoorziening op basis doelen, resultaten en hulp in de vorm van arrangementen. Vanwege recente jurisprudentie wordt dat nu heroverwogen.

Het college indiceert in uren aan de hand van het CIZ-protocol. Het plan om in resultaten te gaan indiceren, wordt heroverwogen. Als het beleid ongewijzigd blijft, is het beleid in orde.

Conclusie Schinnen: het beleid is conform de Wmo 2015.

50. Simpelveld:☺

De website van de gemeente geeft duidelijk de volgende informatie weer:⁵²

De gemeente kan u helpen als u niet meer alles zelf kunt doen in uw huishouden. Bijvoorbeeld door een ziekte, een beperking of ouderdom.

De gemeente zoekt samen met u naar een oplossing. In bepaalde gevallen kunt u een aanvraag doen voor een hulp in het huishouden.

De website heeft echter de beleidsregels niet online gezet; deze zijn wel te vinden op de website overheid.nl. Volgens de beleidsregels wordt huishoudelijke hulp verleend aan de hand van maatwerkvoorzieningen. Over de omvang van de indicatie wordt het volgende gesteld:⁵³

Indien gesproken wordt over hulp bij het huishouden, dan kan onderscheid gemaakt worden in de volgende twee vormen:

- HbH basis: huishoudelijk werk

- HbH plus: huishoudelijk werk en organisatie

Bij de beoordeling van de noodzaak en het aantal uren hulp bij het huishouden wordt uitgegaan van de specifieke persoonskenmerken van de cliënt, zijn situatie met huisgenoten en sociale omgeving.

Om richting te geven aan deze beoordeling zal gebruik worden gemaakt van een aantal begrippen en richtlijnen die eerder in de Wmo en AWBZ ook werden gebruikt. Deze richtlijnen zijn in jurisprudentie bevestigd en verschaffen inzicht in wat redelijkerwijs van een cliënt en zijn sociale omgeving mag worden verwacht om zelf op te lossen en waar een beroep op algemene en voorliggende voorzieningen kan worden gedaan.

Indien de hulp bij het huishouden, bij een sterk vervuilde woning, pas kan worden ingezet nadat de woning is gesaneerd kan ook hiervoor een voorziening worden getroffen.

Het college indiceert in uren voor zowel hh1 (HbH basis) en hh2 (HbH plus). Aansluiting wordt gezocht bij de richtlijnen die eerder in de Wmo en AWBZ zijn gebruikt. Hiermee wordt vermoedelijk bedoeld op het CIZ-protocol. Dit is immers het goedgekeurde protocol in de jurisprudentie.

Conclusie Simepeld: het beleid is conform de Wmo 2015, mits normtijden worden gehanteerd die niet of nagenoeg niet afwijken van de tijden van het CIZ-protocol dan wel dat een eigen protocol wordt gehanteerd dat voldoet aan de eisen die de CRvB daaraan stelt.

51. Sittard-Geleen:*

⁵² http://www.simpelveld.nl/inwoners/digitaal-loket_3591/product/huishoudelijke-hulp_690.html

⁵³ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Simepveld 2015

Eén van de eerste resultaten bij het zoeken naar informatie over de huishoudelijke verzorging verwijst naar een recent artikel op de website van de gemeente.⁵⁴ In het persbericht stelt de gemeente dat het beleid inzake de huishoudelijke verzorging conform de wetgeving en jurisprudentie is. Hierna wordt het persbericht weergegeven:

Huishoudelijke hulp Sittard-Geleen conform uitspraak Centrale Raad van Beroep

Persbericht Sittard-Geleen, 26 mei 2016 – De gemeente Sittard-Geleen kent huishoudelijke hulp op de juiste wijze toe. Dat concludeert de gemeente naar aanleiding van de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) over de huishoudelijke hulp. Volgens de CRvB handelen veel gemeenten strijdig met de uitgangspunten van de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) bij het verstrekken van de huishoudelijke hulp. In Sittard-Geleen is dat niet het geval.

De gemeente Sittard-Geleen heeft de uitspraken van de CRvB vergeleken met de manier waarop de gemeente de huishoudelijke ondersteuning geregeld heeft. Wethouder Leon Geilen (Zorg en Welzijn): "Op basis daarvan kan geconcludeerd worden dat de werkwijze van de gemeente past binnen de uitspraken van de CRvB en daarmee ook binnen de uitgangspunten van de Wmo".

De CRvB vindt dat huishoudelijke hulp of ondersteuning een taak is van de gemeente en onder de Wmo valt. In Sittard-Geleen is dat het geval. Ook in het nieuwe Wmo-beleid, op basis van de nieuwe wet Wmo 2015, is het zorgen voor een schoon en veilig huis opgenomen als taak van de gemeente. Dit wordt uitgevoerd als maatwerkvoorziening.

De CRvB oordeelt verder dat een gemeente de aanspraak op huishoudelijke hulp mag aanpassen aan nieuw beleid. Dit mag ook in de vorm van een standaardmodule.

Sittard-Geleen heeft voor de Wmo 2015 een nieuw beleidsplan opgesteld, waarbij de aanspraak op huishoudelijke hulp inderdaad aangepast is. Volgens het nieuwe beleid wordt de omvang van de huishoudelijke ondersteuning bepaald op basis van concrete doelen en niet meer op basis van het toekennen van een aantal uren of minuten. Op basis van de mogelijkheden van een cliënt en de benodigde inzet wordt een bepaald arrangement voor huishoudelijke hulp toegekend.

Het nieuwe beleid voor het toekennen van huishoudelijke hulp moet volgens de CRvB berusten op een objectief en onafhankelijk onderzoek naar de tijd die nodig is voor een schoon en leefbaar huis. Ook dat heeft de gemeente Sittard-Geleen meegenomen in de 'Beleidsregels maatwerkvoorzieningen huishoudelijke ondersteuning 2016'. Hierin is gedetailleerd beschreven welke resultaten per arrangement behaald moeten worden

Het college stelt dat aldus het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente dat doet is toegestaan. De vereisten hiervoor zijn dat in ieder geval de te verrichten taken worden genoemd, de frequentie van die taken en de tijd die daarvoor nodig is. Na bestudering van de beleidsregels is de onderzoeker het niet eens met de stelling van de gemeente dat het beleid conform de uitspraak van de CRvB is. Enkele citaten uit de Beleidsregels:

"Ook is het aan de cliënt om (in samenspraak met de aanbieder) het arrangement zó in te zetten om zo maximaal rendement en efficiëntie te realiseren. Daarbij dient de cliënt waar aanwezig gebruik te maken van voorliggende voorzieningen zoals de glazenwasser."

"In de nieuwe werkwijze wordt niet meer door de gemeente bepaald welke huishoudelijke hulp door een zorgaanbieder ingezet moet worden. De arrangementstarieven zijn berekend op een gewogen gemiddelde tussen HH1 en HH2 zodat de zorgaanbieder zelf kan beslissen welke huishoudelijke hulp ingezet dient te worden. Het wordt van de zorgaanbieder verwacht dat hij inspeelt op de individuele cliënt situatie."

"Het type en grootte van de woning, eveneens als het aantal bewoners van de woning, is niet van invloed op het te verstrekken arrangement. Er wordt uitgegaan van sociale woningbouw; het hebben van een grote (vrijstaande) woning leidt niet tot meerzorg c.q. een hoger arrangement."

⁵⁴ https://www.sittard-geleen.nl/Inwoners/Actueel/Nieuws_en_persberichten/Mei_2016/Huishoudelijke_hulp_Sittard_Geleen_conform_uitspraak_Centrale_Raad_van_Beroep

Bovenstaande citaten geven goed weer dat het college niet de rechten en plichten van de cliënt vaststelt, maar dit overlaat aan de zorgaanbieder. Daarnaast wordt de zorgaanbieder betaald aan de hand van gemiddelden (vast budget per vier weken per cliënt) en is de omvang van de woning en het aantal bewoners niet van belang bij de bepaling van de omvang van de hulp. De Wmo 2015 gaat echter expliciet uit van maatwerk; het college kan dan ook niet bij voorbaat de omvang van de hulp dan wel de schoon te maken kamers beperken en geen rekening houden met eventuele medebewoners.

Conclusie Sittard-Geleen: in tegenstelling tot wat de gemeente beweert in het persbericht van 26 mei 2016, dient ernstig getwijfeld te worden of het beleid conform de uitspraken van de CRvB is. Uit niets blijkt dat zowel de taken, de frequentie en de daarvoor benodigde tijd in de beschikking wordt opgenomen. Het college kan de invulling van het indicatiebesluit, oftewel de vaststelling van de rechten van de cliënt, niet aan de zorgaanbieder overlaten.

52. Stein:*

De gemeente Stein werkt samen met de gemeente Sittard-Geleen en voert hetzelfde beleid uit.⁵⁵ In het geval van de gemeente Sittard-Geleen is geoordeeld dat het beleid in strijd met de wet en de jurisprudentie is. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat dit anders is in het geval van de gemeente Stein.

Conclusie Stein: de huishoudelijke verzorging wordt middels maatwerkvoorzieningen verstrekt, maar de omvang van de indicatie wordt bepaald door de zorgaanbieder. Tijdsnormeringen worden niet gebruikt. Het beleid is dan ook in strijd met de wet.

53. Vaals:*

Constatering: de website noemt niets concreets over de (eventuele) hervorming van de huishoudelijke verzorging. Ook de verordening noemt niets en een concrete beleidsregel lijkt niet te bestaan. De onduidelijkheid komt overeen met hetgeen eerder is geconstateerd bij Gulpen-Wittem, waarmee samengewerkt zou worden. Het vermoeden bestaat dan ook dat het beleid van de gemeente Vaals hetzelfde is als het beleid van o.a. de gemeente Gulpen-Wittem. Voor meer duidelijkheid wordt contact opgenomen met de gemeente.

Conclusie Vaals: de gehanteerde normtijden wijken af van het ClZ-protocol en dienen derhalve te voldoen aan de vaste jurisprudentie. Er is geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de nieuwe normtijden aan de jurisprudentie voldoen en het beleid is dan ook in strijd met de Wmo 2015.

54. Valkenburg aan de Geul:*

De website wijst duidelijk en snel door naar formulieren die ingevuld kunnen worden om huishoudelijke hulp aan te vragen. Voor meer informatie over het beleid is gezocht in de beleidsstukken, waarvan de nieuwste versie van het Besluit is ingegaan per 1 mei 2016.⁵⁶ Uit artikel 12 blijkt dat huishoudelijke verzorging wordt verleend via maatwerkvoorzieningen. De omvang van de hulp wordt vastgesteld in uren en minuten:

Artikel 10: richtlijn hulp bij het huishouden

1. Bij de verstrekking van de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden stelt het college de omvang hiervan vast in uren en minuten per week.
2. Bij het bepalen van de omvang hanteert het college de Richtlijn indicatiestelling hulp bij het huishouden maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul zoals opgenomen in bijlage 3.

⁵⁵ Beleidsplan Transformatie hulp bij het huishouden (gemeente Stein)

⁵⁶ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul 2015, versie 5

Dit komt overeen met het beleid van bijvoorbeeld Maastricht en Meerssen. De lagere normtijden zijn (nagenoeg) identiek.

Conclusie Valkenburg aan de Geul: de gehanteerde normtijden wijken af van het CIZ-protocol en dienen derhalve te voldoen aan de vaste jurisprudentie. Er is geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de nieuwe normtijden aan de jurisprudentie voldoen en het beleid is dan ook in strijd met de Wmo 2015.

55. Venlo:*

Constatering: de website geeft geen informatie over de huishoudelijke verzorging. De beleidsregels geven gelukkig wel duidelijkheid. Hieruit blijkt dat huishoudelijke verzorging wordt geregeld middels maatwerkvoorzieningen. In artikel 1.4 staan de normtijden genoemd.⁵⁷ Deze tijden wijken (soms fors) af van de tijden die het CIZ-protocol noemt. Met name de normtijden voor zware werkzaamheden zijn aanzienlijk lager, maar ook de tijden voor het lichte werk en de verzorging van de was zijn verlaagd. Het is onwaarschijnlijk dat deze tijden conform de uitspraak van de CRvB zijn, gelet op de strenge eisen. Zo staat volgens het CIZ-protocol voor een woning met 3 of meer kamers 180 minuten voor het zware werk, terwijl gemeente Venlo hier slechts 100 minuten voor indiceert. Ook wordt weinig extra tijd geïndiceerd als sprake is van een meerpersoonshuishouden ten opzichte van een eenpersoonshuishouden.

Conclusie Venlo: de gehanteerde normtijden wijken af van het CIZ-protocol en dienen derhalve te voldoen aan de vaste jurisprudentie. Er is geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de nieuwe normtijden aan de jurisprudentie voldoen en het beleid is dan ook in strijd met de Wmo 2015.

56. Venray:*

Constatering: de website noemt niets concreets over de huishoudelijke verzorging. Ook is het lastig om beleidsstukken te vinden, waardoor uit wordt gegaan van een relatief recente (en wellicht nog geldige) beleidsregel.⁵⁸ Het college lijkt uit te gaan van maatwerk, oftewel maatwerkvoorzieningen via de Wmo 2015. Bijlage 2 geeft inzicht in de omvang van de geïndiceerde zorg. Het college zegt het volgende over de normtijden:

“De normtijden die hieronder genoemd worden zijn bedoeld als leidraad en zeker geen vaststaand feit. Het is altijd maatwerk. In overleg met de hulpvrager wordt gezamenlijk tot een oplossing gekomen. De tijdnormering kan hierbij helpen. Deze normering is tot stand gekomen in overleg met de klankbordgroep Wmo en de zorgaanbieders.”

De normtijden wijken sterk af van de normtijden die het CIZ hanteert (vgl. o.a. Eijsden-Margraten). De CRvB heeft geoordeeld dat enkel overleg met de klankbordgroep Wmo en de zorgaanbieders onvoldoende is om nieuwe normtijden te hanteren. De lagere normtijden zullen dan ook niet stand houden bij de CRvB.

Conclusie Venray: de gehanteerde normtijden wijken af van het CIZ-protocol en dienen derhalve te voldoen aan de vaste jurisprudentie. Gelet op de toelichting van het college voldoen de lagere normtijden niet aan de eisen die de CRvB hieraan stelt.

57. Voerendaal:*

De website geeft duidelijk aan dat een cliënt hulp bij het huishouden kan aanvragen. Ook wijst de website door naar een gehanteerd indicatieprotocol. Hierdoor krijgt de burger goed inzicht in wat hij of zij kan verwachten. De beleidsstukken zijn echter niet eenvoudig te vinden via de website van de gemeente. Tevens bestaat onduidelijkheid over het gehanteerde protocol: de website linkt in eerste instantie naar het protocol uit 2013, terwijl uit een persbericht van 8 april 2014 blijkt dat een nieuw protocol inwerking is getreden, waarbij de wasverzorging uit de maatwerkvoorziening is gehaald. De cliënten dienen €5,00 per uur bij te betalen voor de wasverzorging en dit zou een algemene

⁵⁷ Beleidsregel richtlijnen voor de beoordeling van de ondersteuningsbehoefte 2016

⁵⁸ Besluit nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Venray

voorziening zijn. Het protocol is echter niet op de website van de gemeente Voerendaal te vinden. Het is dan ook onbekend of dit protocol daadwerkelijk wordt gebruikt. Vast staat dat het protocol uit 2013 aanzienlijk lagere normtijden had dan het CIZ-protocol, waardoor het vermoeden bestaat dat het oude protocol, maar ook het eventuele nieuwe protocol, in strijd met de uitspraken van de CRvB is. Verder dient opgemerkt te worden dat de zogenaamde algemene voorziening voor de wasverzorging moet voldoen aan de uitspraak van de CRvB tegen de gemeente Aa en Hunze. Ook dient in ieder individueel geval beoordeeld te worden of de algemene voorziening passend is, ook financieel gezien. Het bij voorbaat uitsluiten van de wasverzorging uit de maatwerkvoorziening is dan ook niet mogelijk. Vanwege de onduidelijkheden is contact opgenomen met de gemeente.

Conclusie Voerendaal: de gehanteerde normtijden wijken af van het CIZ-protocol en dienen derhalve te voldoen aan de vaste jurisprudentie. Er is geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de nieuwe normtijden aan de jurisprudentie voldoen en het beleid is dan ook in strijd met de Wmo 2015.

58. Weert*

De gemeente Weert heeft de beleidswijzigingen naar aanleiding van de Wmo 2015 aangekondigd op haar website.⁵⁹ Daaruit blijkt dat het college niet langer in uren indiceert, maar met ‘een schoon en leefbaar huis’ en resultaten. De zorgaanbieder bepaalt de omvang van de ondersteuning. Citaat uit de beleidsregels, die kennelijk zijn opgesteld door Ingeborg Lunenburg Opleiding + Advies:⁶⁰

“Gemeente en aanbieders van Hulp bij het Huishouden hebben afspraken gemaakt om samen de Hulp bij het Huishouden in de nieuwe Wmo uit te voeren. Uitgangspunt voor het resultaat is een schoon en leefbaar huis, in plaats van het aantal uren hulp. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de eigen mogelijkheden van mensen en die van hun sociale netwerk. De gemeente bepaalt nog wel de toegang tot de Hulp bij het Huishouden, maar koppelt dit niet langer aan een indicatie in uren. Hoe dit resultaat wordt bereikt en wat hiervoor aan de kant van de aanbieder wordt ingezet, komen klant en zorgaanbieder samen overeen. Deze nieuwe aanpak maakt het mogelijk de ondersteuning efficiënter en meer op maat in te zetten, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit.”

De hulp wordt aldus wel via maatwerkvoorzieningen verstrekt, maar waar een cliënt concreet recht op heeft wordt overgelaten aan de zorgaanbieder. De beleidsregels bevestigen dat nog steeds op deze manier wordt gewerkt:

“Nadat het College heeft vastgesteld dat de cliënt is aangewezen op huishoudelijke ondersteuning neemt de cliënt contact op met een aanbieder. Er zal een medewerker van de betreffende aanbieder bij de cliënt op huisbezoek gaan. Er worden dan in samenspraak met de cliënt afspraken gemaakt over hoe de hulp bij het huishouden geboden zal gaan worden.”

Het college dient te beseffen dat zij en niet de zorgaanbieder de aangewezen instantie is om de zorgomvang van de cliënt te bepalen en dat in het besluit op te nemen. Tevens dient opgemerkt te worden dat als een cliënt kiest voor zorg in natura, die persoon in principe geen contract hoort af te sluiten met de zorgaanbieder. De essentie van zorg in natura is immers dat het college de zorg contracteert en derhalve de inhoud van de overeenkomsten bepaalt.

Conclusie Weert: de huishoudelijke verzorging wordt middels maatwerkvoorzieningen verstrekt, maar de omvang van de indicatie wordt bepaald door de zorgaanbieder. Tijdsnormeringen worden niet gebruikt. Het beleid is dan ook in strijd met de wet.

⁵⁹ <http://www.weert.nl/Veranderingen-Hulp-bij-het-Huishouden-en-Persoonsgebonden-Budget.html>

⁶⁰ WMO Beleidsregels Gem. Weert

Totaal aantal gemeenten Limburg: 33

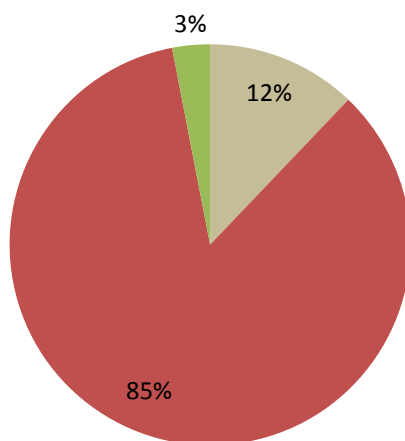
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 4

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 28

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 1

Verhouding correct en fout beleid

Correct beleid Fout of discutabel beleid Onbekend beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 25

Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 5

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft: 2

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is: 1

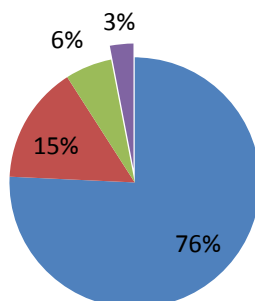
Werkwijze gemeenten

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):

Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is

§8. Provincie Friesland

59. Achtkarspelen:☺

De website van deze gemeente geeft aan dat als een cliënt niet in eigen omgeving een oplossing weet te vinden, contact met de gemeente opgenomen kan worden. Nadere uitleg wordt niet gegeven, waardoor wij in de beleidsstukken zijn gaan kijken. Na wat zoeken kwamen de beleidsregels boven water. Hieruit blijkt dat huishoudelijke verzorging wordt afgegeven middels maatwerkvoorzieningen en dat wordt gewerkt in uren. Het gehanteerde protocol is overeenkomstig met het CIZ-protocol, waardoor het beleid van deze gemeente conform de wetgeving en jurisprudentie is.

Conclusie Achtkarspelen: de hulp wordt verstrekt middels maatwerkvoorzieningen in uren, waarbij het CIZ-protocol wordt gehanteerd. Het beleid is daarmee conform het recht.

60. Ameland:*

De website geeft duidelijk aan dat wanneer ondersteuning nodig is voor huishoudelijke werkzaamheden, contact met de gemeente opgenomen kan worden. Desondanks laat het Besluit zien dat hh1 niet langer voor iedereen wordt vergoed: het college hanteert een inkomensgrens:⁶¹

Artikel 3. Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen
Lid 1. Als Huishoudelijke hulp, niveau 1 nodig is en het niet mogelijk is dit in de basis voorliggend te organiseren en uit te voeren via het eigen sociaal netwerk, bedraagt de (forfaitaire)
tegemoetkoming:
- € 90,- per vier weken voor cliënten met een inkomen tot 110% van de toepasselijke
bijstandsnormen;
- € 45,- per vier weken voor cliënten met een inkomen van 110% tot 130% van de toepasselijke
bijstandsnormen.

Het recht op een voorziening vanuit de Wmo 2015 koppelen aan het inkomen is gelet op vaste jurisprudentie niet mogelijk. Het college mag geen inkomenspolitiek voeren in het kader van de Wmo 2015. Verder zal de tegemoetkoming in veel gevallen volstrekt onvoldoende zijn om voldoende geschikte hulp in te kopen, daar een bedrag van bijvoorbeeld €90,00 per vier weken slechts voldoende is voor 1,5 uur hulp per week, uitgaande van een tarief van €15,00 per uur. Verder maatwerk wordt niet geleverd. Het college categoriseert de huishoudelijke verzorging als een algemene voorziening, in één van de beleidsstukken. De vraag die rijst, zeker met de uitspraak van de CRvB inzake de gemeente Aa en Hunze in het achterhoofd, is of deze zogenaamde algemene voorziening daadwerkelijk te kwalificeren is als een algemene voorziening. Het beleid is dan ook op meerdere punten in strijd met de Wmo 2015 en de jurisprudentie.

Conclusie Ameland: het beleid inzake de huishoudelijke verzorging voldoet niet aan de Wmo 2015 en de jurisprudentie. Inkomenspolitiek voeren is onaanvaardbaar, hh1 afschaffen dan wel verwijzen naar de particuliere markt is niet toegestaan. Het verwijzen naar de particuliere markt is niet het aanbieden van een algemene voorziening.

61. Het Bildt, Franekeradeel, Harlingen, Leeuwarderadeel, Menameradiel Terschelling:*

Deze zes gemeenten werken samen met een overkoepelend orgaan, de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân. Goed nieuws voor de hulpbehoevenden uit deze regio, als je de sociale dienst moet geloven. Recentelijk is namelijk het beleid gewijzigd, waardoor meer mensen recht hebben op een vergoeding van de huishoudelijke verzorging. Het beleid is echter in strijd met de wet en de jurisprudentie en het is een kwalijke zaak dat deze gemeenten, ondanks de vele gerechtelijke uitspraken het huidige beleid nog steeds hanteren. Citaat:⁶²

⁶¹ Besluit Nadere regels Wmo gemeente Ameland 2015

⁶² <http://www.sozawe-nw-fryslan.nl/minimaregelingen-2/chh/> en de Compensatieregeling Huishoudelijke hulp 2016

“Woont u in Noordwest-Friesland en heeft u huishoudelijke hulp nodig? Dan regelt en betaalt u tot drie uur hulp per week zelf. Heeft u niet genoeg inkomen of vermogen om die hulp te betalen? Dan kunt u in aanmerking komen voor een vergoeding vanuit de Compensatieregeling Huishoudelijke Hulp.”

De vergoeding voor huishoudelijke hulp is afhankelijk van het inkomen en vermogen:

In 2016 komen meer mensen in aanmerking voor een vergoeding

In 2016 worden de voorwaarden van compensatieregeling huishoudelijke hulp verruimd ten opzichte van 2015. U kunt bekijken of u in 2016 mogelijk wel binnen de voorwaarden valt en of u (opnieuw) een aanvraag wilt indienen. Hieronder vindt u de wijzigingen:

- **De inkomensgrens wordt verhoogd**
De inkomensgrens wordt verhoogd van 120% naar 130%. Is uw netto inkomen per maand lager dan 130% van de voor uw situatie geldende bijstandsnorm? Dan komt u mogelijk in aanmerking voor een (gedeeltelijke) vergoeding van uw kosten voor huishoudelijke hulp. De bedragen die horen bij de percentages staan in het schema bij dit artikel.
- **De vermogensgrens wordt verhoogd**
Voor alleenstaanden wordt de vermogensgrens gesteld op € 10.000,- (in 2015 was dit € 5.895,-). Voor gehuwden/samenwonenden en alleenstaande ouders wordt de vermogensgrens gesteld op € 15.000,- (in 2015 was dit € 11.790,-).

Dit beleid komt overeen met het oude beleid van de gemeente Montferland. De voorzieningenrechter heeft op 9 april 2015 besloten dat de algemene regel dat een cliënt de eerste drie uur hulp zelf moet betalen niet conform de Wmo 2015 is.⁶³

De Dienst Sociale Zaken is zelf ook betrokken geweest bij verschillende rechtszaken. Een voorbeeld van zo'n uitspraak is die van 4 december 2015, aangespannen door een inwoner uit Franeker.⁶⁴ In de uitspraak krijgt de cliënt gelijk, omdat te weinig onderzoek is verricht naar de vraag of het zelf laten betalen van de hulp middels de algemene voorziening, al dan niet met korting via de HHT-gelden, mogelijk is voor de cliënt.

Hoewel er niets te vinden is over eventuele beleidswijzigingen n.a.v. de uitspraak van de rechtbank, wordt voor de zekerheid toch navraag gedaan of deze gemeenten wijzigingen zullen doorvoeren naar aanleiding van de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland en de CRvB. Onderzoeker heeft echter geen reactie ontvangen, waardoor wordt uitgegaan van het beleid dat wel bekend is.

Conclusie Het Bildt, Franekeradeel, Harlingen, Leeuwarderadeel, Menameradiel Terschelling: de constructie via de bijzondere bijstand is niet toegestaan gelet op de uitspraak van de rechtbank Gelderland, 17 december 2015 en de uitspraken van de CRvB. HH1 is niet zonder meer algemeen gebruikelijk en verwijzen naar de particuliere markt is geen algemene voorziening. Het beleid van deze gemeenten kan niet standhouden.

62. Dantumadeel, Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland c.a., Schiermonnikoog:*

Wellicht ten overvloed, de gemeente Dantumadeel is de eerste gemeente geweest die voor de rechter werd gedaagd in aanloop naar de nieuwe Wmo 2015. Het college had namelijk de hulp stopgezet, zonder nader onderzoek. De voorzieningenrechter oordeelde, weliswaar op grond van de Wmo oud, dat stopzetting van de hulp zonder nader onderzoek niet mogelijk is. Dit heeft ertoe geleid dat veel gemeenten besloten om massaal keukentafelgesprekken te (laten) voeren.

De gemeente Dantumadeel laat op de website duidelijk weten dat huishoudelijke verzorging een eigen verantwoordelijkheid is. Pas wanneer het niet betaald kan worden, wordt eventueel

⁶³ Rechtbank Gelderland, 09-03-2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:1494 en ECLI:NL:RBGEL:2015:1490

⁶⁴ Rechtbank Noord-Nederland, 04-12-2015, ECLI:NL:RBNNE:2015:5598

bijzondere bijstand verleend. Dit beleid heeft stand gehouden tot de uitspraken van de CRvB, maar de gemeente lijkt nu het beleid toch te gaan wijzigen. Zo heeft een cliënt van Jurist Wevers, voor wie een bezwaarprocedure loopt, een herzieningsbesluit ontvangen, waarbij hulp bij het huishouden is toegekend via een maatwerkvoorziening. Dit is een positieve ontwikkeling. Het is echter onbekend of dit op grote schaal gebeurt of dat het gaat om toekenning van hulp, omdat bezwaar is ingediend. De onderzoeker legt de vraag voor aan de gemeente wat zij nu gaan doen met betrekking tot hun beleid.

Verder blijkt dat de gemeente Dantumadeel samenwerkt met de andere genoemde gemeenten. Dit via het overkoepelend orgaan 'Noordoost Zorgt'. Uit verschillende beleidsstukken en nieuwsberichten blijkt dat al deze gemeenten de huishoudelijke hulp (type 1) regelen via de bijzondere bijstand.⁶⁵

Conclusie Dantumadeel, Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland, Schiermonnikoog: de constructie via de bijzondere bijstand is niet toegestaan gelet op de uitspraak van de rechtbank Gelderland, 17 december 2015 en de uitspraken van de CRvB. HH1 is niet zonder meer algemeen gebruikelijk en verwijzen naar de particuliere markt is geen algemene voorziening. Het beleid van deze gemeenten kan niet standhouden.

63. De Fryske Marren: ?

De website van de gemeente geeft expliciet informatie over de HHT-gelden, maar er wordt eigenlijk niet concreet genoemd of huishoudelijke hulp wel of niet via de Wmo 2015 vergoed wordt (buiten de HHT-gelden). Uit een nieuwsbericht van december 2014 kan worden opgemaakt dat het mes in het aantal uren hulp is gezet. Dit hing samen met de nieuwe manier van indiceren, namelijk met resultaten in plaats van uren:⁶⁶

"Het toekennen van hulp bij het huishouden is op basis van het resultaat: welke hulp is nodig voor het schoonhouden van de woning, schone kleding of de verzorging van kinderen. De zorgaanbieder stelt aan de hand van het te bepalen resultaat zelf het aantal uren vast dat hiervoor nodig is. In overleg met de cliënt."

Naast dit nieuwsbericht en de informatie over de HHT-gelden is nauwelijks informatie te vinden over het huidige beleid. Het vermoeden bestaat dat wordt gewerkt met resultaatgericht indiceren en daarom wordt ter verificatie contact opgenomen met de gemeente. De onderzoeker heeft echter geen reactie gekregen.

Conclusie De Fryske Marren: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

64. Heerenveen:*

De informatie op de website van de gemeente Heerenveen is vaak verouderd en lijkt niet concreet antwoord te geven op de vraag hoe huishoudelijke hulp nu wordt geregeld. De beleidsregels geven wel inzicht in het beleid en laten geen ruimte voor misverstanden:⁶⁷

Artikel 15 Ondersteuning bij eenvoudige schoonmaakwerkzaamheden (schoonmaakhulp)

1. Het college verstaat onder schoonmaakhulp, ook wel HH1 genoemd:

a. lichte en zware schoonmaakwerkzaamheden;

b. verzorging kleding en linnengoed, waaronder het doen van de was;

⁶⁵ O.a. Beleidsregels Bijzondere bijstand voor kosten huishoudelijke hulp (Schiermonnikoog), http://www.dongeradeel.nl/zorg-welzijn-onderwijs/veel-gestelde-vragen-huishoudelijke-hulp-2015_41571/, <https://www.ferwerderadiel.nl/nieuws-actueel/nieuwsbericht/archive/2015/11/article/informatie-over-bijzondere-bijstand-voor-schoonmaakkosten-2016-13630.html>, http://www.kollumerland.nl/actueel/nieuws_3195/item/aanbieding-voor-clienten-huishoudelijke-hulp-noordoost-fryslan_8038.html, Beleidsregels bijzondere bijstand voor kosten huishoudelijke hulp kollumerland (genoemd in verschillende memo's en beleidsstukken)

⁶⁶ <http://www.joustercourant.nl/nieuws/34425/amper-klachten-opzet-huishoudelijke-hulp-de-friese-meren/>

⁶⁷ Beleidsregels Wmo 2015 (Heerenveen)

c. boodschappen doen voor dagelijks leven;

d. maaltijdverzorging en helpen met maaltijdbereiding.

2. Het college verstrekt **geen** maatwerkvoorziening voor eenvoudige schoonmaakhulp, omdat een algemene voorziening voor ondersteuning bij eenvoudig schoonmaakwerk beschikbaar is voor iedere inwoner. De algemene voorziening voor schoonmaakwerk bestaat uit:

a. in te kopen particuliere schoonmaakhulp;

b. in te kopen schoonmaakhulp door een thuiszorgorganisatie;

c. in te kopen schoonmaakhulp door een schoonmaakbedrijf.

3. Het college kan afwijken van het tweede lid wanneer de cliënt na een ziekenhuis- of verpleeghuisopname weer naar huis kan en er geen mogelijkheden zijn om kortdurend in schoonmaakhulp te voorzien door eigen kracht, gebruikelijke hulp of mantelzorg. De kortdurende schoonmaakhulp duurt maximaal drie maanden en wordt verstrekt voor maximaal drie uren per week.

Het bij voorbaat uitsluiten van maatwerkvoorzieningen is niet toegestaan. De Wmo 2015 gaat immers expliciet uit van maatwerk en vereist een individuele beoordeling. De algemene voorziening waar het college over praat is de particuliere markt. Gelet op de uitspraak van de CRvB inzake de gemeente Aa en Hunze kan het doorverwijzen naar de particuliere markt niet gezien worden als een algemene voorziening.

Conclusie Heerenveen: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het categoriaal uitsluiten van maatwerkvoorzieningen voor hh1 is niet toegestaan. De zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele vergoeding via de bijzondere bijstand doet hier niets aan af.⁶⁸ Hh2 wordt wel middels een maatwerkvoorziening afgegeven.

65. Leeuwarden:*

De informatie van de website Leeuwarden en het zorgloket lijken aan te geven dat recht bestaat op hulp bij het huishouden, als dat noodzakelijk is. De beleidsregels noemen het volgende:⁶⁹

Voor kwetsbare cliënten en het voorkomen van de inzet van zwaardere en duurdere zorg en ondersteuning wordt hulp bij het huishouden ingezet. Huishoudelijke hulp is een vorm van ondersteuning die ervoor zorgt dat cliënten een huishouden kunnen voeren

Het resultaat van hulp bij huishouden is een schoon en leefbaar huis.

Taken die onder huishoudelijke hulp vallen: schoonmaakwerkzaamheden, verzorgen textiel en verzorgen van de (brood)maaltijd. Hulp bij huishouden wordt beschikt in uren en minuten waarbij voor de afweging gebruik wordt gemaakt van de 'Richtlijn Hulp bij Huishouden'.

Dit lijkt te duiden op het aanbieden van zowel hh1 als hh2. Echter, in artikel 8.5 steeds iets zeer opmerkelijks:

Voor de inrichting van het nieuwe systeem van huishoudelijke hulp zijn alle cliënten met een beschikking voor hulp bij het huishouden afgegeven voor 2015, herbeoordeeld. Mensen worden zelf verantwoordelijk voor de organisatie en inkoop van schoonmaakwerk. Daarvoor hebben wij de volgende voorziening omschreven: de schoonmaakdienst. Inwoners met een laag inkomen én met beperkingen kunnen voor schoonmaakwerkzaamheden in enkele gevallen, aanspraak doen op een tijdelijke regeling, in de vorm van een Himmelsjek. Dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 17, Inkomensregelingen. Indien buurt-of wijkinitiatieven en/of algemene voorzieningen passend zijn, is dit voorliggend op de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden.

Artikel 17.2 gaat hier nader op in:

⁶⁸ Beleidsregels bijzondere bijstand (Heerenveen)

⁶⁹ Beleidsregels Wmo 2016 (nadere uitwerking van de Verordening Wmo 2015 gemeente Leeuwarden)

Inwoners met een laag inkomen én met beperkingen kunnen voor schoonmaakwerkzaamheden in enkele gevallen, aanspraak doen op een tijdelijke regeling, in de vorm van een Himmelsjek Daarbij worden de volgende zaken beoordeeld:

- de hoogte van het inkomen (criteria van de Participatiewet worden gehanteerd);
- de noodzaak om het laten verrichten van schoonmaakwerkzaamheden over te nemen (op basis van beperkingen en gebruikelijke hulp)
- welke schoonmaakwerkzaamheden moeten worden uitgevoerd (niveau van dienstverlening).

De inwoners die worden verwezen naar de schoonmaakdienst kunnen gebruik maken van de Himmelsjek. Met de 'sjek' kan voor een gereduceerd tarief maximaal 2 uren per week schoonmaakwerk verricht worden. Hierbij betalen inwoners afhankelijk van hun inkomen een financiële bijdrage.

Mocht de Himmelsjek niet passend of niet toereikend zijn, dan kan men een beroep doen op de bijzondere bijstand.

Hieruit leidt de onderzoeker af dat hh1 is afgeschaft en dat via de HHT-gelden eventueel een tegemoetkoming in de kosten wordt gerealiseerd. Deze werkwijze is ontoelaatbaar, daar onvoldoende gekeken wordt naar de individuele situatie van de cliënt. Tevens is de vergoeding van de zogenaamde 'schoonmaakdienst', waarover overigens geen nadere informatie te vinden is, afhankelijk van het inkomen en vermogen. Aansluiting wordt gezocht bij de normen van de Participatiewet. Deze vorm van inkomenspolitiek in het kader van de Wmo 2015 is ontoelaatbaar. Ook is de constructie via de bijzondere bijstand, als de dienstencheques niet toereikend zijn, onaanvaardbaar. Dit wederom in verband met de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet.

Conclusie Leeuwarden: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

66. Littenseradeel en Súdwest-Fryslân:*

De website van de eerstgenoemde gemeente geeft aan dat wordt samengewerkt met de gemeente Súdwest-Fryslân. Wanneer hulp bij het huishouden nodig is, kan een contactformulier worden ingevuld en hulp worden aangevraagd. Vervolgens is via het CAK een eigen bijdrage verschuldigd. Dit wijst op het gebruik van maatwerkvoorzieningen. Het beleid van deze twee gemeenten is begin 2015 getoetst door de voorzieningenrechter.⁷⁰ Een cliënt ging in hulpomvang achteruit, namelijk van 3 uur per week naar 1 uur per week. Dit omdat een nieuw protocol werd gehanteerd door het college. De voorzieningenrechter zei het volgende hierover:

"Met betrekking tot de omvang van de te verlenen maatwerkvoorziening hanteert verweerder het Protocol, hetgeen resulteert in een drastische vermindering van de aan verzoekster verleende huishoudelijke hulp. De voorzieningenrechter is van oordeel dat verweerder met de enkele verwijzing naar dit Protocol en met de ter zitting gegeven uitleg, inhoudende dat er overleg is geweest met de zorgaanbieder en dat uit dit overleg is geconcludeerd dat de hulp in deze verminderde omvang kon worden verleend, de verlaging onvoldoende heeft gemotiveerd. Verweerders gemachtigde heeft ter zitting verklaard dat van de gesprekken met de zorgaanbieder (dat wil zeggen de thuiszorgorganisatie) geen rapportages voorhanden zijn. De voorzieningenrechter kan dan ook niet verifiëren wat er precies met de zorgaanbieder is besproken. Maar wat hier ook van zij, is de voorzieningenrechter van oordeel dat, om tot een verlaging van uren als hier aan de orde is te kunnen besluiten, verweerder een deugdelijke verklaring en onderbouwing dient te geven waarom thans met een drastische vermindering van uren kan worden volstaan. Immers, noch in de medische situatie van verzoekster, noch in die van haar echtgenoot, noch anders in de feitelijke situatie van verzoekster is iets veranderd dat deze vermindering zou kunnen rechtvaardigen. De enkele

⁷⁰ Rechtbank Noord-Nederland, 25-02-2015, ECLI:NL:RBNNE:2015:760

constatering dat er vroeger, met gebruikmaking van de richtlijn van het CIZ, volgens verweerder meer uren werden verleend dan nodig was, acht de voorzieningenrechter onvoldoende.”

Geconcludeerd moet worden dat voorheen werd geïndiceerd aan de hand van het CIZ-protocol en dat dit vervolgens begin 2015 werd gewijzigd naar het indiceren met een ander protocol. Over de vraag of het beleid sinds de uitspraak is gewijzigd valt niets te vinden en derhalve is het protocol opgevraagd bij deze gemeenten. Het college heeft ons het protocol ook daadwerkelijk toegestuurd en daaruit blijkt dat nog steeds verlaagde normtijden worden gehanteerd. Daarnaast wordt geen extra tijd toegekend als sprake is van een meerpersoonshuishouden, behalve voor de wasverzorging.

Conclusie Littenseradeel en Súdwest-Fryslân: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

67. Ooststellingwerf:☺

De website van de gemeente lijkt niets concreets te noemen over hoe de huishoudelijke verzorging is ingericht en of cliënten hier aanspraak op kunnen maken. Een blik op de beleidsregels⁷¹ laat zien dat wordt gebruik gemaakt van het CIZ-protocol, welke in de rechtspraak is goedgekeurd. Verder wordt gesteld dat gebruik wordt gemaakt van maatwerkvoorzieningen om hulp bij het huishouden te verstrekken. De combinatie van maatwerkvoorzieningen en het CIZ-protocol betekent dat het beleid conform de Wmo 2015 is. Ter bevestiging wordt contact opgenomen met de gemeente. De antwoorden staan cursief genoteerd:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Gemeente Ooststellingwerf heeft met invoering van de Wmo 2015 Hh1 en HH2 niet afgeschaft.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Gemeente Ooststellingwerf verstrekt de hulp bij het huishouden in uren en minuten. Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?

De voorziening hulp bij het huishouden wordt verstrekt als een maatwerkvoorziening.

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De vaststelling en de inning van de eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Om de omvang te bepalen wordt gebruik gemaakt van de Normtijden Hulp bij het huishouden. Deze is als bijlage 3 toegevoegd aan de Beleidsregels zie

http://www.ooststellingwerf.nl/inwoners/informatie-voor-zorgvragers_41688/

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

De wasverzorging kan als maatwerkvoorziening worden verstrekt.

De gemeente bevestigt de geconstateerde werkwijze.

Conclusie Ooststellingwerf: het beleid is conform de Wmo 2015.

68. Opsterland: ?

De website van de gemeente Opsterland geeft duidelijk aan dat hulp bij het huishouden aangevraagd kan worden bij de gemeente. De beleidsregels zijn echter minder duidelijk.⁷² Er wordt gesproken over hulp bij het voeren van een gestructureerd huishouden en in oude beleidsdocumenten wordt gesproken over een ‘zachte landing’ en het hanteren van strenger beleid. Wat dit in de praktijk voor de cliënten heeft betekend is vooralsnog onbekend. Derhalve is contact gezocht met de gemeente, maar onderzoeker heeft geen reactie ontvangen.

⁷¹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Ooststellingwerf

⁷² Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning 2015 gemeente Opsterland

Conclusie Opsterland: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

69. Smallerland:*

De website van deze gemeente noemt kort dat hulp bij het huishouden mogelijk is en dat voor meer informatie contact opgenomen kan worden met de gemeente. De beleidsregels geven echter een ander beeld. Hh1 wordt namelijk gezien als een algemene voorziening die voor iedereen toegankelijk is. De eerste drie uur hulp zouden zelfs algemeen gebruikelijk zijn. Onderzoeker vermoedt dat de gemeente bedoelt dat de eerste drie uur hulp voor iedereen algemeen gebruikelijk is en niet dat een algemene voorziening wordt aangeboden. Hoe het ook zij, pas wanneer de hulp niet betaald kan worden door een cliënt, biedt het college een vergoeding aan op grond van de bijzondere bijstand (Participatiewet). Citaat:⁷³

“Daarnaast wordt huishoudelijke hulp als het gaat om eenvoudige schoonmaakondersteuning (HH 1) tot en met 3 uur per week ook als algemeen gebruikelijk aangemerkt. Voor deze huishoudelijke hulp wordt verwezen naar een algemene voorziening.

Volgens vaste jurisprudentie van de Centrale raad van Beroep blijkt dat verwijzing naar een algemene voorziening is toegestaan onder 3 voorwaarden:

1. De algemene voorziening moet daadwerkelijk beschikbaar zijn

2. De algemene voorziening moet passend zijn

3. De algemene voorziening moet niet te duur zijn

Ad 1) In Smallerland zijn er meerdere (grote en kleine) zorgaanbieders die een vorm van particuliere huishulp aanbieden. Iedereen kan hier – tegen betaling – gebruik van maken. De kosten van deze algemene voorzieningen bedragen ongeveer 14-15 euro per uur. Daarmee is deze voorziening volop beschikbaar.

Ad 2) De particuliere huishulp die wordt aangeboden is vrijwel identiek aan de hulp bij het huishouden die de gemeente nu aanbiedt. Aangezien het huidige aanbod van de gemeente zeker passend is, is de particuliere huishulp dat vervolgens ook.

Ad 3) Voor mensen met een lager inkomen zal het lastig zijn om deze algemene voorziening zelf te betalen. Daarom is er een minimaregeling hulp bij het huishouden ingesteld. Binnen deze systematiek kunnen mensen voor de kosten van bijzonder noodzakelijke hulp bij het huishouden een beroep doen op bijzondere bijstand. De bijzondere bijstand beperkt zich niet tot de laagste inkomens, maar ook hogere inkomens kunnen een beroep doen op bijzondere bijstand volgens het principe van draagkracht. Daarmee zal deze algemene voorziening voor iedereen betaalbaar en daarmee niet te duur zijn.”

Hh1 categoriaal voor de eerste drie uur hulp algemeen gebruikelijk verklaren is niet mogelijk, gelet op de uitspraak van de rechtbank Gelderland.⁷⁴ Het vergoeden van de hulp via de bijzondere bijstand betekent dat een inkomens- en vermogensgrens wordt gehanteerd in het kader van de Wmo 2015. Dit is gelet op vaste jurisprudentie onaanvaardbaar.

Conclusie Smallerland: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

70. Tietjerksteradeel:*

De website van deze gemeente geeft aan dat wanneer een cliënt niet vanuit zijn netwerk voldoende ondersteuning kan krijgen, de gemeente gaat kijken naar een oplossing. Het Besluit geeft echter een ander beeld:⁷⁵

Artikel 11. Indicatie en uitvoering huishoudelijke hulp

1. Het college indiceert de maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden op basis van het resultaat: Cliënt heeft een gestructureerd huishouden en zorgt (zelfstandig) voor een schoon en leefbaar huis.

⁷³ Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Smallerland 2015

⁷⁴ Rechtbank Gelderland, 09-03-2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:1494 en ECLI:NL:RBGEL:2015:1490

⁷⁵ Besluit maatschappelijke ondersteuning Gemeente Tietjerksteradeel 2015

2. Voor de licht huishoudelijke ondersteuning (HH1) met een benodigde omvang van 3 uur of minder per week wordt geen maatwerkvoorziening verstrekt, maar verwezen naar een algemene voorziening.

Niet is bekend welke algemene voorziening hiermee wordt bedoeld. Hoogstwaarschijnlijk gaat het om de particuliere markt, oftewel een algemeen gebruikelijke voorziening. Hh1 categoriaal voor de eerste drie uur hulp algemeen gebruikelijk verklaren is niet mogelijk, gelet op de uitspraak van de rechtbank Gelderland. Om toch volledig inzicht te krijgen in het beleid is contact opgenomen met deze gemeente, maar onderzoeker heeft geen reactie ontvangen. De geschetste werkwijze is echter niet toegestaan.

Conclusie Tietjerksteradeel: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar. Ook is resultaatgericht indiceren volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken hoogstwaarschijnlijk niet toegestaan.

71. Vlieland: ?

De gemeente Vlieland geeft op de website aan dat huishoudelijke hulp via de Wmo 2015 wordt vergoed. Beleidsstukken over de Wmo 2015 zijn verder niet op de website te vinden en ook op de website van de overheid is niets te vinden over het beleid omtrent de huishoudelijke verzorging. Uit een beleidsstuk van het overkoepelend orgaan blijkt dat maatwerkvoorzieningen worden verstrekt. Citaat:⁷⁶

“5. Algemene voorziening huishoudelijke hulp

1. Voor de eerste drie uren huishoudelijke hulp HH1 betaalt de inwoner zelf de kosten voor de huishoudelijke hulp.
2. Voor personen die deze kosten niet zelf kunnen betalen kan de inwoner een beroep doen op het financieel vangnet.
3. Het gestelde in het eerste en tweede lid geldt niet voor inwoners van de gemeente Vlieland. Voor hen geldt dat de HH1 in een maatwerkvoorziening wordt verstrekt.”

Huishoudelijke verzorging wordt aldus via maatwerkvoorzieningen verstrekt. Niet is bekend wel protocol wordt gehanteerd. Om die reden is het protocol opgevraagd bij de gemeente. Er is echter geen reactie van de gemeente ontvangen.

Conclusie Vlieland: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

72. Weststellingwerf:☺

De website van de gemeente geeft geen concrete informatie over het beleid omtrent de huishoudelijke verzorging. Alle relevante beleidsstukken staan wel keurig weergegeven op de website. Uit de beleidsregels blijkt dat wordt gewerkt met maatwerkvoorzieningen en dat het gebruikte indicatieprotocol aansluit bij het CIZ/MO-protocol.⁷⁷ Hierdoor is het beleid conform de Wmo 2015.

Conclusie Weststellingwerf: Het beleid is conform de Wmo 2015.

⁷⁶ Financieel Besluit maatschappelijke ondersteuning 2015 (Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân)

⁷⁷ Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning 2015 gemeente Weststellingwerf

Totaal aantal gemeenten Friesland: 24

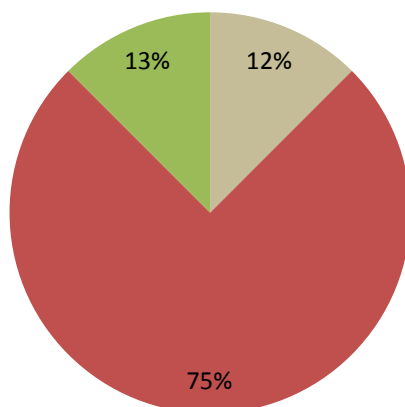
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 3

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 18

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 3

Verhouding correct en fout beleid

■ Correct beleid ■ Fout of discutabel beleid ■ Onbekend beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 5

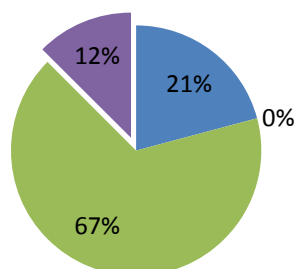
Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 0

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft: 16

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is: 3

Werkwijze gemeenten

- Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
- Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
- Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft
- Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is

§9. Provincie Groningen

73. Appingedam, Bedum, Delfzijl, Eemsum, De Marne, Loppersum en Winsum (BMWEDAL-gemeenten):*

Voor Appingedam geldt dat de website van de gemeente aangeeft dat hulp bij het huishouden mogelijk is en dat een eigen bijdrage wordt geïnd via het CAK. Dit duidt op het gebruik van maatwerkvoorzieningen. Uit het Besluit leidt de onderzoeker af dat wordt gewerkt in resultaten en niet in uren.⁷⁸

Artikel 16: Huishoudelijke Ondersteuning (plus)

1. De kostprijs van huishoudelijke ondersteuning en huishoudelijke ondersteuning plus in Zorg In Natura (ZIN) is het tarief per periode dat de gemeente aan de zorgaanbieders betaalt voor deze vormen van huishoudelijke ondersteuning.
 - a. Het tarief ZIN voor Huishoudelijke ondersteuning is € 180,00 per 4 weken. Het tarief ZIN voor Huishoudelijke ondersteuning plus is € 222,- per 4 weken.
2. De kostprijs van huishoudelijke ondersteuning en huishoudelijke ondersteuning plus in de vorm van een pgb is de hoogte van het persoonsgebonden budget
3. Voor Huishoudelijke Ondersteuning uitgevoerd in het eigen netwerk geldt Wettelijk minimumloon gebaseerd op een werkweek van 36 uur.
4. De te betalen eigen bijdragen voor ZIN worden door het CAK geïnd op basis van het aantal feitelijk gewerkte en gedeclareerde uren en het uur tarief.

De zorgaanbieder krijgt een vast bedrag per vier weken ten hoogte van €180,00 bij hh1 en €222,00 per vier weken bij hh2. Artikel 16 bevestigt dit:

Artikel 22 Soort, omvang en vorm van de huishoudelijke hulp

1. Huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening wordt verstrekt als huishoudelijke ondersteuning of huishoudelijke ondersteuning plus. Daarbij geldt dat:
 - a. Huishoudelijke ondersteuning een maatwerkvoorziening is waarbij geheel of gedeeltelijk activiteiten op het gebied van het huishouden worden overgenomen;
 - b. Huishoudelijke ondersteuning plus een maatwerkvoorziening is waarbij geheel of gedeeltelijk activiteiten op het gebied van het huishouden worden overgenomen met inbegrip van hulp bij de organisatie van het huishouden.
 - c. In de beschikking dient gemotiveerd te worden weergegeven op welke aandachtsgebieden wordt beschikt. Zie voor deze aandachtsgebieden bijlage 1.
 - d. De indicatie in aandachtsgebieden dient door aanbieder en cliënt in samenspraak te worden uitgewerkt in een plan gericht op het komen tot het resultaat een "schoon en leefbaar huis".

De cliënt moet in samenspraak met de zorgaanbieder komen tot een invulling van het indicatiebesluit. Deze werkwijze is onaanvaardbaar, gelet op de jurisprudentie. In de beschikking dient opgenomen te worden welke taken worden verricht, hoe vaak die taken worden verricht en hoeveel tijd daarvoor nodig is.

De aanbesteding van deze gemeenten is gezamenlijk geschiedt. Vermoedelijk werken al deze gemeenten via gedachte resultaatgericht werken. Dit wordt bevestigd in enkele beleidsstukken.⁷⁹

⁷⁸ Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2016 gemeente Appingedam

⁷⁹ Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2016 gemeente Bedum, Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente De Marne 2016, Nadere regels en besluit Maatschappelijke ondersteuning 2016 (Delfzijl), Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2016 gemeente Eemsum, Nadere regels Maatschappelijke ondersteuning 2016 (Loppersum), Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2016 gemeente Winsum

Conclusie Appingedam, Bedum, Delfzijl, Eemsum, De Marne, Loppersum en Winsum: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeenten is gelet op deze uitspraken hoogstwaarschijnlijk niet toegestaan.

74. Bellingwedde:*

Op de website is niets concreets te vinden over het huidige beleid. Naar aanleiding van de uitspraken van de CRvB heeft de fractie GroenLinks een artikel geplaatst op hun website en vragen gesteld aan het college.⁸⁰ De fractie is van mening dat het beleid in strijd met de wet is: de huishoudelijke hulp lijkt een algemene voorziening te zijn, terwijl bijvoorbeeld de eigen bijdragen daarvan niet zijn vastgelegd in een verordening.

Een ander nieuwsartikel noemt dat de gemeente een algemene voorziening meent te hanteren, waarbij maximaal 2,5 uur hulp per week wordt vergoed.⁸¹

“Gelet op uitspraken van voorzieningenrechtters zitten meer gemeenten in de gevarenzone, omdat er geen goed onderzoek is gedaan of geen (beëindigings)beschikking is afgegeven, waartegen bezwaar kan worden gemaakt. Bellingwedde zijn 195 voormalige ‘hh1-cliënten’ doorverwezen naar de huishoudservice, waarbij de gemeente tot max 2,5 uur bijdraagt in de kosten.”

Een dergelijke werkwijze is niet toegestaan, aangezien onvoldoende rekening wordt gehouden met de persoonlijke situatie van de cliënt. Daarnaast zal als naast de zogenaamde algemene voorziening een maatwerkvoorziening wordt afgegeven, een cumulatie van kosten in de eigen bijdrage plaatsvinden. Dit zal in veel gevallen leiden tot te hoge eigen bijdragen, waardoor de voorziening niet passend is. Verder dient afgevraagd te worden of de eventuele algemene voorziening daadwerkelijk een algemene voorziening is conform de uitspraak van de CRvB inzake Aa en Hunze.

Om meer inzicht te krijgen in het beleid is contact opgenomen met de gemeente. Behoudens een ontvangstbevestiging is echter niets vernomen van de gemeente. Afgaande op de informatie die de onderzoeker heeft, is het beleid in strijd met de Wmo 2015.

Conclusie Bellingwedde: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af.

75. Groningen:*

De gemeente Groningen lijkt de hh1 uit de Wmo 2015 te hebben gehaald en vergoed nu enkel op basis van de HTT-gelden of de bijzondere bijstand.⁸² Er worden geen maatwerkvoorzieningen verleend voor HH1 en ook bestaat geen algemene voorziening.⁸³ Voor de minima gelden kortingsregelingen via de HHT-gelden en als dat ook niet mogelijk is, kan aanspraak worden gemaakt op de bijzondere bijstand.⁸⁴ Artikel 38 Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Groningen noemt dat een korting mogelijk is op de algemene voorziening hulp bij het huishouden. Hieruit valt af te leiden dat het college van mening is dat het aanbieden van korting op huishoudelijke hulp een algemene voorziening is en dat de cliënt aldus middels deze algemene voorziening wordt gecompenseerd.⁸⁵ Het wordt echter gecompliceerder als ook artikel 11 in oenschouw wordt genomen:

⁸⁰ <https://bellingwedde.groenlinks.nl/nieuws/wmo-beleid-bellingwedde-niet-op-orde>

⁸¹ <http://www.mantelzorgelijk.nl/gemeenten-doen-niks-aan-wmo-verplichting-keukentafelgesprek/>

⁸² Eerst was het plan om direct te stoppen in januari 2015, maar dit werd vervolgens met een jaar uitgesteld. Zie link: <https://www.nationalezorggids.nl/ouderenzorg/nieuws/22232-afschaffen-thuishulp-een-jaar-uitgesteld-in-gemeente-groningen.html>

⁸³ <http://www.wmo-wijzer.nl/wmo-lokaal/groningen/gemeente-informeert-clienten-over-huishoudelijke-hulp-2016/>

⁸⁴ <https://wij.groningen.nl/wat-doet-wij/de-zorg-in-groningen-verandert/huishoudelijke-hulp/veelgestelde-vragen-tegemoetkoming-huishoudelijke-hulp-2016>

⁸⁵ Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Groningen

Artikel 11 Soort en vorm van de huishoudelijke hulp

1. Huishoudelijke hulp voor wassen en strijken is een algemene voorziening.

2. Huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening wordt verstrekt als huishoudelijke hulp 1 (HH1) of huishoudelijke hulp 2 (HH2). Daarbij geldt dat:

a. HH1 een maatwerkvoorziening is waarbij geheel of gedeeltelijk activiteiten op het gebied van het huishouden worden overgenomen;

b. HH2 een maatwerkvoorziening is waarbij geheel of gedeeltelijk activiteiten op het gebied van het huishouden worden overgenomen met inbegrip van hulp bij de organisatie van het huishouden.

Hieruit blijkt dat hh1 via een maatwerkvoorziening mogelijk is. Dit strookt niet met andere berichten uit de gemeente Groningen en artikel 38 van de Nadere regels. Daarnaast is het niet mogelijk om te stellen dat wassen en strijken een algemene voorziening is, althans het college dient te vermelden welke algemene voorziening dit concreet is en in iedere individuele situatie dient beoordeeld te worden of die algemene voorziening passend is, ook financieel.

Vanwege de onduidelijkheid over het al dan niet toekennen van een maatwerkvoorziening voor hh1 is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente reageerde als volgt:

“Naar aanleiding van onderstaande mail stuur ik hierbij een flyer over de algemene voorziening huishoudelijke hulp in Groningen die vanuit de Wmo wordt verstrekt. Deze geeft antwoord op veel van onderstaande vragen. Nog in aanvulling daarop: de voormalige HH2 blijft vanaf 2016 als maatwerkvoorziening bestaan. De was verzorging maakt geen onderdeel uit van de maatwerkvoorziening (in uitzonderlijke gevallen wel).”

Uit de informatie van de gemeente en de flyer wordt geconcludeerd dat hh1 nooit als maatwerkvoorziening wordt verleend en dat de enige vorm van ondersteuning die zij ontvangen wordt geregeld middels een algemene voorziening, waarbij een korting op 2,5 uur hulp bij het huishouden wordt gegeven. Tevens is de verzorging van de was in zijn geheel uit de maatwerkvoorziening geknipt.

Conclusie Groningen: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af. De verzorging van de was categoriaal niet langer deel laten uitmaken van een maatwerkvoorziening is in strijd met de verplichting om maatwerk te leveren.

76. Grootegast:*

De website van deze gemeente noemt het volgende:

“De gemeente kan u verder helpen als u niet meer alles zelf kunt doen in uw huishouden. Bijvoorbeeld door een ziekte, een beperking of ouderdom. De meeste mensen kunnen dan zelf vervangende hulp regelen en betalen. Als u hulp nodig heeft bij het zoeken naar hulp dan kunt u melden bij het Zorgloket. De gemeente zoekt samen met u naar een oplossing. In bepaalde gevallen kunt u een aanvraag doen voor een hulp in het huishouden of voor een financiële tegemoetkoming als u een laag inkomen heeft.”

Dit lijkt te duiden op het algemeen gebruikelijk verklaren van de huishoudelijke verzorging en dat via de bijzondere bijstand wellicht een financiële tegemoetkoming mogelijk is. Verschillende (nieuws)artikelen bevestigen dit, alsmede het besluit. In het besluit wordt namelijk alleen gesproken over hh2.⁸⁶

⁸⁶ O.a. <https://forum.samenzorgenvoorelkaar.nl/topic/47/amsterdam-draait-korten-op-huishoudelijke-hulp-terug-volgen-de-gemeenten-grootegast-leek-marum-en-zuidhorn-dit-goede-voorbeeld> en Financieel Besluit maatschappelijk ondersteuning gemeente Grootegast 2016

Conclusie Grootegast: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

77. Haren:*

De website van de gemeente noemt in eerste instantie niets concreets. Sterker nog, verwarring wordt gezaaid door te stellen dat 'in sommige gemeenten hh1 wordt afgeschaft', maar niet wordt gezegd of dit ook van toepassing is voor de inwoners van de gemeente Haren. Nadere bestudering van de website leidt tot meer informatie: hh1 is voortaan een algemene voorziening: de schoonmaakdienst.⁸⁷ Deze algemene voorziening bestaat uit het geven van korting op de hulp bij het huishouden middels de HHT-gelden. De omvang van de hulp is gemaximaliseerd op 2 uur per week voor alleenstaanden en 3 uur per week voor samenwonenden:

Wanneer u er niet meer in slaagt zelf uw huis schoon te houden, of dat met familie of vrienden te doen, kunt u gebruikmaken van de nieuwe algemene voorziening van de schoonmaakdienst. De gemeente heeft met een aantal organisaties een convenant afgesloten om de schoonmaakdienst te verzorgen. Wie gebruikmaakt van de schoonmaakdienst krijgt een vast aantal uren per week hulp. Samenwonenden ontvangen wekelijks 3 uur hulp en alleenstaanden krijgen 2 uur hulp per week. De gemeente draagt per uur een bedrag bij van € 11,50. De overige kosten betaalt u zelf. In de folder leest u hoe het werkt.

Naast HHT-vouchers worden ook 'Wmo-vouchers' gebruikt voor de minima.⁸⁸ Het college doet op deze manier aan inkomenspolitiek. Daarnaast vindt een stapeling van kosten plaats qua eigen bijdragen, als naast de algemene voorziening extra hulp nodig is middels een maatwerkvoorziening. De algemene voorziening gaat immers slechts tot 2 of 3 uur per week, afhankelijk van de gezinssamenstelling.

Afgevraagd kan worden of deze algemene voorziening voldoet aan de eisen die de CRvB daaraan stelt. Dit lijkt niet aannemelijk, waardoor de onderzoeker concludeert dat het college onvoldoende maatwerk levert. Volledigheidshalve, het Besluit rept niet over een eigen bijdrage voor de maatwerkvoorziening 'schoonmaakdienst'.⁸⁹ Tevens dient de eigen bijdrage voor een algemene voorziening opgenomen te worden in de verordening. Het college kan dan ook niet voor de zogenaamde algemene voorziening 'schoonmaakdienst' een eigen bijdrage innen, zoals nu geschiedt.

Conclusie Haren: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het categoriaal uitsluiten van maatwerkvoorzieningen voor hh1 is niet toegestaan. De zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is hoogstwaarschijnlijk niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele vergoeding via de bijzondere bijstand doet hier niets aan af. Hh2 wordt wel middels een maatwerkvoorziening afgegeven. De eigenbijdragensystematiek is ook in strijd met de Wmo 2015.

78. Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Slochteren:☺

Volgens de website van de gemeente Hoogezand-Sappemeer is in eerste instantie de hulp ongewijzigd gebleven.⁹⁰ Inmiddels zijn wij anderhalf jaar verder en blijkt uit verschillende berichten dat deze drie gemeenten samenwerken in het kader van de Wmo 2015.⁹¹ Uit de beleidsstukken blijkt dat hh1 en hh2 worden verstrekt middels een maatwerkvoorziening.⁹²

⁸⁷ http://www.haren.nl/deharensenrotonde/algemene-voorzieningen_43632/item/schoonmaakdienst_30007.html/

⁸⁸ http://www.haren.nl/deharensenrotonde/inkomenstabel-huishoudelijke-hulp_43595/

⁸⁹ Besluit maatschappelijke ondersteuning Haren 2016

⁹⁰ <https://www.hoogezand-sappemeer.nl/actueel/nieuws/zorg-loopt-gewoon-door-op-1-januari-2015>

⁹¹ Deelovereenkomst Maatwerkvoorziening Ondersteuning Wmo 2015

⁹² Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Hoogezand-Sappemeer 2015-A

Artikel 12 Soort, omvang en vorm van de hulp bij het huishouden

Hulp bij het huishouden wordt als maatwerkvoorziening verstrekt als hulp bij het huishouden 1 (HH1) of hulp bij het huishouden 2 (HH2). Daarbij geldt dat:

a. HH1 een maatwerkvoorziening is waarbij geheel of gedeeltelijk activiteiten op het gebied van het huishouden worden overgenomen. De cliënt is in staat tot zelfregie over de planning en organisatie van de activiteiten;

b. HH2 een maatwerkvoorziening is waarbij geheel of gedeeltelijk activiteiten op het gebied van het huishouden worden overgenomen met inbegrip van hulp bij de organisatie van het huishouden aangezien de cliënt zelf niet in staat is regie over zijn huishouding te voeren.

De normtijden die worden gehanteerd (bijlage 2 van de Nadere regels) wijken weliswaar iets af van het CIZ-protocol, maar het verschil is verwaarloosbaar. Beide protocollen zijn nagenoeg identiek en is de onderzoeker derhalve van mening dat het beleid conform de Wmo 2015 is. Uit verdere stukken blijkt dat het beleid van de gemeente Menterwolde en Slochteren, inclusief de gehanteerde normtijden, identiek is.⁹³

Conclusie Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Slochteren: het beleid is conform de Wmo 2015.

79. Leek:*

De website geeft helaas geen concrete informatie over het huidige beleid met betrekking tot de huishoudelijke verzorging. Een verordening daarentegen geeft wel snel duidelijkheid.⁹⁴ Citaat:

Artikel 2. Toekenning van de tegemoetkoming

1. Een tegemoetkoming hulp bij het huishouden 1 wordt verstrekt aan inwoners van de gemeente Leek die op grond van hun inkomen behoren tot de doelgroep van het Participatiefonds van de gemeente Leek 2015 én waarvan de gemeente heeft vastgesteld dat zij op grond van hun beperkingen hulp bij het huishouden 1 door derden moeten organiseren.

2. De tegemoetkoming wordt verstrekt naar rato van het aantal maanden en aantal uren per week dat betrokkene hulp bij het huishouden 1 moet organiseren in 2015.

a. De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt maximaal € 1000,00 voor 12 maanden en 2 uur hulp bij het huishouden per week bij een inkomen tot 110% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm zoals aangegeven in de Verordening Participatiefonds gemeente Leek 2015.

b. De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt maximaal € 500,00 voor 12 maanden en 2 uur hulp bij het huishouden per week bij een inkomen tot 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm zoals aangegeven in de Verordening Participatiefonds gemeente Leek 2015.

3. Een tegemoetkoming hulp bij het huishouden 1 op grond van deze verordening wordt niet verstrekt als de hulp bij het huishouden wordt uitgevoerd door een persoon uit het sociale netwerk van de inwoner.

Het college heeft kennelijk hh1 uit de Wmo 2015 gehaald en vergoed slechts deze vorm van hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet. Het is ons niet geheel duidelijk of de vergoeding plaatsvindt in het kader van de Wmo 2015 (maatwerkvoorziening?) of de Participatiewet (toekenning bijzondere bijstand?). Hoe het ook zij, op deze manier een voorziening categoriaal uit de Wmo 2015 laten dan wel vergaand beperken is naar onze opvatting niet mogelijk. Volgens vaste jurisprudentie is het gebruiken van inkomens- en vermogensgrenzen in het kader van de Wmo 2015, dus bij maatschappelijke ondersteuning, niet toegestaan.

Naast het feit dat veel cliënten worden uitgesloten van deze type ondersteuning is de omvang van de geboden ondersteuning ook te gering in veel situaties. Een vergoeding van maximaal €1000,00 per jaar zorgt ervoor dat een cliënt onvoldoende hulp kan inkopen, als een grote zorgbehoefte

⁹³ Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Menterwolde 2015-A en Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Slochteren 2015-A

⁹⁴ Verordening financiële tegemoetkoming hulp bij het huishouden 1 gemeente Leek 2016

bestaat. Zelfs met de veelvoorkomende indicatie-omvang van 3 uur hulp per week is het onmogelijk om tegen het minimumloon + toeslagen (grootweg €12,50 per uur) 3 uur hulp per week in te kopen. Ook het inkopen van 2 uur hulp per week is onmogelijk tegen dit zeer lage tarief. De inkomens- en vermogensgrens is onaanvaardbaar, evenals het onvoldoende maatwerk leveren met betrekking tot de omvang (uren dan wel budget) van de hulp.

Conclusie Leek: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

80. Marum:*

De website van de gemeente hint op het aanbieden van huishoudelijke verzorging middels een maatwerkvoorziening, waarna een eigen bijdrage aan het CAK betaald moet worden.⁹⁵ Uit de beleidsregels en het besluit blijkt echter dat alleen voor hh2-cliënten een maatwerkvoorziening wordt verstrekt.⁹⁶ Hh1 wordt niet in het kader van de Wmo 2015 vergoed. Met het afschaffen van de hh1 vermoedt de onderzoeker dat de gemeente van mening is dat de hulp algemeen gebruikelijk is en derhalve voor een ieder toegankelijk. De jurisprudentie maakt duidelijk dat het uit de Wmo 2015 laten van bepaalde voorzieningen, zoals hh1, niet mogelijk is. In ieder individueel geval zal onderzocht moeten worden of de hulp ook voor de desbetreffende persoon algemeen gebruikelijk is.

Conclusie Marum: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

81. Oldambt: ☺

Deze gemeente heeft gedurende 2015 geen wijzigingen aangebracht, maar vanaf 1 juli 2016 zou de hulp middels een algemene voorziening gerealiseerd worden.⁹⁷ Naar aanleiding van de uitspraken van de CRvB van 18 mei 2016 is nu toch besloten vooralsnog geen wijzigingen aan te brengen in het beleid.⁹⁸ Er komt dus vooralsnog geen algemene voorziening.

Dit betekent dat het oude beleid van toepassing is. Hiermee wordt geïndiceerd in maatwerkvoorzieningen in uren, waarbij gebruik wordt gemaakt van een protocol. Hoewel de beleidsstukken lijken te duiden op gebruikmaking van het CIZ-protocol, is dit niet met volledige zekerheid te stellen. Het door de gemeente gehanteerde protocol is namelijk niet aangehecht aan de Beleidsregels.⁹⁹ Om die reden wordt het protocol bij de gemeente opgevraagd. Behalve een ontvangstbevestiging heeft de onderzoeker echter niets van de gemeente vernomen. Gelet op de beleidsregels gaat de onderzoeker dan toch uit van het CIZ-protocol, hetgeen door de rechtspraak is goedgekeurd.

Conclusie Oldambt: het beleid is conform de Wmo 2015, mits het CIZ-protocol daadwerkelijk wordt gebruikt.

82. Pekela en Veendam:*

In een nieuwsbericht op de website van de gemeente Pekela wordt duidelijk dat deze gemeenten het naar hun zeggen goed geregeld hebben.¹⁰⁰ Na het lezen van het nieuwsbericht is direct te concluderen dat het beleid niet is toegestaan. De gemeenten vergoeden namelijk alleen hulp via de HHT-gelden en de bijzondere bijstand. De cliënt moet per uur een bedrag van €7,50 betalen. Deze bijdrage is niet verplicht als iemand op of nabij het sociaal minimum zich verzekerd bij Menzis voor

⁹⁵ http://www.marum.nl/welzijn/gemeentelijke-producten_41409/product/huishoudelijke-hulp_698.html

⁹⁶ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Marum 2015 en Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Marum 2016

⁹⁷ <http://www.gemeente-oldambt.nl/in-oldambt/nieuws/veranderingen-huishoudelijke-hulp-oldambt>

⁹⁸ <http://www.gemeente-oldambt.nl/veelgestelde-vragen-veranderingen-huishoudelijke-hulp>

⁹⁹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Gemeente Oldambt 2015

¹⁰⁰ http://www.pekela.nl/internet/nieuws_13/item/pekela-en-veendam-kiezen-voor-continuïteit-huishoudelijke-hulp_14485.html

Garant Verzorgd 3, maar dat is een extra kostenpost van ongeveer €41,00 per maand. Dit zal voor veel cliënten ook niet op te brengen zijn.

Uit de beleidsregels maakt de onderzoeker op dat deze vorm van ondersteuning, namelijk het bieden van hulp tegen betaling van €7,50 per uur, een algemene voorziening is.¹⁰¹ Het is zeer twijfelachtig of deze voorziening te kwalificeren is als een algemene voorziening, gelet op de uitspraak van de CRvB inzake Aa en Hunze. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de eigen bijdrage voor de algemene voorziening bij verordening geregeld moet zijn. Hier is geen sprake van, althans onderzoeker heeft dit niet in de verordening kunnen terugvinden.

Conclusie Pekela en Veendam: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het categoriaal uitsluiten van maatwerkvoorzieningen voor hh1 is niet toegestaan. De zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is hoogstwaarschijnlijk niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt. De eigenbijdragensystematiek is ook in strijd met de Wmo 2015.

83. Stadskanaal:*

De website van deze gemeente geeft duidelijk aan dat de gemeente is gestopt met het aanbieden van hh1. Citaat:¹⁰²

“Op 3 november 2014 heeft de gemeenteraad besloten om huishoudelijke hulp (HH1) over te laten aan de reguliere markt. Daarnaast heeft het college besloten om de activiteiten wassen en boodschappen doen niet meer te verstrekken. Cliënten hebben hierover inmiddels een keukentafelgesprek gehad. Naar aanleiding van dat gesprek hebben zij een nieuwe indicatie gekregen.

Zelf huishoudelijke hulp inkopen? Dan kunt u onder bepaalde voorwaarden gebruik maken van de huishoudelijke hulp toeslag (hht) en - als u een laag inkomen heeft - van de vangnetregeling.”

Naar aanleiding van de ontwikkelingen in de jurisprudentie is begin 2016 aangekondigd per 1 mei 2016 de huishoudelijke hulp toch (deels) via een algemene voorziening te zullen regelen.¹⁰³ Hierdoor moeten cliënten €5,00 per uur betalen, met een maximum van 104 uur ondersteuning per jaar, oftewel maximaal twee uur hulp per week. Verder zien wij geen beleidswijzigingen. Deze werkwijze is ontoelaatbaar, in verband met de potentiële hoge kosten voor de cliënten en de mogelijke te lage omvang van de hulp.

De Nadere regels bieden wel een mogelijkheid om alsnog een maatwerkvoorziening te verstrekken voor hh1-situaties, maar de toetsingscriteria bieden erg veel ruimte voor discussie. Citaat:¹⁰⁴

In het geval de AVS niet toereikend is vanwege zware en langdurige ziektebeelden met lichamelijke beperkingen tot gevolg, maar waar nog wel sprake is van regie, kan de maatwerkvoorziening Ondersteuning bij het Huishouden (OH) worden toegekend. Hierbij kan gedacht worden aan situaties waarin als gevolg van de beperking veel met vloeistoffen of eten geknoeid wordt, of wanneer sprake is van allergieën, etc. Voor de bepaling of iemand in aanmerking komt voor de maatwerkvoorziening OH kan medisch advies worden ingewonnen, dit naar oordeel van de consulent.

In het geval de AVS niet bereikbaar is, dat wil zeggen wel toereikend, maar financieel niet haalbaar, bestaat na onderzoek de mogelijkheid de maatwerkvoorziening OH toe te kennen voor maximaal 2 uur per week. Bijvoorbeeld wanneer in het geval van schuldenproblematiek de eigen bijdrage niet betaald kan worden.

Deze bepalingen bieden veel ruimte voor cliënten en juristen om te betogen dat recht bestaat op een maatwerkvoorziening, aangezien snel aannemelijk gemaakt kan worden dat sprake is van een

¹⁰¹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Pekela 2015, artikel 5

¹⁰² <https://www.stadskanaal.nl/Veelgestelde-vragen/Zorg-en-gezondheid/Huishoudelijke-hulp>

¹⁰³ <http://www.rtvnoord.nl/nieuws/160145/Stadskanaal-komt-clienten-tegemoet-met-huishoudelijke-hulp>

¹⁰⁴ Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Stadskanaal 2015

situatie waarin een cliënt zwaar en langdurig ziek is, ondanks de aanwezigheid van het regievermogen.

Conclusie Stadskanaal: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het categoriaal uitsluiten van maatwerkvoorzieningen voor hh1 is niet toegestaan. De zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is hoogstwaarschijnlijk niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele vergoeding via de bijzondere bijstand doet hier niets aan af. Tevens is het bestaan van het bieden van een maatwerkvoorziening voor maximaal 2 uur per week voor de minima onvoldoende, gelet op het vereiste dat maatwerk geleverd moet worden. De eigenbijdragensystematiek voor de algemene voorzieningen is ook in strijd met de Wmo 2015.

84. Ten Boer:*

De website van deze gemeente geeft duidelijk aan dat vanaf 1 juli 2015 de huishoudelijke verzorging middels een algemene voorziening geregeld zal worden.¹⁰⁵ Citaat:

“Voor de huishoudelijke hulp geldt, dat de lichte vorm (HH1) in de gemeente Ten Boer vanaf 1 juli 2015 een algemene voorziening is. Dit betekent dat mensen die huishoudelijke hulp zelf kunnen regelen, dit ook zelf doen en de kosten in principe dan ook zelf betalen. De gemeente betaalt mee aan de kosten via de ‘Tegemoetkoming huishoudelijke hulp’. De zwaardere huishoudelijke hulp (HH2) blijft gelijk.”

De (doorverwijzing naar de) particuliere markt is echter geen algemene voorziening. De gemeente bedoelt hoogstwaarschijnlijk dat huishoudelijke verzorging algemeen gebruikelijk is. Dit standpunt deelt de onderzoeker niet, gelet op de jurisprudentie en de wetsgeschiedenis. Tevens vereist het eventuele algemeen gebruikelijke zijn altijd een persoonlijke toets, waardoor het niet mogelijk is om in zijn algemeenheid te stellen dat hh1 algemeen gebruikelijk is voor alle cliënten.

Inmiddels is de gemeente kennelijk van mening dat alsnog een algemene voorziening is gerealiseerd, namelijk een financiële tegemoetkoming in de kosten door het gebruik van de HHT-gelden.¹⁰⁶

Artikel 33c. Tegemoetkoming kosten Huishoudelijke Hulp als algemene voorziening	
1.	De tegemoetkoming kan alleen worden verkregen indien: a. De aanvrager door beperkingen, rekening houdend met hulp van binnen en buiten de leefeenheid en/of algemeen gebruikelijke voorzieningen, niet of onvoldoende in staat is tot het verzorgen van het huishouden van zichzelf of van hun leefeenheid; b. De huishoudelijke hulp in natura wordt betrokken van door de gemeente aangewezen zorgaanbieders.
2.	De aanvrager met een HH1 indicatie tot en met 30 juni 2015 in de vorm van een PGB, komt ook in aanmerking voor de tegemoetkoming, indien de verstrekking van de hulp na 30 juni 2015 wordt voortgezet door dezelfde hulpverlener.
4.	De tegemoetkoming wordt berekend over maximaal 2,5 uur hulp per week.
5.	De hoogte van de tegemoetkoming wordt bepaald door de bij dit artikel behorende tabel in de bijlage van deze nadere regels.

Opnieuw wordt een maximum aantal uur gekoppeld aan het gebruik van de algemene voorziening. Hierdoor ligt het voor de hand dat een grote groep cliënten te weinig ondersteuning ontvangen. Tevens wordt de hoogte van een vergoeding gekoppeld aan het inkomen van de cliënt, waardoor naar onze opvatting aan ontoelaatbare inkomenspolitiek wordt gedaan. Ook is de tegemoetkoming c.q. de hoogte van de eigen bijdrage voor de algemene voorziening geregeld bij besluit en niet bij verordening. Eigen bijdragen voor een algemene voorziening moeten bij verordening worden vastgelegd. Dit is niet gedaan. HH2 wordt overigens wel via een maatwerkvoorziening verleend.

¹⁰⁵ <http://www.tenboer.nl/nieuws/tegemoetkoming-voor-huishoudelijke-hulp>

¹⁰⁶ Nadere regels Maatschappelijke ondersteuning, vastgesteld 8-9-'15

Conclusie Ten Boer: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het categoriaal uitsluiten van maatwerkvoorzieningen voor hh1 is niet toegestaan. De zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is hoogstwaarschijnlijk niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele vergoeding via de bijzondere bijstand doet hier niets aan af. De eigenbijdragensystematiek voor de algemene voorzieningen is ook in strijd met de Wmo 2015.

85. Vlagtwedde:☺*

De website van deze gemeente lijkt aan te geven dat huishoudelijke verzorging aangevraagd kan worden bij de gemeente en dat een inkomensafhankelijke eigen bijdrage wordt gevraagd. Dit lijkt te duiden op het verlenen van maatwerkvoorzieningen. Dit wordt bevestigd in de beleidsregels, waar expliciet staat genoemd dat huishoudelijke verzorging wordt geregeld middels een maatwerkvoorziening.¹⁰⁷ Het gehanteerde protocol is in grote lijnen goed en overeenkomstig het CIZ-protocol, maar alleenwonende cliënten in een relatief grote woning (3 of meer kamers) krijgen wel aanzienlijk minder hulp dan volgens het CIZ-protocol noodzakelijk zou zijn. Verder zijn er geen juridische aandachtspunten met betrekking tot het gevoerde beleid.

Conclusie Vlagtwedde: het beleid is conform de Wmo 2015, behalve bij het indiceren van alleenstaande cliënten in een woning met 3 of meer kamers. De normafwijking op dit punt acht de onderzoeker te hoog.

86. Zuidhorn:*

De gemeente geeft op de website goed weer welke verandering is aangebracht met betrekking tot de huishoudelijke verzorging. Citaat:¹⁰⁸

Vanaf 1 januari 2015 is de huishoudelijke hulp een algemene voorziening. Een algemene voorziening is hulp of ondersteuning die u zelf kunt regelen. U hoeft hiervoor geen contact op te nemen met de gemeente. U kunt huishoudelijke hulp zelf inkopen bij diverse zorgaanbieders en particuliere organisaties.

Heeft u ondersteuning nodig en kunt u dit niet zelf of met hulp van uw omgeving regelen? Dan zoekt de gemeente samen met u naar een oplossing. Wanneer blijkt dat u de hulp niet zelf kunt betalen, biedt de gemeente financiële ondersteuning voor het jaar 2015 en 2016 in de vorm van het Basispakket Hulp bij het Huishouden. De gemeente Zuidhorn ziet 2015 en 2016 als overgangsjaren.

Opnieuw maakt een gemeente de fout door te stellen dat huishoudelijke hulp een algemene voorziening is, terwijl ze doelen op de particuliere markt. De particuliere markt kan onder omstandigheden een algemeen gebruikelijke voorziening zijn, maar dat is iets anders dan een algemene voorziening. Het college heeft de kennis met betrekking tot de terminologie dan ook niet helemaal voor elkaar.

De beleidsregels bevestigen dat alleen een maatwerkvoorziening wordt afgegeven voor hh2.¹⁰⁹

Artikel 2 Huishoudelijke hulp (Hulp bij het huishouden)

1. Huishoudelijke hulp (hulp bij het huishouden) als maatwerkvoorziening wordt verstrekt als huishoudelijke hulp 2 (HH2). Daarbij geldt dat HH2 een maatwerkvoorziening is waarbij geheel of gedeeltelijk op het gebied van het huishouden taken worden overgenomen met inbegrip van hulp bij de organisatie van het huishouden.

2. Een persoon met beperkingen kan in aanmerking komen voor huishoudelijke hulp als hij door zijn belemmeringen, rekening houdend met de beschikbaarheid van de verplichte gebruikelijke zorg en onverplichte mantelzorg, niet of onvoldoende in staat is tot het voeren van de regie over het huishouden van zichzelf of van de leefeenheid waartoe hij behoort.

¹⁰⁷ Beleidsregels integrale ondersteuningsarrangementen Westerwolde 2015 definitief juni 2015

¹⁰⁸ http://www.zuidhorn.nl/inwoners/producten-en-diensten_3130/product/hulp-bij-huishouding_1094.html

¹⁰⁹ Gewijzigde nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Zuidhorn 2015

Over een eventuele vergoeding van hh1 via een algemene voorziening of via de bijzondere bijstand is niets te vinden. Wel is bekend dat deze gemeente samenwerkt met Grootegast, Leek en Marum. Over deze gemeenten is al geoordeeld dat het beleid in strijd met de Wmo 2015 is en er bestaan geen aanknopingspunten om in het geval van de gemeente Zuidhorn een ander oordeel te geven.

Conclusie Zuidhorn: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

Totaal aantal gemeenten Groningen: 23

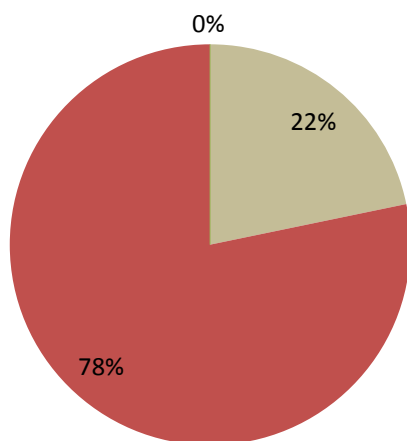
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 5

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 18

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 0

Verhouding correct en fout beleid

■ Correct beleid ■ Fout of discutabel beleid ■ Onbekend beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 5

Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 7

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft: 11

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is: 0

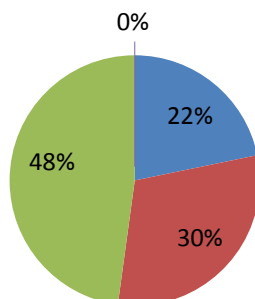
Werkwijze gemeenten

■ Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):

■ Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)

■ Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft

■ Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is

§10. Provincie Utrecht

87. Amersfoort:*

De gemeente Amersfoort indiceert in resultaatsgebieden en niet in uren. Het is echter nergens te vinden waar dit is vastgelegd en om die reden is contact opgenomen met de gemeente. De werkwijze van het resultaatgericht indiceren is niet toelaatbaar, omdat niet de taken, de frequentie en de benodigde tijd wordt genoemd in de beschikking. Dit is wel noodzakelijk, gelet op de uitspraken van de CRvB.

Conclusie Amersfoort: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken hoogstwaarschijnlijk niet toegestaan.

88. Baarn, Bunschoten en Woudenberg:*

De gemeenten geven in een nieuwsbericht op de site van (onder andere?) Baarn aan dat hh1 via een algemene voorziening geregeld zal worden. De cliënt moet hierbij zelf contact opnemen met de zorgaanbieder. Hieruit leidt de onderzoeker af dat het college niet de contracten sluit met de zorgaanbieder, inzake de algemene voorziening. Dit is gelet op de jurisprudentie wel noodzakelijk. Citaat van de website:¹¹⁰

De manier waarop de huishoudelijke hulp vanaf 2016 wordt georganiseerd, zal veranderen. De eenvoudige schoonmaakondersteuning zal worden geboden als een algemene voorziening. Dat betekent dat men straks zelf de hulp bij het huishouden regelt met één van de organisaties. Met iedereen die nu huishoudelijke hulp ontvangt via de Wet maatschappelijke ondersteuning, neemt de gemeente contact op. In een zogenaamd keukentafelgesprek waarbij goed gekeken wordt naar de persoonlijke situatie, krijgen mensen informatie over de aanbieders waar men contact mee kan opnemen om de vraag om hulp bij het huishouden te stellen.

De gemeente is niet meer direct betrokken bij de huishoudelijk hulp in de algemene voorziening. De gemeente heeft wel afspraken gemaakt met de aanbieders over bijvoorbeeld de kwaliteit van de hulp. Daarnaast draagt de gemeente bij in de kosten van de algemene voorziening. Dat betekent dat een eventuele eigen bijdrage beperkt kan blijven, omdat de gemeente ook meebetaalt.

Naast deze algemene voorziening voor eenvoudige huishoudelijke hulp, blijft huishoudelijke hulp beschikbaar als vangnet voor degenen voor wie de algemene voorziening niet passend is. Alle mensen die nu al huishoudelijke hulp via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) krijgen, ontvangen van de gemeente een brief met informatie over de inzet van huishoudelijke hulp.

Het is uiterst moeilijk, vanwege het individuele karakter bij de vraag of en hoeveel huishoudelijke ondersteuning noodzakelijk is, ook gelet op alle andere feiten en omstandigheden, waaronder het inkomen en vermogen van een cliënt, om hh1 aan te bieden middels een algemene voorziening. Uit de beleidsstukken blijkt verder dat de algemene voorziening niet een algemene voorziening is conform de jurisprudentie.¹¹¹

Artikel 12. Bijdrage in de kosten van de algemene voorziening Hulp bij het Huishouden (HH)

1. Voor het gebruik van de algemene voorziening Hulp bij het Huishouden (HH) is een bijdrage in de kosten verschuldigd aan de aanbieder.

2. De hoogte van de bijdrage voor het gebruik van de algemene voorziening HH is gelijk aan de kostprijs van de voorziening.

3. Het college komt tegemoet in de kosten voor het gebruik van maximaal 2,5 uren HH als algemene voorziening, voor wie tot de Wmo-doelgroep behoort. De hoogte van de tegemoetkoming is opgenomen in het Financieel Besluit Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp Baarn 2016.

4. Om vast te stellen of een cliënt behoort tot de Wmo-doelgroep, voert het college voor de algemene voorziening HH een lichte toegangstoets uit.

¹¹⁰ http://www.baarn.nl/portal/nieuwsberichten_41899/item/huishoudelijke-hulp-krijgt-in-2016-nieuwe-vorm_43952.html

¹¹¹ Nadere regels Verordening maatschappelijke ondersteuning Baarn 2016

Klaarblijkelijk wordt met de algemene voorziening de particuliere markt bedoeld. Daarnaast is het niet mogelijk om de eigen bijdrage voor de zogenaamde algemene voorziening te regelen bij besluit. Dit dient in de verordening te worden opgenomen. Verder blijkt dat een korting op de algemene voorziening mogelijk is, maar voor maximaal 2,5 uur per week.¹¹² Het college is overigens vergeten om 'per week' te noemen in de Nadere regels. Cliënten moet dus zelf de hulp regelen via de particuliere markt, eventueel met een korting voor de eerste 2,5 uur. Deze werkwijze is niet conform de Wmo 2015, daar te weinig wordt stilgestaan bij de compensatieplicht en het leveren van maatwerk. Doordat de algemene voorziening geen algemene voorziening is, heeft een ieder met een hulpbehoefte recht op een maatwerkvoorziening.

Dit beleid geldt ook voor Bunschoten¹¹³ en Woudenberg.¹¹⁴

Conclusie Baarn, Bunschoten en Woudenberg: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp voor 2,5 uur per week doet hier niets aan af. De eigenbijdragensystematiek voor de algemene voorzieningen is ook in strijd met de Wmo 2015.

89. Bunnik:*

De gemeente geeft op haar site aan dat hulp bij het huishouden te verkrijgen is middels een pgb en middels zin. Dit lijkt te duiden op het verstrekken van maatwerkvoorzieningen. Echter, de website linkt door naar de AWBZ. Deze informatie is aldus verouderd.¹¹⁵ Uit de beleidsregels maakt de onderzoeker op dat hh1 wordt verstrekt middels maatwerkvoorzieningen, zolang geen algemene voorziening is gerealiseerd.¹¹⁶ Voor het bepalen van de omvang van de hulp wordt echter geen protocol gebruikt, aldus de beleidsregels:

“Bij het verstrekken van hulp bij het huishouden worden voor het bepalen van de omvang van de noodzakelijk uit te voeren taken geen vaste normtijden aangehouden. Uitgangspunt is dat men kan participeren op het voor de cliënt gebruikelijk geachte niveau. In overleg met de cliënt moet bepaald worden hoe lang het duurt om bepaalde huishoudelijke taken uit te voeren en hoeveel ondersteuning eventueel nodig is.”

Hoewel de onderzoeker het toejuicht dat in goed overleg met de cliënt de omvang van de hulp wordt bepaald, ligt het voor de hand om wel een protocol te gebruiken. Dit om geschilpunten zoveel mogelijk te voorkomen, maar ook om ervoor te zorgen dat zowel het college als de cliënt een leidraad hebben om te bepalen hoeveel hulp in soortgelijke situaties nodig zou zijn. Het onder geen beding hanteren van een protocol kan leiden tot situaties waarin twee gelijke gevallen een wezenlijke andere maatwerkvoorziening krijgen c.q. een verschillende omvang van de hulp. Ter voorkoming van rechtsongelijkheid en eventueel willekeurig handelen juicht de onderzoeker het gebruik van een protocol toe, zodat beide partijen kunnen concretiseren hoeveel hulp normaliter noodzakelijk zou zijn. Als blijkt dat door het hanteren van geen protocol de omvang van de indicaties wezenlijk verschilt met de omvang die volgens het CIZ-protocol noodzakelijk zou zijn, ligt het voor de hand om aan te nemen dat het college onvoldoende compensatie verleent. Bij het ontbreken van een protocol mist het indicatiebesluit vermoedelijk een objectieve grondslag.

Conclusie Bunnik: in goed overleg met de cliënt de omvang van de hulp bepalen, zonder enige leidraad en protocol, is in strijd met de wet en de beginselen van behoorlijk bestuur. Gelet op het rechtszekerheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel, maar ook op de motiveringsplicht ligt het voor

¹¹² Financieel besluit maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp Baarn 2016

¹¹³ Nadere regels Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Bunschoten 2015

¹¹⁴ Nadere regels verordening Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Woudenberg 2016

¹¹⁵ <https://loket.bunnik.nl/mozard/?suite86.scherms0325?mPag=385&mAlle=J&mLok=1>

¹¹⁶ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Bunnik 2015

de hand dat een protocol wordt gebruikt. Een protocol dient immers vaak als de motivering, waarom voldoende ondersteuning wordt aangeboden.

90. De Bilt:*

De website van de gemeente De Bilt geeft duidelijk weer dat de gemeente meent een algemene voorziening te hebben gerealiseerd voor huishoudelijke verzorging.¹¹⁷ Deze mening deelt de onderzoeker niet. De algemene voorziening is niets anders dan de particuliere markt met eventueel een korting voor de minima. Citaat de gemeente:

“Daar ontvangt u voor 23,50 euro per uur hulp bij het huishouden, dit is een algemene voorziening. U bepaalt zelf het aantal uur. U kunt direct met deze organisaties contact opnemen en uw vraag om ondersteuning stellen, u heeft hiervoor geen gemeentelijke indicatie nodig.”

“Cliënten die voldoen aan bovengenoemde voorwaarden kunnen zich voor een lager tarief abonneren op hulp bij het huishouden via De Bilthuysen of Cordaan. Een abonnement kost voor hen 25,00 euro per vier weken in 2016. Daarvoor krijgen zij zes uur hulp bij het huishouden. Voor meer ondersteuning betalen zij vervolgens het standaard uur tarief van 23,50 per uur. Deze kortingsregeling loopt tot 31 december 2016.”

Dit vindt de onderzoeker een opmerkelijk werkwijze en dan niet in positieve zin. De omvang van een zogenaamde algemene voorziening wordt beperkt in omvang, waardoor veel cliënten het uurtarief van €23,50 moeten betalen als zij meer hulp nodig hebben dan 1,5 uur per week. Gelet op de jurisprudentie kan deze voorziening in ieder geval niet gekwalificeerd worden als een algemene voorziening. Het beleid is dan ook in strijd met de wet.

Conclusie De Bilt: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp voor 1,5 uur per week doet hier niets aan af. De eigenbijdragensystematiek voor de algemene voorzieningen is ook in strijd met de Wmo 2015.

91. De Ronde Venen:☺

De website lijkt aan te geven dat ondersteuning bij huishoudelijke taken mogelijk is. Erg concreet is de website niet. De beleidsregels daarentegen wel.¹¹⁸ Hh1 wordt genoemd als maatwerkvoorziening, evenals hh2. De gebruikte normtijden komen overeen met de normtijden van het CIZ. Het beleid van deze gemeente is dan ook in orde.

Conclusie De Ronde Venen: het beleid is conform de Wmo 2015.

92. Eemnes:*

De website geeft geen concrete informatie over het beleid, maar een van de beleidsstukken wel. Hieruit blijkt dat niet in uren, maar in resultaten wordt geïndiceerd:¹¹⁹

“De huishoudelijke hulp wordt niet toegekend in de vorm van een vaststaand aantal minuten per week. Per 2015 zijn wij gestart met de resultaatfinanciering binnen de CHT. Met de resultaatfinanciering staan de specifieke activiteiten per uur niet vast, waardoor de cliënt, op grond van zijn/haar behoefte, zelf bepaalt aan welke activiteiten hij/zij prioriteit geeft. Per januari 2015 krijgen cliënten geen indicatie in uren meer, maar gaat het om het resultaat: het bevorderen van de zelfredzaamheid van cliënten. Aan cliënten wordt een budget per periode (van vier weken) toegekend en samen met de aanbieders bepalen zij welke activiteiten er wanneer en met welke frequentie worden uitgevoerd. De berekening van de nodige inzet, gebeurt aan de hand van de normtijden zoals

¹¹⁷ <https://debilt.nl/nieuws/detail/hulp-bij-het-huishouden-hoe-gaat-het-nu-precies/>

¹¹⁸ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning De Ronde Venen 2016

¹¹⁹ Beleidsregel maatwerkvoorziening Compensatie Huishoudelijke Taken (CHT) (Eemnes)

hieronder aangegeven. Het resultaat moet bij CHT in natura worden bereikt met de ingekochte activiteiten. Het beschikt budget vormt het kader op basis waarvan het resultaat bereikt moet worden. Met de invoering van resultaatfinanciering creëren we ruimte voor onze contractpartners om goed in te spelen op de persoonlijke situatie en behoeften van inwoners. We borgen dat maatwerk, ook na afronding van het onderzoeksproces bij de gemeente, centraal staat. Over de invulling van resultaatfinanciering zijn contractafspraken gemaakt met aanbieders die CHT leveren.”

Het is de taak van het college om concreet aan de cliënt duidelijk te maken waar hij of zij recht op heeft. Door de cliënt overleg te laten plegen met de zorgaanbieder, is dit niet het geval. Dit gevoel wordt versterkt doordat geen tijd wordt gekoppeld aan de te verrichten taken.

Echter, ondanks het bovenstaande blijkt dat de gemeente Eemnes samenwerkt met Huizen, Blaricum en Laren:

“U heeft de gemeente Blaricum een aantal vragen gesteld over de huishoudelijke hulp. De gemeente Blaricum heeft de uitvoering van de wmo neergelegd bij de gemeente Huizen. Het beleid inzake huishoudelijke hulp is voor de vier deelnemende gemeenten Huizen, Laren, Blaricum en Eemnes gelijkluidend.”

Deze gemeenten werken met het MO-protocol en het beleid is derhalve juist.

Conclusie Eemnes: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken hoogstwaarschijnlijk niet toegestaan. Het beleid is conform de Wmo 2015.

93. Houten:*

Het moet gezegd worden dat de informatievoorziening met betrekking tot de huishoudelijke verzorging op de website van deze gemeente goed geregeld is. Helaas vindt onderzoeker de manier van indiceren minder goed. Er wordt niet langer gewerkt in uren, maar met een te behalen resultaat, namelijk een ‘schoon en leefbaar huis’. Citaat:¹²⁰

“Het Kabinet heeft besloten om flink te bezuinigen op de hulp bij het huishouden. De gemeente ontvangt ruim 30% minder geld dan eerder het geval was. De huishoudelijke ondersteuning wordt daarom per 1 januari 2015 anders georganiseerd. De belangrijkste verandering is dat het resultaat (een schoon en leefbaar huishouden) voorop staat en niet het aantal uren. Er volgt een nieuw besluit en een gesprek tussen u en de aanbieder. Het gevolg kan zijn dat uw hulp minder uren of minder vaak aanwezig is omdat de werkzaamheden een andere invulling hebben gekregen.”

Het is de taak van het college om concreet aan de cliënt duidelijk te maken waar hij of zij recht op heeft. Door de cliënt overleg te laten plegen met de zorgaanbieder, is dit niet het geval. Dit gevoel wordt versterkt doordat geen tijd wordt gekoppeld aan de te verrichten taken.

Conclusie Houten: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken hoogstwaarschijnlijk niet toegestaan.

94. Leusden:*

Uit oude berichtgeving (2014) blijkt dat Leusden van plan was om per 2017 de huishoudelijke verzorging stop te zetten, met voorgaande jaren als overgangperiode.¹²¹ Kennelijk heeft het college inmiddels een algemene voorziening gerealiseerd, namelijk de particuliere markt. De cliënt moet zelf

¹²⁰ <https://www.houten.nl/burgers/zorg-en-gezondheid/voorzieningen-voor-mensen-met-een-beperking/huishoudelijke-ondersteuning/veelgestelde-vragen-huishoudelijke-ondersteuning/>

¹²¹ <http://www.leusden.nl/7521/hulp-bij-het-huishouden/>

de kostprijs betalen, te weten rond de €22,00 per uur. Opnieuw neemt een gemeente foutief aan dat de particuliere markt een algemene voorziening is. Het college oordeelt met het afschaffen van de hh1 dat de hulp kennelijk algemeen gebruikelijk is en dat de hulp op de particuliere markt ingekocht kan worden. Voor sommige groepen vindt misschien een tegemoetkoming in de kosten plaats. Het college werkt nog steeds toe aan volledige afschaffing van hh1 per 1 januari 2017.¹²² Alles wijst op het uit de Wmo 2015 halen van de hh1 en sindsdien hebben zich geen concrete wijzigingen voorgedaan om te veronderstellen dat deze gemeente het op korte termijn wel goed gaat regelen.

Conclusie Leusden: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af. Het per 1 januari 2017 categoriaal algemeen gebruikelijk verklaren van de hh1 is niet mogelijk, gelet op de noodzakelijke individuele toets.

95. Lopik:☺

De website van deze gemeente lijkt aan te geven dat huishoudelijke hulp bij de gemeente aangevraagd kan worden.¹²³ De beleidsregels geven duidelijk aan dat maatwerkvoorzieningen worden verleend voor zowel hh1 als hh2:¹²⁴

“5.1 Huishoudelijke ondersteuning

De huishoudelijke ondersteuning betreft in Lopik een maatwerkvoorziening. Het eindresultaat bij het leveren van huishoudelijke ondersteuning kan bestaan uit:

- de cliënt kan wonen in een schoon huis;

- de cliënt kan dagelijks beschikken over voedsel

- de cliënt kan beschikken over schone en draagbare kleding;

- de cliënt kan de dagelijkse gebruikelijke zorg voor de kinderen bieden.

5.1.1 Onderscheid huishoudelijke ondersteuning

De vorm van huishoudelijke ondersteuning wordt onderscheiden in huishoudelijke hulp HH1 of HH2. Huishoudelijke ondersteuning HH1 betreft hulp voor mensen die nog zelf de regie kunnen voeren over het huishouden. Het doel van huishoudelijke ondersteuning HH2 is naast het voeren van een gestructureerd huishouden ook het organiseren van het huishouden.”

Niet is bekend welk indicatieprotocol wordt gehanteerd. Dit protocol is derhalve bij de gemeente opgevraagd. Een medewerker van de gemeente heeft ons het protocol ook gestuurd en daaruit blijkt dat de gehanteerde normtijden in principe overeenkomen met het CIZ-protocol, behalve dat niet een aparte categorie is opgenomen met betrekking tot een meerpersoonshuishouden. Het college benadrukt wel in haar antwoord dat met de cliënt wordt gekeken of meer hulp nodig is dan de normtijden.

Conclusie Lopik: het beleid is conform de Wmo 2015, mits voldoende maatwerk wordt geleverd aan meerpersoonshuishoudens.

96. Montfoort:*

De website geeft geen concrete informatie over de huishoudelijke verzorging. De website van de SWOM daarentegen wel.¹²⁵ De SWOM is vermoedelijk een sociaal team van de gemeente. De beleidsregels lijken te duiden op het indiceren middels maatwerkvoorzieningen, waarbij aansluiting wordt gezocht bij het gemeentelijke protocol (bijlage 1 bij de beleidsregels).¹²⁶ De normtijden komen nagenoeg volledig overeen met de normtijden van het CIZ, behalve wanneer het gaat om het

¹²² Memo aan de gemeenteraad Leusden, 1 september 2015

¹²³ http://www.lopik.nl/inwoners/onderwerpen-a-z_41232/product/huishoudelijke-hulp_1711.html

¹²⁴ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Lopik

¹²⁵ <http://www.swomontfoort.nl/hulp-bij-het-huishouden>

¹²⁶ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015

indiceren van zwaar huishoudelijke werk. In het geval van een meerpersoonshuishouden wordt te weinig tijd geïndiceerd, evenals bij een persoonshuishouden in een grotere woning (3 of meer kamers). Omdat het tijdsverschil relatief groot is (1 tot 1,5 uur), is de onderzoeker van mening dat het beleid niet stand kan houden. Niet is aangetoond dat de verlaagde normtijden voor het zware werk in bovenstaande gevallen adequaat zijn, waarbij wordt getoetst aan de criteria van de CRvB.

Conclusie Montfoort: het beleid is grotendeels conform de Wmo 2015, maar de verlaagde normtijden bij het zware werk zijn niet gemotiveerd en door onafhankelijk onderzoek tot stand gekomen.

97. Nieuwegein:*

De gemeente geeft op haar website aan dat vanwege de bezuinigingen maatwerk geleverd gaat worden. Wat hiermee wordt bedoeld is niet bekend.¹²⁷ Uit de beleidsregels blijkt dat wordt gewerkt met het indiceren in uren en dat maatwerkvoorzieningen worden afgegeven voor de huishoudelijke verzorging.¹²⁸ Het gehanteerde protocol komt voor een groot deel overeen met het CIZ-protocol, maar de eisen wanneer iemand in de ruimere categorie valt (bijv. 3 of meer kamers of een meerpersoonshuishouden) zijn aangescherpt. Ook wordt geen onderscheid gemaakt tussen een een- of meerpersoonshuishouden bij het zware en lichte werk. Op deze manier wordt afgeweken van het CIZ-protocol, aangezien het CIZ-protocol uitgaat van de ruime categorie bij een woning met 3 of meer kamers of een meerpersoonshuishouden. De gemeente gaat uit van de lage categorie, waardoor minder tijd wordt geïndiceerd en dus wordt afgeweken van het CIZ-protocol. Niet wordt duidelijk gemaakt waar de verlaagde normtijden op zijn gebaseerd en of deze tot stand zijn gekomen door onderzoek verricht door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van dat onderzoek.

Conclusie Nieuwegein: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

98. Oudewater:*

De website van de gemeente geeft duidelijk aan wanneer recht bestaat op huishoudelijke verzorging.¹²⁹ Het feit dat wordt weergegeven wanneer de site voor het laatst is gewijzigd, helpt ook: op 13 april 2016 is de laatste wijziging geweest. Hierdoor kunnen wij aannemen dat de informatie niet verouderd is. Het zou een goede ontwikkeling zijn als meer gemeenten dit zouden weergeven bij nieuws- en informatieberichten. De beleidsregels en het besluit geven duidelijk weer dat zowel hh1 als hh2 via maatwerkvoorzieningen worden verstrekt. Het protocol is toegevoegd aan het besluit en daaruit blijkt dat bij de zware werkzaamheden onder omstandigheden verlaagde normtijden hebben. Dit komt overeen met het protocol van de gemeente Montfoort. In het geval van een meerpersoonshuishouden wordt te weinig tijd geïndiceerd, evenals bij een persoonshuishouden in een grotere woning (3 of meer kamers). Omdat het tijdsverschil relatief groot is (1 tot 1,5 uur), kan het beleid geen stand houden. Niet is aangetoond dat de verlaagde normtijden voor het zware werk in bovenstaande gevallen adequaat zijn, waarbij wordt getoetst aan de criteria van de CRvB.¹³⁰

Conclusie Oudewater: het beleid is grotendeels conform de Wmo 2015, maar de verlaagde normtijden bij het zware werk zijn niet gemotiveerd en door onafhankelijk onderzoek tot stand gekomen.

99. Renswoude:*

De website lijkt te duiden op het verstrekken van hulp via maatwerkvoorzieningen. De verdere informatievoorziening is slecht en ook op overheid.nl zijn nagenoeg geen stukken te vinden van deze

¹²⁷ <http://www.nieuwegein.nl/19843/huishoudelijke-hulp/>

¹²⁸ Beleidsregels Wmo Nieuwegein 2015

¹²⁹ <https://www.oudewater.nl/product/huishoudelijke-hulp-aanvragen>

¹³⁰ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Oudewater 2015 en Besluit Maatschappelijke ondersteuning gemeente Oudewater 2015

gemeente inzake het Wmo beleid. Vanwege het niet kunnen vinden van concrete informatie wordt contact opgenomen met de gemeente.

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *In Renswoude wordt nog steeds HO1 of HO2 verstrekt.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt gewerkt met resultaten, Dit gebeurt wel in overleg met de cliënt. Daarop worden de uren vastgelegd,

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?
Wordt verstrekt via een maatwerkvoorziening

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?
De landelijke regels worden toegepast. (maximale EB).

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)
Bepaling zorgaanbieder in overleg met cliënt. Wordt vastgelegd in plan

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?
De was verzorging maakt, indien nodig, deel uit van de maatwerkvoorziening

Deze gemeente werkt aldus resultaatgericht, waarbij de zorgaanbieder de omvang van de indicatie bepaald.

Conclusie Renswoude: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken hoogstwaarschijnlijk niet toegestaan.

100. Rhenen: ?

De website van de gemeente geeft aan dat huishoudelijke hulp een onderdeel is van de Wet maatschappelijke ondersteuning. In de beleidsstukken staat echter geen concrete informatie over hoe wordt gewerkt met betrekking tot de huishoudelijke verzorging. Om die reden legt de onderzoeker de gemeente wat vragen voor. Helaas is er geen antwoord ontvangen.

Conclusie Rhenen: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

101. Soest: ?

De website van de gemeente lijkt aan te geven dat geïndiceerd wordt in uren en dat een hulpbehoevende een voorziening bij de gemeente kan aanvragen.¹³¹ De nadere regels noemen dat huishoudelijke verzorging middels een maatwerkvoorziening wordt verstrekt.¹³² Er worden echter geen normtijden genoemd in het besluit noch is een bijlage aangehecht. Bij de gemeente wordt daarom het indicatieprotocol opgevraagd. Er is echter geen reactie van de gemeente ontvangen.

Conclusie soest: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

102. Stichtse Vecht:*

Een nieuwsbericht uit december 2015 geeft aan dat de gemeente het plan had om hh1 op basis van inkomen en vermogen te vergoeden. De inkomens- en vermogensgrenzen van de bijzondere bijstand zouden hierbij gehanteerd worden en mensen met een hoger inkomen worden doorverwezen naar de algemene voorziening (korting via de HHT-vouchers).¹³³ Daarnaast wordt niet langer in uren geïndiceerd, maar wordt gewerkt met resultaten. Naar aanleiding van de uitspraken

¹³¹ <https://www.soest.nl/zorg/hulp-bij-het-huishouden/>

¹³² Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Soest 2016

¹³³ http://www.stichtsevecht.nl/inwoners/nieuws_42402/item/nieuwe-aanpak-voor-hulp-bij-het-huishouden_45805.html

van de CRvB heeft de gemeente besloten om het toch anders te gaan doen: alles zal gaan via maatwerkvoorzieningen, maar nog wel via het resultaatgericht indiceren.¹³⁴ Niet het college maar de zorgaanbieder bepaalt dus de omvang van de hulp.

Conclusie Stichtse Vecht: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken hoogstwaarschijnlijk niet toegestaan.

103. Utrecht:*

Over Utrecht kan de onderzoeker kort zijn: het beleid is niet conform de Wmo 2015, gelet op de uitspraken van de CRvB. De voorgestelde wijzigingen zijn ook niet voldoende. Het beleid moet radicaal anders. Standaard modules en daarmee afwijkingen van het CIZ-protocol zijn niet toegestaan, als niet wordt voldaan aan de eisen die de CRvB stelt aan de nieuwe normtijden. Zonder deugdelijk onderzoek verricht door derden die geen belang hebben bij de uitkomsten van het onderzoek naar de standaard modules die qua tijden sterk afwijken van het CIZ-protocol, zijn de standaard modules niet toegestaan. Als bovenop de standaard modules in elk specifiek geval beoordeeld wordt of sprake is van voldoende hulp, spreken wij overigens niet langer van standaard modules. Ook is niet bekend op basis van welk eventueel onderzoek wordt beoordeeld of een standaard module voldoende ondersteuning biedt. Al met al zijn er geen aanknopingspunten om aan te nemen dat het beleid, 2 uur hulp per week als uitgangspunt voor elk persoon, stand kan houden. Het is dan ook vreemd dat, volgens de berichtgeving, de wethouder eerst meer onderzoek wil laten verrichten naar de haalbaarheid van de 2 uur als uitgangspunt. Na de zomer komt meer duidelijkheid over het beleid.

Conclusie Utrecht: het beleid is niet conform de Wmo 2015 en de jurisprudentie.

104. Utrechtse Heuvelrug:*

De website van de gemeente geeft duidelijk aan waar een hulpbehoevende cliënt op kan rekenen:

“Hoe werkt het?”

Welke hulp u krijgt hangt af van wat voor u de beste oplossing is. Eerst kijken wij of u geholpen bent met een algemene hulpdienst. Als blijkt dat het nodig is kunt u individuele hulp aanvragen. Wij bieden dan hulp in het huishouden óf een geldbedrag, zodat u de hulp zelf kunt inhuren. Soms vragen wij u een deel van de hulp zelf te betalen. Hoeveel dat is hangt af van uw inkomen, uw persoonlijke situatie en de hulp die u krijgt. De individuele hulp is maximaal 2 uur per week. Bij bepaalde medische situaties is dit maximaal 2 ½ uur per week. Vindt u dit niet voldoende om uw huis schoon te houden? Dan kunt u zelf extra uren huishoudelijke hulp regelen. U betaalt deze uren ook zelf.”

Het college verleent maximaal 2 uur hulp per week en in bijzondere medische situaties 2,5 uur hulp per week. Dit is geen maatwerk. Het beleid kan dan ook niet standhouden.

Conclusie Utrechtse Heuvelrug: door slechts 2 tot 2,5 uur hulp aan te bieden, wordt te weinig maatwerk geleverd en afgeweken van het CIZ-protocol.

105. Veenendaal:*

De website van deze gemeente geeft duidelijk weer hoe de huishoudelijke verzorging is geregeld:¹³⁵

¹³⁴ http://www.stichtsevecht.nl/bestuur/pers_42531/item/huidige-clienten-houden-huishoudelijke-hulp_49058.html

¹³⁵ <https://www.veenendaal.nl/hulp-huishouden/>

De aanbieder die u heeft gekozen maakt een afspraak met u en beoordeelt of u schoonmaakondersteuning krijgt. Daarbij wordt uw totale gezinssituatie bekeken.

Kosten schoonmaakondersteuning

U betaalt zelf maximaal € 10,00 per uur. Dit geldt voor maximaal 12 uur in een periode van 4 weken en alleen voor de aanbieders waarmee de gemeente een contract heeft. Heeft u meer uren nodig of heeft u via uw eigen netwerk een aanbieder gevonden, dan moet u de kosten zelf betalen.

Declaratieregeling huishoudelijke ondersteuning

Heeft u een inkomen tot 130% van de bijstandsniveau dan komt u mogelijk in aanmerking voor (gedeeltelijke) teruggave via de declaratieregeling huishoudelijke ondersteuning. U kunt de vergoeding aanvragen via [Bureau Minimaregelingen](#) .

Overzicht eigen bijdrage huishoudelijke ondersteuning

percentage bijstandsnorm	eigen bijdrage per uur
tot 110%	0,00
110 - 120%	2,00
120 - 130%	4,00

Hh1 is uit de Wmo 2015 gehaald en alleen hh2 wordt nog via maatwerkvoorzieningen vergoed. Niet is duidelijk of de minimaregeling en de kortingsregeling gezien moeten worden als algemene voorzieningen of algemeen gebruikelijke voorzieningen, maar vast staat dat op deze werkwijze te weinig maatwerk wordt geleverd. Dit klemmt des te meer omdat slechts 12 uur per vier weken vergoed kan worden op basis van de kortingsregeling. Verder wordt een ongeoorloofd onderscheid gemaakt op grond van inkomen en vermogen. Hiermee wordt het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 doorkruist.

Conclusie Veenendaal: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af. Huishoudelijke verzorging wel of niet volledig vergoeden op grond van het inkomen en vermogen is het hanteren van een ongeoorloofde inkomenstoets.

106. Vianen:*

Ook het document 'vraag en antwoord', te vinden op de website van de gemeente, wordt duidelijk gemaakt dat niet in uren wordt gewerkt, maar met te behalen resultaten. De cliënt spreekt met de zorgaanbieder af hoe het resultaat tot stand komt. Het college stelt dus niet de concrete rechten van de cliënt vast (de inhoud en omvang van het indicatiebesluit), maar laat dit over aan de zorgaanbieder.¹³⁶ Onderzoeker is van mening dat, gelet op de jurisprudentie, deze werkwijze hoogstwaarschijnlijk niet is toegestaan. Het is de taak van het college om de omvang van de indicatie

¹³⁶ <https://www.vianen.nl/data/downloadables/3/4/3/veel-gestelde-vragen-huishoudelijke-ondersteuning-augustus-2014.pdf>

op te nemen in het besluit, waarbij de te verrichten taken, de frequentie en de tijd die nodig gespecificeerd moeten worden.

Conclusie Vianen: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken hoogstwaarschijnlijk niet toegestaan.

107. Wijk bij Duurstede:*

De website lijkt aan te geven dat hulp bij het huishouden wordt geregeld middels maatwerkvoorzieningen. De beleidsregels bevestigen dit en ook wordt genoemd dat een eigen protocol wordt gebruikt.¹³⁷

“In jurisprudentie over hulp bij het huishouden worden de door het CIZ (destijds voor de AWBZ-functie huishoudelijke verzorging) ontwikkelde normtijden aanvaard al werd daarbij wel aangetekend dat in de Wmo de gemeente wel moet kunnen aantonen dat rekening gehouden is met de specifieke persoonskenmerken van de aanvrager. De gemeente Wijk bij Duurstede heeft een eigen richtlijn indicering hulp bij het huishouden (zie bijlage) waarin ook eigen beleid rondom het voorkomen van overbelasting bij mantelzorgers is opgenomen.”

Het protocol waarover gesproken wordt is echter niet aangehecht op de website van de overheid.nl en daarom wordt het protocol bij de gemeente opgevraagd. Deze is ook ontvangen en daaruit blijkt dat de normtijden afwijken van het CIZ-protocol met betrekking tot de lichte en zware werkzaamheden, alsmede de verzorging van de was. Ondanks dat het protocol uitgebreid is en ook wordt toegelicht, wordt niet duidelijk op welk objectief onderzoek de verlaagde normtijden berusten.

Conclusie Wijk bij Duurstede: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

108. Woerden: ?

De website geeft helaas geen informatie over het beleid met betrekking tot de huishoudelijke verzorging. De beleidsregels maken duidelijk dat zowel hh1 als hh2 via maatwerkvoorzieningen worden verstrekt, waarbij de omvang van de hulp wordt bepaald aan de hand van bepaalde richtlijnen.¹³⁸ De richtlijnen, die als bijlage 1 toegevoegd zouden zijn, zijn echter nergens gepubliceerd. Derhalve is het indicatieprotocol bij de gemeente opgevraagd. De gemeente heeft echter niet gereageerd.

Conclusie Woerden: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

109. IJsselstein:*

De website van deze gemeente beschrijft de nieuwe werkwijze als volgt.¹³⁹

“Vanaf 1 januari 2015 wordt niet langer gerekend met een vast aantal uren per week.

De huishoudelijke ondersteuning die u is erop gericht om uw huishouden op orde te hebben. In overleg tussen u en de aanbieder van huishoudelijke ondersteuning overlegt u welke ondersteuning er nodig is om dit resultaat te bereiken. De aanbieder bespreekt met u wat u zelf nog kunt doen en waar mensen in uw omgeving u mee kunnen helpen. Waar dat niet lukt, ondersteunt de

¹³⁷ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Wijk bij Duurstede 2015

¹³⁸ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Woerden 2015

¹³⁹ <https://www.ijsselstein.nl/mozard/!suite86.scherm0325?mVrg=4770>

zorgaanbieder met een aanbod op maat. De gemeente zal daarbij zelfredzaamheid en meedoen zoveel mogelijk stimuleren.”

Het college indiceert dus niet in uren, maar in resultaten. De zorgaanbieder en de cliënt gaan zelf invulling geven aan het indicatiebesluit. De beleidsregels bevestigen dit beleid.¹⁴⁰ De onderzoeker is van mening dat het college de rechten en plichten van de cliënt moet vaststellen, dus ook de omvang van de huishoudelijke verzorging.

Conclusie IJsselstein: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

110. Zeist:*

De website van deze gemeente beschrijft de nieuwe werkwijze als volgt.¹⁴¹

“Voor huishoudelijke hulp in natura wordt er gewerkt met een resultaatgerichte indicatie. Dat betekent dat er geen vast aantal uren meer wordt toegekend, maar een resultaat: een schoon en leefbaar huis. De hulp zorgt ervoor, eventueel samen met de cliënt en diens familie, vrienden en bekenden, dat het huis schoon is en dat de cliënt er bezoek kan ontvangen. Voor de ene cliënt is er meer hulp nodig dan voor de andere. De zorgaanbieder krijgt een vast tarief per vier weken per cliënt. De eigen bijdrage die de cliënt betaalt, wordt wel berekend op het daadwerkelijk door de hulp gewerkte uren.

Niveau

HO: Huishoudelijke Ondersteuning (gemiddeld 8 uur per 4 weken)

HO+: Huishoudelijke Ondersteuning + (gemiddeld 10 uur per 4 weken)

HH3: wordt alleen per uur toegekend. Dit soort hulp wordt echter altijd tijdelijk verstrekt en komt zeer weinig voor.”

Het college indiceert dus niet in uren, maar in resultaten. De zorgaanbieder en de cliënt gaan zelf invulling geven aan het indicatiebesluit. De beleidsregels bevestigen dit beleid.¹⁴² De onderzoeker is van mening dat het college de rechten en plichten van de cliënt moet vaststellen, dus ook de omvang van de huishoudelijke verzorging.

Conclusie Zeist: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken hoogstwaarschijnlijk niet toegestaan.

¹⁴⁰ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015 (gemeente IJsselstein)

¹⁴¹ <https://www.zeist.nl/inwoner/ondersteuning-en-zorg/hoogte-vergoedingen-wmo/>

¹⁴² Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning (Wmo), versie 1 juli 2015

Totaal aantal gemeenten Utrecht: 26

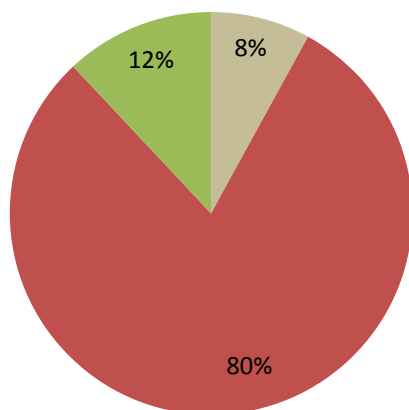
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 2

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 21

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 3

Verhouding correct en fout beleid

Correct beleid Fout of discutabel beleid Onbekend beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 9

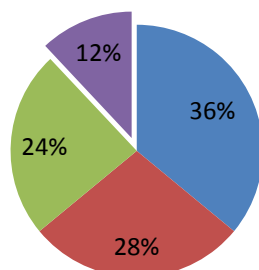
Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 8

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft: 6

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is: 3

Werkwijze gemeenten

- Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
- Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
- Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft
- Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is

§11. Provincie Gelderland

111. Aalten:☺

Aalten verstrekt maatwerkvoorzieningen voor hulp bij het huishouden en dat wordt geïndiceerd in uren. De gemeente hanteert een eigen protocol bij het bepalen van de omvang van de hulp: Protocol Huishoudelijke Hulp Aalten:¹⁴³

“Voor het bepalen van het aantal uren/minuten huishoudelijke hulp wordt gebruik gemaakt van het protocol Huishoudelijke hulp Aalten. Zo wordt bij het bepalen van de omvang van het aantal uren HH uitgegaan van een woning op het niveau sociale woningbouw.”

Het protocol is toegevoegd aan de beleidsregels en daaruit blijkt dat de normtijden overeenkomen met het ClZ-protocol.

Conclusie Aalten: het beleid is conform de Wmo 2015.

112. Apeldoorn:*

In principe verwacht de gemeente Apeldoorn dat hulpbehoevenden zelf de hulp bij het huishouden regelen en betalen. HH2 wordt wel middels maatwerkvoorzieningen verstrekt. Te verwachten is dat dat inhoudt dat inwoners het huishouden zelf organiseren en betalen (voorheen HH1). Daarnaast kunnen inwoners gebruik maken van algemene voorzieningen. Dit geldt voor de huishoudelijke verzorging en de verzorging van de was. Voor de wasverzorging is een algemene voorziening in het leven geroepen, namelijk het tegen een gereduceerd tarief gebruik maken van de wasservice van Omnizorg.

Als het niet financieel mogelijk is om zelf hulp in te schakelen en de wasvoorziening te betalen, dan kan een cliënt eventueel aanspraak maken op een tegemoetkoming in de kosten voor 8 uur hulp per week. De eigen bijdrage hiervoor bedraagt €20,00 per vier weken, als sprake is van een laag inkomen. Anderen betalen €68,00 per vier weken voor deze vorm van hulp. Als meer hulp nodig is dan 2 uur per week, betaalt de cliënt de marktconforme prijs van ongeveer €20,00.

Afgevraagd kan worden of de kortingsregeling een algemene voorziening is conform de uitspraak van de CRvB. Daarnaast is het evident dat te weinig maatwerk wordt geleverd en dat aan inkomenspolitiek wordt gedaan, door enerzijds hh1 buiten de Wmo 2015 te laten en anderzijds vergoedingen aan te bieden op grond van het inkomen en vermogen. Het maximaliseren van de vergoeding van de hulp tot 2 uur per week is onaanvaardbaar, zeker omdat gelet op het ClZ-protocol de omvang van de hulp vaak hoger dan 2 uur per week dient te zijn.

Conclusie Apeldoorn: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af. Huishoudelijke verzorging wel of niet volledig vergoeden op grond van het inkomen en vermogen is het hanteren van een ongeoorloofde inkomenstoets.

113. Arnhem: ?

Arnhem heeft aangegeven geen wezenlijke veranderingen te hebben aangebracht in het beleid betreffende de huishoudelijke verzorging. De verordening bevestigt dat hh1 en hh2 via maatwerkvoorzieningen worden verstrekt.¹⁴⁴ Niet is duidelijk of en welk protocol wordt gehanteerd. Deze is derhalve bij de gemeente opgevraagd. De gemeente heeft echter niet gereageerd.

¹⁴³ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Aalten 2016

¹⁴⁴ Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Arnhem 2015

Conclusie Arnhem: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

114. Barneveld:*

Hoewel de gemeente meent een algemene voorziening te hebben, is het feitelijk doorverwijzen naar de particuliere markt met eventuele korting. De cliënt moet rechtstreeks aan de zorgaanbieder betalen. De gekozen constructie is dan ook geen algemene voorziening. Daarnaast doet de gemeente aan inkomenspolitiek, door eventuele vergoeding van de hulp (deels) te koppelen aan het inkomen en vermogen van een cliënt.¹⁴⁵

Conclusie Barneveld: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af. Huishoudelijke verzorging wel of niet volledig vergoeden op grond van het inkomen en vermogen is het hanteren van een ongeoorloofde inkomensstoets.

115. Berg en Dal: ☺

Deze gemeente indiceert nog steeds in uren en verstrekt maatwerkvoorzieningen voor zowel hh1 als hh2. De beleidsregels bevestigen dit.¹⁴⁶ Hoe de omvang van de hulp tot stand komt is echter niet bekend. Om die reden is het indicatieprotocol bij de gemeente opgevraagd. De gemeente heeft geantwoord en het blijkt dat de gehanteerde normtijden grotendeels overeenkomen met het CIZ-protocol. Als het protocol wordt gehanteerd en voldoende aandacht wordt besteed aan eventuele meertijden (meerpersoonshuishouden bij het lichte werk in het bijzonder), dan is het beleid aanvaardbaar.

Conclusie Berg en Dal: het beleid is conform de Wmo 2015.

116. Berkelland: ?

Het oude beleid van deze gemeente (afschaffen hh1) is in strijd met de Wmo 2015. Eind 2015 is gekozen om toch een andere koers te varen: hh1 valt weer binnen de Wmo 2015, maar wordt een onderdeel van het zogenaamde 'ondersteuning thuis'. Ondersteuning thuis (nog in pilot fase) is een vorm van hulp, waarbij meerdere hulpvragen gecombineerd worden (bijvoorbeeld huishoudelijke verzorging en 'lichte' persoonlijke verzorging). De manier hoe ondersteuning thuis wordt geïndiceerd roept vragen op. Er wordt namelijk niet gewerkt met uren en afgevraagd kan worden of de toegekende voorziening voldoende daarmee voldoende concreet is. Een cliënt krijgt vooralsnog de keuze om een indicatie in uren te ontvangen of een indicatie middels de pilot ondersteuning thuis. Vanwege de onduidelijkheid en het vroege stadium van de nieuwe werkwijze is het lastig om deze gemeente te beoordelen.

Conclusie Berkelland: het indiceren in uren is conform de Wmo 2015, maar het indiceren op basis van resultaten in de pilot ondersteuning thuis roept vraagtekens op. Het is te vroeg om te concluderen of het beleid wel of niet stand kan houden, onder meer vanwege de onduidelijkheid over de pilot ondersteuning thuis.

117. Beuningen:*

De gemeente Beuningen meent een algemene voorziening te hebben gerealiseerd inzake de huishoudelijke verzorging. Hh1 wordt via de algemene voorziening geregeld en hh2 via maatwerkvoorzieningen, waarbij een protocol geldt met verlaagde normtijden.¹⁴⁷ De algemene voorziening is in omvang beperkt tot 125 uur per jaar. Als meer hulp nodig is, moet de cliënt het zelf betalen:

¹⁴⁵ http://www.barneveld.nl/sociale-ondersteuning/algemene-voorziening-huishoudelijke-hulp_46961?pk_campaign=Redirects&pk_kwd=huishoudelijkehulp

¹⁴⁶ Nadere regels voorzieningen Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Berg en Dal 2016

¹⁴⁷ Bijlage 2 bij de Beleidsregels –Richtlijn indicatieadvisering hulp bij het huishouden 2015

Kosten

Wat kost de algemene voorziening?

Inwoners die gebruik maken van de algemene voorziening voor huishoudelijke hulp, betalen deze hulp zelf. De gemeente verstrekt wel een korting, afhankelijk van de doelgroep waar u toe behoort. De korting geldt voor maximaal 125 uur per kalenderjaar of een deel daarvan als u later in het jaar gebruik maakt van de algemene voorziening. Regelt u meer huishoudelijke hulp dan die 125 uur? Dan betaalt u zelf het totale uurtarief voor de uren die u extra afneemt.

U ziet hieronder de grensbedragen en de bijbehorende bijdrage die per uur betaald moet worden. Deze bijdrage geldt alleen voor de eerste 125 uur per kalenderjaar.

Doelgroep	Alleenstaanden	Gehuwden	Bijdrage per uur
1 – inkomen	Minder dan € 1142	Minder dan € 1560	€ 2,50
2 – inkomen	Tussen € 1142 en € 1350	Tussen € 1560 en € 1844	€ 5,00
3 – inkomen	Meer dan € 1350	Meer dan € 1844	€ 13,75

Op deze wijze wordt volstrekt onvoldoende maatwerk geleverd, hetgeen het uitgangspunt is van de Wmo 2015. Tevens zal deze voorziening hoogstwaarschijnlijk niet gekwalificeerd kunnen worden als een algemene voorziening, waardoor het college maatwerkvoorzieningen dient te verstrekken ex artikel 2.3.5 lid 3 jo. 2.3.1 Wmo 2015.

Conclusie Beuningen: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af. Huishoudelijke verzorging wel of niet volledig vergoeden op grond van het inkomen en vermogen is het hanteren van een ongeoorloofde inkomenstoets.

118. Bronckhorst:*

De gemeente doet aan resultaatgericht indiceren en heeft inmiddels meerdere rechtszaken verloren.¹⁴⁸ Sindsdien is het beleid ongewijzigd.

Conclusie Bronckhorst: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

119. Brummen:☺*

De gemeente Brummen indiceert in uren en verstrekt maatwerkvoorzieningen.¹⁴⁹ De normtijden zijn als bijlage toegevoegd aan de beleidsregels en daaruit blijkt dat de normtijden voor het zware werk afwijken van het CIZ-protocol. De verlaagde normtijden zien vooral eenpersoonshuishoudens in een grote woning en meerpersoonshuishoudens. Bij een eenpersoonshuishouden in een grote woning wordt bijvoorbeeld maximaal 2 uur geïndiceerd, terwijl volgens het CIZ-protocol 3 uur nodig is. Gelet op dit grote verschil en in mindere mate de kleine verschillen bij andere normtijden voor het zware werk alsmede het feit dat niet inzichtelijk is gemaakt waar de verlaagde normtijden op zijn gebaseerd, stelt de onderzoeker vast dat de (verlaagde) normtijden voor de zware huishoudelijke taken onvoldoende zijn.

¹⁴⁸ Rechtbank Gelderland, 23-06-2016, ECLI:NL:RBGEL:2016:3591 en Rechtbank Gelderland, 26-05-2016, ECLI:NL:RBGEL:2016:2793

¹⁴⁹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Brummen 2015

Conclusie Brummen: het beleid is grotendeels conform de Wmo 2015, maar de verlaagde normtijden bij het zware werk zijn niet gemotiveerd en door onafhankelijk onderzoek tot stand gekomen.

120. Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel:*

Er wordt gewerkt met resultaten en niet in uren. De zorgaanbieder kort op de omvang van de hulp en de cliënt kan vervolgens middels de vouchers/HHT-gelden de verloren uren terugkopen. Inmiddels heeft de gemeente Tiel een rechtszaak verloren.¹⁵⁰ De gemeenten zijn bezig om het beleid te wijzigen.

Conclusie Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeenten is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

121. Doesburg:*

Deze gemeente was in 2015 voornemens om een algemene voorziening te realiseren, maar gekozen werd om dit idee toch te laten varen. De haalbaarheid van een algemene voorziening werd namelijk betwist. De gemeente verstrekt maatwerkvoorzieningen en indiceert in uren. Echter, mensen zijn op de omvang van de indicatie gekort, zonder deugdelijke grondslag. De bezwaarmakers kregen vervolgens, na een nieuw onderzoek uitgevoerd door de MO-zaak (in opdracht van het college), het oude urenaantal terug. Het oude urenaantal komt overeen met het protocol van de MO-zaak en het CIZ-protocol. Het korten op de omvang van de hulp en het hanteren van verlaagde normtijden zonder gegronde reden is gelet op de uitspraken van de CRvB niet toegestaan.

Conclusie Doesburg: er wordt onvoldoende maatwerk geleverd, doordat de cliënten op grote schaal zijn gekort op de omvang van de hulp. Alleen voor bezwaarmakers wordt gebruik gemaakt van het MO-protocol, hetgeen rechtsongelijkheid oplevert.

122. Doetinchem:*

De website van de gemeente geeft aan dat het niet langer gaat om het aantal uur hulp, maar om de te behalen resultaten. Verder zijn begeleiding en huishoudelijke verzorging samengevoegd en heet dit ondersteuning thuis. Citaat:¹⁵¹

"In het verleden kreeg u bijvoorbeeld een bepaald aantal uren huishoudelijke hulp. Vanaf 2015 verandert dit. Het gaat dan niet meer om 'aantallen uren'. Maar om het 'resultaat' dat bij u bereikt moet worden. Dit werkt als volgt: in uw zorgplan (ook wel gezinsplan genoemd) worden de doelen en resultaten vastgelegd. Samen met uw buurtcoach stelt u dit zorgplan op. Aan de hand van de door u en uw buurtcoach opgestelde resultaten verleent de zorgaanbieder zorg aan u. Dit betekent dat de gemeente vanaf 1 januari 2015 resultaatgericht inkoopt bij zorgaanbieders. Het is de bedoeling dat de resultaten echt worden behaald. Dus dat uw problemen echt worden opgelost. Regelmatig evalueert u met uw buurtcoach de vorderingen. Waar nodig, wordt uw zorg bijgestuurd."

In de beschikkingen wordt een urenaantal is genoemd. Dit strookt niet met de hierboven geschetste werkwijze. Om duidelijkheid te krijgen is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft schriftelijk gereageerd met de volgende antwoorden:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *De termen hh1 en hh2 zijn met de komst van de Wmo 2015 komen te vervallen in de gemeente Doetinchem. Sindsdien is hulp bij het huishouden onderdeel van onze dienst 'Ondersteuning thuis'. Zowel het uitvoeren van de huishoudelijke taken als het ondersteunen bij het aanbrengen van structuur binnen*

¹⁵⁰ Rechtbank Gelderland, 07-06-2016, ECLI:NL:RBGEL:2016:3030

¹⁵¹ http://www.doetinchem.nl/met-elkaar-voor-elkaar/wat-betekent-dit-voor-u_44129/#Resultaatgerichte%20zorg

het huishouden behoren tot de mogelijkheden. Hulp bij het huishouden is hiermee als maatwerkvoorziening onderdeel van ons Wmo-beleid.

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Wij indiceren in uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?

Op dit moment wordt hulp bij het huishouden verstrekt als maatwerkvoorziening,

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De eigen bijdragen voor maatwerkvoorzieningen worden vastgesteld en geïnd door het CAK.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Bij het vaststellen van de benodigde omvang van de hulp onderzoeken we de ondersteuningsbehoefte van de cliënt. We bekijken hierbij wat er nodig is om te komen tot voldoende zelfredzaamheid en participatie. Hierbij kijken we ook samen met de cliënt naar wat hij of zij zelf kan met behulp van eigen kracht of andere mogelijkheden (zoals hulp uit het sociale netwerk).

Uit het onderzoek kan blijken dat een maatwerkvoorziening op het gebied van hulp bij het huishouden benodigd is. Vervolgens beoordelen we hoeveel hulp er door middel van de maatwerkvoorziening moet worden geboden om te komen tot een schoon en leefbaar huis. Hierbij maken we gebruik van normtijden, zoals gemiddeld twee uur per week voor de zware huishoudelijke taken. De persoonlijke situatie van de cliënt is echter leidend. We beoordelen aan de hand van de persoonlijke situatie of en in hoeverre afgeweken dient te worden van de normtijd.

Momenteel onderzoeken we hoe we ons beleid gaan herzien naar aanleiding van de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep inzake hulp bij het huishouden.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Wasverzorging wordt aangeboden als algemene voorziening. Voor cliënten die hier om de een of andere reden geen gebruik van kunnen maken, is wasverzorging als maatwerkvoorziening beschikbaar.

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Ja.

De gemeente indiceert in uren en noemt het urenaantal in de beschikking. Dat is zeer wenselijk en naar mening van de onderzoeker ook noodzakelijk. Echter, een algemene norm van 2 uur per week (vergelijkbaar met het beleid van de gemeente Utrecht, welke door de CRvB werd afgekeurd) is niet toelaatbaar. De gemeente lijkt dit ook te beseffen, gelet op de opmerking dat wordt gekeken hoe het beleid wordt herzien.

Ook kunnen er problemen optreden met betrekking tot de algemene voorziening voor de wasverzorging. Deze algemene voorziening moet voldoen aan de eisen die worden gesteld in de uitspraak van de CRvB tegen de gemeente Aa en Hunze én het college moet onderzoeken of de algemene voorziening passend is gelet op alle feiten en omstandigheden van de cliënt. De wasverzorging bij voorbaat uitsluiten van de maatwerkvoorziening is niet toelaatbaar. Pas wanneer blijkt dat de algemene voorziening passend is, hoeft de verzorging van de was geen onderdeel te zijn van de maatwerkvoorziening. Uit ervaring van Jurist Wever is bekend dat dit onderzoek niet of nauwelijks plaatsvindt.

Conclusie Doetinchem: door slechts generiek en gemiddeld 2 uur hulp aan te bieden, wordt te weinig maatwerk geleverd en afgeweken van het CIZ-protocol. De gemeente moet per cliënt beoordelen hoeveel hulp noodzakelijk is aan de hand van objectieve maatstaven, zoals het CIZ-protocol. De verzorging van de was verstrekken via een algemene voorziening is in beginsel mogelijk, maar het college moet onderzoeken of de algemene voorziening (o.a. financieel) passend is.

123. Druten:☺

De gemeente Druten geeft maatwerkvoorzieningen af, waarbij gebruik wordt gemaakt van een door de gemeente vastgesteld protocol. Verdere concrete informatie over het beleid is niet te vinden en dus ook het protocol niet. Daarom is het protocol opgevraagd bij de gemeente. Het college heeft in

een uitgebreide mail uiteengezet dat altijd maatwerk wordt geleverd, maar dat het indicatieprotocol van het CIZ leidend is.

Conclusie Druten: het beleid is conform de Wmo 2015.

124. Duiven:*

De gemeente Duiven is van mening dat huishoudelijke verzorging in zijn algemeenheid een algemeen gebruikelijke voorziening is. Pas na een strenge financiële toets aan de hand van de normen van de Participatiewet (inclusief het overleggen van financiële gegevens en bewijsstukken hiervan) wordt voor de minima alsnog een maatwerkvoorziening voor huishoudelijke hulp afgegeven. De gemeente voert op deze manier een onaanvaardbare inkomens- en vermogenstoets uit in het kader van de Wmo 2015 en hiermee wordt het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 doorkruist.

Conclusie Duiven: het in zijn algemeenheid algemeen gebruikelijk verklaren van de huishoudelijke verzorging is ontoelaatbaar. Enkel maatwerkvoorzieningen aanbieden na een strenge financiële toets is in strijd met de Wmo 2015, omdat voorzieningen worden afgewezen op grond van het inkomen. Dit is gelet op vaste jurisprudentie niet toegestaan.

125. Ede:*

Vanwege de bezuinigingen op het sociaal domein heeft de gemeente Ede ervoor gekozen om te snijden in de omvang van de indicaties, zowel qua urenomvang als qua de hoeveelheid weken per jaar dat ondersteuning wordt geboden. Laatstgenoemde is inmiddels van tafel: iedere week per jaar wordt weer ondersteuning aangeboden in plaats van 46 weken per jaar. Het zonder gegronde reden korten op de omvang van de indicaties is niet toegestaan. Het college moet op grond van het CIZ-protocol of een ander protocol dat voldoet aan de eisen van de CRvB indiceren. Niet is inzichtelijk gemaakt waar de lagere normtijden op zijn gebaseerd. Er zijn geen aanknopingspunten, ook vanwege ervaring van Jurist Wevers met de gemeente Ede, om aan te nemen dat de verlaagde normtijden stand zullen houden bij de rechter.

Conclusie Ede: er wordt onvoldoende maatwerk geleverd, doordat de cliënten op grote schaal zijn gekort op de omvang van de hulp. De verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

126. Elburg, Nunspeet en Oldebroek:*

De gemeenten Elburg, Nunspeet en Oldebroek waren voornemens om huishoudelijke verzorging (deels) via een algemene voorziening te regelen per 1 mei 2016. Gelet op de berichtgeving vermoedt de onderzoeker dat nog geen algemene voorziening is gerealiseerd. De onderzoeker gaat dan ook uit van het verlenen van maatwerkvoorzieningen in deze gemeenten. De gehanteerde protocollen van de gemeenten Elburg¹⁵², Nunspeet¹⁵³ en Oldebroek¹⁵⁴ wijken af van het CIZ-protocol. Opvallend is dat deze gemeenten de omvang van de hulp via een maatwerkvoorziening maximaliseren op 3 uur per week. Dit strookt niet met de gedachte van het leveren van maatwerk. De verlaagde normtijden zijn in ieder geval niet nader toegelicht, waardoor het aannemelijk is dat de CRvB de nieuwe normtijden zullen afkeuren.

Conclusie Elburg, Nunspeet en Oldebroek: door maximaal 2,5 á 3 uur hulp aan te bieden, wordt te weinig maatwerk geleverd en tevens wordt afgeweken van het CIZ-protocol.

127. Epe:*

In principe heeft de gemeente Epe weinig veranderd sinds de ingang van de Wmo 2015, behalve dat niet langer tijd wordt geïndiceerd voor het verzorgen van de was. Dit moet middels een algemene

¹⁵² Beleidsregel Maatwerkvoorzieningen Wmo gemeente Elburg

¹⁵³ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Nunspeet 2015

¹⁵⁴ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Oldebroek 2015

voorziening geregeld worden. Wat deze algemene voorziening concreet inhoudt, is helaas niet te vinden. Een van de aanbieders van deze algemene voorziening schept deels duidelijkheid: een cliënt moet €2,25 per kilo was betalen met een maximum van €40,00 per maand.¹⁵⁵ Dit komt bovenop de kosten voor het CAK, want naast de kosten voor de was- en strijkvoorziening moet ook een inkomensafhankelijke bijdrage worden betaald voor de overige huishoudelijke taken waarvoor wel een maatwerkvoorziening is afgegeven.

Het ziet er naar uit dat de wasvoorziening geen algemene voorziening is conform de uitspraak van de CRvB. De handelwijze van de gemeente lijkt te duiden op het algemeen gebruikelijk achten van de verzorging van de was. Dit kan in zijn algemeenheid niet worden aangenomen, daar altijd een individuele toets moet plaatsvinden naar het wel of niet algemeen gebruikelijk zijn van een voorziening. Ook als de was- en strijkservice daadwerkelijk te kwalificeren is als een algemene voorziening, dient rekening gehouden te worden met alle feiten en omstandigheden van de cliënt, waaronder de financiële haalbaarheid van de voorziening en eventuele cumulatie van kosten. In zijn algemeenheid de verzorging van de was uit de maatwerkvoorziening knippen is niet aanvaardbaar.

Conclusie Epe: de verzorging van de was categoriaal niet langer deel laten uitmaken van een maatwerkvoorziening is in strijd met de verplichting om maatwerk te leveren. De algemene voorziening is geen algemene voorziening in de zin van de Wmo 2015, gelet op de uitspraak van de CRvB. Met name bij lagere inkomens zal snel geconcludeerd kunnen worden dat de wasvoorziening te duur is (en dus niet algemeen gebruikelijk dan wel niet passend als algemene voorziening).

128. Ermelo en Harderwijk:☺

Aangezien Ermelo en Harderwijk samenwerken met Zeewolde, wordt de conclusie inzake Zeewolde ook van toepassing verklaard op de gemeenten Ermelo en Harderwijk. De volgende informatie is eerder uiteengezet bij de gemeente Zeewolde.

“Voor meer informatie over het beleid is contact gezocht met de gemeente en zij zei het volgende. Omdat wordt samengewerkt met Harderwijk (maar ook Ermelo) en werd doorverwezen naar deze gemeente, heeft een medewerker van de gemeente Harderwijk de vragen beantwoord:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Beide maatwerkvoorzieningen worden vergoed volgens de Wmo 2015.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Op basis van de hulpvraag in combinatie met de zelfredzaamheid en het sociale netwerk worden er doelen opgesteld. Indien nodig, wordt per cliënt een X-aantal uren geïndiceerd.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *De hulp wordt verstrekt via een maatwerkvoorziening.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De geleverde uren worden door zorgaanbieders doorgegeven aan het CAK, die op haar beurt de eigen bijdrage int bij cliënten.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Dit wordt door klantmanagers van de gemeente bepaald. Voor de bepaling van de omvang huishoudelijke hulp wordt vaak gebruik gemaakt van hoofdstuk 6 van het document 'Richtlijn indicatieadvisering Hulp bij het Huishouden'. Voor het bepalen van de begeleidingsomvang, richten we ons op het ondersteuningsplan en casuïstiekbespreken.

Het protocol waarnaar wordt verwezen is het MO-protocol, welke overeenkomt met het protocol van de MO-zaak.”

Conclusie Ermelo en Harderwijk: het beleid is in overstemming met de Wmo 2015.

¹⁵⁵ <http://www.koppelepe.nl/nieuws-algemeen/nieuw-prijssysteem-was-en-strijk-epe/>

129. Hattem:*

De gemeente Hattem geeft op haar website aan dat een algemene voorziening is gerealiseerd, waar cliënten voor €5,00 per uur huishoudelijke hulp kunnen inkopen:¹⁵⁶

“Als u moeite heeft met het voeren van uw huishouden, kunt u rechtstreeks contact opnemen met Driezorg Hof van Blom of Hanzeheerd De Bongerd. Zij bekijken samen met u wat uw eigen mogelijkheden zijn en wat uw omgeving voor u kan betekenen. Als dit niet voldoende is, krijgt u ondersteuning in de vorm van hulp bij het huishouden. Uw bijdrage voor de Algemene voorziening is vastgesteld op 5 euro per uur. Dit bedrag wordt in rekening gebracht door Driezorg Hof van Blom of Hanzeheerd De Bongerd. Als u een inkomen heeft tot 120% van de bijstandsnorm en geen of weinig eigen vermogen, kunt u deze kosten terug krijgen via de bijzondere bijstand. U kunt dit aanvragen bij het Loket Werk, Inkomen, Zorg en Welzijn van de gemeente Hattem.”

De minima worden aldus gecompenseerd via de bijzondere bijstand. De vergoeding voor huishoudelijke verzorging wordt aldus voor een groot deel gekoppeld aan het inkomen en vermogen van de cliënt, hetgeen onaanvaardbare inkomenspolitiek in het kader van de Wmo 2015 oplevert. De eigen bijdragen van de cliënten zijn niet in de verordening opgenomen en moeten direct aan de zorgaanbieder worden betaald. De algemene voorziening lijkt dan ook geen algemene voorziening te zijn die voldoet aan de eisen die de CRvB daaraan stelt.

Conclusie Hattem: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af. Huishoudelijke verzorging wel of niet volledig vergoeden op grond van het inkomen en vermogen is het hanteren van een ongeoorloofde inkomensstoets.

130. Heerde:*

Deze gemeente hanteert een algemene voorziening en is van mening dat deze voldoet aan de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep. Citaat:

“De hoogste rechtbank heeft op 18 mei een uitspraak gedaan over huishoudelijke hulp. We krijgen hierover vragen in de gemeente. In dit stuk wordt u geïnformeerd over de situatie in de gemeente Heerde. De gemeente werkt al in de lijn van de uitspraken van de rechtbank. Alle bestaande klanten, die in 2014 hulp bij het huishouden hadden, zijn onderzocht en hebben een nieuwe beschikking gekregen. Veel van deze klanten maken sinds 2015 met tevredenheid gebruik van de algemene voorziening schoon en leefbaar huis. De algemene voorziening is toegankelijk voor iedereen die beperkingen heeft in het voeren van zijn huishouden. In deze algemene voorziening staat het resultaat centraal, namelijk een schoon en leefbaar huis. Het aantal uren inzet hangt af van het resultaat en wat hiervoor nodig is. Dit kan bij iedereen anders zijn. Als iemand gebruik maakt van deze algemene voorziening en het resultaat “een schoon en leefbaar huis” wordt niet gehaald, dan kunt u dit melden bij de aanbieder die de algemene voorziening uitvoert. Zij zullen samen met u kijken hoe het komt dat het resultaat niet is behaald. Als het nodig is ondernemen zij actie om het resultaat wel te halen. Als blijkt dat de algemene voorziening niet voldoende is, dan kan er in gesprek met de gemeente gekeken worden naar een aanvullende maatwerkvoorziening.”

De gemeente meent dus dat het beleid conform de Wmo 2015 is. Per uur moet een cliënt €5,30 betalen. Niet het aantal uur is leidend, maar het resultaat. Resultaatgericht indiceren in het kader van een algemene voorziening is opmerkelijk, daar het bij een algemene voorziening gaat om het verstrekken van een voorziening zonder al te veel gedoe. Als een cliënt met de zorgaanbieder de

¹⁵⁶

https://www.hattem.nl/Inwoners/Zorg_en_Welzijn/Zorg_en_Wmo/Voorzieningen_Wmo/Hulp_bij_huishoudelijke_werkzaamheden_een_schoon_en_leefbaar_huis

hulpomvang moet bepalen, kan afgevraagd worden of deze werkwijze past binnen een algemene voorziening. Daarnaast rust de verantwoordelijkheid voor het verkrijgen van voldoende ondersteuning bij het college, dus het college moet vaststellen dat de algemene voorziening passend is. In de praktijk ontvangen rond de 450 mensen hulp via de algemene voorziening en slechts rond de 5 een maatwerkvoorziening. Gelet op de kosten van de algemene voorziening is deze constructie niet toelaatbaar. Cliënten met een grote hulpbehoefte zullen namelijk aanzienlijk duurder uitzien ten opzichte van de regeling die is opgenomen in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Te denken valt aan iemand met een hulpbehoefte van 5 uur per week op het sociaal minimum. Hij of zij dient dan €106,00 per vier weken te betalen in plaats van een eigen bijdrage rond de €20,00 die hij of zij verschuldigd zou zijn aan het CAK. Niet is bekend hoe de algemene voorziening is geregeld; wel is bekend dat de eigen bijdrage niet is opgenomen in de verordening. Ook een korting op de algemene voorziening moet in de verordening zijn opgenomen: delegatie is niet toegestaan. De algemene voorziening is niet conform het recht.

Conclusie Heerde: de zogenaamde algemene voorziening zal vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af.

131. Heumen:*

De gemeente Heumen hanteert een algemene voorziening voor hh1; hh2 wordt middels een maatwerkvoorziening toegekend. Via de algemene voorziening is maximaal 125 uur per jaar aan hulp te ontvangen, hetgeen een ontoelaatbare restrictie oplevert in de omvang van de hulp. Immers, het is goed denkbaar dat in situaties meer hulp nodig is dan 125 uur per jaar (zeker als het CIZ-protocol in ogenschouw wordt genomen). De eigen bijdrage voor de algemene voorziening is afhankelijk van het inkomen en vermogen: des te lager het inkomen, des te hoger de korting:

Grens inkomen	Tarief per uur	Vaste tegemoetkoming	Aanvullende tegemoetkoming	Klantbijdrage per uur
Boven 130%	€ 21,00	€ 8,50	€ 0,00	€ 12,50
110-130%	€ 21,00	€ 8,50	€ 7,50	€ 5,00
110% of lager	€ 21,00	€ 8,50	€ 10,00	€ 2,50

Deze systematiek levert ongetwijfeld problemen op, omdat 130% van de bijstandsnorm nog altijd een laag inkomen betreft. Dit betekent dat een grote groep al snel €12,50 per uur moet bijdragen, hetgeen betekent dat de algemene voorziening financieel niet passend is.

Conclusie Heumen: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af. Huishoudelijke verzorging wel of niet volledig vergoeden op grond van het inkomen en vermogen is het hanteren van een ongeoorloofde inkomenstoets.

132. Lingewaard: ?

De website geeft geen concrete informatie over hoe huishoudelijke ondersteuning wordt geregeld.¹⁵⁷ De beleidsstukken geven ook geen duidelijk beeld, al wordt in de verordening hulp bij het huishouden genoemd als voorbeeld van een maatwerkvoorziening. Het vermoeden bestaat dat hh1 en hh2 via maatwerkvoorzieningen worden verstrekt. Ter verificatie is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter niet gereageerd.

Conclusie Lingewaard: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

¹⁵⁷ http://www.lingewaard.nl/wiz/producten-en-diensten_41736/product/huishoudelijke-hulp_992.html

133. Lochem:*

Jurist Wevers heeft veel ervaring met de gemeente Lochem. Hh1 zou per 1 april 2015 algemeen gebruikelijk zijn voor een ieder, maar vanwege verloren rechtszaken werd de gemeente gedwongen om het beleid aan te passen.¹⁵⁸ Wat het nieuwe beleid gaat worden, is nog niet geheel duidelijk. Op basis van het oude beleid is verdient deze gemeente een notitie illegaal beleid; over het nieuwe beleid kan onderzoeker nog geen inhoudelijk oordeel geven.

Conclusie Lochem: het oude beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het nieuwe beleid is nog te onduidelijk om een concreet oordeel over te geven.

134. Montferland:*

Met deze gemeente heeft Jurist Wevers veel ervaring. Eerst had deze gemeente het beleid dat de eerste drie uur voor iedereen algemeen gebruikelijk is en dat zij het zelf dienden te betalen (al dan niet met behulp van een financieel vangnet). Dit beleid is afgekeurd door de rechtbank Gelderland.¹⁵⁹ Naar aanleiding van deze uitspraken heeft de gemeente het beleid gewijzigd. Het college indiceert nu in resultaten en is onlangs opnieuw teruggefloten door de rechtbank Gelderland bij een mondelinge uitspraak. De gestelde indicaties voor een 'schoon en leefbaar huis' zijn niet voldoende concreet.

Conclusie Montferland: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

135. Nijkerk:*

De gemeente biedt hh1 niet langer aan via maatwerkvoorzieningen. Deze vorm van ondersteuning wordt namelijk aangeboden door een algemene voorziening. Citaat:

"Artikel 4a.1 Aantal uren en eigen aandeel

1. Met betrekking tot de hulp bij het huishouden die de gemeente op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015 als algemene voorziening beschikbaar stelt, geldt per cliënt het volgende.

2. In het kalenderjaar 2016 bestaat de algemene voorziening hulp bij het huishouden uit:

a. anderhalf uur hulp per week in de periode van 1 januari tot en met 28 februari;

b. twee uur hulp per week in de periode van 29 februari tot en met 31 december 2016.

3. De cliënt betaalt voor de hulp, bedoeld in het tweede lid, een eigen aandeel van € 10,-- per uur; deze kosten worden door de aanbieder rechtstreeks bij de cliënt in rekening gebracht."

Ook is een vangnetregeling van toepassing op hulpbehoevenden met een laag inkomen. Geconstateerd wordt dat de eigen bijdrage voor de algemene voorziening niet via een verordening is geregeld. De kortingen op de eigen bijdragen wel. Verder is het hanteren van een bovengrens voor de omvang van de hulp reden om aan te nemen dat onvoldoende rekening wordt gehouden met de persoonlijke omstandigheden. Indicaties ruimer dan 2 uur hulp per week zijn inmiddels veel voorkomend.

Conclusie Nijkerk: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af. Huishoudelijke verzorging wel of niet volledig vergoeden op grond van het inkomen en vermogen is

¹⁵⁸ O.a. Rechtbank Gelderland, 17-12-2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:7849, Rechtbank Gelderland, 30-07-2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:4996 en Rechtbank Gelderland, 08-04-2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:2594

¹⁵⁹ Rechtbank Gelderland, 09-03-2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:1494 en ECLI:NL:RBGEL:2015:1490

het hanteren van een ongeoorloofde inkomenstoets. De eigen bijdragen voor de algemene voorzieningen zijn niet geregeld in een verordening.

136. Nijmegen:*

Het is de intentie van de gemeente Nijmegen geweest om per 1 juni 2016 te werken op basis van resultaten in plaats van uren.¹⁶⁰ Jurist Wevers heeft geen persbericht gelezen, waaruit blijkt dat dit geen doorgang heeft gevonden. De gemeente hint op de website al op het verlagen van de omvang van de indicaties:

“Ervaringen van andere gemeenten met resultaatgerichte financiering en maatwerk in huishoudelijke hulp, tonen aan dat het aantal uren per cliënt per week gemiddeld lager wordt en dat de klanttevredenheid gelijk blijft.”

Over de klanttevredenheid laat de onderzoeker zich niet uit, wel over de (juridische) haalbaarheid van het beleid. De onderzoeker zien geen aanknopingspunten om te vermoeden dat conform de uitspraken van de CRvB geïndiceerd gaat worden (taak, frequentie, tijdsduur).

Conclusie Nijmegen: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

137. Oost-Gelre:☺*

Deze gemeente geeft nog steeds maatwerkvoorzieningen af voor huishoudelijke ondersteuning. Dit wordt bevestigd in de beleidsregels.¹⁶¹ Nadat een blik is geworpen op de normtijden dient geconcludeerd te worden dat deze tijden aansluiten bij het CIZ-protocol, behalve wanneer het gaat om geïndiceerde tijd voor de wasverzorging. Hiervoor staat 15 tot 30 minuten minder. Zonder nadere motivering en deugdelijk onderzoek naar deze vernieuwde normtijden, kan dit niet in stand blijven.

Conclusie Oost-Gelre: het beleid is conform de Wmo 2015, behalve met betrekking tot de normtijden voor de wasverzorging. Het gaat om een relatief kleine afwijking.

138. Oude IJsselstreek:☺

De gemeente Oude IJsselstreek worstelt met het nieuw te vormen beleid. Eerst was het plan om een algemene voorziening te realiseren met een geringe omvang van hulp, maar vanwege het mogelijke verbod op alfahulp via een algemene voorziening heeft dit plan deukjes opgelopen. De aanwezigheid van alfahulp is namelijk groot in deze gemeente, waardoor een verbod op alfahulp via een algemene voorziening hoge kosten met zich zou meebrengen, als de hulp inderdaad via een algemene voorziening geregeld zou gaan worden. Verder is deze gemeente negatief in het nieuws geweest, omdat het adviesbureau dat de keukentafelgesprekken heeft gevoerd impliciet dan wel expliciet de opdracht meekreeg om de omvang van de indicaties naar beneden bij te stellen. Er bestaan bij ons dan ook grote zorgen over de toekomst van het beleid van de huishoudelijke verzorging in deze gemeente.

Op dit moment wordt echter nog gewerkt met maatwerkvoorzieningen. Niet is bekend hoe de omvang van de hulp wordt bepaald en om die reden wordt het indicatieprotocol bij de gemeente opgevraagd. De gemeente antwoordde als volgt:

“Naar aanleiding van uw email van 4 juli 2016 informeer ik u dat wij als hulpmiddel bij het vaststellen van de indicatie, het CIZ-protocol hanteren. Een indicatie vindt vervolgens plaats op basis van uren. Hierbij voeg ik toe dat een indicatie te allen tijde maatwerk is. In individuele gevallen kan een indicatie daarom afwijken van de standaard normering.”

¹⁶⁰ http://www2.nijmegen.nl/nieuws/persberichten/_rp_center2_elementId/1_1710019

¹⁶¹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Gemeente Oost Gelre 2016

Zolang het beleid met betrekking tot het indiceren in uren aan de hand van het CIZ-protocol wordt gehanteerd, is het beleid conform de Wmo 2015.

Conclusie Oude IJsseltreek: het beleid is conform de Wmo 2015, maar de voorgestelde wijziging niet. Zolang deze wijziging niet doorgaat, is het beleid echter juridisch juist.

139. Overbetuwe: ?

De website van de gemeente is niet geheel duidelijk over het nieuwe beleid. Er wordt geschreven dat bezuinigd moet worden en dat cliënten eventueel minder uren hulp krijgen. De gemeente heeft ook een rechtszaak verloren begin 2015.¹⁶² Sindsdien is het beleid gewijzigd, maar wat het huidige beleid op dit moment precies is blijft onduidelijk. Om die reden heeft onderzoeker contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter niet gereageerd.

Conclusie Overbetuwe: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

140. Putten:☺

De website van deze gemeente geeft helaas geen informatie over hoe de huishoudelijke verzorging is ingericht. De huishoudelijke verzorging wordt blijkens de beleidsregels nog steeds geregeld middels maatwerkvoorzieningen. De normtijden komen overeen met de normtijden van het CIZ-protocol.¹⁶³

Conclusie Putten: het beleid is conform de Wmo 2015.

141. Renkum:?

Huishoudelijke ondersteuning wordt in deze gemeente nog steeds geregeld via maatwerkvoorzieningen, waarbij in uren wordt geïndiceerd. Omdat geen indicatieprotocol vindbaar is, is deze opgevraagd bij de gemeente. Deze wil de gemeente niet afstaan en ons wordt door de gemeente geadviseerd om een WOB-verzoek in te dienen.

Conclusie Renkum: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

142. Rheden en Rozendaal:*

Op de website van de gemeente Rheden wordt beschreven hoe de huishoudelijke verzorging is ingericht:¹⁶⁴

Is er toch (professionele) hulp nodig, dan kijkt de consulent met u naar een algemene voorziening of maatwerk oplossing. Afhankelijk van uw inkomen, betaalt u de kosten (deels) zelf.

Huishoudelijke hulp met toeslag (HHT)

Bij de algemene voorziening Huishoudelijke Hulp met Toeslag (HHT) regelt u zelf uw hulp bij het huishouden. Dat doet u met één van thuiszorgorganisaties waar wij afspraken mee hebben gemaakt. Wanneer u behoort tot de doelgroep van de Wmo dan kunt u in aanmerking komen voor een algemene tegemoetkoming in de kosten van € 10,00. Heeft u een laag inkomen? Dan is het mogelijk dat u in aanmerking komt voor een extra tegemoetkoming.

Maatwerk ondersteuning

Gaat uw hulpvraag verder dan huishoudelijke hulp? Bijvoorbeeld omdat u ook ondersteuning nodig heeft in de vorm van begeleiding of persoonlijke verzorging. Dan kunt u in aanmerking komen voor de Maatwerkvoorziening Dagelijkse Ondersteuning.

¹⁶² Rechtbank Gelderland, 23-04-2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:2775

¹⁶³ Beleidsregels Wmo 2015 gemeenten Putten

¹⁶⁴ https://www.rheden.nl/Inwoners/Zorg_welzijn_onderwijs/Hulp_bij_het_huishouden en https://www.rheden.nl/Inwoners/Zorg_welzijn_onderwijs/Hulp_bij_het_huishouden/Huishoudelijke_hulp_met_toeslag

Enkel het geven van een korting op de hulp via de HHT-gelden kan niet gekwalificeerd worden als een algemene voorziening en de voorziening voldoet hoogstwaarschijnlijk niet aan de eisen die de CRvB daaraan stelt. Verder zullen de kosten voor veel hulpbehoevenden aanzienlijk hoger uitvallen dan zij zouden betalen aan het CAK aan de hand van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Ook de minima zal, zelfs als zij per uur slechts €2,85 betalen, bij ruime indicaties fors duurder uitzien ten opzichte van de CAK-bijdrage die rond de €18,00 zou bedragen. Al met al wordt onvoldoende maatwerk geleverd.

Conclusie Rheden en Rozendaal: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk korting geven voor de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af. Huishoudelijke verzorging wel of niet volledig vergoeden op grond van het inkomen en vermogen is het hanteren van een ongeoorloofde inkomenstoets.

143. Rijnwaarden:☺*

De gemeente Rijnwaarden verleent de huishoudelijke verzorging middels maatwerkvoorzieningen. Daarbij wordt geïndiceerd in uren. De website laat echter wel iets opmerkelijks zien: de hulp zou voor 75 jaar en ouder zijn.¹⁶⁵ Hieruit valt impliciet af te leiden dat mensen jonger dan 75 jaar geen ondersteuning kunnen krijgen. Dit lijkt de onderzoeker niet juist en de onderzoeker gaat er dan ook vanuit dat de voorlichting niet goed is en dat huishoudelijke verzorging wordt aangeboden aan een ieder met beperkingen die voldoet aan de vereisten van artikel 2.3.5 lid 3 Wmo 2015. Qua normtijden wordt aansluiting gezocht bij het MO-protocol, behalve als het gaat om de normtijden voor het zware werk:¹⁶⁶

Indiceren zwaar huishoudelijk werk

Genoemde richtlijn geldt niet voor zwaar huishoudelijk werk. Er wordt niet gekeken naar het aantal personen maar naar de grootte van de woning:

woning met 1 slaapkamer: 1:30 uur
woning met 2 slaapkamers: 2:00 uur
woning met 3/4 slaapkamers: 3:00 uur
woning met 5 slaapkamers: 3:30 uur
woning met 6 of meer slaapkamers: 4:00 uur

Onder slaapkamers worden ook logeer- of hobbykamers verstaan. Een zolder in principe niet. Als niet alle (slaap)kamers in gebruik zijn dan wordt de indicatie, in afwijking van de richtlijn, daarop aangepast.

In sommige gevallen pakken de afwijkende tijden positief uit voor een cliënt; in sommige gevallen negatief (in het bijzonder bij een meerpersoonshuishouden in een één- of tweekamerwoning. Wanneer sprake is van grote woningen (3 of meer kamers) pakken de normtijden, ongeacht type huishouden, positief uit voor de cliënt.

Conclusie Rijnwaarden: het beleid is conform de Wmo 2015, met als kanttekening dat de normtijden voor het zware werk bij kleine woningen voor een meerpersoonshuishouden wellicht onvoldoende zijn.

144. Scherpenzeel:*

Deze gemeente biedt huishoudelijke verzorging voor hh1 en hh2 cliënten aan als maatwerkvoorziening, waarbij hh2 eventueel wordt gekoppeld aan individuele begeleiding. Het indiceren geschiedt in uren, waarbij gebruik wordt gemaakt van een eigen protocol. De onderzoeker constateert dat de normtijden vergaand afwijken van de normtijden uit het CIZ-protocol, zonder dat

¹⁶⁵ <https://www.rijnwaarden.nl/huishoudelijke-hulp-ouderen>

¹⁶⁶ De beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015 (gemeente Rijnwaarden)

duidelijk wordt gemaakt waar de lagere normtijden op zijn gebaseerd.¹⁶⁷ De normtijden zijn voor sommige taken zelfs gehalveerd. Ook maakt de wasverzorging niet langer deel uit van een indicatie (sinds 1 januari 2016), aangezien dit middels een algemene voorziening aangeboden zou worden. Afgevraagd kan worden of de algemene voorziening voldoet aan de eisen die de CRvB daaraan stelt en of de algemene voorziening adequaat is voor de cliënten, waarbij ook rekening gehouden moet worden met het inkomen van een cliënt.

Conclusie Scherpenzeel: de gehanteerde normtijden zijn in strijd met de Wmo 2015 en de jurisprudentie. Tevens is niet toelaatbaar dat de verzorging van de was in zijn algemeenheid uit de maatwerkvoorziening wordt geknipt en dat deze wordt aangeboden middels een algemene voorziening. Het uitgangspunt is maatwerk en als de algemene voorziening niet adequaat is, moet tijd voor de verzorging van de was worden geïndiceerd.

145. Voorst:*

De gemeente Voorst heeft besloten om de bezuinigingen op de huishoudelijke verzorging op te vangen door de cliënten te korten op de hulpomvang. Een ieder moest namelijk 1/3 van de hulp inleveren.¹⁶⁸

“De gemeente Voorst krijgt over 2015 en 2016 zo’n 40% minder geld van het Rijk voor huishoudelijke hulp dan in 2014. Een enorme bezuinigingsopgave. Vanaf 1 januari 2015 zijn de uren van bestaande indicaties met 1/3 verminderd. Het grootste deel, namelijk 2/3, is behouden gebleven. In december 2014 heeft iedereen met een indicatie voor huishoudelijke hulp die doorliep in het nieuwe jaar een beschikking gekregen met het precieze aantal uren, en het aanbod om met de ‘Huishoudelijke hulp toelage’ tegen een gereduceerd tarief van 5,00 euro maximaal 1 uur per week bij te kopen bij de zorgleverancier.”

Het moge duidelijk zijn dat deze manier van werken niet goed te keuren is, daar de Wmo 2015 expliciet uitgaat van het leveren van maatwerk. Daarnaast wordt door deze werkwijze afgeweken van het ClZ-protocol en de gemeente moet dan ook de verlaagde indicaties aan de hand van objectieve normen motiveren. Een objectieve onderbouwing van verlaagde normtijden kon de onderzoeker niet vinden.

Conclusie Voorst: een generieke korting op de omvang van de indicaties doorvoeren is in strijd met het uitgangspunt van het leveren van maatwerk conform de Wmo 2015. De verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

146. Wageningen:*

De website van de gemeente noemt niets over hoe de huishoudelijke verzorging is ingericht. De verordening geeft wel duidelijkheid: hh1 is een algemeen gebruikelijke voorziening:¹⁶⁹

“In de kaders voor de verordeningen (vastgesteld door de gemeenteraad op 7 juli), is besloten dat de hulp bij huishouden 2 (hbh2) intact blijft als een maatwerkvoorziening, voor de niet-zelfredzame inwoner. Bij hbh2 wordt, naast het schoonmaken, ook ondersteuning gegeven bij de regie van het huishouden. Voor de hulp bij huishouden 1 is besloten deze voorziening algemeen gebruikelijk te beschouwen die door de vrije markt wordt opgepakt. Inwoners die financieel niet zelfredzaam zijn, krijgen op dit gebied ondersteuning vanuit de gemeente via de individuele bijzondere bijstand als de noodzaak aangetoond is.”

¹⁶⁷ Beleidsregels(Langer) Zelfstandig Wonen 2015 (gemeente Scherpenzeel)

¹⁶⁸ <http://www.voorst.nl/wonen/sociaal-domein/veranderingen-jeugdwet-wmo-en-participatiewet/huishoudelijke-hulp/>

¹⁶⁹ Verordening jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning Wageningen 2015

Voor de minima wordt een vergoeding toegekend via de Participatiewet in de vorm van bijzondere bijstand. Deze constructie is reeds meerdere keren afgekeurd in de jurisprudentie. Het is niet toegestaan om op grond van het inkomen en vermogen een voorziening te weigeren, maar dat is precies wat deze gemeente doet. Immers, een ieder boven de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet moet hh1 zelf betalen.

Conclusie Wageningen: de constructie via de bijzondere bijstand is niet toegestaan gelet op de uitspraak van de rechtbank Gelderland, 17 december 2015 en de uitspraken van de CRvB. Hh1 is niet zonder meer algemeen gebruikelijk. Het beleid van deze gemeente kan niet standhouden.

147. Westervoort: ?

De website van deze gemeente geeft geen informatie over de huishoudelijke verzorging. Ook zijn op de website geen beleidstukken te vinden noch op de website van de overheid, behalve de verordening. De verordening noemt echter niets concreets. Vanwege het gebrek aan informatie hebben heeft de onderzoeker de gemeente enkele vragen voorgelegd. De gemeente heeft echter niet gereageerd.

Conclusie Westervoort: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

148. Wijchen:*

De website van de gemeente geeft aan dat hulp bij het huishouden via de gemeente ontvangen kan worden, waarbij opgemerkt wordt dat de wasverzorging niet langer deel uitmaakt van een indicatie.¹⁷⁰ Verder is weinig informatie over het huidige beleid te vinden, hetgeen voor ons reden is om de beoordeling van het beleid te laten plaatsvinden op grond van de beleidsregel uit 2012. Hieruit blijkt dat de gemeente afwijkende normtijden hanteert ten opzichte van het CIZ-protocol.¹⁷¹

Conclusie Wijchen: de gehanteerde normtijden zijn in strijd met de Wmo 2015 en de jurisprudentie. Tevens acht de onderzoeker het niet toelaatbaar dat de verzorging van de was in zijn algemeenheid uit de maatwerkvoorziening wordt geknipt en dat deze wordt aangeboden middels een algemene voorziening. Het uitgangspunt is maatwerk en als de algemene voorziening (of algemeen gebruikelijke voorziening) niet adequaat is, moet tijd voor de verzorging van de was worden geïndiceerd.

149. Winterswijk:☺

De gemeente biedt de huishoudelijke verzorging aan middels maatwerkvoorzieningen. Wel wordt streng gekeken naar wat het netwerk en eigen mogelijkheden eventueel kunnen betekenen.¹⁷² De gemeente hanteert een eigen protocol bij het bepalen van de omvang van de indicatie (in uren en minuten):¹⁷³

“Voor het bepalen van het aantal uren/minuten huishoudelijke hulp wordt gebruik gemaakt van het protocol Huishoudelijke hulp Winterswijk. Zo wordt bij het bepalen van de omvang van het aantal uren HH uitgegaan van een woning op het niveau sociale woningbouw.”

Het gehanteerde protocol sluit aan bij de normtijden van het CIZ.¹⁷⁴

Conclusie Winterswijk: het beleid is conform de Wmo 2015.

¹⁷⁰ http://www.wijchen.nl/wonen/alle-onderwerpen_258/product/huishoudelijke-hulp-wmo_55.html

¹⁷¹ Beleidsregel wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Wijchen

¹⁷² https://www.winterswijk.nl/Inwoners_website/Nieuws/2015/april/College_wil_hulp_bij_huishouden_ook_in_2016 voortzetten_in_Winterswijk

¹⁷³ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Winterswijk 2016

¹⁷⁴ Protocol hulp bij het huishouden (Winterswijk)

150. Zevenaar:☺*

De website noemt niets over eventuele huishoudelijke verzorging, behalve dat mantelzorgers gebruik kunnen maken van de HHT-vouchers. De gemeente Zevenaar indiceert in uren en verstrekt de voorziening middels een maatwerkvoorziening. Dit blijkt uit de beleidsregels.¹⁷⁵ De gehanteerde normtijden zijn identiek aan die van de gemeente Rijnwaarden: in sommige gevallen pakken de afwijkende tijden positief uit voor een cliënt; in sommige gevallen negatief (in het bijzonder bij een meerpersoonshuishouden in een één- of tweekamerwoning. Wanneer sprake is van grote woningen (3 of meer kamers) pakken de normtijden, ongeacht type huishouden, positief uit voor de cliënt.

Conclusie Zevenaar: het beleid is conform de Wmo 2015, met als kanttekening dat de normtijden voor het zware werk bij kleine woningen voor een meerpersoonshuishouden wellicht onvoldoende zijn.

151. Zutphen:*

Uit de informatie van de website kan worden opgemaakt dat wordt gewerkt met maatwerkvoorzieningen en indiceren in uren.¹⁷⁶ Een blik op de normtijden uit 2012 maakt duidelijk dat wordt gewerkt met verlaagde normtijden, zonder dat duidelijk is waar de verlaagde normtijden op zijn gebaseerd.¹⁷⁷ De normtijden wijken af voor zowel het lichte als zware werk en het verschil is vrij fors. Wellicht dat met de inwerkingtreding van de Wmo 2015 een nieuw protocol wordt gehanteerd, maar het lijkt ons uiterst onwaarschijnlijk dat de normtijden sindsdien zijn verhoogd.

Conclusie Zutphen: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

¹⁷⁵ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2016

¹⁷⁶

http://www.hetpleinzutphen.nl/Inwoner_het_plein/Configuratie_homepage_inwoners/Rij_2/Snel_naar/Veel_gestelde_vragen:Ea7tDNx5QHybWkRRzl mHOA/Wet_maatschappelijke_ondersteuning_Wmo/Algemene_vragen_Huishoudelijke_Hulp

¹⁷⁷ Protocol indicatienormen huishoudelijke hulp gemeente Zutphen 2012

Totaal aantal gemeenten Gelderland: 54

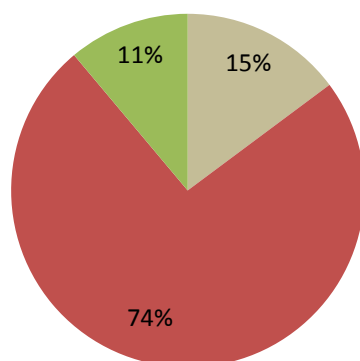
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 8

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 40

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 6

Verhouding correct en fout beleid

■ Correct beleid ■ Fout of discutabel beleid ■ Onbekend beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 24

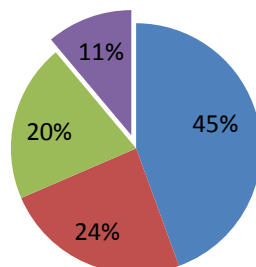
Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 13

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft: 11

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is: 6

Werkwijze gemeenten

- Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
- Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
- Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft
- Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is

§12. Provincie Overijssel:

152. Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden:*

Omdat veel Twentse gemeenten samenwerken worden voor zover mogelijk deze gemeenten gezamenlijk behandeld. De website van de gemeente Almelo geeft geen concrete informatie over de inrichting van de huishoudelijke verzorging. De beleidsregels geven het volgende weer.¹⁷⁸

Huishoudelijke ondersteuning kent twee varianten. Het standaardpakket huishoudelijke ondersteuning en het pluspakket.

Het standaardpakket omvat de ondersteuning om te komen tot een huishouden dat op orde is. Het pluspakket huishoudelijke ondersteuning kan aanvullend op het onderdeel 'huishoudelijke ondersteuning' worden ingezet. Dit pluspakket kan worden ingezet als verzorging van minderjarige kinderen aan de orde is en/of als sprake is van regieproblematiek ten aanzien van het huishouden. Het pluspakket wordt in principe niet verstrekt in combinatie met de voorziening ondersteuning zelfstandig leven.

Hieruit blijkt dat wordt gewerkt met maatwerkvoorzieningen in twee mogelijke vormen: een standaard pakket (hh1) en een plus pakket (hh2). Deze werkwijze wordt ook gehanteerd in andere gemeenten: Borne¹⁷⁹, Dinkelland¹⁸⁰, Enschede¹⁸¹, Haaksbergen¹⁸², Hellendoorn¹⁸³, Hengelo¹⁸⁴, Hof van Twente¹⁸⁵, Losser¹⁸⁶, Oldenzaal¹⁸⁷, Rijssen-Holten¹⁸⁸, Tubbergen¹⁸⁹, Twenterand¹⁹⁰ en Wierden¹⁹¹. Daarnaast wordt geen tijd geïndiceerd voor de verzorging van de was.

Onder andere de gemeente Borne benoemt expliciet dat wordt gewerkt met resultaatgericht indiceren:

"Bij natura verstrekking gaat de aanbieder van deze maatwerkvoorziening met de persoon in gesprek en maakt individuele afspraken over de in te zetten hulp zodat de persoon kan beschikken over een leefbaar huishouden, schone en draagbare kleding en / of de benodigde dagelijkse maaltijden. Daarnaast kan een pluspakket worden verstrekt wanneer er sprake is van zorg voor minderjarige kinderen en / of van regieproblematiek ten aanzien van het huishouden."

Volledigheidshalve, de rechtbank Overijssel heeft recentelijk dit beleid afgekeurd in drie zaken tegen de gemeente Hellendoorn.

Conclusie Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan. De verzorging van de was categoriaal niet langer deel laten uitmaken van een maatwerkvoorziening is in

¹⁷⁸ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp 2015

¹⁷⁹ Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Borne 2015

¹⁸⁰ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp 2016

¹⁸¹ Beleidsregels PGB Gemeente Enschede voor de Ondersteuning bij het huishouden, de Wmo maatwerkvoorzieningen zelfstandig leven en maatschappelijke deelname en ondersteuning gericht op het wonen en verplaatsen binnen de leefomgeving, Beschermd wonen en Jeugd

¹⁸² Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Haaksbergen

¹⁸³ Beleidsregels persoonsgebonden budget (PGB) jeugdhulp en Wmo 2015

¹⁸⁴ <http://www.hengelo.nl/Welkom-in-Hengelo/Projecten-en-Plannen/Huishoudelijke-hulp-2016.html>

¹⁸⁵ https://www.hofvantwente.nl/fileadmin/files/hofvantwente/inwoners/zorgwelzijn/Hulp_bij_het_huishouden.pdf

¹⁸⁶ Document 'Informatie over veranderingen Wmo, gemeente Losser', <https://www.losser.nl/dsresource?type=pdf&objectid=524a2d46-938a-462b-83f1-c01522a6cb0b&versionid=&subobjectname=>

¹⁸⁷ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015 (gemeente Oldenzaal)

¹⁸⁸ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Rijssen-Holten

¹⁸⁹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp 2016

¹⁹⁰ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015 gemeente Twenterand

¹⁹¹ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Wierden 2015

strijd met de verplichting om maatwerk te leveren. De algemene voorziening is geen algemene voorziening in de zin van de Wmo 2015, gelet op de uitspraak van de CRvB. Met name bij lagere inkomens zal snel geconcludeerd kunnen worden dat de wasvoorziening te duur is (en dus niet algemeen gebruikelijk dan wel niet passend als algemene voorziening).

153. Dalfsen:*

De gemeente Dalfsen werkt met resultaatgerichte financiering. Dit wordt duidelijk kenbaar gemaakt op de website van de gemeente.¹⁹²

“Deze wordt ook wel de HH1 genoemd. Deze hulp omvat huishoudelijk werk, waarbij u zelf in staat bent om te bepalen welke schoonmaakwerkzaamheden moeten worden verricht. Bij deze vorm van huishoudelijke hulp wordt gekeken naar het resultaat (een schoon en leefbaar huis) en wordt niet meer in uren gedacht. U overlegt met de hulp (de zorgaanbieder) hoe u, eventueel met behulp van uw omgeving, een schoon en leefbaar huis kunt houden. Biedt uw hulp u niet een soortgelijk gesprek aan, dan kunt u hiernaar vragen bij uw zorgaanbieder. De HH1 blijft bestaan tot uiterlijk 31 december 2016.”

Voor nieuwe cliënten wordt geen maatwerkvoorziening afgegeven, maar moeten cliënten gebruik maken van de (in veel gevallen duurdere) algemene voorziening.¹⁹³

Het op deze manier indiceren is niet toegestaan; het college moet te allen tijde de rechten en plichten van de cliënt vaststellen, dus ook de omvang van de hulp. Daarnaast is de algemene voorziening geen algemene voorziening conform de uitspraak van de CRvB.

Conclusie Dalfsen: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam deed, niet is toegestaan. De zogenaamde algemene voorziening, namelijk korting geven voor de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt.

154. Deventer:*

Het beleid van Deventer komt overeen met het beleid van de gemeente Dalfsen. Citaat:¹⁹⁴

“Alle huidige klanten met een indicatie HH schoonmaak en organisatie/regie, zullen opnieuw worden herbeoordeeld. Het college is in principe altijd bevoegd om een heronderzoek uit te voeren en te bekijken of een klant nog wel recht heeft op een voorziening. Wel is met de gemeenteraad afgesproken dat de huidige klanten met HH twee jaar lang een maatwerkvoorziening HH houden. Dat neemt niet weg dat na een herbeoordeling het aantal uren HH naar beneden kan worden bijgesteld. Het omgekeerde is overigens ook mogelijk. Het is de bedoeling dat de bestaande klanten na afloop van deze twee jaar instromen in het zelfde model als per 1 januari 2015 voor nieuwe gebruikers/klanten geldt; nl. een algemene voorziening HH en eventueel een aanvullende maatwerkvoorziening regievoering op het huishouden.”

Conclusie Deventer: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam deed, niet is toegestaan. De zogenaamde algemene voorziening, namelijk korting geven voor de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt.

155. Hardenberg:*

De gemeente Hardenberg werkt met een algemene voorziening, waarbij de omvang van de hulp kennelijk wordt bepaald door de zorgaanbieder. De kosten voor deze algemene voorziening

¹⁹² <http://www.dalfsen.nl/Actueel/Projecten/VeranderingenInDeZorg/HuishoudelijkeHulpGemeenteDalfsen.htm>

¹⁹³ <http://www.dalfsen.nl/Actueel/Projecten/VeranderingenInDeZorg/SchoonmaakondersteuningGemeenteDalfsen.htm>

¹⁹⁴ Beleidsregel met betrekking tot bestaande klanten huishoudelijke hulp Wmo 2015, gemeente Deventer

bedragen voor de cliënt €100,00 per vier weken.¹⁹⁵ Onduidelijk is hoeveel ondersteuning een cliënt hiermee krijgt, waarschijnlijk omdat de omvang van de hulp aldus wordt bepaald door de zorgaanbieder.

Met deze werkwijze valt met geen enkele zekerheid te zeggen dat een cliënt voldoende ondersteuning ontvangt. Niet is bekend waar de zorgaanbieder de omvang van de hulp op baseert. Verder is het aanbieden van enkel een kortingstarief op de particuliere markt geen algemene voorziening. Het vermoeden bestaat dan ook dat de hulpbehoevenden in Hardenberg een recht op een maatwerkvoorziening hebben, omdat de algemene voorziening waarschijnlijk niet als zodanig te kwalificeren is en omdat deze financieel niet laagdrempelig zal zijn voor een grote groep.

Conclusie Hardenberg: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk korting geven voor de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt. Verder valt niet te controleren of iemand voldoende wordt gecompenseerd met de algemene voorziening, omdat kennelijk de zorgaanbieder de omvang van de hulp bepaalt.

156. Kampen:*

De website van de gemeente geeft geen informatie over de vraag of een cliënt huishoudelijke ondersteuning kan verwachten en zo ja, hoe. Volgens de verordening is hh1 afgeschaft per 1 januari 2015.¹⁹⁶ Voor de minima is een vergoeding middels de bijzondere bijstand mogelijk. De gemeente heeft echter naar aanleiding van de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep aangegeven dat het beleid gewijzigd zal worden. Het nieuwe beleid, oftewel een vergoeding via een maatwerkvoorziening, gaat echter pas in per 1 oktober 2016.¹⁹⁷

Conclusie Kampen: de constructie via de bijzondere bijstand is niet toegestaan gelet op de uitspraak van de rechtbank Gelderland, 17 december 2015 en de uitspraken van de CRvB. Hh1 is niet zonder meer algemeen gebruikelijk en verwijzen naar de particuliere markt is geen algemene voorziening. Onbekend is hoe het nieuwe beleid zal zijn, aangezien dit nog in ontwikkeling lijkt te zijn.

157. Olst-Wijhe:*

Uit de website van het Wmo-loket van de gemeente Olst-Wijhe is op te maken op dat huishoudelijke hulp wordt geïndiceerd middels maatwerkvoorzieningen.¹⁹⁸ Uit de nadere regels blijkt echter dat cliënten worden geacht hh1 te regelen middels een algemene voorziening, namelijk de particuliere markt.¹⁹⁹ Omdat de onderzoeker niet weet of in alle gevallen wordt doorverwezen naar de particuliere markt, is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter niet geantwoord. Daarom gaat de onderzoeker uit van de nadere regels en dat hh1 dus via een algemene voorziening geregeld wordt. Hoogstwaarschijnlijk voldoet deze voorziening niet aan de eisen die de CRvB daaraan stelt in de uitspraak van Aa en Hunze, aangezien het slechts doorverwijzen naar de particuliere markt betreft.

Conclusie Olst-Wijhe: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de omvang van de hulp.

158. Ommen:*

Het beleid van de gemeente Ommen komt overeen met het beleid van de gemeente Hardenberg. De hulp wordt aangeboden middels een algemene voorziening, waarvoor per vier weken een bijdrage is

¹⁹⁵ <https://www.hardenberg.nl/inwoners/zorg/huishoudelijke-hulp.html>

¹⁹⁶ Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Kampen 2015

¹⁹⁷ <http://kampen.nieuws.nl/algemeen/7775/gemeente-kampen-past-beleid-huishoudelijke-hulp-aan/>

¹⁹⁸ <https://wmo-loket.olst-wijhe.nl/een-vraag-over/huishouden/hulp-bij-het-huishouden/hulp-vragen>

¹⁹⁹ Nadere Regels Wmo Olst-Wijhe 2015

verschuldigd van rond de €100,00.²⁰⁰ De minima krijgt eventueel een korting op de eigen bijdrage. Hoeveel ondersteuning iemand krijgt, is afhankelijk van wat de zorgaanbieder vindt.

Conclusie Ommen: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk korting geven voor de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt. Verder valt niet te controleren of iemand voldoende wordt gecompenseerd met de algemene voorziening, omdat kennelijk de zorgaanbieder de omvang van de hulp bepaalt.

159. Raalte:☺

De gemeente geeft geen concrete informatie over het beleid inzake de huishoudelijke verzorging op haar website. Ook de beleidsregels en verordening geven geen duidelijkheid. Om die reden is contact gezocht met de gemeente. De gemeente gaf de volgende antwoorden:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *De gemeente Raalte vergoedt op dit moment nog hh1 en hh2. Het kan zijn dat in de toekomst het hh2 product in combinatie met begeleiding qua inkoop anders wordt ingericht, hierover kan ik momenteel nog geen concrete/externe uitspraken doen.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt gewerkt met uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Huishoudelijke hulp is in de gemeente Raalte nog steeds een maatwerkvoorziening en zal dit de komende jaren ook blijven*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De cliënt is een eigen bijdrage verschuldigd via de reguliere weg bij het CAK. Deze eigen bijdrage is afhankelijk van gezinssamenstelling, inkomen en kosten van de voorziening/ondersteuning.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

De hulp wordt vastgesteld op basis van een onderzoek van de Wmo-consulent (maatwerk). De basis voor het bepalen van het aantal uren is het voormalige CIZ protocol, dat al eerder voor Raalte was aangepast. Dit protocol is niet bepalend op het uur precies, het is een uitgangspunt. Tijdens het gesprek en het onderzoek wordt bekeken of deze uren voldoende zijn of geminderd kunnen op basis van de individuele situatie van betrokkene.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

De wasverzorging is inderdaad nog steeds een onderdeel van de maatwerkvoorziening

Vraag 7: Wordt een eventueel uren aantal opgenomen in de beschikking?

Het aantal uren wordt nadrukkelijk opgenomen in de beschikking, alsmede de taken waarvoor de indicatie wordt gesteld en die moeten worden overgenomen door de huishoudelijke hulp

Benadrukt wordt dat het uitgangspunt het CIZ-protocol is, maar wel een aangepaste versie. Als conform het CIZ-protocol wordt geïndiceerd, dus geen verlaagde normtijden, dan is het beleid conform de Wmo 2015. Als het aangepaste protocol echter (sterk) afwijkende tijden hanteert, dan dienen de nieuwe normtijden te voldoen aan de uitspraken van de CRvB. Bij de beoordeling van deze gemeente gaat de onderzoeker uit van het gebruik van het CIZ-protocol.

Conclusie Raalte: het beleid is conform de Wmo 2015, mits geen verlaagde normtijden worden gehanteerd.

160. Staphorst:*

De website van de gemeente Staphorst geeft aan dat hulp bij het huishouden aangevraagd kan worden bij de gemeente. De beleidsregels bevestigen dit en daarin staan ook de normtijden

²⁰⁰ https://www.ommen.nl/fileadmin/Documenten_Ommen/Wonen_en_leven/Samen_doen/flyer_huishoudelijke_hulp.pdf en <https://www.ommen.nl/actueel/bericht/article/huishoudelijke-hulp-in-ommen-en-hardenberg-3706.html?L=0&cHash=3eabc5a24f7f801756ef13cdd112e1ef>

genoemd.²⁰¹ De normtijden wijken echter af van het ClZ-protocol, zonder dat duidelijk wordt waar de lagere normtijden op zijn gebaseerd.

Conclusie Staphorst: de gehanteerde normtijden zijn in strijd met de Wmo 2015 en de jurisprudentie.

161. Steenwijkerland:*

Deze gemeente werkt samen met de gemeenten Urk en Noordoostpolder. Citaat uit ons onderzoek met betrekking tot de gemeente Noordoostpolder:

“Uit ervaring weten wij dat de gemeente Noordoostpolder (samen met Urk en Steenwijkerland) werkt met een algemene voorziening, namelijk de bemiddelingswebsite www.huistiptop.nl. Cliënten worden naar deze voorziening doorverwezen, tenzij sprake is van hh2. Via de website worden cliënten in contact gebracht met een hulpverlener, die vervolgens op volledige eigen kosten ingeschakeld moet worden. Voor de minima is een vergoeding beschikbaar via de bijzondere bijstand. Onder het oude beleid en voor de huidige hh2 indicaties wordt gebruik gemaakt van lagere normen dan die van het ClZ. Ook de vergoeding op grond van de bijzondere bijstand is gebaseerd op de lagere normtijden van de gemeente. Het gevolg van het beleid is dat veel mensen zelf de hulp moeten betalen of een volledige dan wel gedeeltelijke vergoeding krijgen via de bijzondere bijstand. Ook is het uren aantal te laag, in verband met de afwijkende normtijden.”

Conclusie Steenwijkerland: de website huistiptop is niet te kwalificeren als een algemene voorziening, gelet op de uitspraak van de CRvB tegen Aa en Hunze. De constructie via de bijzondere bijstand is niet toegestaan gelet op de uitspraak van de rechtbank Gelderland, 17 december 2015. De lagere normtijden zijn niet toegestaan, gelet op de uitspraken van de CRvB van bijvoorbeeld 11 november 2015 en 27 januari 2016.

162. Zwartewaterland: ?

De informatie op de website van de gemeente betreft met name oude nieuwsberichten, waarin staat dat vanwege bezuinigingen de hulp bij het huishouden anders georganiseerd zal worden. Uit de beleidsregels is echter op te maken dat de hulp nog steeds via maatwerkvoorzieningen wordt verstrekt.²⁰² Onbekend is hoe de omvang van de indicatie wordt bepaald. Ter verificatie van het beleid is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter geen reactie gegeven.

Conclusie Zwartewaterland: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

163. Zwolle:*

De gemeente beschrijft op haar website duidelijk dat zowel een algemene voorziening als maatwerkvoorzieningen worden aangeboden voor de hh1 en hh2.²⁰³ Hoeveel hulp iemand krijgt via de algemene voorziening is aan de cliënt overgelaten: hij of zij bepaalt zelf hoeveel uren hulp zij wil inkomen. Uit een verslag van een werkgroep maakt de onderzoeker op dat het de bedoeling is dat resultaatgericht gewerkt moet gaan worden en dat uren worden losgelaten.²⁰⁴ Omdat de onderzoeker niet weet hoe het huidige beleid is ingericht, wordt contact opgenomen met de gemeente. De gemeente weigert helaas om de vragen te beantwoorden:

“Dank voor uw verzoek en interesse. Er komen dagelijks verzoeken bij ons binnen en dat maakt dat we scherp zijn op wat we wel en niet binnen de organisatie uitzetten/ beantwoorden. We hanteren daar criteria voor (o.a. gericht op dat het passend moet zijn voor wat betreft de belasting van medewerkers, dat het ons als SWT iets oplevert, niet botst met onderzoekslijnen waar we reeds in betrokken zijn, past bij waar we als SWT mee bezig zijn, etc.). We kunnen op dit moment niet

²⁰¹ Beleidsregels Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 Gemeente Staphorst

²⁰² Beleidsregels Wmo Gemeente Zwartewaterland 2016

²⁰³ <https://www.zwolle.nl/huishoudelijkeondersteuning>

²⁰⁴ Verslag Werkgroep Resultaatbekostiging 2 november 2015 (Zwolle)

tegemoet komen aan de beantwoording van de door u gestelde vragen. We wensen u alle goeds in het uitvoeren van uw onderzoek.”

Conclusie Zwolle: gelet op de beschikbare informatie bestaat het vermoeden dat het beleid niet conform de Wmo 2015 is. Een algemene voorziening is nagenoeg altijd verkeerd ingericht bij een gemeente en eventueel resultaatgericht indiceren is in de praktijk nog nooit goed uitgevoerd.

Totaal aantal gemeenten Overijssel: 25

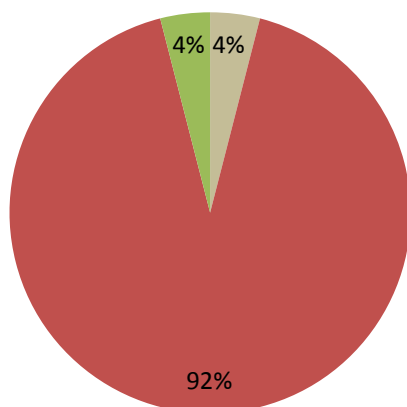
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 1

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 23

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 1

Verhouding correct en fout beleid

■ Correct beleid ■ Fout of discutabel beleid ■ Onbekend beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 3

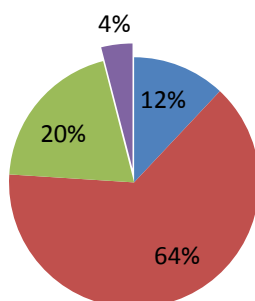
Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 16

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft: 5

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is: 1

Werkwijze gemeenten

- Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
- Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
- Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft
- Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is

§13. Noord-Brabant:

164. Aalburg: ?

De website van de gemeente lijkt te duiden op het verstrekken van maatwerkvoorzieningen voor hulp bij het huishouden.²⁰⁵ Dit wordt bevestigd in het beleidsplan van de gemeente.²⁰⁶ Tevens wordt vermeld in het beleidsplan dat kritisch wordt gekeken naar de omvang van de hulp:

“Vanaf 2012 werken we al volgens de kanteling zoals in onze visie is beschreven. Daardoor is er al flink bezuinigd. De verwachting is dat het beroep op de huishoudelijke verzorging zal toenemen doordat mensen langer thuis blijven wonen en ouder worden. Huishoudelijk hulp is een belangrijke vorm van zorg en zullen we blijven inzetten. Ondanks dat zullen we kritisch kijken naar de inzet van uren en de mate van zorg die daarbij nodig is.”

Vaak is dit een synoniem voor normtijden verlagen. Omdat de onderzoeker zelf geen normtijden van deze gemeente kunnen vinden, is het protocol bij haar opgevraagd. De gemeente verwees in haar reactie naar de beleidsregels en de verordening, maar die konden de onderzoeker zelf ook vinden. Onderzoeker heeft opnieuw het protocol opgevraagd, maar de gemeente stuurde enkel het beleidsplan en de verordening. Hierin zijn de normtijden niet vindbaar.

Conclusie Aalburg: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

165. Alphen-Chaam:*

De website geeft kort aan dat hulp bij het huishouden via de gemeente geregeld kan worden, maar niet wordt vermeld op welke manier dit wordt verstrekt. Uit het beleidsplan blijkt dat geen wijzigingen zijn aangebracht in het beleid met betrekking tot de huishoudelijke verzorging.²⁰⁷ De normtijden zijn echter al sinds oktober 2012 sterk verlaagd, zonder dat dit aan de hand van objectief onderzoek wordt gemotiveerd.²⁰⁸

Conclusie Alphen-Chaam: de gehanteerde normtijden zijn in strijd met de Wmo 2015 en de jurisprudentie.

166. Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren:*

Deze zogenaamde Peel-gemeenten werken samen met betrekking tot de huishoudelijke verzorging. Er wordt niet in uren geïndiceerd, maar in resultaten.²⁰⁹ Niet het aantal uur is leidend, maar het resultaat. De cliënt moet overleg voeren met de zorgaanbieder. In de praktijk heeft dit vaak geleid tot minder hulp voor de cliënten. Het is niet duidelijk op welke objectieve gronden deze werkwijze wordt gebaseerd. De gemeenten bestuderen op dit moment de uitspraken van de CRvB.²¹⁰

Conclusie Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeenten is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

167. Baarle-Nassau:☺

De website van de gemeente geeft aan dat huishoudelijke verzorging vergoed wordt. Concrete informatie over het beleid is echter nergens te vinden, wat reden is om contact op te nemen met de gemeente. Uit het contact blijkt dat de gemeente Baarle-Nassau hetzelfde beleid hanteert als de

²⁰⁵ http://www.aalburg.nl/dienstverlening/producten-en-diensten_3825/product/hulp-voor-ouderen-zieken-mensen-met-een-beperking-wmo_251.html

²⁰⁶ Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning gemeente Aalburg 2015-2018

²⁰⁷ Beleidsplan WMO 2015 (gemeente Alphen-Chaam)

²⁰⁸ Bijlage 5 bij de Beleidsregels voorzieningen maatschappelijke ondersteuning (gemeente Alphen-Chaam)

²⁰⁹ <http://www.peel6-1.nl/peel/Huishoudelijke-ondersteuning-in-2015>

²¹⁰ <http://www.ed.nl/regio/helmond/peelgemeenten-bekijken-gevolgen-uitspraken-zorg-1.6052895>

gemeenten Alphen-Chaam en Gilze en Rijen. De antwoorden van de gemeente zijn cursief weergegeven.

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Wordt nog vergoed volgens de WMO.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Met uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Via een maatwerkvoorziening.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Via het CAK, afhankelijk van inkomen en vermogen

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Eigen protocol van de gemeente, indicatie wordt afgegeven door de WMO consulent

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Ja.

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Ja.

Andere normtijden worden gebruikt dan bij de gemeente Alphen-Chaam. De normtijden van deze gemeenten komen namelijk overeen met de normtijden van het CIZ.²¹¹

Conclusie Baarle-Nassau: het beleid is conform de Wmo 2015.

168. Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden:*

De website van de gemeente Bergeijk geeft aan dat hulp via de gemeente in principe mogelijk is.²¹² De beleidsregels geven aan dat maatwerkvoorzieningen worden verstrekt, waarbij de omvang van de indicatie wordt bepaald aan de hand van het Protocol Indicatiestelling hulp bij het huishouden ISD de Kempen. Onderdeel van de ISD de Kempen zijn de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden. Deze gemeenten werken kennelijk samen op het gebied van de Wmo 2015.²¹³ Het gehanteerde protocol is vrij karig ten opzichte van het CIZ-protocol en tevens zijn de normtijden verlaagd voor zowel het zware als lichte huishoudelijke werk.²¹⁴ Ook wordt in de normtijden geen onderscheid gemaakt tussen eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens.

Conclusie Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden: de gehanteerde normtijden zijn in strijd met de Wmo 2015 en de jurisprudentie.

169. Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht:*

Deze gemeenten werken met resultaten en niet in uren. Dit wordt ook bevestigd in een flyer van deze gemeenten.²¹⁵ Er wordt niet gewerkt met taken, frequentie én tijden, waardoor onvoldoende bepaalbaar is waar een cliënt recht op heeft. Het college kan de vaststelling van de rechten van de cliënt, waaronder de omvang van de indicatie, niet overlaten aan de zorgaanbieder.

Conclusie Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeenten is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

²¹¹ Normtijden voorzieningen maatschappelijke ondersteuning (gemeente Baarle-Nassau)

²¹² http://www.bergeijk.nl/home/onderwerpen-a-z_45465/product/huishoudelijke-hulp_712.html

²¹³ http://www.isddekempen.nl/isddekempen/wmo-ondersteuning-op-het-gebied-van-huishouden-vervoer-wonen-etc_44935/

²¹⁴ Wmo Beleidsregels 2016 (gemeente Bergeijk)

²¹⁵ Huishoudelijke ondersteuning op de Brabantse Wal, http://www.onsbrabantsewal.nl/db/WAS550fd1ea87ed9/A5_flyer_v5_def.pdf

170. Bernheze, Boekel, Boxmeer, Landerd, Oss, St. Anthonis, St. Oedenrode en Veghel:*

De website van de gemeente Bernheze geeft geen informatie over het beleid inzake de huishoudelijke verzorging. De verordening ook niet en beleidsregels zijn ook niet te vinden. Oude berichten lijken te wijzen op het resultaatgericht indiceren sinds 2013; ter verificatie is contact opgenomen met de gemeente. De volgende vragen en uitgebreide antwoorden zijn het resultaat:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *HH1 en HH2 bestaat in Bernheze al jaren niet meer. Wij werken met resultaatfinanciering. Wmo bepaald de toegang en indiceert de aandachtsvelden (Licht huishoudelijk werk, Zwaar huishoudelijk werk, De was doen en strijken, Boodschappen, Brood- en warme maaltijden aanreiken / bereiden , Anderen helpen bij de zelfverzorging, anderen helpen bij de maaltijden, Dagelijkse organisatie van het huishouden, Advies, instructie en voorlichting gericht op het huishouden.)*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt dus gewerkt met resultaten op bovenstaande aandachtsvelden. De concrete zorg en omvang is ter beoordeling en de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder. Zorgaanbieders ontvangen per klant een vaste vergoeding. Zorgaanbieder bepaalt op basis van indicatie het aantal uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Combinatie van beiden; eigen kracht, oplossingen binnen het eigen netwerk, algemene voorziening gaan voor op de Wmo maatwerkvoorziening. Iemand die beperkingen niet binnen een algemene voorziening kan oplossen, kan in aanmerking worden gebracht voor een maatwerkvoorziening bijv. als aanvulling op de eigen mogelijkheden en de mogelijkheden van een algemene voorziening. Boodschappenservice is een algemene voorziening (iedere supermarkt kan boodschappen aan huis leveren). Dus is een maatwerk op het resultaat/aandachtveld het doen van boodschappen niet geïndiceerd. Als aanvulling op kan een klant extra zorg inkopen via de regeling Huishoudelijke Toelage (zorgaanbieders leveren extra zorg tegen gesubsidieerd tarief, dus zorg die niet onder compensatieplicht van de Wmo. Dit is gecreëerd nav de beschikbaar gestelde budgetten van Staatssecretaris van Rijn ter voorkoming van werkloosheid binnen de Thuiszorg).*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Eigen bijdrage is geregeld via het CAK. Zij zorgen voor de inning van de eigen bijdrage volgens de beleidskeuze van de gemeente. Dus de kostprijs van een voorziening wordt doorgegeven aan het CAK. Het CAK berekent op basis van gezamenlijk inkomen wat een klant moet betalen aan eigen bijdrage tot de kosten van de kostprijs.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Aan de hand van een ondersteuningsplan opgesteld door de zorgaanbieder na ontvangst van de leveringsopdracht. Er is geen protocol, iedere zorgaanbieder regelt dit op zijn eigen manier.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Ja, in de gemeente Bernheze wel

Vraag 7: Wordt een eventueel uren aantal opgenomen in de beschikking?

Nee, niet in de beschikking van de gemeente. Wel in het ondersteuningsplan van de zorgaanbieder, waar klant voor akkoord tekent.

Na verder zoeken kwam onderzoeker het document 'Evaluatie pilot huishoudelijke verzorging' tegen, waaruit blijkt dat bovenstaande gemeenten samenwerken aan een pilot om huishoudelijke ondersteuning anders in te richten.²¹⁶ Deze andere inrichting betreft het resultaatgericht indiceren. De pilot is als volgt omschreven:

In deze pilot is een nieuw contract afgesloten met de aanbieders dat gebaseerd is op financiering op resultaat in plaats van op het aantal uren verleende zorg. Het resultaat van het product 'Huishoudelijke Verzorging' dient te zijn dat de cliënt door de adequate compensatie in staat is een huishouden te voeren.

²¹⁶ Evaluatie pilot huishoudelijke verzorging, BMC Onderzoek, 9 april 2015

De onderzoeker acht het onacceptabel dat de zorgaanbieder de omvang van het indicatiebesluit bepaalt en niet het college. Door de resultaatgerichte indicering wordt de omvang van de hulp minder, waardoor feitelijk wordt afgeweken van het CIZ-protocol zonder nadere onderbouwing.

Conclusie Bernheze, Boekel, Boxmeer, Landerd, Oss, St. Anthonis, St. Oedenrode en Veghel: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeenten is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

171. Best:*

De informatie met betrekking tot de HHT-regeling is prominent aanwezig op de website, maar hoe wordt omgegaan met hh1 en hh2 wordt niet genoemd.²¹⁷ Uit een gepubliceerd artikel c.q. folder blijkt dat wordt gewerkt met resultaten. Er worden dus geen uren geïndiceerd.²¹⁸

“Hebt u nu een indicatie voor een vast aantal uren per week, dan blijft u dat tot 13 juli op dezelfde manier ontvangen via de aanbieder die u nu hebt. In de eerste helft van 2015 maakt deze samen met u afspraken hoe de huishoudelijke ondersteuning er na 13 juli uit komt te zien. U heeft dan vanuit de gemeente geen recht meer op een vast aantal uren per week, maar wel op een schoon en leefbaar huis. Dit geldt ook voor nieuwe aanvragen.”

De cliënt moet in samenspraak met de zorgaanbieder tot invulling van het indicatiebesluit komen, waarbij het resultaat een ‘schoon en leefbaar huis’ moet worden. Er zijn geen aanknopingspunten om aan te nemen dat zowel taak, tijd als frequentie worden genoemd.

Conclusie Best: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeenten is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

172. Boxtel:*

De gemeente geeft duidelijk op haar website weer welke veranderingen zijn gerealiseerd met betrekking tot de huishoudelijke verzorging. Er is gekozen voor een resultaatgerichte financiering.²¹⁹ De cliënt moet in samenspraak met de zorgaanbieder tot invulling van het indicatiebesluit komen, waarbij het resultaat een ‘schoon en leefbaar huis’ moet worden. Er zijn geen aanknopingspunten om aan te nemen dat zowel taak, tijd als frequentie worden genoemd.

Conclusie Boxtel: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

173. Breda:*

De website van de gemeente geeft niet weer hoe de huishoudelijke verzorging is geregeld en of een cliënt daarvoor in aanmerking komt. De verordening lijkt aan te geven dat cliënten in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening als problemen bestaan bij het voeren van een gestructureerd huishouden.²²⁰ Er wordt echter niets genoemd over hoe de omvang van de indicatie wordt bepaald. Uit het uitvoeringsbesluit maakt de onderzoeker op dat wordt gewerkt met een protocol.²²¹ Het gehanteerde protocol komt overeen met het CIZ-protocol.

²¹⁷ <https://www.gemeentebest.nl/huishoudelijke-hulp>

²¹⁸ Verslag van de bijeenkomst over Toegang tot Zorg en Ondersteuning in 2015

²¹⁹ <https://www.boxtel.nl/leven-en-wonen/zorgenondersteuning/wmo/hulp-bij-het-huishouden.html>

²²⁰ Verordening maatschappelijke ondersteuning Breda 2015

²²¹ Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (gemeente Breda)

Echter, uit andere stukken blijkt dat al sinds 1 januari 2015 wordt gewerkt met resultaatgerichte financiering.²²² De werkwijze van het college strookt dan ook niet met het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (gemeente Breda) en de verordening. Hoewel het beleid conform Wmo 2015 bleek te zijn gelet op de regelgeving, blijkt dit in de praktijk niet zo te zijn. Het is opmerkelijk te noemen dat een indicatieprotocol in het uitvoeringsbesluit wordt opgenomen, terwijl hier schijnbaar geen gebruik van wordt gemaakt.

Conclusie Breda: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

174. Cranendonck:*

De website van de gemeente geeft aan dat huishoudelijke ondersteuning via de gemeente mogelijk is, maar de werkwijze wordt niet toegelicht. Eén van de stukken van de gemeente lijkt aan te geven dat sprake is van een inkomens- en vermogenstoets, als wordt bekeken of iemand wel of niet financiële ondersteuning krijgt om huishoudelijke hulp in te kopen.²²³ De onderzoeker weet echter niet hoe wij deze verordening moeten lezen. Is de gemeente van oordeel dat huishoudelijke verzorging algemeen gebruikelijk is? Worden aldus geen maatwerkvoorzieningen meer verstrekt? Hier lijkt het wel op, gelet op een brief van het college van burgemeester en wethouders.²²⁴ Aan de hand van de Participatiewet wordt eventueel een financiële vergoeding van de hulp bij het huishouden gerealiseerd.

Conclusie Cranendonck: de constructie via de bijzondere bijstand is niet toegestaan gelet op de uitspraak van de rechtbank Gelderland, 17 december 2015 en de uitspraken van de CRvB. Hh1 is niet zonder meer algemeen gebruikelijk en verwijzen naar de particuliere markt is geen algemene voorziening.

175. Cuijk, Grave en Mill en Sint-Hubert:☺

Deze drie gemeenten werken samen op onder andere het gebied van de Wmo 2015 en zij hebben gezamenlijk besloten om in 2015 geen wijzigingen aan te brengen in de huishoudelijke ondersteuning.²²⁵ De beleidsregels van in ieder geval de gemeente Cuijk bevestigen dit en ook zijn daarin de normtijden opgenomen.²²⁶ De normtijden komen overeen of nagenoeg overeen met de CIZ-normen. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat de normtijden in de praktijk problemen opleveren, als voldoende maatwerk wordt geleverd.

Conclusie Cuijk, Grave en Mill en Sint Hubert: het beleid is conform de Wmo 2015.

176. Dongen:*

De website van de gemeente Dongen geeft aan dat huishoudelijke hulp bij de gemeente aangevraagd kan worden, als geen andere oplossingen bestaan.²²⁷ Deze informatie blijkt echter niet kloppend te zijn, aangezien van een hulpbehoevende wordt verwacht dat de eerste drie uur hulp zelf betaald worden.²²⁸

Wanneer iemand voldoende of volledig zelfredzaam is en er is alleen ondersteuning nodig bij het schoonmaken van de woning, dan is er voldoende aanbod in de particuliere markt aanwezig om dit zelf te regelen. Eenvoudige schoonmaakondersteuning tot 3 uur per week wordt beschouwd als een algemeen gebruikelijke voorziening.

²²² Brief van wethouder M. Haagh aan de leden van de commissie Maatschappij, 17 december 2015, https://www.breda.nl/data/files/raadsbrief_17122015_stand_van_zaken_huishoudelijke_verzorging.pdf

²²³ Verordening financiële tegemoetkoming hulp bij het huishouden (gemeente Cranendonck)

²²⁴ Brief van het college van b&w aan de gemeenteraad, financiële regeling hulp bij het huishouden, 28 oktober 2014

²²⁵ http://www.cuijk.nl/actueel/nieuwsberichten_210/item/hulp-bij-het-huishouden-in-2015-door-dezelfde-aanbieders_45208.html

²²⁶ Beleidsregels uitvoering Wet maatschappelijke ondersteuning en Protocol Indicatiestelling Hulp bij huishouden (gemeente Cuijk)

²²⁷ <https://sociale.gids.dongen.nl/een-vraag-over/huishouden/hulp-bij-het-huishouden/hulp-vragen>

²²⁸ Beleidsregel WMO/Jeugdwet gemeente Dongen 2015

Indien iemand niet in staat is om dit financieel te bekostigen, dan kan eventueel een beroep worden gedaan op bijzondere bijstand. Dit is uitgewerkt in de Beleidsregels bijzondere bijstand voor kosten hulp bij het huishouden.

Deze werkwijze komt overeen met de oude werkwijze van o.a. de gemeente Montferland, welke door de rechtbank Gelderland is afgewezen. Het is niet mogelijk om categoriaal de eerste drie uur hulp algemeen gebruikelijk te verklaren, daar dit altijd een individuele toets en afweging vereist. Daarnaast wordt op deze manier effectief aan inkomenspolitiek gedaan, daar de vergoeding van de hulp wordt gekoppeld aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet.²²⁹

Conclusie Dongen: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar. Enkel het aanbieden van een maatwerkvoorziening als meer dan drie uur ondersteuning nodig is, is onaanvaardbaar.

177. Drimmelen:*

De informatievoorziening met betrekking tot de huishoudelijke verzorging van deze gemeente is goed. Duidelijk wordt aangegeven dat drie mogelijkheden bestaan: zin, pgb en pgb via een bemiddelingsbureau. De beleidsregels geven echter aan dat slechts een maatwerkvoorziening wordt verstrekt als sprake is van problemen met de regie, oftewel een hh2-situatie:²³⁰

“Enkel wanneer de cliënt geen regie meer heeft over het huishouden kan een maatwerkvoorziening Hulp bij het Huishouden (HbH2) verstrekt worden om een schoon en leefbaar huis te bereiken.”

Een ieder die hh1 nodig heeft, wordt doorverwezen naar de particuliere markt, die het college kwalificeert als een ‘algemene voorziening’. Doorverwijzen naar de particuliere markt of een korting op de prijs hiervoor aanbieden is echter niet te kwalificeren als een algemene voorziening. Daarnaast moest in ieder geval getoetst worden of de algemene voorziening daadwerkelijk voldoende compensatie biedt, ook gelet op de financiële positie van de cliënt. Het college benadrukt echter dat financiën geen rol spelen en dat de algemene voorziening per definitie passend is:

“Niet relevant is of de cliënt gebruik wil maken van een algemene voorziening. Ook is in principe niet relevant welke kosten aan de algemene voorziening zijn verbonden.”

Het is wel degelijk relevant welke kosten aan de algemene voorziening zijn verbonden. De gemeente Drimmelen houdt overduidelijk te weinig rekening met de persoonlijke omstandigheden van de cliënt en zodoende wordt te weinig maatwerk geleverd. Het bestaan van vergoeding voor de minima (waarbij aansluiting wordt gezocht bij de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet) doet hier niets aan af. Verder is het opmerkelijk dat het college een beschikking stuurt voor de algemene voorziening:

“In het besluit dat naar de cliënt wordt toegestuurd worden de volgende zaken genoemd:
- de opbouw van de financiële bijdrage (HHT en financiële tegemoetkoming).
- voor welke zorgverlener de cliënt gekozen heeft
- voor hoe lang de toekenning geldt
- voor hoeveel uur de financiële bijdrage geldt (meer uren afnemen gaat tegen het volle tarief) dat de betaling van de financiële tegemoetkoming aan de zorgverlener plaatsvindt, zodat de cliënt een lager bedrag voor de huishoudelijke hulp betaalt.

Wanneer al deze aspecten in een beschikking worden opgenomen, kwalificeert de onderzoeker de afgegeven voorziening als een maatwerkvoorziening en niet als een ‘verwijzing’ naar een algemene voorziening. De essentie van een algemene voorziening is dat deze laagdrempelig en voor grote groepen toegankelijk is, juist zonder concreet onderzoek en beschikking.

²²⁹ Rechtbank Gelderland, 09-03-2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:1494 en ECLI:NL:RBGEL:2015:1490

²³⁰ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2016 (gemeente Drimmelen)

Conclusie Drimmelen: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt.

178. Eindhoven:*

De website van de gemeente geeft geen concrete informatie over de huishoudelijke verzorging, behalve als het gaat om de HHT-gelden. Ook in de beleidsstukken valt niets te vinden, kwalijk is voor zo'n grote gemeente. Vast staat dat deze gemeente eind 2015 is teruggefloten door de Centrale Raad van Beroep, in verband met verlaagde normtijden.²³¹ Vanwege het niet kunnen vinden van concrete informatie over de huidige situatie, is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter nagelaten om te reageren. De onderzoeker gaat dan ook uit van het beleid zoals beoordeeld door de Centrale Raad van Beroep, eind 2015.

Conclusie Eindhoven: het beleid is conform de uitspraak van de CRvB in strijd met de Wmo 2015.

179. Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen en Zundert:*

Deze gemeenten werken samen met betrekking tot het beleid van de huishoudelijke verzorging.²³² In een recentelijke folder van de gemeente Etten-Leur wordt uitgebreid stilgestaan bij de vraag of en hoe huishoudelijke ondersteuning wordt aangeboden:²³³

“Wat staat in de beschikking?

Hierin staat:

- of u de gevraagde hulp krijgt en zo ja,

- in welke categorie

- hoeveel uur per week

- de begin- en einddatum

- de Zorgaanbieder bij wie u aangemeld bent

- informatie over de eigen bijdrage

- hoe u bezwaar kunt aantekenen, als u het niet mee eens bent met het besluit”

Hieruit wordt duidelijk dat maatwerkvoorzieningen worden verleend en dat in uren wordt geïndiceerd. Deze informatie blijkt echter verouderd, aangezien de beleidsregels expliciet noemen dat wordt gewerkt met resultaatgerichte indicering:²³⁴

“Vanaf 1 januari 2016 worden nieuwe indicaties huishoudelijke ondersteuning (HO) zorg in natura uitsluitend geïndiceerd op basis van resultaatsturing; vanaf 1 januari 2017 is dit ook voor pgb's voor HO het geval. Dit betekent dat er niet meer wordt geïndiceerd in de vorm van een aantal uren per week c.q. dat per activiteit normtijden worden gehanteerd. Voortaan wordt er geïndiceerd op resultaat, namelijk ‘een gestructureerd huishouden’. Dit betekent dat de cliënt en de zorgaanbieder samen een leveringsplan opstellen. Daarin is opgenomen welke aandachtsgebieden en activiteiten bij de cliënt in huis worden uitgevoerd. Cliënt en zorgaanbieder stemmen samen af wanneer wat gebeurt. Het resultaat in de vorm van een gestructureerd huishouden, is wat telt.”

Taak en frequentie worden genoemd, maar niet de tijd die nodig zou zijn voor de te verrichten taken.

Ook de website van bijvoorbeeld de gemeente Halderberge geeft dit duidelijk weer:²³⁵

“Resultaat gericht werken

Vanaf 1 januari 2015 wordt er niet meer gekeken naar het aantal uren huishoudelijke hulp, maar naar het resultaat. Dus niet meer ‘twee uur zwaar huishoudelijk werk per week’, maar het resultaat

²³¹ Centrale Raad van Beroep, 11 november 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:4262

²³² <http://www.bndestem.nl/regio/moerdijk/gemeente-moerdijk-hervormt-huishoudelijke-hulp-het-resultaat-telt-1.5060914>

²³³ Folder ‘Hulp bij het huishouden (hbh)’, d.d. 20-06-2016

²³⁴ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2016 gemeente Etten-Leur

²³⁵ <https://www.halderberge.nl/huishoudelijke-ondersteuning>

'een gestructureerd huishouden: een schoon en leefbaar huis'. Het is bij huishoudelijke taken namelijk heel normaal dat dit de ene keer wat meer tijd kost dan de andere keer. Het hoeft niet overal 'spic en span' te zijn, maar het huishouden moet 'op orde' zijn.

Onder een gestructureerd huishouden verstaan we een huishouden waarbij iedere bewoner van de woning gebruik kan maken van een opgeruimde en functionele huiskamer, slaapkamer, keuken, toilet, badkamer en hal. Bij een gestructureerd huishouden horen dus niet de zolder, de niet-gebruikte ruimten in een woning, de kelder en werkzaamheden die buiten de woning plaatsvinden (ramen lappen buiten en tuinonderhoud) en klusjes als de kerstboom optuigen of verhuisdozen in/uitpakken."

Er zijn geen aanknopingspunten om aan te nemen dat zowel taak, frequentie als tijd in de beschikking wordt opgenomen. Het college laat het bepalen van de omvang van de indicatie over aan de zorgaanbieder.

Conclusie Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen en Zundert: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

180. Geertruidenberg:☺

De website van de gemeente geeft geen concrete informatie over het beleid; wel over de HHT-gelden. De beleidsregels en verordening geven ons geen goed inzicht of en hoe de huishoudelijke verzorging is geregeld. Om die reden is contact opgenomen met de gemeente. De antwoorden van de gemeente zijn cursief weergegeven.

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Zowel HbH1 als HbH 2 worden nog vergoed volgens de Wmo 2015.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

In de gemeente Geertruidenberg wordt geïndiceerd in uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Hulp bij het huishouden wordt verstrekt via een maatwerkvoorziening*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Eigen bijdrage loopt per 4 weken via het CAK. Gemeente Geertruidenberg maakt gebruik van de parameters van het CAK voor het vaststellen van de hoogte van de eigen bijdrage. Klanten met een inkomen op of rond sociaal minimum zijn vrijgesteld van het betalen van een eigen bijdrage (zie Besluit 2016)

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Consulenten werken met het voormalig CIZ protocol.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Op dit moment is de wasverzorging nog onderdeel van de maatwerkvoorziening. Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Ja, de uren worden vermeld in de beschikking

De gemeente stelt dat wordt gewerkt met het CIZ-protocol en dat in uren wordt geïndiceerd.

Conclusie Geertruidenberg: het beleid is conform de Wmo 2015.

181. Geldrop-Mierlo:*

De website van de gemeente geeft aan dat cliënten een indicatie bij de gemeente kunnen aanvragen, waarna door het CMD (Centrum Maatschappelijke Deelname) wordt bepaald hoeveel

uur hulp een cliënt krijgt.²³⁶ De beleidsregels geven aan dat een maatwerkvoorziening voor huishoudelijke verzorging mogelijk is:

“In dit hoofdstuk worden wel enkele specifieke maatwerkvoorzieningen besproken. De richtlijnen met betrekking tot de ondersteuning bij het huishouden en met betrekking tot de begeleiding zijn als bijlagen bij dit uitvoeringsbesluit gevoegd.”

De normtijden staan ook genoemd in de beleidsregels en daaruit blijkt dat deze voor zowel de lichte als zware huishoudelijke taken afwijken van het CIZ-protocol, alsook bij de verzorging van de was. Niet is inzichtelijk gemaakt waar de verlaagde normtijden op zijn gebaseerd.

Conclusie gemeente Geldrop-Mierlo: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

182. Gilze en Rijen:*

De website geeft geen concrete informatie over de inrichting van de huishoudelijke verzorging, behalve over de HHT-gelden. Het besluit geeft aan dat maatwerkvoorzieningen worden verstrekt voor hh1 en hh2:²³⁷

Artikel 3.1 Vormen van hulp bij het huishouden

De voorziening die de gemeente kan verstrekken voor de hulp bij het huishouden bestaat uit drie onderdelen:

1. Voorziening in natura.

Hierbij onderscheidt het college twee soorten dienstverlening:

a. HbH 1: alleen schoonmaakwerkzaamheden.

b. HbH 2: schoonmaakwerkzaamheden met organisatie van het huishouden

De keuze voor een categorie wordt bepaald door de complexiteit van de gezinssituatie en de aan- of afwezigheid van iemand die regie kan voeren.

Daarnaast noemt het besluit dat wordt geïndiceerd in uren en minuten, maar niet is bekend welk protocol wordt gehanteerd. Deze is om die reden bij de gemeente opgevraagd. Hetzelfde protocol als bij de gemeente Alphen-Chaam wordt gebruikt. Hierover werd reeds geoordeeld dat deze verlaagde normtijden bevat ten opzichte van het CIZ-protocol.

Conclusie Gilze en Rijen: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

183. Goirle:*

De website van de gemeente noemt dat hulp te ontvangen is van de gemeente, maar niet welke manier van indiceren wordt gebruikt. Ook het besluit en de verordening noemen niet op welke wijze de omvang van de indicatie wordt bepaald. Uit onderzoek van Omroep Brabant blijkt dat deze gemeente indiceert in resultaten en niet in uren.²³⁸ Ter verificatie is contact opgenomen met de gemeente. De antwoorden van de gemeente zijn cursief weergegeven:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Wij kennen geen Hbh1 en Hbh 2 onderscheid meer. De ondersteuning die daar onder bedoeld werd is nu verweven in resultaatgebieden.*

²³⁶ <https://www.geldrop-mierlo.nl/regelen-en-aanvragen/product/hulp-bij-het-huishouden>

²³⁷ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Gilze en Rijen

²³⁸ <http://www.omroepbrabant.nl/?news/251461672/Bekijk+hier+wat+jouw+gemeente+doet+om+de+huishoudelijke+hulp+op+orde+te+krijgen.aspx>

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Wij werken met resultaten. O.a. schoon en leefbaar huis, en nog meer resultaten op dat gebied.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Maatwerkvoorziening.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd? *Via het CAK.*

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Aan de hand van beleidsregels, een gesprek met de klant, een rapport van dit gesprek (Individuele Vraaganalyse en Plan van Aanpak), het ondersteuningsplan van de zorgaanbieder met taken en frequenties.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening? *Ja, indien en voor zover noodzakelijk.*

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking? *Nee. De zorgaanbieder moet doen wat nodig is binnen het resultaatgebied. Het PvA en het ondersteuningsplan van de zorgaanbieder maken onderdeel uit van de beschikking. Daarin staat wat de klant en zijn netwerk zelf kan oplossen of niet, de taken en de frequentie van de benodigde ondersteuning. Alle nodige taken moeten binnen het resultaatgebied worden uitgevoerd. Als een klant een excessieve ondersteuningsbehoefte heeft, kan een plusmodule worden ingezet. Daarmee heeft de zorgaanbieder meer ruimte om de benodigde werkzaamheden uit te voeren.*

De taak en frequentie worden opgenomen in de beschikking, maar de tijd die daarvoor nodig is niet.

Conclusie Goirle: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

184. Haaren:*

De website werkt ten tijde van het onderzoek van deze gemeente niet, waardoor direct wordt gekeken naar de beleidsregels. Hieruit blijkt dat wordt gewerkt met een 'schoon en leefbaar huis': de cliënt moet in samenspraak met de zorgaanbieder tot een ondersteuningsplan komen.²³⁹ Citaat:

"De gemeente formuleert het concrete doel dat met hulp bij het huishouden moeten worden bereikt én neemt dat doel op in de beschikking. De cliënt en de aanbieder stellen een ondersteuningsplan op waarin is beschreven op welke wijze het betreffende doel worden bereikt."

Het college bepaalt dus niet de omvang van de indicatie, maar laat dit over aan de zorgaanbieder. Niet is bekend hoe de zorgaanbieder tot de omvang van een indicatie bekend en hoogstwaarschijnlijk wordt geen gebruik gemaakt van een protocol.

Conclusie Haaren: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

185. Heeze-Leende:*

De gemeente geeft summier aan dat als hulp bij het huishouden nodig is, contact met de gemeente opgenomen kan worden.²⁴⁰ Uit het besluit kan opgemaakt worden dat enkel hh2 nog wordt vergoed middels maatwerkvoorzieningen.²⁴¹ Het college is dus van mening dat huishoudelijke verzorging een

²³⁹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Haaren 2015

²⁴⁰ http://www.heeze-leende.nl/inwoners/veelgestelde-vragen_3849/item/hoe-kom-ik-aan-thuiszorg_8433.html

²⁴¹ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Heeze-Leende 2016

marktproduct is, juridisch vertaald dat de hulp algemeen gebruikelijk is. De hulp in z'n algemeenheid afschaffen is niet mogelijk.

Conclusie Heeze-Leende: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

186. 's-Hertogenbosch:*

Deze gemeente geeft duidelijk op haar website aan hoe de huishoudelijke verzorging is ingericht.²⁴²
Citaat:

"Maatwerk

Het aantal uren dat iemand ondersteuning krijgt, is voor elk huishouden anders. Het resultaat telt en dat is een schoon en leefbaar huis. U hebt daarover een gesprek met iemand van de gemeente. U mag iemand bij het gesprek vragen. Bijvoorbeeld een familielid, vrienden of een ouderenadviseur. Tijdens het gesprek kijken we of u mensen in de buurt hebt die u kunnen helpen. Of dat er in uw gezin anderen zijn van wie we mogen verwachten dat ze helpen.

Hulp in natura

U kunt de gemeente vragen de hulp voor u te regelen. Dan krijgt u zogenaamde hulp in natura van organisaties waarmee de gemeente een contract heeft gesloten. De thuiszorgaanbieder komt bij u thuis voor een gesprek. U bekijkt samen wat u zelf kunt doen en waar mensen uit uw omgeving, familie of mantelzorgers u kunnen helpen. De thuiszorgaanbieder maakt daarna een plan waarin staat hoe de ondersteuning wordt georganiseerd."

Er zijn geen aanknopingspunten om aan te nemen dat zowel taak, frequentie als tijd in de beschikking wordt opgenomen. Het college laat het bepalen van de omvang van de indicatie over aan de zorgaanbieder.

Conclusie 's-Hertogenbosch: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

187. Heusden:*

De gemeente Heusden verwijst voor meer informatie over de huishoudelijke verzorging naar de website van 'Bijeen'. Deze website werkt echter op het moment van het onderzoeken van deze gemeente niet. Een brief over de stand van zaken wijst echter op het indiceren in resultaten en niet in uren:²⁴³

"De inwoners die na 1 januari een aanvraag hebben gedaan bij de gemeente, ontvangen - als de noodzaak daartoe is vastgesteld- een voorziening hulp bij het huishouden volgens het principe 'schoon en leefbaar' huis. Dit betekent dat Bijeen heeft vastgesteld dat er een noodzaak is voor de voorziening en dat de – door de klant gekozen- zorgaanbieder bepaalt welke activiteiten er in huis worden gedaan om te voldoen aan het resultaat schoon en leefbaar huis. Deze klanten ontvangen direct hulp volgens de nieuwe werkwijze en dit verloopt goed."

Er zijn geen aanknopingspunten om aan te nemen dat zowel taak, frequentie als tijd in de beschikking wordt opgenomen. Het college laat het bepalen van de omvang van de indicatie over aan de zorgaanbieder.

Conclusie Heusden: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente

²⁴² <https://www.s-hertogenbosch.nl/hulpbijhethuishouden.html>

²⁴³ Brief van het college van b&w aan de raad, Stand van zaken hulp bij het huishouden, 9 juli 2015

Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

188. Hilvarenbeek:*

De gemeente geeft op haar website duidelijk aan dat een onderscheid wordt gemaakt tussen hh1 en hh2. Eerstgenoemde wordt niet langer vergoed door de gemeente, tenzij sprake is van een laag inkomen. Hh2 wordt nog wel vergoed:²⁴⁴

“Gelden er geen bijzondere omstandigheden of complexe problemen? Dan spreekt de gemeente van een behoefte aan ‘lichte, niet complexe ondersteuning’ in de vorm van pure hulp bij het schoonmaken. Deze hulp regelen en betalen inwoners zelf, tenzij ze de kosten voor deze hulp niet kunnen dragen. In sommige gevallen betaalt de gemeente mee aan de schoonmaakhulp via de zogenoemde Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT). Onder ‘Achtergrondinformatie’ vindt u hierover meer informatie.”

Door de hulp niet langer te vergoeden is de gemeente kennelijk van oordeel dat de hulp bij het huishouden algemeen gebruikelijk is. De hh1 categoriaal afschaffen dan wel een inkomens- en vermogensgrens hanteren is niet toegestaan, gelet op de Wmo 2015 en de jurisprudentie.

Conclusie Hilvarenbeek: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

189. Loon op zand:*

De website geeft aan dat een cliënt wellicht in aanmerking komt voor een financiële tegemoetkoming. Dit lijkt te duiden op een constructie via de bijzondere bijstand en dat de hulp in beginsel algemeen gebruikelijk is.²⁴⁵ De beleidsregels lijken dit beeld te bevestigen.²⁴⁶

“Maatwerkvoorziening met betrekking tot het huishouden

In Loon op Zand zijn er 2 typen hulp bij het huishouden:

1. Hulp bij het huishouden 1 (hbh1); hierbij ligt de nadruk op het overnemen van de uitvoering van huishoudelijke taken (schoonmaken, wassen/strijken, boodschappen doen, maaltijdverzorging) bij de cliënt die zelf kan aangeven wat er moet gebeuren (regievoering).

2. Hulp bij het huishouden 2 (hbh2); hierbij ligt de nadruk op begeleiding, ondersteuning en de regiefunctie. Dit type hulp is bedoeld voor mensen die zelf niet kunnen aangeven wat precies schoongemaakt moet worden of moeite hebben bij het organiseren van het huishouden. Doel is waar mogelijk aanleren van het huishoudelijke taken en structuur geven aan het huishouden. In de doorontwikkeling van het product begeleiding zal deze vorm van ondersteuning in de loop van 2015 naar verwachting een onderdeel van het product begeleiding gaan worden.

Hulp bij het huishouden 1 wordt gezien als een algemene voorziening. Dit betekent dat mensen deze hulp zelf moeten regelen. Hulp bij het huishouden 2 is altijd een maatwerk voorziening.

Hoewel de gemeente stelt dat hh1 een algemene voorziening is, wordt bedoeld een algemeen gebruikelijke voorziening (particuliere markt). Hh2 wordt overigens samengevoegd met individuele begeleiding, waar mogelijk.

Conclusie Loon op Zand: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

190. Nuenen, Gerwen en Nederwetten:*

²⁴⁴ http://www.hilvarenbeek.nl/voor-bewoners/onderwerpen-a-z_3113/product/huishoudelijke-ondersteuning_95.html

²⁴⁵ <https://www.loonopzand.nl/hulp-huishouden/>

²⁴⁶ Beleidsregels Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Loon op Zand 2015

Op de website van de gemeente wordt summier aangegeven dat met de gemeente contact opgenomen kan worden, voor huishoudelijke ondersteuning.²⁴⁷ Het Uitvoeringsbesluit laat echter zien dat sprake is van een sterfhuiskonstructie:

“6.1 Ondersteuning bij het huishouden

Nieuwe instroom voor huishoudelijke hulp wordt naar de markt verwezen, tenzij huishoudelijk hulp onderdeel uitmaakt van het resultaatgebied ondersteuning bij het huishouden.”

Nieuwe cliënten worden naar de particuliere markt doorverwezen. Het college is kennelijk van mening dat voor nieuwe cliënten de hulp algemeen gebruikelijk is. Het is vreemd dat enkel voor de nieuwe cliënten dit standpunt geldt: waarom is dan bij de oude cliënten de hulp niet algemeen gebruikelijk of andersom, als bij de oude cliënten de hulp niet algemeen gebruikelijk is, waarom dan wel bij de nieuwe cliënten? Het resultaatgebied ondersteuning ziet op hh2; daar wordt kennelijk wel een indicatie voor afgegeven. De gehanteerde normtijden wijken soms ook af van de normtijden van het CIZ-protocol.²⁴⁸

Volledigheidshalve, Omroep Brabant geeft in haar onderzoek aan dat wordt gewerkt met resultaten.²⁴⁹ Wanneer dat inderdaad het geval is, gelden de criteria die de CRvB stelt aan het resultaatgericht indiceren, waaronder een objectieve onderbouwing en het noemen van taak, frequentie en tijd.

Conclusie Nuenen, Gerwen en Nederwetten: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar. Als met resultaten wordt geïndiceerd: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

191. Oisterwijk:*

De website van de gemeente geeft goed weer hoe het beleid is: hh1 is afgeschaft en hh2 wordt verleend middels maatwerkvoorziening, waarbij geïndiceerd wordt in resultaten en niet in uren.²⁵⁰ Wanneer hh1 niet zelf bekostigd kan worden, kan een vergoeding worden gevraagd op grond van de bijzondere bijstand. De huishoudelijke verzorging is echter bij uitstek een onderdeel van maatschappelijke ondersteuning, waardoor de bijzondere bijstand niet de aangewezen wet is om huishoudelijke hulp te regelen.

Deze gemeente gaat ver over de schreef door in de nadere regels op te nemen dat het college de inkomens- en vermogensgegevens mogen opvragen van de cliënten, te weten loonstrookjes en/of uitkeringsspecificaties.²⁵¹

“Huishoudelijk schoonmaakwerk merken we aan als algemeen gebruikelijke kosten als sprake is van eenvoudige schoonmaakondersteuning tot maximaal 2,5 uur per week. In die situatie regelen mensen zelf de schoonmaakondersteuning en dragen ook zelf de kosten. Echter als uit onderzoek blijkt dat de kosten van schoonmaakwerk in de individuele situatie niet kunnen worden gerekend tot het gangbare gebruiks- dan wel bestedingspatroon van de cliënt, kan een tegemoetkoming in de meerkosten worden verstrekt.

[...]

Voor het bepalen van het inkomen tekent de cliënt een verklaring dat zijn inkomen beneden de inkomensgrens van 120% plus € 40,- per maand blijft.

[...]

²⁴⁷ http://www.nuenen.nl/inwoners-ondernemers/onderwerpen-a-z_42690/product/huishoudelijke-hulp_704.html

²⁴⁸ Uitvoeringsbesluit Wmo en jeugdhulp gemeente Nuenen 2016

²⁴⁹ <http://www.omroepbrabant.nl/?news/251461672/Bekijk+hier+wat+jouw+gemeente+doet+om+de+huishoudelijke+hulp+op+orde+te+krijgen.aspx>

²⁵⁰ <https://oisterwijk.nl/sociaal/wet-maatschappelijke-ondersteuning/huishoudelijke-ondersteuning.html>

²⁵¹ Nadere regels Wmo gemeente Oisterwijk 2016

Het college zal achteraf en op basis van een steekproef de hoogte van het inkomen van de cliënt controleren. De controle bestaat uit het opvragen van loonstroken en/of uitkeringsspecificaties waaruit de hoogte van het inkomen blijkt. Tevens zal aan de hand van bankafschriften worden onderzocht over welk inkomen cliënt beschikking heeft.

Onderdeel van de controle is de besteding van de tegemoetkoming. Cliënt zal aan de hand van betalingsbewijzen moeten kunnen aantonen waaraan de tegemoetkoming is besteed. Als betalingsbewijzen worden aangemerkt bankafschriften waarmee kan worden aangetoond dat er een overschrijving heeft plaatsgevonden naar de derde, waarmee de cliënt een overeenkomst heeft gesloten voor het leveren van huishoudelijke schoonmaakwerkzaamheden.”

Het college heeft niet de bevoegdheid om dit soort gegevens op te vragen: aan inkomenspolitiek doen in het kader van de Wmo 2015 is onaanvaardbaar en financiële gegevens opvragen op deze wijze is uit den boze.

Conclusie Oisterwijk: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar. Het in het kader van de Wmo 2015 opvragen van financiële gegevens is onaanvaardbaar.

192. Oosterhout:*

De gemeente Oosterhout heeft hh1 afgeschaft en in deze gemeente is veel verzet geweest. De rechtbank Zeeland- West Brabant gaf de gemeente gelijk, maar met de uitspraken van de CRvB is bekend geworden dat het beleid niet stand kan houden. De gemeente erkent dit:²⁵²

“Naar aanleiding van de meer principiële uitspraken die de Centrale Raad van Beroep heeft gedaan, moet Oosterhout het beleid gaan aanpassen. Onduidelijkheden in de wet lijken nu eindelijk beslecht. Het organiseren én uitvoeren van hulp bij het huishouden wordt geacht wel onder de WMO 2015 te vallen.”

Naar opvatting van de onderzoeker was het altijd duidelijk dat hh1 ook onder de Wmo 2015 valt, maar nu meent ook de gemeente Oosterhout eindelijk duidelijkheid te hebben. Het is nog onduidelijk wat het nieuwe beleid gaat worden.

Conclusie Oosterhout: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

193. Schijndel:*

De website van de gemeente geeft summier aan dat hulp aangevraagd kan worden, maar geeft geen info over hoe dit is ingericht.²⁵³ De beleidsregels maken duidelijk dat niet in uren, maar in resultaten wordt geïndiceerd.²⁵⁴

“De gemeente formuleert het concrete doel dat met hulp bij het huishouden moeten worden bereikt én neemt dat doel op in de beschikking. De cliënt en de aanbieder stellen een ondersteuningsplan op waarin is beschreven op welke wijze het betreffende doel worden bereikt.”

Er zijn geen aanknopingspunten dat zowel de taak, frequentie als tijd in de beschikking worden opgenomen.

Conclusie Schijndel: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente

²⁵² <https://www.oosterhout.nl/nieuws/nieuwsberichten/nieuwsbericht/bericht/uitspraak-centrale-raad-van-beroep-over-hulp-bij-het-huishouden/>

²⁵³ <http://www.schijndel.nl/producten/hulp-bij-het-huishouden>

²⁵⁴ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Schijndel 2015

Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

194. Sint-Michielsgestel:*

Deze gemeente werkt met resultaten, oftewel er wordt niet in uren geïndiceerd en de zorgaanbieder bepaalt uiteindelijk de omvang van de hulp. Omroep Brabant heeft dit bevestigd in haar onderzoek.^[1]

Conclusie Sint-Michielsgestel: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.”

195. Son en Breugel:*

Uit een oud nieuwsartikel blijkt dat deze gemeente gestopt is met hh1.²⁵⁵ De gemeente zelf geeft weinig informatie hierover op haar website. Uit de beleidsstukken wordt dit niet duidelijk. Het sociaal team lijkt op haar website de afschaffing van de hh1 dan wel een financiële tegemoetkoming om hh1 in te kopen te bevestigen.²⁵⁶

“Op 4 september 2014 heeft de gemeenteraad van Son en Breugel besloten om hulp bij het huishouden te laten vervallen als Wmo-voorziening in de nieuwe Wmo 2015. Vanaf 2015 behoort het schoonhouden van uw woning tot uw eigen verantwoordelijkheid.

In principe is de ondersteuning bij het huishouden dan een dienst die u zelf moet regelen of inkopen. Op de huidige markt zijn schoonmaakdiensten verkrijgbaar. U moet de ingekochte ondersteuning bij het huishouden zelf betalen. In enkele gevallen kan de gemeente wel ondersteuning bieden. Dat kan in de vorm van financiële ondersteuning wanneer u de marktvoorziening zelf niet kunt betalen. In bepaalde gevallen komt u toch nog in aanmerking voor een maatwerkvoorziening. Dat kan in de vorm van financiële ondersteuning wanneer u de marktvoorziening zelf niet kunt betalen. In bepaalde gevallen kunt u toch nog in aanmerking komen voor een voorziening op maat.”

Hh1 afschaffen dan wel een inkomens- en vermogensvoorwaarde in het leven roepen bij de vraag of een maatwerkvoorziening wordt verstrekt, is onaanvaardbaar. De gemeente mag niet aan inkomenspolitiek doen in het kader van de Wmo 2015 volgens vaste jurisprudentie.

Conclusie Son en Breugel: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

196. Tilburg:*

In Tilburg wordt gewerkt met dienstencheques. Dit heet de ‘algemene voorziening Hulp aan Huis’.²⁵⁷ Om toegang te krijgen tot de algemene voorziening, moet een cliënt een IB60-verklaring overleggen, oftewel een inkomensverklaring. De gemeente heeft echter niet de bevoegdheid om een dergelijke verklaring van de cliënt te verlangen, al helemaal niet in het kader van een algemene voorziening die zonder vergaand onderzoek toegankelijk dient te zijn. Als een IB60-formulier wordt opgevraagd, kan al niet worden gesproken van een eenvoudig toegankelijke voorziening die voor inwoners met allerlei inkomens toegankelijk is. Ook blijkt dat de te betalen eigen bijdragen zijn geregeld bij besluit en niet in een verordening, net als de eventuele kortingen op de algemene voorziening.²⁵⁸ De algemene voorziening gaat tot drie uur hulp per week, waardoor cliënten met een hogere hulpbehoefte aanspraak moeten maken op een aanvullende maatwerkvoorziening. Dit kan een stapeling van kosten met zich meebrengen.

²⁵⁵ <http://www.ed.nl/regio/2.1991/son-en-breugel-stopt-hulp-in-huishouden-1.4430771>

²⁵⁶ <https://www.sonenbreugelverbindt.nl/web/cmd-plein/veelgestelde-vragen-zorg#Zijn%20er%20veranderingen>

²⁵⁷ <http://www.tilburg.nl/inwoners/zorg-en-wmo/hulp-aan-huis/>

²⁵⁸ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Tilburg 2016

De korting op de dienstencheques lijkt niet onredelijk te zijn, daar ook cliënten tot ruim boven de bijstandsnorm een relatief hoge korting op het uurtarief kunnen krijgen. De prijs voor een cheque is €15,00 voor hulp van een grote zorgaanbieder en €13,50 voor alfahulp.

Met de gekozen werkwijze wordt de cliënt werkgever van de hulp. Dit betekent dat geen contracten worden afgesloten tussen de gemeente en de zorgaanbieder, waardoor de algemene voorziening niet als zodanig is te kwalificeren.

Al met al lijken er meerdere dingen mis te zijn met deze werkwijze: opvragen inkomensgegevens via het IB60-formulier, bijdragen en kortingen niet bij verordening geregeld, een maximum van drie uur, eventuele cumulatie qua kosten als een aanvullende maatwerkvoorziening nodig is en cliënten die werkgever worden, terwijl het gaat om een algemene voorziening. De constructie en werkwijze is dan ook in strijd met de Wmo 2015 en de jurisprudentie.

Conclusie Tilburg: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de voorziening via de vouchers, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening en bij het bepalen van de toegang tot de voorziening en de mogelijke korting wordt een te uitgebreid financieel onderzoek uitgevoerd. Het in het kader van de Wmo 2015 opvragen van financiële gegevens is onaanvaardbaar.

197. Uden:☺

De gemeente Uden is niet geheel duidelijk op haar website of hh1 wordt aangeboden of niet.²⁵⁹ Enerzijds wordt gesproken over het zelf regelen en betalen (particuliere markt), anderzijds wordt opgemerkt dat als het niet te betalen is de gemeente bij kan springen. Uit de nadere regels maakt de onderzoeker op dat voor zowel hh1 als hh2 situaties maatwerkvoorzieningen worden verleend.²⁶⁰ Ook de normtijden staan genoemd in het protocol en deze sluiten aan bij het CIZ-protocol.

Conclusie Uden: het beleid is conform de Wmo 2015.

198. Valkenswaard:*

De gemeente geeft op haar website aan dat vanaf 1 januari 2015 de hh1 niet langer een onderdeel is van de Wmo 2015. De hulp is dus algemeen gebruikelijk volgens de gemeente.²⁶¹ Voor de minima is een vergoeding mogelijk. Hh1 categoriaal uit de Wmo 2015 laten is niet mogelijk, gelet op de jurisprudentie. Door slechts hulp te verstrekken aan de minima, wordt een inkomens- en vermogenstoets gehanteerd in het kader van de Wmo 2015. Dit is gelet op vaste jurisprudentie niet mogelijk.

Conclusie Valkenswaard: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

199. Veldhoven:*

De website van de gemeente geeft geen concrete informatie over het al dan niet verlenen van huishoudelijke verzorging. Uit het besluit blijkt dat deze vorm van hulp wordt verstrekt middels maatwerkvoorzieningen, waarbij in uren en minuten wordt geïndiceerd.²⁶²

“Voor het vaststellen van de noodzakelijkheid en de omvang van het aantal uren bij hulp bij het huishouden stelt het college nadere regels in het Protocol indicatiestelling hulp bij het huishouden gemeente Veldhoven.”

Het genoemde protocol kan onderzoeker echter niet vinden en daarom is deze bij de gemeente opgevraagd. In een reactie stuurde de gemeente het protocol en werd het volgende medegedeeld:

²⁵⁹ <https://www.uden.nl/inwoners/hulp-en-ondersteuning/hulp-in-en-om-huis/>

²⁶⁰ Nadere regels Maatschappelijke Ondersteuning (gemeente Uden)

²⁶¹ http://www.valkenswaard.nl/internet/productinformatie_3383/product/huishoudelijke-hulp-wmo_712.html

²⁶² Besluit Maatschappelijke ondersteuning gemeente Veldhoven 2015

“De gemeente Veldhoven is hulp bij het huishouden ingaande 2015 ongewijzigd blijven aanbieden als maatwerkvoorziening. Wij hebben er dus geen algemene voorziening gemaakt en werken hierbij niet met resultaatfinanciering. Hulp het huishouden wordt volledig (dus ook welke taken en het aantal uur) geïndiceerd door Wmo-klantmanagers. De indicatie wordt gesteld op basis van maatwerk. We hebben een protocol met richtlijnen. Om uniformiteit tussen klantmanagers te bewerkstelligen is het uitgangspunt qua normtijd voor iedereen gelijk, maar vervolgens wordt op basis van maatwerk gemotiveerd afgeweken naar boven of beneden. Wij hebben de indruk dat onze inwoners tevreden zijn over hoe wij hen ondersteunen bij het huishouden. We ontvangen nagenoeg geen klachten en bezwaarschriften. Daarnaast hebben de zorgaanbieders in april nog aangegeven dat zij amper kritiek horen van inwoners en/of hulpen op de indicatiestelling. Wij bieden de inwoners cliëntondersteuning aan die zij o.a. kunnen vragen om het keukentafelgesprek bij te wonen.”

Het gehanteerde protocol wijkt af van de normtijden van het CIZ, zonder dat inzichtelijk is gemaakt waar de verlaagde normtijden op zijn gebaseerd. Dat cliënten tevreden zijn met een eventueel urenaantal betekent niet dat het beleid juridisch houdbaar is, als een cliënt bezwaar of beroep zou indienen tegen een te laag toegekend urenaantal.

Conclusie Veldhoven: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

200. Vught:*

De website van de sociale dienst van de gemeente Vught geeft aan dat een maatwerkvoorziening voor huishoudelijke hulp aangevraagd kan worden.²⁶³ De website noemt echter niet of wordt gewerkt in uren of resultaten. De beleidsregels geven dit wel duidelijk weer:²⁶⁴

“De maatwerkvoorziening ten behoeve van het voeren van een huishouden zal meestal bestaan uit hulp bij het huishouden. De compensatie voorziet in het voorkomende individueel concrete cliëntgeval op een of meer van de navolgende activiteiten (‘aandachtsgebieden’):

a. Broodmaaltijd bereiden

b. Licht huishoudelijk werk

c. Zwaar huishoudelijk werk

d. Dagelijkse organisatie van het huishouden

e. Advies, instructie, voorlichting, gericht op het huishouden

4.1.3.1 Omvang en normering

De omvang en normering zijn afhankelijk van de verstrekkingvorm.

Natura

De gemeente formuleert het concrete doel dat met hulp bij het huishouden moeten worden bereikt én neemt dat doel op in de beschikking. De cliënt en de aanbieder stellen een ondersteuningsplan op waarin is beschreven op welke wijze het betreffende doel worden bereikt. “

Er wordt gelet op de beleidsregels gewerkt met resultaten en het is aldus niet het college, maar de zorgaanbieder die de concrete omvang van de indicatie bepaalt. Het college is echter verplicht om de omvang van de hulp vast te stellen en kan niet volstaan met enkel het noemen van een doel.

Conclusie Vught: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

201. Waalre: ?

²⁶³ <https://wegwijspus.vught.nl/huishoudelijke-hulp>

²⁶⁴ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Vught 2015

De website van de gemeente geeft geen informatie over de huishoudelijke verzorging. Uit een oud nieuwsbericht blijkt dat de gemeente voornemens was om flink te gaan bezuinigen op de huishoudelijke verzorging.²⁶⁵ Ook noemt de verordening niets en zijn er geen beleidsregels te vinden. Gelet op het nieuwsbericht bestaat het vermoeden dat hh1 niet langer wordt vergoed en ter verificatie is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter niet de moeite genomen om te antwoorden.

Conclusie Waalre: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

202. **Waalwijk:***

De gemeente Waalwijk heeft de hh1 afgeschaft en ziet deze vorm van hulp als algemeen gebruikelijk. Dit blijkt uit een nieuwsbericht over enkele ingediende bezwaarschriften.²⁶⁶ Net als veel andere gemeenten haalde deze gemeente de begrippen algemene voorzieningen en algemeen gebruikelijke voorziening door elkaar. De gemeente is in ieder geval van mening dat de hh1 een algemeen gebruikelijke voorziening is en dat deze zelf betaald moet worden. Uit het onderzoek van Omroep Brabant blijkt dat enkel de eerste drie uur algemeen gebruikelijk zijn. Dit beleid is reeds door de rechtbank Gelderland afgewezen.²⁶⁷

Inmiddels is het beleid gewijzigd, maar wordt een strenge inkomenstoets gehanteerd. Dit is eveneens niet toegestaan in het kader van de Wmo 2015, gelet op vaste jurisprudentie. Hiermee wordt immers het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 doorkruist.²⁶⁸ Citaat de gemeente:

“Uw financiële situatie speelt hierbij een belangrijke rol. Uw financiële draagkracht, het bedrag dat u maandelijks kunt besteden als u uw vaste lasten heeft betaald, bepaalt hoeveel hulp bij het huishouden wij voor u betalen.”

Conclusie Waalwijk: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar. Een strenge financiële toets om te bepalen of iemand een maatwerkvoorziening krijgt is niet toegestaan.

203. **Werkendam:** ☺

De gemeente geeft summier aan dat hulp bij het huishouden mogelijk is, waarbij een inkomensafhankelijke bijdrage wordt betaald. Dit lijkt te duiden op het verlenen van maatwerkvoorzieningen.²⁶⁹ De beleidsregels lijken ook aan te geven dat zowel hh1 als hh2 worden verstrekt via maatwerkvoorzieningen.²⁷⁰ De normtijden worden ook genoemd en daaruit blijkt dat dat deze overeenkomen met de normtijden van het CIZ-protocol.

Conclusie Werkendam: het beleid is conform de Wmo 2015.

204. **Woudrichem:** ☺

De website van de gemeente geeft summier aan dat hulp bij het huishouden geregeld kan worden via de gemeente, maar de werkwijze wordt niet toegelicht. Uit het uitvoeringsbesluit blijkt dat voor zowel hh1 als hh2 een pgb aangevraagd kan worden, wat duidt op het verlenen van maatwerkvoorzieningen voor huishoudelijke verzorging.²⁷¹ Het is echter niet vindbaar of wordt gewerkt in uren of in resultaten en of een protocol van toepassing is. Om die reden heeft de

²⁶⁵ <http://www.ed.nl/regio/valkenswaard-e-o/waalre/bewoners-waalre-moeten-huishoudelijke-hulp-vaker-zelf-betalen-1.4407192>

²⁶⁶ <http://www.bd.nl/regio/waalwijk-heusden-e-o/waalwijk/waalwijk-moet-in-buidel-tasten-voor-fout-huishoudelijke-hulp-1.5667450>

²⁶⁷

<http://www.omroepbrabant.nl/?news/251462732/Brabantse+gemeenten+lappen+uitspraak+rechter+aan+de+laars,+hulpbehoevende+ouderen+zijn+de+dupe.aspx> en Rechtbank Gelderland, 09-03-2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:1494 en ECLI:NL:RBGEL:2015:1490

²⁶⁸ http://www.waalwijk.nl/inwoners/nieuws_3359/item/regels-hulp-bij-het-huishouden-veranderen_4334.html

²⁶⁹ https://www.werkendam.nl/Inwoners/Zorg_en_Wmo/Huishouden:521pU2N2T5yk_D2TWQd5Ig

²⁷⁰ Beleidsregels Wmo gemeente Werkendam 2015

²⁷¹ Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning Woudrichem 2016

onderzoeker contact opgenomen met de gemeente. De antwoorden van de gemeente zijn cursief weergegeven.

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *HH1 en HH2 worden beide als maatwerkvoorziening binnen de Wmo aangeboden.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt gewerkt met uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?

Zie antwoord 1.

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Wij geven per cliënt de volledige kostprijs op aan het CAK. Het CAK bepaalt op basis van inkomen en vermogen welke draagkracht er is en hoe hoog de eigen bijdrage daadwerkelijk wordt per 4 weken (periode).

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Door middel van een keukentafel gesprek wordt vastgesteld wat de persoon nog wel zelf kan met zijn/ haar omgeving. De resterende hulpvraag wordt ondersteund met maatwerk hhh. Zie beleidsregels, bijlage 4 en 5.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Ja, wasverzorging kan onderdeel uitmaken van de maatwerkvoorziening.

Vraag 7: Wordt een eventueel uren aantal opgenomen in de beschikking?

Ja, wij specificeren; de categorie (1 of 2) , de indicatie op uren per week, en de periode dat deze van toepassing is.

Uit de meegestuurde bijlage blijkt dat de normtijden van het CIZ worden gehanteerd.

Conclusie Woudrichem: het beleid is conform de Wmo 2015.

Totaal aantal gemeenten Noord-Brabant: 66

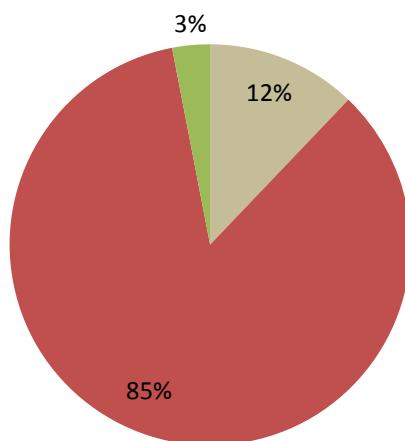
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 8

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 56

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 2

Verhouding correct en fout beleid

■ Correct beleid ■ Fout of discutabel beleid ■ Onbekend beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 18

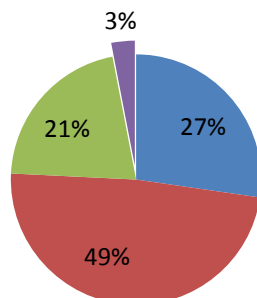
Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 32

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft: 14

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is: 2

Werkwijze gemeenten

- Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
- Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
- Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft
- Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is

§14. Zuid-Holland:

205. Alblasterdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht:*

Deze gemeenten hebben de uitvoering van de Wmo samen georganiseerd middels de Sociale Dienst Drechtsteden.²⁷² De beleidsregels omschrijven het beleid inzake de huishoudelijke verzorging als volgt:²⁷³

“De maatwerkvoorziening ten behoeve van het voeren van een gestructureerd huishouden zal meestal bestaan uit huishoudelijke ondersteuning. Huishoudelijke ondersteuning wordt geïndiceerd als:

- Huishoudelijke ondersteuning (HO) Huishoudelijke ondersteuning is bedoeld voor het basaal laten functioneren van het huishouden.

- Huishoudelijke ondersteuning+ (HO+) Huishoudelijke ondersteuning+ is aan de orde bij problemen met het voeren van de regie.

Beide categorieën kunnen zowel tijdelijk als langdurig worden ingezet.

- Huishoudelijke ondersteuning zorgstudio (HOZ) Dit is huishoudelijke ondersteuning inclusief regievoering. Deze variant bestaat alleen bij natura-verstreking, dus niet als pgb.

[...]

De omvang en aard van de huishoudelijke ondersteuning wordt afgestemd op de gezinssituatie en de medische of psychosociale situatie van de cliënt. Bij de verstrekking in natura wordt de huishoudelijke ondersteuning geïndiceerd in een of meerdere resultaten, conform afspraken in het contract met aanbieders en de SLA's. Hoe het resultaat wordt bereikt en wat hiervoor van de kant van de aanbieder wordt ingezet, komen de cliënt en aanbieder samen overeen. De afspraken hierover worden vastgelegd in een ondersteuningsplan dat door beide partijen wordt ondertekend en dat bij de SDD wordt aangeleverd.”

Hieruit blijkt dat wordt gewerkt met resultaten en niet in uren. Dit wordt ook bevestigd door onze ervaring met de Sociale Dienst Drechtsteden. De beschikking noemt niet de taak, frequentie en tijd die daarvoor nodig is. Het bestuur c.q. het college laat de invulling van de indicatie over aan de zorgaanbieder.

Conclusie Alblasterdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

206. Albrandswaard, Barendrecht en Ridderkerk:*

Deze drie gemeenten werken samen onder de noemer 'BAR-dichtbij'.²⁷⁴ Uit de veel gestelde vragen blijkt dat hulp bij het huishouden nog wel wordt aangeboden, maar kennelijk in zeer veel verschillende vormen, waaronder:²⁷⁵

1. Persoonsvolgend budget (pvb): met uw persoonsvolgend budget op basis van de minimaregeling kunt u gebruikmaken van een huishoudelijke hulp voor schoonmaakwerkzaamheden in huis. Maar ook bij overige hulp in huis kan de zorgaanbieder u helpen.
2. Persoonsvolgend budget (pvb) voor de verzorging van de was: Met uw persoonsvolgend budget op basis van de minimaregeling kiest u zelf een geschikte zorgaanbieder. Voer aan de rechterkant uw postcode en de gewenste uitvoerdatum in. Daarna krijgt u het overzicht van de aanbieders voor Was- en Strijkservice. Uw schone was ligt snel gestreken en gevouwen weer bij u in de kast.

²⁷² <https://www.sddrechtsteden.nl/organisatie>

²⁷³ Beleidsregels maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning Drechtsteden 2016

²⁷⁴ <https://www.bar-dichtbij.nl/over-bar-dichtbij/>

²⁷⁵ <https://www.bar-dichtbij.nl/onze-dienstverlening/voorzieningen-wmo/>, wanneer wordt doorgeklikt komen nog meer alternatieven beschikbaar.

3. Schoonmaakvoorziening via zorg in natura of via dienstverlening aan huis: een schoon huis, een goede maaltijd en schone en draagbare kleding. Het kan allemaal bijdragen aan een prettiger leven. De gemeente heeft u een Wmo-beschikking gegeven voor de schoonmaakvoorziening met Zorg in Natura. Via BAR-dichtbij komt u snel in contact met een aanbieder die voor u de juiste ondersteuning regelt.
4. Kortingsregeling hulp bij het huishouden: Met de kortingsregeling Hulp in het Huishouden kunt u gebruikmaken van een huishoudelijke hulp voor schoonmaakwerkzaamheden in huis. Maar ook bij overige hulp in huis kan de zorgaanbieder u helpen.

Het wordt op basis van de website niet duidelijk wie recht heeft op welke vorm van hulp en hoe de bovenstaande hulpvormen worden verstrekt of gekwalificeerd (algemeen gebruikelijke voorziening, algemene voorziening, maatwerkvoorziening.). Uit de beleidsregels van Ridderkerk blijkt in ieder geval dat een pgb voor huishoudelijke verzorging mogelijk is.²⁷⁶ Desondanks gaan de gemeenten ervan uit dat de regeling via BAR-dichtbij een algemene voorziening is, meer concreet de schoonmaakvoorziening. Verder is het evident dat aan inkomenspolitiek wordt gedaan, doordat de haalbaarheid van algemene voorzieningen wordt gekoppeld aan een percentage van de bijstandsnorm (130%):

Personen met een ondersteuningsvraag die geholpen zijn met een algemene voorziening komen niet in aanmerking voor een maatwerkvoorziening. Zij betalen de voorziening zelf.
Het mag niet zo zijn dat een laag inkomen betekent dat de algemene voorziening niet toegankelijk is, omdat men deze voorziening niet kan betalen. Inwoners die als gevolg van een beperking adequaat geholpen zijn met de algemene voorziening maar aannemelijk kunnen maken dat zij de kosten van deze ondersteuning financieel niet kunnen dragen, komen in aanmerking voor financieel maatwerk.
De norm om vast te stellen of de cliënt een algemene voorziening kan betalen is bepaald op 130% van de bijstandsnorm. Dit wordt getoetst door de klantmanager Inkomen. Cliënten met een inkomen boven 130% van de bijstandsnorm zijn de volledige kostprijs verschuldigd.

Financieel maatwerk

1. Cliënten met een inkomen tot en met 130% van de bijstandsnorm komen in aanmerking voor financieel maatwerk. Zij kunnen via de bijzondere bijstand een aanvraag doen voor een persoonsvolgend budget.

2. Cliënten met bij een inkomen boven 130% van de bijstandsnorm, betalen de kostprijs van de schoonmaakvoorziening per uur. Door het Rijk zijn gelden beschikbaar gesteld die het voor deze cliënten mogelijk maakt de algemene voorziening hulp bij het huishouden met korting af te nemen tot 1 januari 2017. Deze korting kan alleen verkregen worden wanneer de cliënt gebruik maakt van de, binnen de Wmo georganiseerde algemene voorziening via het onafhankelijk platform BAR-dichtbij.

De Wmo 2015 geeft geen instrumenten om aan inkomenspolitiek te doen en het standpunt dat de algemene voorziening voor een ieder met een inkomen boven 130% van de bijstandsnorm adequaat is, is in strijd met de Wmo 2015. Daarnaast heeft de 'klantmanager Inkomen' niet de bevoegdheden om in het kader van de Wmo 2015 het inkomen van een cliënt op te vragen. De onderzoeker vindt het gekozen beleid uiterst opmerkelijk en het is evident dat het wel of niet verlenen van maatschappelijke ondersteuning wordt gekoppeld aan het inkomen en vermogen van een cliënt. Dit is onaanvaardbaar, volgens vaste jurisprudentie.

Feitelijk is de algemene voorziening niets anders dan het zelf bekostigen van de huishoudelijke verzorging (inclusief de verzorging van de was), met voor de minima een vergoeding via de bijzondere bijstand en voor anderen een mogelijke korting via de HHT-gelden. Enkel het aanbieden van een financiële vergoeding is niet te kwalificeren als het aanbieden van een algemene voorziening. Hier houden de bezwaren niet op, want ook is een maximum gesteld aan de omvang van de hulp middels de algemene voorziening:

²⁷⁶ Beleidsregels Wet maatschappelijke ondersteuning Ridderkerk 2015, Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Barendrecht 2015 en Beleidsregels Wet maatschappelijke ondersteuning Albrandswaard 2015

“Het resultaat van de inzet van de diensten is dat het huishouden 'op orde' is, het effect is dat mensen (langer) hun zelfredzaamheid kunnen behouden. Deze algemeen toegankelijke voorzieningen voor zorg- gemak- en welzijnsdiensten staan open voor alle inwoners van de gemeente en wordt door mensen zelf betaald. Door het op deze manier te regelen worden relatief goedkope oplossingen voor een brede doelgroep bereikbaar.

Voor cliënten met een inkomen lager dan 130% van de bijstandsnorm is financieel maatwerk mogelijk via het minimabeleid (Bijzondere bijstand). De klantmanager Wmo bespreekt dit met de cliënt. De klantmanager Inkomen toetst of de cliënt aan de inkomensnorm voldoet. Voor deze cliënten is bepaald dat de maximale vergoeding volstaat voor 2,5 uur huishoudelijke hulp en zo nodig de vergoeding voor de goedkoopste was- en strijkservice. De uitbetaling wordt rechtstreeks aan BAR-Dichtbij gedaan.”

Niet alleen het de omvang van de ondersteuning gemaximaliseerd op 2,5 uur (per dag? Per week? Per maand? Per jaar? Vermoedelijk per week, maar het staat er niet), maar tevens wordt hier de algemene voorziening omschreven alsof het een algemeen gebruikelijke voorziening is.

Is er dan helemaal geen maatwerkvoorziening mogelijk voor de huishoudelijke verzorging? Jawel, hh2 wordt nog wel via een maatwerkvoorziening vergoed:

“Een maatwerkvoorziening HH is aan de orde als een cliënt niet de regie over het dagelijkse leven kan voeren en/ of er jonge kinderen tot het gezin behoren.
- Onder jonge kinderen worden kinderen t/m 12 jaar verstaan.
- Regieproblemen en het structureren van het dagelijkse leven is aan de orde als er problemen zijn in de sociale redzaamheid.”

De gekozen werkwijze met betrekking tot de hh1 kan niet stand houden: hh1 categoriaal uitsluiten van een maatwerkvoorziening en enkel een vergoeding toekennen op grond van de Participatiewet is in strijd met de Wmo 2015. Dit onderzoek in het kader van alle gemeenten is slechts oppervlakkig van aard en dat is bij deze drie gemeenten niet anders. De onderzoeker vermoedt echter dat bij meer gedetailleerd onderzoek nog meer juridische problemen aan het licht komen.

Conclusie Albrandswaard, Barendrecht en Ridderkerk: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar. Tevens is de eventuele algemene voorziening waarschijnlijk niet te kwalificeren als een algemene voorziening en is deze in omvang veel te beperkt én financieel niet laagdrempelig. Het in het kader van de Wmo 2015 opvragen van financiële gegevens is onaanvaardbaar.

207. Alphen aan den Rijn:*

Uit de website van de gemeente blijkt duidelijk dat wordt gewerkt met resultaten en niet met uren.²⁷⁷ Tevens werkt de gemeente kennelijk samen met andere gemeenten middels het samenwerkingsorgaan ‘Participe’, maar onduidelijk is of de gemeenten die via Participe samenwerken (de gemeenten hebben alsnog hun eigen sociaal team/uitvoeringsorganisatie) ook daadwerkelijk hetzelfde beleid hebben.

Niet wordt in het indicatiebesluit opgenomen welke taken worden verricht, met welke frequentie en hoeveel tijd daarvoor nodig is.

Conclusie Alphen aan den Rijn: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals

²⁷⁷ https://www.alphenaandenrijn.nl/Inwoners/Zorg_inkomen_jeugd_onderwijs/Hulp_aan_huis/Hulp_in_de_huishouding

de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

208. Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen:*

Deze gemeenten uit de Hoeksche Waard werken kennelijk samen op het gebied van de Wmo 2015.²⁷⁸ De gemeente Binnenmaas geeft op haar website summier aan dat onder bepaalde omstandigheden hulp bij het huishouden via de gemeente mogelijk is. Welke omstandigheden dit zijn wordt niet genoemd.²⁷⁹ De website van de Hoeksche Waard zegt het volgende:²⁸⁰

“De Wmo-consulenten denken met de cliënt mee over een oplossing die past. Hierbij gaat de gemeente meer dan voorheen uit van wat een cliënt zelf kan doen of oplossen. Dat kan eventueel ook met ondersteuning van familie, burens, vrienden of kennissen. Wie het zelf kan betalen en zelf kan regelen, krijgt van de gemeente dan geen hulp meer. Voor deze groep mensen is de hulp bij het huishouden dan voorliggend (zelf ingekocht of zelf geregeld in het sociale netwerk). Wanneer uit het gesprek blijkt dat hulp toch noodzakelijk is, dan stelt de gemeente vast dat er recht is op huishoudelijke ondersteuning. De zorgaanbieder maakt hierna met de cliënt afspraken op maat over de invulling van de huishoudelijke ondersteuning.”

Een dergelijke formulering duidt doorgaans op het algemeen gebruikelijk verklaren van de hulp bij het huishouden. Uit de beleidsregels blijkt echter dat zowel hh1 als hh2 worden geregeld middels maatwerkvoorzieningen, waarbij het resultaat en niet het aantal uur van belang is. Er wordt zelfs gesteld dat de zorgaanbieder verantwoordelijk is om voldoende ondersteuning te bieden:²⁸¹

“Indien een cliënt is aangewezen op ondersteuning bij een schoon en leefbaar huis kan het College een maatwerkvoorziening toekennen in de vorm van huishoudelijke ondersteuning.

Onderscheid Huishoudelijke ondersteuning (HO) en Huishoudelijke ondersteuning Plus (HO+)
Huishoudelijke ondersteuning komt voor in twee vormen, nl:

1. Huishoudelijke ondersteuning (HO)

2. Huishoudelijke ondersteuning Plus (HO+)

Uitgangspunt is HO. De aanbieder en de cliënt vullen de ondersteuning gezamenlijk in. Het is de verantwoordelijkheid van de aanbieder om op maat een oplossing te bieden die past binnen het budget. Er is dus geen vast aantal uren gekoppeld aan de HO. Doordat de aanbieder een gelijk budget krijgt voor elke cliënt kan hij schuiven met uren en inzet. Daarom kan vrijwel elke situatie binnen deze vorm worden geregeld.”

Het is te allen tijde de verantwoordelijkheid van het college om de rechten en plichten van de cliënt vast te stellen, dus ook de omvang van de hulp.

Conclusie Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

209. Bodegraven-Reeuwijk:*

De gemeente geeft op haar website aan dat het beleid conform de uitspraken van de CRvB is en dat zij standaard normtijden hanteert.²⁸² Het gebruik van normtijden is geen probleem; het gebruik van verlaagde normtijden zonder deugdelijk onderzoek daarentegen wel. Uit de nadere regels blijkt dat deze gemeente inderdaad maatwerkvoorzieningen verstrekt voor zowel hh1 als hh2. De normtijden zijn echter aanzienlijk lager dan de normtijden van het CIZ-protocol,²⁸³ waardoor de gemeente

²⁷⁸ <http://www.samenmeerhoekschewaard.nl/algemeen/beleidsregels-en-besluit-maatschappelijke-ondersteuning-ter-inzage/>

²⁷⁹ https://gemeenteloket.ishw.nl/binnenmaas/producten-en-diensten_213/product/huishoudelijke-hulp_892.html

²⁸⁰ <http://www.samenmeerhoekschewaard.nl/maatschappelijke-ondersteuning/>

²⁸¹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Korendijk 2015

²⁸² <https://gemeente.bodegraven-reeuwijk.nl/centrale-raad-van-beroep-doet-uitspraak-over-hulp-bij-het-huishouden>

²⁸³ Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2015 (gemeente Bodegraven-Reeuwijk)

terecht op haar website zegt dat werk aan de winkel is om de verlaagde normtijden te onderbouwen. Het lijkt onwaarschijnlijk dat de verlaagde normtijden standhouden.

Conclusie Bodegraven-Reeuwijk: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

210. Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne:*

De gemeente Brielle geeft summier op haar website aan dat hulp bij het huishouden onder omstandigheden te verkrijgen is via de gemeente.²⁸⁴ Na bestudering van de beleidsregels blijkt dat deze drie gemeenten samenwerken in het kader van de Wmo 2015:

“De drie gemeenten op Voorne, te weten: Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne hebben met het oog op de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (verder te noemen Wmo 2015) met de beleidsvoorbereiding nauw samengewerkt. De drie gemeenten hebben in 2014 gezamenlijk een beleidsplan en een verordening opgesteld. Ook onderhavige beleidsregels zijn in gezamenlijkheid tot stand gekomen.”

Uit de beleidsregels blijkt dat is overgestapt naar een resultaatgerichte financiering:²⁸⁵

“Vanaf 1 juli 2015 is de gemeente overgegaan op het aanbieden van de voorziening huishoudelijke ondersteuning op grond resultaatfinanciering. Dit houdt in dat er niet meer geïndiceerd wordt op basis van in te zetten tijd bij een klant. In plaats daarvan wordt de opdracht verstrekt aan de aanbieder om resultaten bij de klant te behalen.”

De zorgaanbieder bepaalt derhalve de omvang van de hulp en niet het college. De beschikking noemt niet de taak, de frequentie en de benodigde tijd.

Conclusie Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

211. Capelle aan den IJssel:*

De website van deze gemeente noemt hulp bij het huishouden als voorbeeld van een maatwerkvoorziening, maar verder wordt niets genoemd over dit type hulp. Uit de gedetailleerde beleidsregels volgt dat wordt gewerkt in resultaten en niet in uren. Het college stelt dus niet de rechten en plichten van de cliënt vast, maar laat dit over aan de zorgaanbieder:²⁸⁶

“Aan de basis van de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning staat het zogenaamde resultaatgerichte werken. Wanneer is vastgesteld dat huishoudelijke ondersteuning als maatwerkvoorziening nodig is, wordt op basis van de uitkomsten van het onderzoek (waaronder persoonskenmerken) een categorie toegekend aan de cliënt. Daarbij formuleert de gemeente resultaten die met betrekking tot bovenstaande resultaatgebieden (paragraaf 4.4.1) binnen deze categorie dienen te worden gerealiseerd. Aanbieders kunnen hiermee aan de slag zonder een urenverantwoording af te leggen, maar dienen zich wel op basis van een persoonlijk plan periodiek te verantwoorden op de inhoudelijke voortgang op cliëntniveau.”

Conclusie Capelle aan den IJssel: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals

²⁸⁴ http://www.brielle.nl/wonen-en-leven/producten-en-diensten_3875/product/huishoudelijke-hulp_726.html

²⁸⁵ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015 (gemeente Brielle)

²⁸⁶ Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning Capelle aan den IJssel 2015

de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

212. Delft:*

De website van de gemeente geeft aan dat ondersteuning mogelijk is bij de huishoudelijke verzorging, maar niet wordt vermeld in welke vorm dit wordt verstrekt. Uit de beleidsregels blijkt dat zowel hh1 als hh2 via maatwerkvoorzieningen worden verstrekt.²⁸⁷ Ook staan de normtijden genoemd in de beleidsregels en daaruit blijkt dat niet veel over is van bijvoorbeeld het MO-protocol:

Het beschikken over een schoon en leefbaar huis	
Huishoudelijk werk waaronder:	
• het stofzuigen van de woning • het schoonmaken van badkamer, keuken, toilet • het dweilen van vloeren • en het overigens schoonhouden van de ruimten die onder de compensatieplicht vallen	
Normtijd:	90 minuten per week
Toeslag:	+ 60 minuten per week bij 2 of meer personen
	+ 30 minuten per week bij kinderen jonger dan 12 jaar

De lichte en zware taken zijn op één hoop gegooid en een normtijd van 90 minuten is daaruit gekomen. De normtijden voor de verzorging van de was zijn wel overeenkomstig het CIZ/MO-protocol. Niet is inzichtelijk gemaakt waar de verlaagde normtijden op zijn gebaseerd.

Conclusie Delft: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is voornamelijk een onwaarschijnlijke aanname.

213. Giessenlanden:*

De website van deze gemeente geeft geen informatie over de vraag of huishoudelijke hulp via de gemeente te regelen is. Uit de beleidsregels blijkt dat huishoudelijke hulp wordt toegekend middels maatwerkvoorzieningen:²⁸⁸

Huishoudelijke ondersteuning kan bestaan uit:

1. Een algemene voorziening waaronder algemene huishoudelijke ondersteuning
2. Huishoudelijke ondersteuning als maatwerkvoorziening in natura
3. Een persoonsgebonden budget te besteden aan huishoudelijke ondersteuning als maatwerkvoorziening.

Huishoudelijke ondersteuning in de vorm van een algemene voorziening bestaat op dit moment nog niet in Giessenlanden. Als dit aanwezig is, wordt dit gezien als een voorliggende voorziening.

Huishoudelijke ondersteuning in natura is hulp door een gecontracteerde zorgaanbieder; de gemeente betaalt de geleverde zorg direct uit aan de zorgaanbieder.

Een Persoonsgebonden budget (PGB) geeft de cliënt de mogelijkheid zelf huishoudelijke ondersteuning in te kopen. Er is sprake van een werkgever-werknemerrelatie tussen de cliënt en de hulpverlener. De aanvullende regels voor een PGB worden nader omschreven in hoofdstuk 4.

Het resultaat, van de beoordeling van een aanvraag voor huishoudelijke ondersteuning in de vorm van HO in natura of een PGB wordt vastgelegd in een ondersteuningsplan.

Uit de bovenstaande bewoordingen maakt de onderzoeker op dat wordt gewerkt in resultaten en niet in uren, des te meer omdat een protocol in de beleidsregels ontbreekt, terwijl dit wel is

²⁸⁷ Beleidsregels Wmo 2015 (gemeente Delft)

²⁸⁸ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Giessenlanden 2015

opgenomen in het besluit voor het bepalen van de omvang van een pgb.²⁸⁹ De normtijden wijken overigens aanzienlijk af van de ClZ-normtijden. Ter verificatie of inderdaad wordt gewerkt in resultaten en niet in uren is contact opgenomen met de gemeente.

De volgende antwoorden werden door de gemeente gegeven:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Huishoudelijke ondersteuning wordt in onze gemeente in het kader van de Wmo nog steeds toegekend als maatwerkvoorziening. Zowel HO als HO-plus.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt gewerkt met resultaten, met de normering schoon en leefbaar huis.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Maatwerkvoorziening,*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De eigenbijdrage systematiek is die van een minimale bijdrage en een inkomensafhankelijke bijdrage.

De minimale bijdrage is voor een echtpaar € 27,80 en een alleenstaande € 19,40.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. ClZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

De zorgaanbieder bepaalt in overleg met de cliënt de activiteiten en de frequentie. Op basis van de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep beraden wij ons over een aanpassing.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Wasverzorging is onderdeel van de maatwerkvoorziening.

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Er wordt geen urenaantal opgenomen in de beschikking. Indien de ondersteuning niet binnen de resultaatgerichte financiering kan worden uitgevoerd kan op uurbasis extra calamiteitentarief worden toegekend..

Er wordt aldus gewerkt met resultaten en in de beschikking wordt geen urenaantal genoemd. Niet het college, maar de zorgaanbieder bepaalt uiteindelijk de omvang van de hulp.

Conclusie Giessenlanden: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

214. Goeree-Overflakkee:*

De gemeente geeft op haar website aan, weliswaar summier, dat hulp bij het huishouden aangevraagd kan worden.²⁹⁰ Uit de beleidsregels leidt de onderzoeker af dat wordt gewerkt met resultaten:²⁹¹

“Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem, zal er compensatie noodzakelijk zijn om het resultaat van een schoon en leefbaar huis te behalen.

De hulp kan door het college worden toegekend in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget. Bij een persoonsgebonden budget wordt het bedrag van dit pgb afgegeven als tegenwaarde van de hulp in natura. Daarbij wordt één tarief gehanteerd.

Wanneer de cliënt in het geval kiest voor hulp in natura kiest de cliënt voor een gecontracteerde zorgaanbieder. De zorgaanbieder gaat het gesprek aan met de cliënt om gezamenlijk te bekijken voor welke geobjectiveerde beperkingen binnen het huishouden een compensatie noodzakelijk is.

Bij dit compenseren wordt door de zorgaanbieder in samenwerking met de cliënt, indien dit behoort tot de mogelijkheden, een plan gemaakt (en vastgelegd) om de cliënt te stimuleren meer zelfredzaam

²⁸⁹ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Giessenlanden 2016

²⁹⁰ http://www.goeree-overflakkee.nl/portal/overzicht-producten-en-diensten_43368/product/huishoudelijke-hulp_700.html

²⁹¹ Gemeente Goeree-Overflakkee - Beleidsregels Wet maatschappelijke ondersteuning 2016

te worden, door bijvoorbeeld regelmatig een vloerreiniger met een synthetische doek te gebruiken en minder te stofzuigen, dan wel een cliënt te ondersteunen in het activeren en betrekken van het sociaal netwerk.”

Hoewel dit nog altijd niet zeer duidelijk is, laat het besluit zien dat de zorgaanbieder een vast budget per periode per cliënt ontvangt:²⁹²

“Huishoudelijke hulp verzorgd door een professionele zorgaanbieder wordt bepaald per resultaat van een schoon huis op basis van het tarief per resultaat van een schoon huis voor huishoudelijke hulp in natura door een door de gemeente gecontracteerde aanbieder.”

Niet het college maar de zorgaanbieder bepaalt kennelijk de omvang van de hulp.

Conclusie Goeree-Overflakkee: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het beleid van deze gemeente is gelet op deze uitspraken niet toegestaan.

215. Gorinchem: ?

De website van deze gemeente lijkt summier aan te geven dat hulp bij het huishouden eventueel mogelijk is via de gemeente.²⁹³ Uit de beleidsregels blijkt dat hh1 en hh2 via maatwerkvoorzieningen worden verstrekt, maar niet is duidelijk of in resultaten of in uren wordt geïndiceerd. Dit omdat in de beleidsregels een protocol is opgenomen, maar enkel onder het kopje ‘pgb’ wordt er expliciet naar verwezen.²⁹⁴ Voor meer informatie heeft de onderzoeker contact gezocht met de gemeente.

De gemeente heeft geweigerd om de opgevraagde informatie te geven op formele gronden. De informatieverzoek per e-mail wordt gekwalificeerd als een Wob-verzoek en deze kunnen niet elektronisch worden ingediend. Door deze bijzonder niet-coöperatieve houding van de gemeente, kan het beleid ten tijde van dit onderzoek niet geverifieerd worden.

Conclusie Gorinchem: er zijn onvoldoende gegevens beschikbaar om een goed oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

216. Gouda:*

De gemeente Gouda stelt op haar website dat hun beleid conform de uitspraken van de CRvB is.²⁹⁵ Er worden maatwerkvoorzieningen verstrekt en de omvang van de hulp wordt vastgelegd. Als dit klopt, dan is de resterende vraag of het gehanteerde protocol ook voldoet. In de beleidsstukken kan de onderzoeker echter niets concreets vinden over de werkwijze. Vanwege het ontbreken van concrete informatie wordt contact opgenomen met de gemeente. De volgende antwoorden werden gegeven:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Hh2 is afgeschaft. Indien nodig wordt deze zorg via het onderdeel begeleiding ingezet.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Gemeente Gouda werkt met toekenningen in uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Er wordt via maatwerkvoorziening hulp verstrekt.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Geleverde uren worden doorgegeven aan het CAK. Zij berekenen de maximum eigen bijdragen en dragen zorg voor de inning daarvan.

²⁹² Gemeente Goeree-Overflakkee - Besluit maatschappelijke ondersteuning Goeree-Overflakkee 2015

²⁹³ http://www.gorinchem.nl/inwoners/producten-en-diensten_43146/product/huishoudelijke-ondersteuning_727.html

²⁹⁴ De nadere regels en beleidsregels huishoudelijke ondersteuning (HO/HO+) Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (gemeente Gorinchem)

²⁹⁵ https://www.gouda.nl/Bestuur_en_organisatie/Publicaties_en_besluiten/Nieuwsberichten/Huishoudelijke_hulp_volgens_de_wet

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Gemeente Gouda hanteert een protocol hulp bij het huishouden dat in december 2013 is vastgesteld door de gemeenteraad Gouda. Dit protocol kan via de gemeentelijke website ingezien of gedownload worden.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Wasverzorging kan een onderdeel hiervan zijn.

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Er wordt een urenaantal opgenomen in de toekenningsbeschikking.

De onderzoeker heeft het protocol opgezocht en uit het protocol blijkt dat de normtijden sterk zijn verlaagd bij zowel de lichte als zware huishoudelijke taken alsook de verzorging van de was. Dit is met name van toepassing bij een meerpersoonshuishouden.²⁹⁶

Conclusie Gouda: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

217. Den Haag/'s-Gravenhage:*

De website van deze gemeente noemt dat de hulp blijft doorlopen tot in ieder geval 2017. Verder noemt de gemeente het volgende:

“Met de uitbesteding van de hulp bij het huishouden hebben we een gedeelte van onze taak uit handen gegeven aan gecontracteerde aanbieders. Hieronder geven wij u aan waar terecht kunt met uw vragen.

De gemeente regelt dat: uw aanvraag hulp bij het huishouden of verlenging hiervan in behandeling wordt genomen, uw aanvraag zo snel mogelijk wordt beoordeeld de door u gekozen aanbieder een opdracht voor het leveren van hulp bij het huishouden krijgt, op deze manier kan de hulp zo snel mogelijk worden ingezet, een klanttevredenheidsonderzoek wordt gedaan en terugkoppeling van eventuele klachten.

De aanbieder regelt dat: u een geschikte hulp huishoudelijke toegewezen krijgt, er vervanging is bij ziekte of vakantie van uw hulp, de hulp komt op tijden dat het u uit komt, u eventuele klachten kunt melden over de geleverde hulp, de gemeente op de hoogte gehouden wordt van de klachten en knelpunten die bij de aanbieder worden aangeven, u een overzicht krijgt van de geleverde hulp.

Dit lijkt te duiden op resultaat indiceren. Dit wordt bevestigd in de beleidsregels.²⁹⁷

“Een maatwerkvoorziening kan in ZIN als verstrekkingvorm worden vastgesteld. Bij de ondersteuning in natura stopt het proces van indiceren (beoordelen) nadat is vastgesteld dat een cliënt/burger in aanmerking komt voor de maatwerkvoorziening. De nadere invulling (aard, omvang en duur) wordt in samenspraak met de cliënt ingevuld door de gecontracteerde zorgaanbieder.”

Het is de taak van het college om invulling te geven aan het indicatiebesluit, zowel qua aard, omvang en duur. De gehanteerde werkwijze is dan ook niet toegestaan. Volledigheidshalve, de gehanteerde normtijden bij een pgb zijn ook afwijkend van het CIZ-protocol.

Conclusie Den Haag/'s-Gravenhage: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Tevens zijn de gehanteerde normtijden in strijd met de Wmo 2015 en de jurisprudentie.

²⁹⁶ Protocol hulp bij het huishouden, Gouda, oktober 2013

²⁹⁷ Beleidsregel maatschappelijke ondersteuning gemeente Den Haag 2016

218. Hardinxveld-Giessendam:*

De website van de gemeente geeft zeer summier aan dat hulp bij het huishouden aangevraagd kan worden. Verdere informatie ontbreekt op de website.²⁹⁸ Uit de verordening kan worden afgeleid dat maatwerkvoorzieningen worden verstrekt, maar niet is bekend of in uren of in resultaten wordt geïndiceerd.²⁹⁹ Vanwege het ontbreken van concrete informatie heeft de onderzoeker contact opgenomen met de gemeente. Die heeft vervolgens de beleidsregels en nadere regels doorgestuurd.³⁰⁰ Ook daaruit kan onderzoeker niet afleiden op welke wijze wordt geïndiceerd. Wel is een protocol weergegeven in de nadere regels om de omvang van een pgb te bepalen. Uitgaande van deze normtijden concludeert de onderzoeker dat de omvang van de hulp te laag is, aangezien de normtijden zonder nadere uitleg afwijken van het CIZ-protocol. Het uitgangspunt is bijvoorbeeld bij het lichte en zware werk twee uur huishoudelijke hulp, terwijl daar volgens het CIZ-protocol 2,5 tot 4,5 uur voor staat, exclusief tijd voor eventuele bijzondere omstandigheden.

Conclusie Hardinxveld-Giessendam: niet is bekend op welke wijze wordt geïndiceerd, behalve bij een pgb. De verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

219. Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen:☺

Deze gemeenten werken samen middels de gezamenlijke sociale dienst ISD Bollenstreek.³⁰¹ Uit de informatie die op de website wordt verstrekt maakt de onderzoeker op dat zowel hh1 als hh2 wordt verstrekt middels maatwerkvoorzieningen. Dit wordt bevestigd in de uitvoeringsregels en daarbij wordt ook expliciet benoemd dat wordt geïndiceerd in uren.³⁰²

“Rekening houdend met de hulpvraag van de klant wordt, op grond van een zelfstandig onderzoek naar diens beperkingen en zorgbehoefte, de omvang van de voorzieningen die getroffen moeten worden, vastgesteld. Dit onderzoek wordt op een inzichtelijke en toetsbare wijze verricht, hetgeen vervolgens ook uit het daaruit voortvloeiende rapport moet blijken. Zodra is vastgesteld dat een klant in aanmerking komt voor hulp bij het huishouden, moet ook de omvang van de hulp worden beoordeeld. De omvang is onder andere afhankelijk van de taken waarvoor hulp bij het huishouden wordt toegekend en wordt uitgedrukt in een aantal uren, afgerond op halve uren. Aan de hand van het aantal geïndiceerde uren hulp bij het huishouden wordt de betreffende klasse aan de zorgvrager toegekend. Zowel het aantal geïndiceerde uren als de bijbehorende klasse worden in de beschikking aan de klant medegedeeld, waarbij het exacte aantal geïndiceerde uren wordt ingezet. Bij het vaststellen van het aantal noodzakelijke uren hulp bij het huishouden kunnen we in beginsel uitgaan van de standaardnormeringen uit het Protocol Indicatiestelling voor Huishoudelijke Verzorging en het Protocol Gebruikelijke Zorg van het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Deze normtijden zijn richtinggevend voor het bepalen van het aantal uren hulp dat men krijgt bij hulp in natura of het bedrag wat met ontvangt bij een persoonsgebonden budget, te besteden aan een individueel in te huren hulp. Door gebruik te maken van normtijden is er sprake van een zo objectief mogelijke beoordeling.”

De gehanteerde normtijden komen overeen met het CIZ-protocol, zoals ook hierboven staat genoemd.

Conclusie Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen: het beleid is conform de Wmo 2015.

²⁹⁸ http://www.hardinxveld-giessendam.nl/inwoners/onderwerpen-a-z_41523/product/huishoudelijke-hulp_696.html

²⁹⁹ Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hardinxveld-Giessendam 2015

³⁰⁰ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Hardinxveld-Giessendam en Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Hardinxveld-Giessendam

³⁰¹ <http://www.isdbollenstreek.nl/>

³⁰² Uitvoeringsregels Maatschappelijke ondersteuning ISD Bollenstreek 2015 (versie 01-01-2016)

220. Kaag en Braassem:☺

De website van de gemeente lijkt aan te geven dat hulp bij het huishouden wordt geregeld via maatwerkvoorzieningen, voor zowel hh1 als hh2.³⁰³ Hoe deze maatwerkvoorzieningen worden verstrekt en wat daarvan de omvang is, is ons onbekend. Om die reden heeft de onderzoeker contact opgenomen met de gemeente. De antwoorden zijn cursief weergegeven.

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Wordt vergoed.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?

Maatwerk.

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Via het CAK.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. ClZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Door eigen indicatie. De geldende beleidsregels zijn te vinden op de website.)

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Ja.

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Ja.

Uit het protocol uit 2012 blijkt dat de normtijden overeenkomen met de normtijden van het ClZ.

Conclusie Kaag en Braassem: het beleid is conform de Wmo 2015.

221. Katwijk:*

De Adviesraad Sociaal Domein in Katwijk laat er geen gras over groeien: de voltallige raad is opgestapt, omdat het college naar hun zeggen de wet blijft overtreden.³⁰⁴ Een snelle blik op het beleid zoals beschreven door de gemeente op haar website bevestigt het standpunt van de ASD: hh1 is categoriaal geschrapt en enkel als het niet betaald kan worden door de cliënt bestaat de mogelijkheid voor een financiële vergoeding.³⁰⁵

“Kunt u door uw beperkingen uw huis niet meer zelf schoon en leefbaar houden? En is er niemand in uw huishouding of in uw buurt die u kan helpen? Dan kunt u een beroep doen op hulp bij het schoon en leefbaar houden van uw huis. U moet daarbij o.a. denken aan: stoffen, opruimen, stofzuigen, reinigen, wassen, bedden opmaken en/of maaltijden voorbereiden.

De gemeente gaat samen met u na of u zelf niet in staat bent om uw huis schoon en leefbaar te houden en als dat het geval is, kunt u gebruik maken van hulp. Voor die hulp kunt u kiezen uit verschillende hulpaanbieders.

De kosten van de hulp betaalt u zelf, tenzij u daar onvoldoende mogelijkheden voor hebt. In dat geval kunt u van de gemeente financiële ondersteuning krijgen.”

De vergoeding is kennelijk geregeld via de bijzondere bijstand:

“Als ondanks de tijdelijke tegemoetkoming hulp bij het huishouden niet in staat bent om uw kosten voor hulp bij het huishouden te betalen, kunt u bijzondere bijstand aanvragen voor deze kosten. U betaalt altijd een eigen bijdrage.”

Door maatschappelijke ondersteuning te koppelen aan het inkomen en vermogen van een cliënt, wordt gehandeld in strijd met de jurisprudentie. Inkomenspolitiek in het kader van de Wmo 2015 is niet toegestaan.

³⁰³ http://www.kaagenbraassem.nl/digitaal-loket/alle-producten-en-diensten_42971/product/hulp-bij-het-huishouden-via-de-wmo_673.html

³⁰⁴ <https://www.adviesraadkatwijk.nl/actueel/2016/adviesraad-sociaal-domein-stapt-op-vanwege-uitvoering-wmo-beleid-katwijk/>

³⁰⁵ <https://www.katwijk.nl/zorg-en-welzijn/wmo-samenlevingsloket/hulp-bij-het-huishouden/>

Conclusie Katwijk: het beleid is in strijd met de Wmo 2015. Het afschaffen van de hh1 dan wel het enkel vergoeden van deze hulp als wordt voldaan aan de inkomens- en vermogensgrenzen van de Participatiewet is onaanvaardbaar.

222. Krimpen aan den IJssel: ?

Op de website van deze gemeente valt niets te lezen over de huishoudelijke verzorging, althans niets dat wijst op welk beleid wordt gehanteerd. Ook de beleidsstukken geven geen informatie en daarom heeft de onderzoeker contact opgenomen met de gemeente. De onderzoeker heeft echter geen reactie ontvangen.

Conclusie Krimpen aan den IJssel: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

223. Krimpenerwaard:*

De gemeente geeft duidelijk op haar website weer dat huishoudelijke hulp onder omstandigheden wordt verstrekt via een maatwerkvoorziening en het gehanteerde protocol om de omvang van de hulp te bepalen staat ook prominent aanwezig op de website.³⁰⁶ Hieruit blijkt dat in uren wordt geïndiceerd, maar de normtijden wijken sterk af van de normtijden van het CIZ-protocol. Uit de nadere regels maakt de onderzoeker op dat zowel voor hh1 als hh2 maatwerkvoorzieningen worden verstrekt en dat inderdaad in uren wordt geïndiceerd.³⁰⁷

“Het kunnen voeren van alledaagse huishoudelijke taken maakt langer zelfstandig wonen in de eigen leefomgeving mogelijk. Ten aanzien van het adequaat voeren van een huishouden hanteert iedereen zijn eigen normen. Echter, objectivering is nodig wanneer een maatwerkvoorziening aan de orde is. Deze objectivering is vastgelegd in het indicatieprotocol Hulp bij Huishouden gemeente Krimpenerwaard 2015. De gemeente Krimpenerwaard kent hulp bij het huishouden als maatwerkvoorziening:”

Conclusie Krimpenerwaard: de gehanteerde normtijden zijn in strijd met de Wmo 2015 en de jurisprudentie.

224. Lansingerland:*

Deze gemeente geeft op haar website duidelijk aan dat hh1 en hh2 worden verstrekt middels maatwerkvoorzieningen, waarbij de cliënt met de leverancier nadere afspraken moet maken:³⁰⁸

“Huishoudelijke Ondersteuning (HO) is de maatwerkvoorziening voor ondersteuning bij het schoonmaken van het huis. Deze ondersteuning kan bestaan uit licht of zwaar huishoudelijk werk, maar ook uit verzorging van kleding/linnengoed of ondersteuning bij maaltijden. Als een inwoner naast de huishoudelijke ondersteuning ook specifieke hulp bij de organisatie van het huishouden nodig heeft of hulp bij de verzorging van kinderen dan noemen we dit Huishoudelijke Ondersteuning Plus (HO+). De invulling van HO of HO+ gebeurt door het bespreken van een takenlijst door leverancier en inwoner. Hierin worden de eigen inzet van de inwoner, ondersteuning door de sociale omgeving en het gebruik van voorzieningen in de wijk ook meegenomen. Deze afspraken worden vastgelegd in de takenlijst die de inwoner en de zorgaanbieder ondertekenen. Vervolgens voert de zorgaanbieder de afspraken uit zoals overeengekomen.”

De gemeente bepaalt dus niet de omvang van de indicatie; dit wordt overgelaten aan de zorgaanbieder. De taak, frequentie en tijdsduur worden niet opgenomen in een beschikking.

Conclusie Lansingerland: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

³⁰⁶ http://www.krimpenerwaard.nl/inwoners/overzicht-producten-en-diensten_3122/product/indicatieprotocol-hulp-bij-het-huishouden_989.html

³⁰⁷ Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Krimpenerwaard 2015

³⁰⁸ http://www.lansingerland.nl/in-de-gemeente/maatwerkvoorziening-huishoudelijke-ondersteuning-lansingerland_44379/

225. Leerdam:*

De website van deze gemeente geeft geen informatie over het wel of niet verstrekken van huishoudelijke verzorging. Uit de beleidsregels blijkt dat zowel hh1 als hh2 worden verstrekt middels maatwerkvoorzieningen en dat geen algemene voorziening voor huishoudelijke verzorging bestaat.³⁰⁹

“Huishoudelijke ondersteuning in de vorm van een algemene voorziening bestaat op dit moment nog niet in Leerdam. Als dit aanwezig is, wordt dit gezien als een voorliggende voorziening. [...] De huishoudelijke ondersteuning wordt onderverdeeld in twee niveaus te weten HO en HO+. Onder HO wordt verstaan: de inzet door de aanbieder of PGB-hulp op één of meerdere activiteiten binnen de resultaatsgebieden:

1. Een schoon en leefbaar huis

2. Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften

3. Beschikken over schone en draagbare en doelmatige kleding.”

Uit de overige artikelen van de beleidsregels leidt de onderzoeker af dat wordt gewerkt met resultaten en niet in uren. Bij een persoonsgebonden budget wordt wel gewerkt in uren, waarbij de gehanteerde normtijden afwijken van het CIZ-protocol.³¹⁰

Om zekerheid te krijgen of in resultaten wordt geïndiceerd, is contact opgenomen met de gemeente. De antwoorden van de gemeente zijn cursief weergegeven:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *HO en HO+ (naast huishoudelijke taken ook overname van regievoering over het huishouden) worden vergoed (voorheen HH1 en HH2).*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt gewerkt met resultaatgerichte financiering.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Via een maatwerkvoorziening.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd? *Een inkomensafhankelijke bijdrage (via het CAK)*

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan in het geval van ZIN en in het geval van een Pgb op basis van normen zoals opgenomen in het Besluit maatschappelijke ontwikkeling (deels afgeleid van CIZ protocol).

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening? *Ja.*

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking? *Nee.*

Conclusie Leerdam: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

³⁰⁹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Leerdam 2015

³¹⁰ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Leerdam 2016

226. Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude:*

Deze vier gemeenten werken samen op het gebied van onder andere de Wmo 2015.³¹¹

De gemeente Leiden geeft haar op website niet concreet aan of en hoe huishoudelijke ondersteuning wordt geregeld in de gemeente. Wel zijn relevante stukken overzichtelijk op de website gezet.³¹² Uit de beleidsregels blijkt dat een algemene voorziening in het leven is geroepen voor hh1.³¹³

“De algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning is gebaseerd op het resultaat standaard schoon huis, dat wordt bereikt door: licht schoonmaakwerk in huis, waaronder opruimen van kamers, stof afnemen en bedden opmaken; zwaardere huishoudelijke werkzaamheden, zoals stofzuigen, schrobben dweilen van sanitair en keuken, bedden verschonen en het opruimen van huishoudelijk afval.

Resultaat standaard schoon huis

Het te bereiken resultaat is een standaard schoon huis. Dit betekent dat iedereen gebruik moet kunnen maken van een schone woonkamer, als slaapvertrek in gebruik zijnde ruimtes, de keuken, sanitaire ruimtes, gang/trap en eventueel balkon. [...] Het betekent dat het huis niet vervuult en periodiek wordt schoongemaakt om zo een algemeen aanvaard basisniveau van schoon te realiseren. Een cliënt kan in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning wanneer er meer nodig is dan het resultaat standaard schoon huis.”

Wanneer sprake is van een grotere zorgbehoefte vanwege bijvoorbeeld COPD of incontinentie, wordt wel een maatwerkvoorziening verstrekt.

De algemene voorziening blijkt niets anders te zijn dan de particuliere markt, waarbij een cliënt korting krijgt op het uurtarief middels de HHT-gelden.³¹⁴

“Cliënten betalen de kosten van het uurtarief minus de HHT rechtstreeks aande Dienstverlener. De Dienstverlener kan daarbij werken met een periodieke voorschotnota via automatische incasso met aan het einde van het jaar een eindafrekening (zoals onder meer bij de energienota).”

Een dergelijke algemene voorziening is niet te kwalificeren als een algemene voorziening. Daarnaast is de algemene voorziening voor een grote groep niet financieel laagdrempelig.

Ook wordt niet gewerkt in uren, maar in resultaten:³¹⁵

“Met de invoering van dit model is de overstap gemaakt van een systeem waarbij cliënten een indicatie voor een x aantal uren hulp bij het huishouden ontvingen naar systeem waarbij het beoogde resultaat voorop stond.”

Conclusie Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. De zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt.

³¹¹ Resultaatsovereenkomst maatwerkvoorziening Huishoudelijke Ondersteuning en algemene voorziening Huishoudelijke Hulp Leidse Regio gemeenten (Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude), www.servicepunt71.nl/fileadmin/nieuwe_internetsite/Inkoop/Resultaatsovereenkomst_Huishoudelijke_Ondersteuning_definitief.pdf,

³¹² <http://gemeente.leiden.nl/themas/wmo/actueel/>

³¹³ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Leiden 2016

³¹⁴ Resultaatsovereenkomst maatwerkvoorziening Huishoudelijke Ondersteuning en algemene voorziening Huishoudelijke Hulp Leidse Regio gemeenten (Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude)

³¹⁵ Memo Evaluatie Wmo maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning 2015, d.d. 22-03-2016, memo aan het college t.b.v. raadsbespreking gemeente Zoeterwoude

227. Leidschendam-Voorburg:*

De gemeente lijkt op haar website aan te geven dat huishoudelijke verzorging via de gemeente te regelen is. Een beschrijving van de werkwijze ontbreekt daarentegen. De beleidsregels beschrijven de werkwijze wel goed:³¹⁶

“Nadat het College heeft vastgesteld dat de cliënt is aangewezen op huishoudelijke ondersteuning zal een medewerker van de betreffende aanbieder bij de cliënt op huisbezoek gaan. Er worden dan in samenspraak met de cliënt afspraken gemaakt over hoe huishoudelijke ondersteuning geboden zal gaan worden. Deze afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de cliënt en de aanbieder.”

Er wordt niet gewerkt in uren, maar in resultaten. Niet het college, maar de zorgaanbieder bepaalt de omvang van de indicatie. De taak, frequentie en tijd wordt dus niet opgenomen in het indicatiebesluit.

Conclusie Leidschendam-Voorburg: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

228. Maassluis, Vlaardingen en Schiedam:*

Deze drie gemeenten werken samen middels het uitvoeringsorgaan ROGPlus. Uit de informatie op de website blijkt dat wordt gewerkt met maatwerkvoorzieningen.³¹⁷ De keuzevrijheid voor een pgb wordt beperkt, aangezien met een pgb geen zorg ingekocht mag worden bij gecontracteerde zorgaanbieders:³¹⁸

“Een pgb voor het voeren van een huishouden, maaltijdverzorging, kindverzorging, ondersteuning bij sociaal en persoonlijk functioneren en/of persoonlijke verzorging wordt geweigerd indien deze volledig wordt ingezet bij een gecontracteerde zorgaanbieder. Het volledig inzetten van een pgb bij een gecontracteerde zorgaanbieder ondermijnt de systematiek van de resultaatgerichte financiering en is om die reden niet toegestaan.”

Een dergelijke weigering van een persoonsgebonden budget is niet mogelijk. Het doel van een pgb is volledige keuzevrijheid om een zorgverlener te kiezen. Het college kan dan ook geen pgb weigeren, als wordt gekozen voor een aanbieder waarmee ook zin-contracten zijn afgesloten.

Tevens valt uit het bovenstaande op te maken dat wordt gewerkt met resultaatgerichte financiering. Dit wordt ook expliciet benoemd in de beleidsregels:

“De totaalscore valt binnen een bepaalde bandbreedte van scores en voor iedere bandbreedte is een vast tarief per 4 weken vastgesteld. Dit tarief ontvangt de aanbieder per CAK periode om in samenspraak met de burger het gewenste resultaat te behalen.”

In tegenstelling tot veel andere gemeenten hanteren deze gemeenten niet één of twee vaste tarieven per vier weken voor de zorgaanbieders, maar wordt blijkbaar gewerkt met verschillende bandbreedtes.

Tot slot wijkt het voorheen gehanteerde protocol van het CIZ-protocol. Kennelijk is dat protocol nu verlaten in verband met de keuze voor het resultaatgericht indiceren.

Conclusie Maassluis, Vlaardingen en Schiedam: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

³¹⁶ Beleidsregels Wmo 2015 gemeente Leidschendam-Voorburg

³¹⁷ <http://www.rogplus.nl/site/index.php/maatwerkvoorzieningen/huishoudelijke-ondersteuning>

³¹⁸ Beleidsregels en nadere regels maatschappelijke ondersteuning Maassluis Vlaardingen Schiedam 2016

229. Midden-Delfland:☺

De website van deze gemeente geeft informatie over de HHT, maar niet over het algemene beleid omtrent de huishoudelijke verzorging. In de beleidsregels staat wel duidelijk genoemd hoe wordt gewerkt: maatwerkvoorzieningen, waarbij de omvang van de hulp wordt bepaald aan de hand van een protocol.³¹⁹

“Het kunnen voeren van een huishouden maakt langer zelfstandig wonen in de eigen leefomgeving mogelijk. Ten aanzien van het adequaat voeren van een huishouden hanteert iedere burger zijn eigen normen. Enige objectivering is nodig wanneer een maatwerkvoorziening aan de orde is. De normering geeft aan hoeveel uren/min. nodig zijn om het huis schoon en leefbaar te houden (zie bijlage 10). Deze normering is niet allesbepalend. Telkens dient de consulent rekening te houden met de specifieke persoonskenmerken van de cliënt.”

De normtijden staan ook genoemd in het protocol en wijken af van het CIZ-protocol. In een enkel geval ten gunste van de cliënt, in een aantal gevallen ten nadele van een cliënt. Als bij de normtijden voldoende maatwerk wordt geboden (extra tijd bij bijvoorbeeld meerpersoonshuishoudens en incontinentieproblematiek en COPD), dan zouden de normtijden stand kunnen houden.

Conclusie Midden-Delfland: het beleid is conform de Wmo 2015, mits voldoende maatwerk wordt geleverd in de uitvoering van het indicatieprotocol.

230. Molenwaard:*

De gemeente geeft op haar website duidelijk aan welk beleid wordt gevoerd sinds de inwerkingtreding van de Wmo 2015.³²⁰

“Vanaf 2015 moet er fors bezuinigd worden op de huishoudelijke ondersteuning. Om te zorgen dat mensen die dat hard nodig hebben de juiste hulp krijgen, gaan we huishoudelijke ondersteuning anders organiseren. Vanaf 1 januari 2015 bepaalt de gemeente nog wel of u huishoudelijke ondersteuning krijgt, maar niet meer hoeveel hulp u precies krijgt. Uw zorgaanbieder gaat samen met u bepalen wat er nodig is om uw huis schoon en prettig leefbaar te houden. Daarbij wordt gekeken naar wat u zelf kunt en welke ondersteuning u kunt krijgen van bijvoorbeeld familie, vrienden of mantelzorgers.”

Niet het college, maar de zorgaanbieder bepaalt de omvang van de hulp.

Conclusie Molenwaard: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

231. Nieuwkoop: ?

De website van de gemeente geeft geen concrete informatie over de werkwijze en ook geven de verordening en nadere regels geen inzicht in het beleid. Om die reden is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter geen reactie gegeven.

Conclusie Nieuwkoop: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

232. Nissewaard:*

De gemeente geeft geen concrete informatie op haar website over hoe de huishoudelijke verzorging is ingericht en of deze wordt vergoed. Uit het beleidsplan blijkt dat de gemeente een algemene

³¹⁹ Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning Midden-Delfland 2016

³²⁰ <https://www.gemeentemolenwaard.nl/mozard/!suite86.scherm0325?mVrg=6166>

voorziening wil realiseren.³²¹ Onduidelijk is of dit is gelukt en derhalve is contact opgenomen met de gemeente. De volgende antwoorden werden gegeven op de gestelde vragen:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *HH wordt vergoed volgens de Wmo 2015.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt gewerkt met uren met als doel een schoon en leefbaar huis.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?
Via een maatwerkvoorziening.

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?
Inning gebeurt via CAK.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Basis voorziening van 2 uur per week met de mogelijkheid dit te verhogen op basis van maatwerk ism de zorgaanbieder.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?
Ja.

Vraag 7: Wordt een eventueel uren aantal opgenomen in de beschikking?
Ja.

Het is goed dat de algemene voorziening niet is gerealiseerd, maar een generieke norm van 2 uur hulp per week en al dan niet meer in samenspraak met de zorgaanbieder is niet een correcte wijze. Het college dient aan de hand van objectieve normen en maatstaven de uren omvang te bepalen en hierbij dient maatwerk te worden geleverd. Het college moet onderzoeken en bepalen of meer hulp dan 2 uur per week noodzakelijk is.

Conclusie Nissewaard: de gehanteerde (basis)normtijden zijn in strijd met de Wmo 2015 en de jurisprudentie. Het college moet aan de hand van objectieve normen en maatstaven bepalen hoeveel hulp noodzakelijk is.

233. Pijnacker-Nootdorp:☺

Uit de website van de gemeente wordt niet duidelijk of huishoudelijke hulp wordt vergoed door de gemeente. Uit de beleidsregels blijkt dat zowel hh1 als hh2 worden vergoed middels maatwerkvoorzieningen:³²²

“Bij toekenning van ondersteuning bij het huishouden als voor regievoering, ondersteuning bij het realiseren van een schoon en leefbaar huis en andere resultaten die hier worden genoemd is er een onderverdeling in HV 1 en HV2. Deze onderverdeling is afkomstig uit het bestek voor de aanbesteding van hulp bij het huishouden en heeft betrekking op de aard en zwaarte van de benodigde hulp in een individueel geval.”

De omvang van de indicatie wordt vastgelegd in uren:

“Op de persoon afgestemd zal beoordeeld moeten worden aan hoeveel uur ondersteuning de cliënt behoefte heeft. Bij de vaststelling van wat er in het individuele geval noodzakelijk is wordt voortgebouwd op de systematiek zoals die tot 2014 onder de AWBZ werd gehanteerd, zie de bijlage 2. Normering ondersteuning art. 4.4 t/m 4.8. Deze systematiek bestaat uit normen uitgedrukt in uren en is indertijd tot stand gekomen in overleg met de toenmalige koepel van zorgaanbieders. Binnen deze normen zijn er mogelijkheden om in specifieke situaties maatwerk te leveren.”

Ook staan de normtijden genoemd in de beleidsregels en daaruit blijkt dat het CIZ-protocol wordt gehanteerd.

³²¹ Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning Nissewaard 2015-2016

³²² Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Pijnacker-Nootdorp 2015

Conclusie Pijnacker-Nootdorp: het beleid is conform de Wmo 2015.

234. Rijswijk:☺

De website geeft geen informatie over hoe de huishoudelijke verzorging is ingericht. Uit de beleidsregels blijkt dat zowel hh1 als hh2 via maatwerkvoorzieningen worden verstrekt, waarbij een protocol wordt gebruikt dat volgens de gemeente is gebaseerd op het CIZ-protocol:

“Het kunnen voeren van een gestructureerd huishouden maakt langer zelfstandig wonen in de eigen leefomgeving mogelijk. Ten aanzien van het adequaat voeren van een huishouden hanteert iedere burger zijn eigen normen. Enige objectivering is nodig wanneer een maatwerkvoorziening aan de orde is. De normering geeft aan hoeveel uren/minuten nodig zijn om het huis schoon en leefbaar te houden. De normering wordt gebaseerd op het protocol indicatiestelling voor huishoudelijke verzorging van het CIZ door voor de gemeente is aangepast. Deze normering is niet alles bepalend. Telkens dient de consulent rekening te houden met de specifieke persoonskenmerken van de zorgvrager. Rijswijk kent 2 typen hulp bij het huishouden (HH): HH1; hierbij ligt de nadruk op het overnemen van huishoudelijke taken (schoonmaken waarbij cliënt zelf kan aangeven wat er moet gebeuren); HH2; hierbij ligt de nadruk op de regiefunctie. Dit type hulp is voor mensen die zelf niet goed kunnen aangeven wat precies schoon gemaakt moet worden of moeite hebben bij het organiseren van het huishouden. Dit type ligt dicht tegen de functie begeleiding en dient in samenhang bekeken te worden. In incidentele gevallen zal verzorging van kinderen en/of maaltijdvoorziening onderdeel uit kunnen maken van de indicatie.”

De normtijden staan niet genoemd in de beleidsregels en ook kan de onderzoeker het protocol niet vinden, hetgeen reden is om contact op te nemen met de gemeente. De gemeente meldde het volgende:

“Onlangs ontving ik uw verzoek inzake het opvragen van het door de gemeente Rijswijk gehanteerde protocol bij het indiceren van Huishoudelijk Hulp. De gemeente Rijswijk hanteert het protocol indicatiestelling voor huishoudelijke verzorging van het CIZ. Dit is vastgelegd in de beleidsregels Wmo 2015.”

Conclusie Rijswijk: het beleid is conform de Wmo 2015.

235. Rotterdam:*

Deze gemeente werkt al sinds in ieder geval 2013 met resultaatgericht indiceren. Op 18 mei 2016 verloor de gemeente een rechtszaak bij de Centrale Raad van Beroep.³²³ Het beleid van de gemeente Rotterdam is dan ook in strijd met de wet. De gemeente is voornemens om ondanks de uitspraak van de CRvB toch verder te gaan met resultaatgericht indiceren, maar dat voortaan ook de frequentie van de taak wordt genoemd in een ondersteuningsplan. Een dergelijke wijziging van het beleid is nog altijd onvoldoende.

Conclusie Rotterdam: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

236. Voorschoten:*

De gemeente lijkt summier op haar website aan te geven dat huishoudelijke ondersteuning mogelijk is via de gemeente.³²⁴ De beleidsregels geven aan dat inderdaad hh1 en hh2 worden verstrekt middels maatwerkvoorzieningen en dat de zorgaanbieder de omvang van de indicatie bepaalt:³²⁵

“Nadat het College heeft vastgesteld dat de cliënt is aangewezen op huishoudelijke ondersteuning heeft de cliënt de keuze uit een aantal gecontracteerde aanbieders. Een

³²³ Centrale Raad van Beroep, 18-05-2016, ECLI:NL:CRVB:2016:1491

³²⁴ http://www.voorschoten.nl/inwoners-voorschoten/producten-en-diensten_3301/product/huishoudelijke-hulp_710.html

³²⁵ Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning gemeente Voorschoten 2016

medewerker van de gekozen aanbieder gaat bij de cliënt op huisbezoek. Er worden dan in samenspraak met de cliënt afspraken gemaakt over hoe huishoudelijke ondersteuning geboden zal gaan worden. Deze afspraken worden vastgelegd in een ondersteuningsplan.”

Niet het college maar de zorgaanbieder bepaalt de omvang van de hulp. Er zijn geen aanknopingspunten om aan te nemen dat zowel taak, frequentie als tijd in de beschikking staat genoemd.

Conclusie Voorschoten: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

237. Waddinxveen: ?

De gemeente lijkt, weliswaar summier, aan te geven op haar website dat hulp bij het huishouden vanuit de gemeente mogelijk is.³²⁶ Onder de Wmo oud werd gebruik gemaakt van het CIZ-protocol, maar niet is bekend of het beleid ongewijzigd is gebleven. Om die reden is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente gaf de volgende antwoorden:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Niet afgeschaft.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Maatwerk.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Via het CAK.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

-

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Ja, indien nodig.

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Ja.

De vijfde vraag werd niet beantwoord, terwijl dat juist de belangrijkste vraag is. Hierdoor blijft onbekend hoe de omvang van de hulp wordt bepaald.

Conclusie Waddinxveen: de gemeente verstrekt maatwerkvoorzieningen en indiceert in uren, hetgeen conform de Wmo 2015 is. Niet is bekend of het gehanteerde protocol voldoet.

238. Wassenaar:*

De website van de gemeente lijkt summier aan te geven dat hulp bij het huishouden via de gemeente geregeld kan worden. Uit de beleidsregels blijkt dat inderdaad hulp bij het huishouden wordt geregeld via maatwerkvoorzieningen, waarbij het resultaat leidend is. De zorgaanbieder gaat met de cliënt in overleg om invulling te geven aan het indicatiebesluit.³²⁷

“Nadat het College heeft vastgesteld dat de cliënt is aangewezen op huishoudelijke ondersteuning heeft de cliënt de keuze uit een aantal gecontracteerde aanbieders. Een medewerker van de gekozen aanbieder gaat bij de cliënt op huisbezoek. Er worden dan in samenspraak met de cliënt afspraken gemaakt over hoe huishoudelijke ondersteuning geboden zal gaan worden. Deze afspraken worden vastgelegd in een ondersteuningsplan.”

Niet het college maar de zorgaanbieder bepaalt derhalve de omvang van de hulp.

³²⁶ http://www.waddinxveen.nl/inwoners/onderwerpen-van-a-tot-z_42299/product/huishoudelijke-hulp_726.html

³²⁷ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Wassenaar 2016

Conclusie Wassenaar: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

239. Westland:☺

De gemeente geeft op haar website aan dat hulp bij het huishouden mogelijk is via zowel zin als een pgb.³²⁸ De werkwijze wordt niet genoemd. Uit de beleidsregels blijkt dat inderdaad maatwerkvoorzieningen worden verstrekt in uren voor zowel hh1 als hh2, waarbij aansluiting wordt gezocht bij het beleid onder de AWBZ.³²⁹ Vermoedelijk wordt bedoeld op de CIZ-protocollen (tijdsomvang en gebruikelijke hulp).

“Om de noodzaak tot hulp bij het huishouden te objectiveren en zo beter de noodzaak voor een maatwerkvoorziening te kunnen vaststellen en met name ook het aantal uren/minuten is al onder de AWBZ beleid ontwikkeld wat ook onder de Wmo nog altijd stand houdt. Het spreekt voor zich dat ook bij de inzet van hulp bij het huishouden rekening is gehouden met de specifieke persoonskenmerken van de cliënt en het beoogde resultaat.”

De normtijden staan echter niet in de beleidsregels genoemd. Het protocol wordt ter verificatie bij de gemeente opgevraagd. De gemeente heeft ons het protocol gestuurd en hieruit blijkt dat (de normtijden van) het CIZ-protocol wordt gehanteerd

Conclusie Westland: het beleid is conform de Wmo 2015.

240. Zederik:*

De gemeente Zederik geeft op haar website duidelijk aan of een cliënt in aanmerking kan komen voor huishoudelijke ondersteuning en welk beleid hierbij wordt gehanteerd.³³⁰

Wanneer u door lichamelijke of psychische beperkingen niet meer in staat bent om thuis alles zelf te doen en hulp van familie, vrienden of kennissen niet meer voldoende is, komt u mogelijk in aanmerking voor huishoudelijke ondersteuning.
Wij beoordelen of u hiervoor in aanmerking komt. Daarbij kijken we naar welk resultaat bereikt moet worden, zoals:
Een schoon en leefbaar huis (licht en zwaar huishoudelijk werk);
beschikken over schone kleding;
beschikken over boodschappen en maaltijden;
zorg voor inwonende kinderen;
organisatie van het huishouden (regievoering);
het leren omgaan met het huishouden (instructie).
Dit resultaat leggen wij vast in een plan. Dit plan noemen we een “individueel ondersteuningsplan”.
In dit plan staan ook welke activiteiten overgenomen moeten worden door de zorgaanbieder.
De zorgaanbieder kijkt samen met u hoe u dit resultaat het beste bereikt. U maakt daarover afspraken met de zorgaanbieder. Deze afspraken worden ook door de zorgaanbieder vastgelegd in uw plan.

Niet het college, maar de zorgaanbieder bepaalt uiteindelijk de omvang van de hulp. Niets wijst op het opnemen van de taak, frequentie en tijd in de beschikking.

Conclusie Zederik: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

³²⁸ <https://www.gemeentewestland.nl/zorg-en-ondersteuning/wmo/wmo-diensten/hulp-bij-het-huishouden.html>

³²⁹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Westland 2015

³³⁰ http://www.zederik.nl/samen-sterk-in-zederik/huishoudelijke-ondersteuning_43145/

241. Zoetermeer:☺

De gemeente lijkt op haar website aan te geven dat huishoudelijke hulp via de gemeente mogelijk is.³³¹ Dit ondanks eerdere berichten dat hh1 een marktproduct zou worden.³³² Uit de beleidsregels maken wij op dat huishoudelijke hulp wordt verstrekt middels maatwerkvoorzieningen, waarbij in uren wordt geïndiceerd.³³³ De bijlage bij de beleidsregels noemen de normtijden.³³⁴ De normtijden komen overeen met de normtijden van het CIZ.

Conclusie Zoetermeer: het beleid is conform de Wmo 2015.

242. Zuidplas: ?

De gemeente maakt op haar website duidelijk dat huishoudelijke hulp wordt geregeld via de gemeente. Op dit moment wordt in principe gewerkt in uren, maar er is een proef gaande waarin resultaatgericht geïndiceerd wordt.³³⁵ Niet het college maar de zorgaanbieder bepaalt de omvang van de hulp in deze proef. Resultaatgericht indiceren houdt niet stand en als deze proef leidt tot een wijziging van het beleid is dat een slechte gang van zaken. Niet is duidelijk hoe de omvang van de hulp wordt bepaald. Een eventueel indicatieprotocol is derhalve bij de gemeente opgevraagd. De gemeente heeft echter niet geantwoord.

Conclusie Zuidplas: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

³³¹ http://www.zoetermeer.nl/inwoners/producten-a-z_45918/product/hulp-bij-het-huishouden_783.html

³³² O.a. http://www.zoetermeer.nl/inwoners/veelgestelde-vragen-over-de-veranderingen-in-de-jeugdzorg-en-ondersteuning_46049/rubriek/nieuw-voorstel-huishoudelijke-hulp_5764.html#titel79069

³³³ Beleidsregels Wmo 2015 Zoetermeer

³³⁴ Bijlage 6 Richtlijn tijd en frequentie: huishoudelijke activiteiten en begeleiding (gemeente Zoetermeer)

³³⁵ http://www.zuidplas.nl/organisatie-en-bestuur/nieuws_46866/item/proef-hulp-bij-het-huishouden-start-25-april-2016_47992.html

Totaal aantal gemeenten Zuid-Holland: 60

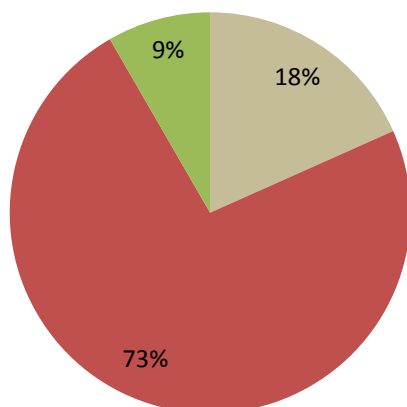
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 11

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 44

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 5

Verhouding correct en fout beleid

■ Correct beleid ■ Fout of discutabel beleid ■ Onbekend beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 17

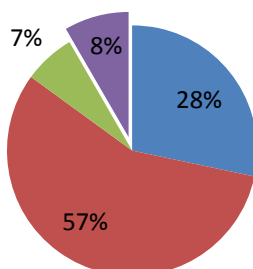
Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 34

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft: 4

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is: 5

Werkwijze gemeenten

■ Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
■ Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
■ Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft
■ Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is

§15. Noord-Holland:

243. Aalsmeer: ?

De gemeente geeft op haar website informatie over de huishoudelijke verzorging. De onderzoeker leidt uit de tekst af dat het college indiceert en de zorgaanbieder dat vervolgens uitvoert.³³⁶ De beleidsregels bevestigen dat wordt geïndiceerd in uren:³³⁷

“De omvang van Hulp bij het huishouden wordt uitgedrukt in uren per week.”

Niet is duidelijk of en welk protocol wordt gehanteerd. Om die reden is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter niet gereageerd.

Conclusie Aalsmeer: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

244. Alkmaar:*

De website van de gemeente Alkmaar geeft geen concrete informatie over de huishoudelijke verzorging. Uit het beleidskader blijkt dat wordt gewerkt met resultaatgerichte financiering:³³⁸

Het is belangrijk dat de kostprijs voor de producten (of resultaten) een realistische opbouw kent; daarbij gaat het om een goede verhouding tussen uitvoering en overhead, waarbij voor professionele inzet de geldende CAO gevolgd wordt. Het verschil tussen PGB-tarieven en tarieven voor Zorg in Natura kan kleiner. De PGB-tarieven zijn hierbij het vertrekpunt; waar nodig kan voor Zorg in Natura geplust worden.

Kern van resultaatfinanciering is dat de gemeente samen met cliënt en aanbieder een haalbaar resultaat opstelt en dat de aanbieder vervolgens samen met de cliënt nadere afspraken maakt over de ureninzet.

Voorbeeld: Gemiddeld ontvangt een cliënt, op basis van indicatie, 2,5 uur eenvoudige huishoudelijke hulp per week. De aanbieder kan uitgaande van de totale ureninzet per periode, samen met de cliënt op een flexibele wijze en vraaggericht, invulling geven aan de uitvoering van het werk: op piekmomenten meer ureninzet, op rustige momenten minder ureninzet.”

Het is echter niet duidelijk of zowel hh1 als hh2 via maatwerkvoorzieningen worden verstrekt, aangezien de ‘ondersteuning thuis’ gericht lijkt te zijn op het samenvoegen van hh2 en individuele begeleiding. Om meer duidelijkheid te krijgen over het beleid is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter niet geantwoord, waardoor de onderzoeker uitgaat van resultaatgericht indiceren.

Conclusie Alkmaar: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

245. Amstelveen:☺

De gemeente geeft op haar website duidelijk aan dat hulp bij het huishouden via de gemeente geregeld kan worden.³³⁹ De beleidsregels omtrent de huishoudelijke verzorging zijn identiek aan de beleidsregels van de gemeente Aalsmeer:³⁴⁰

“De omvang van Hulp bij het huishouden wordt uitgedrukt in uren per week.”

³³⁶ <https://www.aalsmeer.nl/web/Sociaal-loket/Zorg-en-ondersteuning-Wmo/zorgondersteuningproducten/Hulp-bij-het-huishouden.htm>

³³⁷ Beleidsregels Wmo Aalsmeer 2015

³³⁸ Wmo Beleidskader 2015-2018 (Alkmaar)

³³⁹ <https://www.amstelveen.nl/web/Amstelveenloket/Zorg-en-ondersteuning-Wmo/zorgondersteuningproducten/Hulp-bij-het-huishouden-1.htm>

³⁴⁰ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Amstelveen

Net als bij de gemeente Aalsmeer is geen protocol vindbaar. Deze is derhalve opgevraagd bij de gemeente. De gemeente reageerde als volgt:

“Voor het indiceren van huishoudelijke hulp maken van gebruik van het protocol van de MO-zaak. Het protocol is opgenomen in de bijlage.”

Het MO-protocol is een verdere uitwerking van het ClZ-protocol, maar gelijke normtijden.

Conclusie Amstelveen: het beleid is conform de Wmo 2015.

246. Amsterdam:*

Deze gemeente verstrekt hulp bij het huishouden voor zowel hh1 als hh2 via maatwerkvoorzieningen, maar het beleid is gesneuveld bij de rechtbank.³⁴¹ Citaat van de rechtbank:

“De rechtbank constateert dat verweerder de wijze waarop dit resultaat kan worden bereikt heeft overgelaten aan zorgverlener T-zorg. Deze zorgverlener heeft immers de afsprakenlijst opgesteld. De afsprakenlijst geeft concreet inzicht op welke wijze dit resultaat wordt bereikt. Op die lijst wordt aangegeven welke taken door de cliënt zelf, het netwerk of professionele hulp kunnen/moeten worden verricht. Zo blijkt onder andere uit de ten behoeve van eiseres opgestelde afsprakenlijst dat bepaalde taken (zoals afwassen, bedden verschonen, de was doen, ophangen en opruimen) door het netwerk gedaan kunnen/moeten worden. De afsprakenlijst bepaalt dus feitelijk de mate van inzet van professionele hulp.

De rechtbank acht deze gang van zaken in strijd met de Wmo. Dit komt omdat het tot de kerntaak van het bestuursorgaan behoort om de rechten (en plichten) van de cliënt vast te stellen. Wat er voor nodig is om het resultaat ‘een schoon en leefbaar huis’ te bereiken is afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het individuele geval. Zo kan de mate waarin hulp bij het huishouden nodig is per geval verschillen bijvoorbeeld omdat de ene cliënt meer beperkingen heeft dan de andere. Waar een cliënt recht op heeft kan dus per geval verschillen. Het is aan het bestuursorgaan om vast te stellen wat het recht inhoudt. Dat is hier ten onrechte niet gebeurd. De rechtbank volgt verweerder dus niet in zijn standpunt dat het opstellen van de afsprakenlijst door zorgverlener T-zorg slechts de uitvoering van een toegekende maatwerkvoorziening betreft. Daarbij betreft de rechtbank tevens dat in de Nadere Regels niet dan wel onvoldoende is genormeerd hoe het resultaat een ‘schoon en leefbaar huis’ kan worden bereikt.”

Het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Amsterdam dat deed is niet toegestaan. Op dit moment ontvangt een ieder in Amsterdam zijn of haar oude uren terug, in afwachting van het nieuwe vormen beleid.³⁴²

Conclusie Amsterdam: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het nieuwe beleid is ten tijde van dit onderzoek nog niet bekend.

247. Beemster:*

De gemeente geeft op haar website aan dat de eerste 2,5 uur hulp algemeen gebruikelijk is.³⁴³ Men moet zelf een oplossing hiervoor vinden. Het is echter niet mogelijk om categoriaal de eerste 2,5 uur hulp bij het huishouden algemeen gebruikelijk te verklaren. Hoewel de website van de gemeente Beemster linkt naar deze pagina, staat in het webadres de naam van de gemeente Purmerend. Hierdoor is niet duidelijk of de informatie op deze webpagina ook van toepassing is op de gemeente Beemster.

³⁴¹ Rechtbank Amsterdam, 05-04-2016, ECLI:NL:RBAMS:2016:1920

³⁴² <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/organisatie/sociaal/onderwijs-jeugd-zorg/wegwijs-in-de-wmo/wmo-onderwerpen/hulp-huishouden/amsterdam-blijft-hbh/>

³⁴³ <http://purmerend.acceptatieomgeving.nl/loket/node/175>

Uit de beleidsregels blijkt dat als eenmaal een maatwerkvoorziening wordt verstrekt, de omvang in uren en minuten wordt vastgelegd.³⁴⁴

“De omvang van de toe te kennen hulp bij het huishouden wordt na een optelling van het aantal minuten per over te nemen activiteit, uitgedrukt in uren, waarbij wordt afgerond naar boven op halve uren.”

De beleidsregels noemen verder niets over het algemeen gebruikelijk zijn van de eerste 2,5 uur. De gehanteerde normtijden staan wel in de beleidsregels genoemd en daaruit blijkt dat deze afwijken van het CIZ-protocol.

Om duidelijkheid te krijgen over het beleid (met name vanwege het al dan niet algemeen gebruikelijk zijn van de eerste 2,5 uur hulp) wordt contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter niet geantwoord, waardoor onderzoeker uitgaat van het bovenstaande.

Conclusie Beemster: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname. Ook is het niet mogelijk om de eerste 2,5 uur in z'n algemeenheid algemeen gebruikelijk te verklaren.

248. Bergen (NH), Castricum, Heiloo en Uitgeest:*

Deze vier gemeenten werken samen in het kader van het sociaal domein.³⁴⁵ De website van de gemeente Bergen noemt dat hh1 niet langer wordt vergoed. Enkel voor de eerste twee uur wordt een korting gegeven:³⁴⁶

“Er zijn twee soorten hulp:

Schoonmaakondersteuning (algemene voorziening)

Hulp én ondersteuning in het huishouden (categorie 2).

Schoonmaakondersteuning

Heeft u hulp nodig bij het schoonmaken van uw huis? Vraagt u deze hulp dan zelf aan bij de aanbieder in uw wijk, waarmee de gemeente een contract heeft afgesloten. In het overzicht hieronder kunt u zien welke aanbieder voor u geldt met de bijbehorende contactgegevens. U betaalt zelf de kosten voor de hulp aan de aanbieder.

Als u kiest voor de hulp van deze aanbieder, krijgt u in 2016 korting op de eerste twee uur schoonmaakondersteuning per week. Als u kiest voor een andere partij voor schoonmaakondersteuning, ontvangt u geen korting van de gemeente.”

Het doorverwijzen naar de particuliere markt en een financiële tegemoetkoming geven is geen algemene voorziening. Daarnaast is een korting op twee uur veel te gering in omvang.

De gemeente Castricum geeft op haar website duidelijk aan dat sinds 1 januari 2016 de hh1 wordt geregeld middels een algemene voorziening.³⁴⁷ Een cliënt moet zelf contact opnemen met de zorgaanbieder en betaalt kennelijk een bedrag aan de zorgaanbieder. De gemeente neemt een deel van de kosten voor haar rekening. Hh2 wordt vermoedelijk wel via een maatwerkvoorziening afgegeven.

De gemeente Heiloo heeft aan dat alleen aan de eerste twee uur per week wordt meebetaald.³⁴⁸

³⁴⁴ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Beemster 2015

³⁴⁵ http://www.castricum.nl/bestuur-en-organisatie/beleid-visie-en-besluiten_43065/item/beleidsplan-wmo_65989.html/

³⁴⁶ <http://www.bergen-nh.nl/inwoners/ondersteuning-en-zorg/hulp-bij-huishouden-/>

³⁴⁷ http://www.castricum.nl/zorg/onderwerpen-a-z_42546/product/huishoudelijke-hulp-wmo_718.html

³⁴⁸ http://www.heiloo.nl/inwoners/onderwerpen-a-z_44774/product/huishoudelijke-hulp_706.html

De gemeente Uitgeest vergoed ook een deel van de eerste twee uur hulp bij het huishouden.³⁴⁹

Conclusie Bergen (NH), Castricum, Heiloo en Uitgeest: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de geringe omvang van de voorziening en de financiële situatie van een cliënt.

249. Beverwijk: ☺

De gemeente beschrijft op haar website duidelijk hoe huishoudelijke hulp via de gemeente gerealiseerd kan worden en attendeert de cliënt ook op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning.³⁵⁰ Niet is duidelijk of wordt geïndiceerd in uren of in resultaten. Om meer helderheid te krijgen is besloten om contact op te nemen met de gemeente. De volgende antwoorden werden gegeven:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *De genoemde hh1 en hh2 zijn bij de gemeente Beverwijk niet afgeschaft. Beide categorieën worden nog geïndiceerd.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

De indicatie vindt plaats op uren basis

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Verstreking vindt plaats op grond van een maatwerkvoorziening*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De eigen bijdrage is vastgelegd in de nadere regels. Een afschrift van de nadere regels treft u bijgevoegd aan.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Tijdens het keukentafelgesprek wordt de omvang van de hulp in kaart gebracht en getoetst aan het normenkader hulp bij het huishouden. Dit normenkader is opgenomen in de beleidsregels. Een afschrift van de beleidsregels treft u bijgevoegd aan.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Afhankelijk van de persoonlijke situatie kan de wasverzorging onderdeel uitmaken van de maatwerkvoorziening

Vraag 7: Wordt een eventueel uren aantal opgenomen in de beschikking?

De duur van de indicatie en het aantal uren worden vermeld in de beschikking.

De gemeente Beverwijk indiceert in uren en het gehanteerde protocol is opgenomen in de beleidsregels.³⁵¹ Uit de beleidsregels blijkt dat het protocol grotendeels overeenkomt met het CIZ-protocol en dat het protocol derhalve goedgekeurd zal worden door de rechtspraak.

Conclusie Beverwijk: het beleid is conform de Wmo 2015.

250. Blaricum: ☺

De website van deze gemeente geeft geen concrete informatie over hoe de huishoudelijke verzorging is ingericht. Uit de beleidsregels maakt de onderzoeker op dat hh1 en hh2 worden verstrekt middels maatwerkvoorzieningen, waarbij aansluiting wordt gezocht bij het CIZ-protocol dan wel het MO-protocol.³⁵² Ter verificatie is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente noemde het volgende:

“U heeft de gemeente Blaricum een aantal vragen gesteld over de huishoudelijke hulp. De gemeente Blaricum heeft de uitvoering van de wmo neergelegd bij de gemeente Huizen. Het beleid inzake

³⁴⁹ <https://www.uitgeest.nl/ondersteuning-zorg/hulp-huishouden/>

³⁵⁰ http://www.beverwijk.nl/inwoners-ondernemers/wet-maatschappelijke-ondersteuning-wmo-en-eigen-verantwoordelijkheid_41628/

³⁵¹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Beverwijk 2015

³⁵² Beleidsregel maatwerkvoorziening Compensatie Huishoudelijke Taken (CHT) (gemeente Blaricum)

huishoudelijke hulp is voor de vier deelnemende gemeenten Huizen, Laren, Blaricum en Eemnes gelijkluidend.”

De gemeente Huizen gebruikt het MO-protocol.

Conclusie Blaricum: het beleid is conform de Wmo 2015.

251. Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Heemstede:*

Deze drie gemeenten werken volgens de website van de IASZ samen.³⁵³ Zeer summier wordt genoemd dat huishoudelijke hulp een maatwerkvoorziening is. Uit het beleidsplan van de gemeente Bloemendaal blijkt dat wordt gewerkt met resultaten: het college bepaalt de toegang tot een maatwerkvoorziening, de zorgaanbieder de omvang van het indicatiebesluit.³⁵⁴

“In juni 2014 hebben we besloten de Hulp bij het huishouden om te vormen tot de maatwerkvoorziening Huishoudelijke ondersteuning en deze in te kopen op basis van een zogenaamd periodetarief. Dit tarief is gebaseerd op een gemiddeld aantal (zijnde 2) uren ondersteuning per week per cliënt; dit is in totaal circa 20% minder dan tot nu toe het geval is. Hiermee is sprake van resultaatbekostiging. Voor de levering van de huishoudelijke ondersteuning gaan we met de aanbieders afspraken maken over het door hen te realiseren resultaat: een gestructureerd huishouden. Via de toegang in het Wmo-loket bepalen we óf huishoudelijke ondersteuning nodig is. Indien dat het geval is, verstrekken we standaard het periodetarief. De aanbieder bepaalt vervolgens in overleg met de cliënt het benodigde aantal uren hulp dat in het individuele geval per week nodig is. Dat zal soms meer, soms minder dan het gemiddelde aantal uren per week zijn. De cliënt betaalt een eigen bijdrage die gebaseerd is op het werkelijk geleverde aantal uren.”

Ook de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude³⁵⁵ en Heemstede³⁵⁶ hebben dit beleid.

Conclusie Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Heemstede: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

252. Diemen: ☺

De gemeente geeft op haar website geen informatie over de vraag of en hoe de huishoudelijke ondersteuning is geregeld. Ook kan de onderzoeker geen beleidsregels vinden en in de verordening staat ook niets over de huishoudelijke verzorging. Vanwege het gebrek aan informatie is contact opgenomen met de gemeente. De volgende antwoorden werden gegeven:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *In de gemeente Diemen is de hh1 cq hh2 niet afgeschaft en wordt nog steeds vergoed vanuit de Wmo 2015.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

In de gemeente Diemen wordt gewerkt met uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Hulp wordt verstrekt via een maatwerkvoorziening.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Die cliënt is een eigen bijdrage verschuldigd volgens de landelijke richtlijnen zoals berekend door het CAK.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

De omvang wordt vastgesteld aan de hand van het ciz-protocol dat iets verder gespecificeerd is.

³⁵³ <https://www.iasz.nl/meedoen-in-de-maatschappij-wmo/maatwerkvoorzieningen/>

³⁵⁴ Beleidsplan Sociaal Domein Bloemendaal 2015-2018

³⁵⁵ Beleidsplan Sociaal Domein 2015 t/m 2018 Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude

³⁵⁶ Beleidsplan Sociaal Domein 2015 t/m 2018 Gemeente Heemstede

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

De wasverzorging is in principe geen onderdeel van de maatwerkvoorziening, maar het blijft maatwerk.

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Ja, het aantal uren wordt opgenomen in de beschikking.

De gemeente heeft de beleidsregels meegestuurd en daaruit blijkt dat de normtijden inderdaad overeenkomen met het CIZ-protocol.³⁵⁷ Ook bevat het protocol normtijden voor de verzorging van de was. De onderzoeker wil benadrukken dat als iemand de verzorging van de was niet zelf kan uitvoeren, de gemeente aan zet is (maatwerkvoorziening of algemene voorziening). Het lijkt de onderzoeker onwenselijk dat 'in principe' de verzorging van de was geen onderdeel is van de maatwerkvoorziening. Vooralsnog gaat de onderzoeker ervan uit dat de gemeente wel degelijk conform haar eigen protocol tijd indiceert voor de verzorging van de was, zodat inderdaad voldoende maatwerk wordt geleverd.

Conclusie Diemen: het beleid is conform de Wmo 2015, mits daadwerkelijk tijd wordt geïndiceerd voor de verzorging van de was indien noodzakelijk.

253. Drechterland:☺

De gemeente lijkt op haar website aan te geven dat hulp bij het huishouden nog steeds wordt aangeboden, al stamt deze webpagina al uit 2011.³⁵⁸ De beleidsregels bevestigen dat zowel voor hh1 als hh2 maatwerkvoorzieningen worden afgegeven, waardoor de informatie op de website van de gemeente nog steeds actueel en kloppend is. Tevens benoemen de beleidsregels dat wordt geïndiceerd in uren aan de hand van het gemeentelijk protocol:³⁵⁹

“Bij de beoordeling van de noodzaak en het aantal uren hulp bij het huishouden wordt uitgegaan van de specifieke persoonskenmerken van de cliënt, zijn situatie met huisgenoten en sociaal omgeving. Om richting te geven aan deze beoordeling zal gebruik worden gemaakt van het huidige Indicatieprotocol Huishoudelijke hulp van de gemeente Drechterland.”

Het genoemde protocol is niet vindbaar en deze is derhalve bij de gemeente opgevraagd. De gemeente gaf in haar reactie aan dat het CIZ-protocol wordt gebruikt:

“In de gemeente Drechterland wordt het oude CIZ-protocol gehanteerd bij het indiceren van de huishoudelijke hulp. Hierin wordt verwezen in de beleidsregels.”

Conclusie Drechterland: het beleid is conform de Wmo 2015.

254. Edam-Volendam: ?

De gemeente geeft op haar website zeer summier aan dat hulp bij het huishouden geregeld kan worden via de gemeente.³⁶⁰ Concrete informatie over hoe het beleid wordt uitgevoerd is niet gegeven. Ook de verordening en andere stukken noemen niets over de huishoudelijke verzorging. Om die reden is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter geen reactie gestuurd.

Conclusie Edam-Volendam: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

³⁵⁷ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Diemen 2015, “De verordening in uitvoering”, Versie juni 2015

³⁵⁸ <http://www.drechterland.nl/Digitaal-Loket/product/Hulp-in-huishouden-Wmo.htm>

³⁵⁹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015 (Drechterland)

³⁶⁰ http://www.edam-volendam.nl/portal-home/digitale-gemeenteloketproductencatalogus_43049/product/hulp-voor-ouderen-zieken-mensen-met-een-beperking-wmo_697.html

255. Enkhuizen: ☺

De website van de gemeente geeft geen concrete informatie over de huishoudelijke verzorging. In het besluit zijn pgb-bedragen genoemd voor zowel hh1 als hh2, waardoor de onderzoeker ervan uitgaat dat maatwerkvoorzieningen worden verstrekt voor beide vormen van ondersteuning.³⁶¹ Niet duidelijk is of wordt gewerkt in uren of in resultaten. Om die reden is contact opgenomen met de gemeente Enkhuizen en zij gaf de volgende antwoorden op de vragen:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Er is nog steeds een onderscheid tussen HH1 en HH2 in Enkhuizen.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt gewerkt met uren. Wel wordt er een resultaat benoemd in de beschikking bij toekenning.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Hulp wordt verstrekt via een maatwerkvoorziening.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De eigen bijdrage wordt opgelegd via de eigen bijdrage regelen van het CAK. Eventueel kunt u dit op de website van het CAK terugvinden.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Enkhuizen hanteert het bekende CIZ-protocol om de huishoudelijke hulp te indiceren.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Er worden ook indicaties gegeven voor het verzorgen van de was.

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Indien men een maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp toegewezen krijgt komt in de beschikking te staan of dit HH1 danwel HH2 betreft en het aantal uren wat toegekend wordt.

Er wordt dus in uren geïndiceerd, aan de hand van het CIZ-protocol.

Conclusie Enkhuizen: het beleid is conform de Wmo 2015.

256. Gooise Meren: ?

Deze gemeente verstrekt geen concrete informatie over de huishoudelijke verzorging, behalve dat een nieuw initiatief is gelanceerd om de werkgelegenheid in de thuiszorg in de regio te behouden.³⁶² Het wordt niet duidelijk of de gemeente de website www.schoonhuis.nl kwalificeert als een voorziening in de zin van de Wmo 2015. Vanwege het gebrek aan informatie is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente heeft echter niet gereageerd.

Conclusie Gooise Meren: er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

257. Haarlem:*

Deze gemeente werkt met resultaatgericht indiceren. De rechtbank Noord-Holland heeft in meerdere zaken bepaald dat de werkwijze van deze gemeente niet is toegestaan.³⁶³ Inmiddels is bekend dat de gemeente het beleid gaat wijzigen, maar wat het nieuwe beleid wordt is op dit moment onbekend.

Conclusie Haarlem: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. Het nieuwe beleid is ten tijde van dit onderzoek nog niet bekend.

³⁶¹ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Enkhuizen 2015

³⁶² <https://gooisemeren.nl/nieuws/nieuws-single/news/huishoudelijke-hulpen-aan-het-werk-via-schoonhuisnl/>

³⁶³ O.a. Rechtbank Noord-Holland, 17-06-2016, ECLI:NL:RBNHO:2016:4988 en ECLI:NL:RBNHO:2016:4987

258. Haarlemmermeer:*

De gemeente geeft op haar website aan dat hulp bij het huishouden geregeld is in overeenstemming met de Wmo 2015.³⁶⁴ Echter, uit de bewoordingen van het persbericht maakt de onderzoeker op dat hh1 is afgeschaft. De beleidsregels bevestigen dit:³⁶⁵

“Voor het schoonhouden van de woning is schoonmaakhulp op de particuliere markt een voorliggende voorziening. Indien de inwoner niet in staat om zelf of met behulp van het sociale netwerk regie te voeren over het huishouden en schoonmaakhulp in te kopen, kan de inwoner in aanmerking komen voor ondersteuning thuis. Schoonmaakhulp kan dan onderdeel uitmaken van het totale arrangement aan ondersteuning dat voor de inwoner noodzakelijk is. Tijdens het onderzoek wordt samen met de inwoner vastgesteld welke resultaten bereikt zullen worden. De zorgaanbieder stelt samen met de inwoner hiervoor een plan op. Bij de invulling wordt ook rekening gehouden met de inzet van mantelzorg, andere informele zorg en voor de inwoner bruikbare algemene voorzieningen, zoals bijvoorbeeld een boodschappenservice van een supermarkt.

Als blijkt dat de inwoner wel zelf de regie kan voeren en zelf schoonmaakhulp kan inzetten, maar hier geen (voldoende) financiële middelen voor heeft, kan een beroep worden gedaan op de bijzondere bijstand.”

De gemeente is kennelijk van mening dat hh1 in zijn algemeenheid een algemeen gebruikelijke voorziening is. Met deze opvatting wordt onvoldoende rekening gehouden met het leveren van maatwerk. Daarnaast wordt een inkomens- en vermogenstoets gehanteerd, door enkel ondersteuning te bieden wanneer aanspraak gemaakt kan worden op bijzondere bijstand.

Conclusie Haarlemmermeer: de constructie via de bijzondere bijstand is niet toegestaan gelet op de uitspraak van de rechtbank Gelderland, 17 december 2015 en de uitspraken van de CRvB. Hh1 is niet zonder meer algemeen gebruikelijk.

259. Heemskerk:☺

De website van de gemeente noemt niets over het huidige beleid omtrent de huishoudelijke verzorging. Ook worden geen beleidstukken gevonden, waaruit duidelijk wordt wat het beleid concreet is. Om die reden is contact opgenomen met de gemeente. De antwoorden van de gemeente zijn cursief weergegeven.

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Deze regelingen voeren wij als gemeente gewoon uit.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt gewerkt met uren volgens CIZ protocol.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Via een maatwerkvoorziening.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Via inning door het CAK, inkomens en vermogensafhankelijk.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.) *CIZ-protocol.*

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Ja dat kan het zijn, op het moment dat dit wordt geïndiceerd.

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Ja dat wordt daarin opgenomen.

Er wordt aldus gewerkt in uren, aan de hand van het CIZ-protocol.

Conclusie Heemskerk: het beleid is conform de Wmo 2015.

³⁶⁴ <https://haarlemmermeergemeente.nl/nieuws/haarlemmermeerse-aanpak-huishoudelijke-hulp-ongewijzigd>

³⁶⁵ Beleidsregels Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlemmermeer 2015

260. Heerhugowaard:☺

De gemeente geeft op haar website aan dat alleen bij uitzondering een indicatie voor huishoudelijke hulp afgegeven kan worden. Aan welke criteria moet worden voldaan, noemt de website niet.³⁶⁶ Ook de beleidsregels noemen hier niets over. Volgens het besluit is een pgb mogelijk voor zowel hh1 als hh2, waardoor aannemelijk is dat huishoudelijke hulp via maatwerkvoorzieningen wordt verstrekt.³⁶⁷ De omvang van het aantal uur hulp wordt bij een pgb bepaald aan de hand van het CIZ-protocol. Om meer duidelijkheid te krijgen over het beleid is contact opgenomen met de gemeente en de volgende antwoorden werden gegeven:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *In Heerhugowaard kennen we HH1 en HH2.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt geïndiceerd in uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Hulp bij het huishouden is een maatwerkvoorziening in Heerhugowaard.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Eigen bijdrage wordt berekend en geïnd door het CAK.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Voor het vaststellen van de omvang maken we gebruik van het CIZ protocol.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Wasverzorging is onderdeel van de maatwerkvoorziening.

Vraag 7: Wordt een eventueel uren aantal opgenomen in de beschikking?

In de beschikking worden de geïndiceerde uren vermeld.

Er wordt dus gewerkt met het CIZ-protocol en de omvang van de uren wordt in de beschikking opgenomen.

Conclusie Heerhugowaard: het beleid is conform de Wmo 2015.

261. Den Helder:*

De gemeente Den Helder geeft op haar website trots aan dat de huishoudelijke hulp goed geregeld is en dat de gemeente geen wijzigingen heeft aangebracht sinds de Wmo 2015 is ingegaan.³⁶⁸ De beleidsregels bevestigen dat zowel hh1 als hh2 worden aangeboden middels maatwerkvoorzieningen en dat in uren wordt geïndiceerd. Ook staan de normtijden in de beleidsregels.³⁶⁹

³⁶⁶ <https://www.heerhugowaard.nl/inwoners/zorg-welzijn/zorg-en-ondersteuning/huishouden/indicatie-voor-huishoudelijke-hulp/>

³⁶⁷ Besluit Bedragen Wmo en Jeugdhulp Heerhugowaard 2016

³⁶⁸ <http://www.denhelder.nl/actueel/nieuws/hulp-bij-huishouden-via-wmo-in-den-helder-geeft-rust-bij-cli-nten>

³⁶⁹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Den Helder 2015

Artikel 10 Normtijden

1. Bij het bepalen van de omvang van de hulp bij het huishouden gelden de volgende normtijden.

Licht huishoudelijk werk: ca. 30 minuten

Zwaar huishoudelijk werk:

Stofzuigen: ca. 30 minuten

Schrobben/dweilen: ca. 15 minuten

Badkamer en wc: ca. 20 minuten

Keuken schoonmaken: ca. 20 minuten

Bedden verschonen: ca. 15 minuten

Was verzorging: ca. 20 minuten.

2. Indien bij de cliënt alle in lid 1 genoemde werkzaamheden worden overgenomen gelden de volgende normtijden:

1 persoonshuishouden	2,5 uur	
2 persoonshuishouden (echtpaar)	2,5 uur	Indien 1 slaapkamer in gebruik is
Elke persoon extra	0,5 uur	i.v.m. 1 slaapkamer extra te doen
Component COPD/allergie (mits woning is gesaneerd)	1 uur	

De normtijden wijken sterk af van de normtijden die in het CIZ-protocol staan genoemd. Er is geen reden om aan te nemen dat deze normtijden voldoen aan de criteria die de CRvB daaraan stelt.

Conclusie Den Helder: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

262. Hilversum: ?

De gemeente is cryptisch op haar website: wanneer de hulp niet zelf geregeld of betaald kan worden, kan contact opgenomen worden met het sociaal plein. Daar kan de cliënt dan vragen stellen. Verder kan de onderzoeker niets vinden over het beleid, hetgeen reden is geweest om contact op te nemen met de gemeente. De gemeente heeft echter niet gereageerd.

Conclusie Hilversum: Er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

263. Hollands Kroon en Schagen:*

Deze gemeenten hadden het plan om de hh1 af te schaffen. Naar aanleiding van de uitspraken van de CRvB is gekozen om de hulp toch te laten doorlopen.³⁷⁰ Huishoudelijke hulp wordt dus middels maatwerkvoorzieningen aangeboden. Dat hulp bij het huishouden weer geregeld wordt via de gemeenten, wordt bevestigd in de beleidsregels van in ieder geval de gemeente Schagen.³⁷¹

Aangezien beide gemeenten hh1 weer via maatwerkvoorzieningen verstrekken, is de vraag hoe de omvang van de hulp wordt bepaald. Bij beide gemeenten is daarom het indicatieprotocol opgevraagd.

De gemeente Hollands Kroon hanteert blijkens de reactie van de gemeente verlaagde normtijden bij het zware huishoudelijke werk, zonder dat inzichtelijk is gemaakt waar de verlaagde normtijden op

³⁷⁰ http://www.hollandskroon.nl/leven/nieuws_3429/item/hulp-bij-het-huishouden-1-hh1-weer-van-start_27893.html en http://www.wijkteam-schagen.nl/schagen-portal/veel-gestelde-vragen_3926/item/b-ik-had-al-hulp-bij-het-huishouden-of-een-pgb-en-dit-is-per-1-mei-beeindigd-wat-verandert-er-nu-voor-mij-en-wat-moet-ik-doen_9035.html

³⁷¹ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Schagen 2016 en Beleidsregels Wmo Hollands Kroon 2015

zijn gebaseerd.³⁷² Zowel bij een- als meerpersoonshuishoudens zijn de tijden verlaagd. De normtijden voor het lichte werk en de verzorging van de was zijn wel correct.

Van de gemeente Schagen heeft de onderzoeker geen protocol ontvangen, waardoor het niet is na te gaan of de normtijden voldoen. De onderzoeker gaat uit van niet, daar verlaagde normtijden eerder regel dan uitzondering is.

Conclusie Hollands Kroon en Schagen: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

264. Hoorn:*

De gemeente geeft op haar website aan dat hulp bij het huishouden via de gemeente geregeld kan worden.³⁷³ Uit de beleidsregels blijkt dat hulp bij het huishouden via maatwerkvoorzieningen wordt verstrekt. Er wordt in uren geïndiceerd.³⁷⁴

“Bij de beoordeling van de noodzaak en het aantal uren hulp bij het huishouden wordt uitgegaan van de specifieke persoonskenmerken van de cliënt, zijn situatie met huisgenoten en sociaal omgeving. Om richting te geven aan deze beoordeling zal gebruik worden gemaakt van een aantal begrippen en richtlijnen die eerder in de Wmo en AWBZ ook werden gebruikt. Deze richtlijnen zijn in jurisprudentie bevestigd en verschaffen inzicht in wat redelijkerwijs van een cliënt en zijn sociale omgeving mag worden verwacht om zelf op te lossen en waar een beroep op algemene en voorliggende voorzieningen op kan worden gedaan.”

Vermoedelijk wordt bedoeld op het gebruik maken van het CIZ-protocol, wanneer verwezen wordt naar de richtlijn uit de AWBZ. Ter verificatie is het indicatieprotocol bij de gemeente opgevraagd. De gemeente had het volgende te melden:

“U heeft ons op 15 juli gemaaild met de vraag hoe de huishoudelijke hulp in de gemeente Hoorn is ingericht. In onze gemeente hebben we naar aanleiding van de bezuinigingen van rijkswege op het budget voor de huishoudelijke hulp de huishoudelijke hulp versoberd. Wij hebben er voor gekozen om iedereen te herindiceren, hierbij is er gekeken wat de huidige ondersteuningsbehoefte is. Hierbij is bijgaand protocol gehanteerd. Er loopt momenteel een onderzoek in de gemeente Hoorn om na te gaan of ons beleid en de normering die we gebruiken voldoet aan de maatstaven van de laatste uitspraak van de Centrale Raad van Beroep.”

Het protocol werkt voor zowel de lichte als zware taken af van het CIZ-protocol, zonder deugdelijke onderbouwing.

Conclusie Hoorn: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

265. Huizen: ☺

De gemeente geeft op haar website aan dat is gekeken naar een versobering op de omvang van de hulp, om zo de bezuinigingen op te vangen.³⁷⁵ Hieruit is af te leiden dat sprake is van het indiceren in uren en het verlenen van maatwerkvoorzieningen. Onderzoeker heeft bij de gemeente nagevraagd hoe de omvang van de uren wordt bepaald. Het volgende antwoord werd gegeven:

³⁷² Beleidsregels Wmo Hollands Kroon 2015

³⁷³ <https://www.hoorn.nl/Int/Welkom-in-Hoorn/Diensten-en-producten-Hoorn/Diensten-en-producten-Hoorn-Wmo/Huishoudelijke-hulp.html>

³⁷⁴ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Hoorn 2015

³⁷⁵ http://www.huizen.nl/sociaal-domein/gezondheid-en-wonen_41237/item/hulp-in-het-huishouden_5774.html

"Om te bepalen welke en hoe veel huishoudelijke hulp nodig is voeren wij een gesprek met alle inwoners, die hierover contact opnemen met de gemeente. Als basis gaan we uit van het goedgekeurde normenkader MO-zaak 2011. Maar aan de hand van het gesprek wijken we hiervan naar boven of naar beneden af. Wanneer een inwoner bv. incontinent is of naast een lichamelijke beperking tevens een stofallergie heeft, houden we hier dus rekening mee. Maar ook wanneer uit het gesprek bv. blijkt dat een buurvrouw standaard de boodschappen doet of een dochter standaard de was voor haar rekening neemt. Maatwerk dus."

Het MO-protocol komt overeen met het CIZ-protocol en is inderdaad goedgekeurd.

Conclusie Huizen: het beleid is conform de Wmo 2015.

266. Koggenland:*

Op de website van de gemeente staat zeer summier genoemd dat hulp bij het huishouden middels de gemeente geregeld kan worden.³⁷⁶ De beleidsregels zeggen het volgende:³⁷⁷

"De meest ingezette prestatiesoort in het huis(houden) is hulp bij het huishouden. Als een inwoner in aanmerking wenst te komen voor huishoudelijke hulp wordt er allereerst beoordeeld of de inwoner gebruik kan maken van een algemene voorziening huishoudelijke hulp (het zelf regelen en betalen van de huishoudelijke hulp)."

Vooropgesteld: de particuliere markt is geen algemene voorziening. Wel lijkt het college te indiceren in uren, als eenmaal een maatwerkvoorziening wordt verstrekt:

"Bij de beoordeling van de noodzaak en het aantal uren hulp bij het huishouden wordt uitgegaan van de specifieke persoonskenmerken van de cliënt, zijn situatie met huisgenoten en sociaal omgeving. Om richting te geven aan deze beoordeling zal gebruik worden gemaakt van een aantal begrippen en richtlijnen die eerder in de Wmo en AWBZ ook werden gebruikt."

Hiermee lijkt de gemeente aan te geven dat gebruik wordt gemaakt van het CIZ-protocol. Om meer duidelijkheid te krijgen is contact opgenomen met de gemeente. De volgende antwoorden werden gegeven:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *HH1 en HH2 worden vergoed volgens de Wmo 2015.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt gewerkt met resultaten die vervolgens vertaald worden in uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *De hulp wordt verstrekt via een maatwerkvoorziening.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De cliënt is de maximale wettelijke inkomensafhankelijke eigen bijdrage verschuldigd (inning via het CAK).

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Er wordt gewerkt met een richtlijn urennormering, zie bijlage.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

De wasverzorging kan een onderdeel zijn van een maatwerkvoorziening.

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Er wordt in de beschikking geen urenaantal opgenomen.

Het is opmerkelijk dat wel in uren wordt geïndiceerd, maar dat het urenaantal niet in de beschikking wordt opgenomen. Een cliënt dient met het besluit te weten waar hij of zij recht op heeft, waardoor

³⁷⁶ http://www.koggenland.nl/internet/producten_3166/product/hulp-voor-ouderen-zieken-mensen-met-een-beperking-wmo_237.html

³⁷⁷ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015, Gemeente Koggenland

het voor de hand ligt dat het urenaantal in de beschikking wordt genoemd. Verder blijkt uit het protocol dat de normtijden voor het zware werk afwijken van het CIZ-protocol, in het geval van een meerpersoonshuishouden en in het geval van een eenpersoonshuishouden in een grote woning.³⁷⁸ Niet wordt duidelijk waarom de normtijden voor het zware werk zijn verlaagd.

Conclusie Koggenland: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is voorsnog een onwaarschijnlijke aanname. Verder dient de inhoud van het besluit voldoende concreet te zijn, waardoor het noemen van het urenaantal in de beschikking noodzakelijk is.

267. Landsmeer:*

De gemeente geeft op haar website duidelijk aan dat hh1 via een algemene voorziening wordt geregeld.³⁷⁹ Er geldt een inkomenstoets: enkel wanneer het inkomen en vermogen gelijk of lager is dan de geldende bijstandsnorm, kan een cliënt gebruik maken van de algemene voorziening. De eigen bijdrage bedraagt €5,00 per resultaat. Het is echter niet toegestaan om in het kader van de Wmo 2015 aan inkomenspolitiek te doen, volgens vaste jurisprudentie. Cliënten met een hoger inkomen krijgen korting op de hulp middels de HHT-gelden. Deze korting geldt voor maximaal twee uur per week.

Verder is de verzorging van de was geen onderdeel van deze algemene voorzieningen.

Ook is het opmerkelijk dat niet het college, maar de zorgaanbieder toetst of een cliënt in aanmerking komt voor de algemene voorziening:

“De zorgaanbieder beoordeelt op basis van een lichte toets en het inkomen of iemand voor deze voorziening in aanmerking komt.”

De verordening noemt het volgende:³⁸⁰

“Na 1 januari 2015 wordt alleen nog enkelvoudige huishoudelijke hulp toegekend als voorziening, als iemand door de bekostiging van een algemene voorziening hulp bij het huishouden onder het bestaansminimum komt en onvoldoende een beroep kan doen op het sociaal netwerk in relatie tot de zorgvraag. De gemeente beoogt hiermee een vangnet te creëren voor de kwetsbaarsten in de samenleving.”

De eigen bijdrage voor de (naar opvatting van de gemeente) in het leven geroepen algemene voorzieningen zijn niet opgenomen in de verordening.

Conclusie Landsmeer: de zogenaamde algemene voorziening, namelijk de particuliere markt, is niet te kwalificeren als een algemene voorziening dan wel zal deze vaak als niet passend beoordeeld moeten worden, gelet op de financiële situatie van een cliënt en de beperkte omvang van de algemene voorziening. Het bestaan van een eventuele korting op de hulp doet hier niets aan af. De verzorging van de was categoriaal niet langer deel laten uitmaken van een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening is in strijd met de verplichting om maatwerk te leveren.

268. Langedijk: ☺

De gemeente geeft op haar website, weliswaar summier, aan dat hulp bij het huishouden via de gemeente mogelijk is.³⁸¹ Het beleidsplan noemt het volgende:³⁸²

³⁷⁸ Richtlijn urennormering voor huishoudelijke hulp op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gemeente Koggenland

³⁷⁹ https://www.middelpuntlandsmeer.nl/widgets/hulp_bij_het_huishouden

³⁸⁰ Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Landsmeer 2015

³⁸¹ http://www.gemeentelangedijk.nl/Productcatalogus/Producten_op_alfabet/H/Hulp_bij_het_huishouden

³⁸² Beleidsplan Wmo Gemeenten Langedijk en Heerhugowaard 2015-2016

“We kiezen ervoor om in 2015 het huidige contract Hulp bij het Huishouden met de huidige aanbieders voor 1 jaar te verlengen en parallel daaraan pilots te starten met betrekking tot HH1 als algemene voorziening en HH2 als maatwerkvoorziening. De pilots richten zich op resultaatfinanciering en bij de inkoop zorgen we voor keuzevrijheid voor de cliënt”

Verder is geen concrete informatie te vinden over het beleid van deze gemeente en daarom zijn de gemeente enkele vragen voorgelegd. De volgende antwoorden werden gegeven:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *HH1 en HH2 zijn niet afgeschaft en worden nog vergoed volgens de Wmo (indien aan de voorwaarden wordt voldaan).*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Momenteel indiceren we nog in uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *De hulp bij het huishouden is een maatwerkvoorziening in Langedijk.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Zoals alle eigen bijdragen Wmo, via het CAK, uitgaande van de daadwerkelijke tarieven en de landelijke normen mbt inkomen.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. ClZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

Langedijk hanteert het ClZ-protocol.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Indien het niet op een andere manier opgelost kan worden.

Vraag 7: Wordt een eventueel uren aantal opgenomen in de beschikking?

Ja.

De gemeente indiceert dus in uren aan de hand van het ClZ-protocol.

Conclusie Langedijk: het beleid is conform de Wmo 2015.

269. Laren: ☺

De gemeente noemt op haar website niets concreets over de huishoudelijke hulp. Uit de verordening is impliciet af te leiden dat maatwerkvoorzieningen voor huishoudelijke hulp worden verstrekt, maar concrete informatie heeft de onderzoeker niet kunnen vinden. Om die reden zijn de gemeente enkele vragen gesteld. De gemeente zelf heeft niet geantwoord, maar uit een e-mailbericht van BEL-combinatie (samenwerkingsverband tussen verschillende gemeenten) blijkt dat Laren hetzelfde beleid heeft als Huizen, Blaricum en Eemnes. Dit betekent dat wordt geïndiceerd in uren aan de hand van het MO-protocol.

Conclusie Laren: het beleid is conform de Wmo 2105.

270. Medemblik: ☺

Deze gemeente geeft op haar website niet veel informatie over de inrichting van de huishoudelijke verzorging. Ook de verordening noemt niets en andere beleidsstukken zijn niet te vinden of noemen ook geen concrete informatie over de inrichting van de huishoudelijke hulp. Vanwege het gebrek aan informatie is contact opgenomen met de gemeente. In een schriftelijke reactie worden de volgende antwoorden gegeven:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *Huishoudelijke hulp 1 en huishoudelijke hulp 2 worden beiden nog steeds toegepast in de gemeente Medemblik.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

Er wordt gewerkt in uren

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?

De hulp wordt verstrekt via een maatwerkvoorziening via Zorg in natura (ZIN) of Persoonsgebonden budget (PGB).

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

De eigen bijdrage wordt inkomensafhankelijk vastgesteld zoals wettelijk geregeld in de Wmo. De inning vindt plaats via het CAK.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

De omvang van de hulp wordt vastgesteld via de tijdsnormering. De gemeente Medemblik hanteert de normen zoals opgenomen in het CIZ-protocol 'Hulp bij het huishouden'.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Ja, dat is zo

Vraag 7: Wordt een eventueel urenaantal opgenomen in de beschikking?

Ja, dat wordt meegenomen

Uitgaande van de informatie van deze gemeente wordt geïndiceerd in uren aan de hand van het CIZ-protocol.

Conclusie Medemblik: het beleid is conform de Wmo 2015.

271. Oostzaan:*

Deze gemeente geeft op haar website aan dat huishoudelijke ondersteuning niet langer in uren wordt verleend, maar in resultaten.³⁸³ De zorgaanbieder bepaalt aldus de omvang van de hulp. De gedachte hierachter is het leveren van maatwerk, maar in de praktijk blijkt dat resultaatgericht indiceren vrijwel altijd leidt tot een verlaging van de omvang van de hulp. Hoeveel tijd nodig is om de taken uit te voeren, wordt niet opgenomen in het besluit.³⁸⁴

"De taken en frequenties bij het begrip schoon en leefbaar huis moeten per geval duidelijk worden omschreven. Hierdoor is het duidelijk wat er verwacht wordt in dit arrangement."

Enkel de taken en frequenties worden genoemd in een ondersteuningsplan. Niet het college maar de zorgaanbieder bepaalt uiteindelijk de omvang van de hulp.

Conclusie Oostzaan: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

272. Opmeer: ?

De gemeente geeft op haar website aan, weliswaar summier, dat hulp bij het huishouden te regelen is via de gemeente.³⁸⁵ Concrete informatie over hoe de huishoudelijke verzorging is geregeld, is niet op de website vindbaar. Uit het besluit is op te maken dat zowel hh1 als hh2 via maatwerkvoorzieningen worden verstrekt.³⁸⁶ Dit omdat voor zowel hh1 als hh2 een pgb-tarief is vastgesteld. Omdat niet vindbaar is hoe wordt gewerkt (uren dan wel resultaten), is contact opgenomen met de gemeente. Er is echter geen reactie van de gemeente ontvangen.

Conclusie Opmeer: Er is onvoldoende informatie om een definitief oordeel te geven over het beleid van deze gemeente.

273. Ouder-Amstel:*

De gemeente geeft op haar website geen concrete informatie over de huishoudelijke verzorging. De beleidsregels daarentegen omschrijven de werkwijze wel goed. Hieruit blijkt dat zowel hh1 als hh2 worden verstrekt via maatwerkvoorzieningen, waarbij wordt geïndiceerd in uren. Aansluiting wordt

³⁸³ <https://www.oostzaan.nl/mozard/!suite05.scherm1070?mNwb=2183&mNwc=21&mNch=6630792>

³⁸⁴ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2016 (gemeente Oostzaan)

³⁸⁵ http://www.opmeer.nl/inwoners/direct-regelen_44490/product/huishoudelijke-hulp_720.html

³⁸⁶ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Opmeer 2015

gezocht bij normtijden en deze blijken grotendeels overeen te komen met de normtijden van het CIZ-protocol. Alleen de normtijden voor het zware huishoudelijke werk wijken af in het geval van een 3-kamerwoning voor een eenpersoonshuishouden of een meerpersoonshuishouden in een relatief kleine woning (2 of minder kamers).³⁸⁷ Zonder nadere motivering en deugdelijk onderzoek naar deze vernieuwde normtijden, kan dit niet in stand blijven. De afwijking is relatief groot, namelijk 60 minuten per week.

Conclusie Ouder-Amstel: het beleid is conform de Wmo 2015, behalve met betrekking tot de zware normtijden.

274. Purmerend:*

De gemeente geeft op haar website aan dat hulp bij het huishouden voor de eerste 2,5 uur algemeen gebruikelijk is.³⁸⁸ Hh1 voor de eerste 2,5 uur categoriaal uitsluiten is echter niet mogelijk. De vraag of iets algemeen gebruikelijk is, hangt altijd van de omstandigheden van het geval af en vereist een individuele toets. Het college heeft kennelijk naar aanleiding van de uitspraken van de CRvB besloten om de eerste 2,5 uur toch weer aan te bieden als onderdeel van een maatwerkvoorziening.³⁸⁹ Dit is wat ons betreft een verstandige keus. Desondanks is het beleid nog altijd in strijd met de Wmo 2015, omdat gebruik wordt gemaakt van verlaagde normtijden.³⁹⁰ De normtijden wijken af voor zowel het lichte als het zware huishoudelijke werk. De verlaagde normtijden met betrekking tot de wasverzorging als een droger aanwezig is, is misschien verdedigbaar. Het college zal echter wel moeten aantonen dat onafhankelijk onderzoek is verricht naar de verlaging van deze normtijden en dat de aanwezigheid van een droger een korting van 15 minuten op de normtijden rechtvaardigt.

Conclusie Purmerend: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

275. Stede Broec:*

De gemeente linkt op haar website naar oude beleidsregels, waardoor niet direct duidelijk wordt wat het beleid is. Op de website van de overheid staan de nieuwe beleidsregels en daaruit blijkt dat maatwerkvoorzieningen worden verstrekt voor hh1 en hh2. Er wordt geïndiceerd in uren, aan de hand van een eigen protocol:³⁹¹

“Bij de beoordeling van de noodzaak en het aantal uren hulp bij het huishouden wordt uitgegaan van de specifieke persoonskenmerken van de cliënt, zijn situatie met huisgenoten en sociaal omgeving. Om richting te geven aan deze beoordeling zal gebruik worden gemaakt van het huidige Indicatieprotocol Huishoudelijke hulp van de gemeente Stede Broec.”

Het genoemde protocol is helaas niet vindbaar en deze is derhalve bij de gemeente opgevraagd. De gemeente stuurde netjes het protocol op en daaruit blijkt dat verlaagde normtijden worden gehanteerd bij zowel de lichte als zware huishoudelijke werkzaamheden, alsmede voor de verzorging van de was.³⁹²

Conclusie Stede Broec: de verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

³⁸⁷ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Ouder-Amstel 2015

³⁸⁸ <https://www.purmerend.nl/loket/node/175>

³⁸⁹ <https://www.purmerend.nl/content/college-besluit-maatwerkvoorziening-hulp-bij-huishouden-aan-te-passen>

³⁹⁰ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Purmerend 2015

³⁹¹ Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning Stede Broec 2015

³⁹² Wmo Indicatieprotocol Hulp bij het Huishouden Gemeente Stede Broec 2013

276. Texel:☺

De website van deze gemeente geeft geen concrete informatie over de huishoudelijke verzorging. Ook de verordening en de beleidsregels geven geen duidelijkheid. Doorgaans betekent een gebrek aan informatie het ongewijzigd laten doorlopen van het beleid, oftewel maatwerkvoorzieningen verstrekken voor hh1 en hh2. Voor meer informatie is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente gaf de volgende antwoorden:

In deze brief geven wij antwoord op uw vragen:

1. Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015?
De gemeente Texel vergoedt zowel HH1 als HH2.
2. Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?
De beschikkingen van de gemeente Texel worden afgegeven op basis een aantal uur per week.
3. Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening?
De ondersteuning wordt, zowel bij HH1 als HH2, verstrekt in de vorm van een maatwerkvoorziening.
4. Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?
In het uitvoeringsbesluit Wmo 2015 die door het Rijk is vastgesteld, zijn de maximale eigen bijdragen vastgesteld. Het college van Texel sluit aan bij de daarin genoemde eigen bijdragen. Dit is vastgelegd in de 'Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp 2015'. Voor Texelaars met een laag inkomen geldt dat ze gebruik kunnen maken van regelingen uit het minimabeleid. De eigen bijdrage wordt opgelegd en geïnd door het CAK.
5. Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, eigen protocol, etc.). Kan het protocol, indien geen MO/CIZ-protocol, meegestuurd worden?
Voor het bepalen van de omvang van de hulp, wordt het CIZ-protocol gebruikt als richtlijn.
6. Is de was verzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?
Ja. De gemeente Texel maakt onderscheid tussen licht huishoudelijk werk, zwaar huishoudelijke werk, en het doen van de was.
7. Wordt een eventueel uren aantal opgenomen in de beschikking?
Ja, het aantal uren per week wordt opgenomen in de beschikking. Naast het aantal uren, wordt hierin ook de soort maatwerkvoorziening en de ingangs- en einddatum opgenomen.

Er wordt aldus in uren geïndiceerd, aan de hand van het CIZ-protocol.

Conclusie Texel: het beleid is conform de Wmo 2015.

277. Uithoorn:☺

De gemeente geeft op haar website aan dat huishoudelijke verzorging via de gemeente te regelen is.³⁹³ De beleidsregels bevestigen dit:³⁹⁴

"Het kunnen voeren van een huishouden maakt langer zelfstandig wonen in de eigen leefomgeving mogelijk. Adequaat een huishouden voeren is een zeer subjectief begrip waarop eenieder eigen normen en waarden hanteert. Om dit te objectiveren en zo beter de noodzaak voor een

³⁹³ <https://www.uithoorn.nl/inwoner-ondernemer/publicatie/huishoudelijk-verzorging>

³⁹⁴ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Uithoorn 2015

maatwerkvoorziening te kunnen vaststellen -en met name ook het aantal uren/minuten dat nodig is om het huis schoon en leefbaar te houden te bepalen- is onder de Wmo beleid ontwikkeld. De werkzaamheden die onder huishoudelijke hulp vallen, is in het Protocol huishoudelijke hulp beschreven en is genormeerd in tijd, afhankelijk van het aantal personen in het huishouden en de grootte van het huis. Ten aanzien van dat laatste wordt uitgegaan van het aantal gebruikte kamers dat gezien de omvang van het huishouden nodig is, niet met het werkelijke aantal kamers, als het huis groter is. Er wordt rekening gehouden met algemeen geldende standaarden ten aanzien van het voeren van een huishouden. In bijlage 2 is het protocol huishoudelijke hulp opgenomen.”

De normtijden komen overeen met de normtijden van het CIZ-protocol, behalve bij een eenpersoonshuishouden met 3 of meer kamers. De tijd voor het zware werk wijkt dan af, maar in het kader van het leveren van voldoende maatwerk hoeft dit niet per se een probleem te zijn. Voor al het overige zijn de normtijden in overeenstemming met het CIZ-protocol.

Conclusie Uithoorn: het beleid is conform de Wmo 2015.

278. Velsen:☺

Ten tijde van het onderzoeken van deze gemeente werkt de website niet. De verordening noemt ook niets over de huishoudelijke hulp en de nadere regels bepalen slechts wat de kostprijs is voor huishoudelijke hulp type 1 en 2. Wat het beleid concreet is blijft onduidelijk en daarom is contact opgenomen met de gemeente. De gemeente gaf de volgende antwoorden op de gestelde vragen:

Vraag 1: Is hh1 c.q. hh2 afgeschaft of wordt het nog vergoed volgens de Wmo 2015? *In Velsen wordt zowel Hulp bij het Huishouden categorie 1 als 2 verstrekt op basis van de Wmo 2015.*

Vraag 2: Wordt er gewerkt met uren of wordt er gewerkt met resultaten (c.q. een schoon en leefbaar huis)?

De indicatie wordt uitgedrukt in uren.

Vraag 3: Wordt hulp verstrekt via een maatwerkvoorziening of via een algemene voorziening? *Hulp bij het Huishouden is in Velsen een maatwerkvoorziening.*

Vraag 4: Op welke wijze is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd?

Voor Hulp bij het Huishouden categorie 1 geldt een eigen bijdrage tarief van € 17,- per uur en voor categorie 2 een € 19,- per uur. Het CAK berekent de hoogte van de eigen bijdrage (aantal uren x betreffende tarief). Het CAK berekent op basis van de gezinssituatie, leeftijd en het inkomen het maximaal te betalen bedrag eigen bijdrage. De eigen bijdrage kan niet boven de door het CAK berekende maximale grens komen (er wordt rekening gehouden met de draagkracht van de inwoner). Voor huishoudens met een inkomen tot 110 % van het toepasselijke sociaal minimum geldt het minimabeleid. Dit houdt in dat zij geen eigen bijdrage hoeven te betalen.

Vraag 5: Hoe wordt de omvang van de hulp vastgesteld? (bijv. CIZ protocol, bepaling door zorgaanbieder aan de hand van een ondersteuningsplan, etc.)

In de beleidsregels is het normenkader CIZ opgenomen.

Vraag 6: Is de wasverzorging een onderdeel van de maatwerkvoorziening?

Het wassen van bedden- en linnengoed kan onderdeel zijn van de maatwerkvoorziening. De in te zetten taken zijn afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de inwoner.

Vraag 7: Wordt een eventueel uren aantal opgenomen in de beschikking?

De indicatie vindt plaats op basis van uren. Het aantal uren wordt in de beschikking vermeld.

Er wordt geïndiceerd in uren aan de hand van het CIZ-protocol.

Conclusie Velsen: het beleid is conform de Wmo 2015.

279. Waterland:*

De website van de gemeente geeft geen concrete informatie over de huishoudelijke verzorging. De beleidsregels noemen het volgende:³⁹⁵

³⁹⁵ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Waterland 2015

“Het college verstrekt een maatwerkvoorziening voor ondersteuning en regie bij het huishouden aan cliënten die beperkingen ondervinden bij het zelfstandig leven in de eigen leefomgeving. Hierbij baseert het college zich op de notitie ‘Uitgangspunten hulp bij het huishouden’.”

Uit de genoemde notitie blijkt dat wordt gewerkt met resultaten:³⁹⁶

“Bij de maatwerkvoorziening Hulp bij het huishouden wordt gewerkt met resultaatafspraken en bijbehorende financiering. Deze financiering is vastgelegd in profielen binnen het arrangement ‘ondersteuning en regie bij het voeren van een huishouden’ in de contracten met de aanbieders van hulp bij het huishouden”

Het budget dat de zorgaanbieder ontvangt is afhankelijk van welk ‘profiel’ de cliënt krijgt. Uiteindelijk bepaalt het college de omvang van de hulp, terwijl dit een taak is voor het college. De tijd die nodig is om de taken uit te voeren wordt niet opgenomen in de beschikking.

Conclusie Waterland: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

280. Weesp en Wijdemeren:*

De gemeente Weesp geeft op haar website niet concreet aan hoe de huishoudelijke verzorging is geregeld. Uit de uitvoeringsregels blijkt dat wordt samengewerkt met de gemeente Wijdemeren en dat wordt gewerkt met resultaten:³⁹⁷

“In Weesp en Wijdemeren geldt sinds 1 januari 2015 de CHT resultaatgericht financieren. Stichtse Vecht gaat vanaf 1 januari 2016 resultaatgericht financieren. Bij resultaatfinanciering wordt geïndiceerd op basis van aangepaste normen, waarbij de indicatie niet meer per week wordt bepaald maar per vier weken. Daarmee kan de leverancier een andere frequentie afspreken dan tot nu toe gebruikelijk was. Bijvoorbeeld: een schoon huis wordt een leefbaar huis. Hierbij wordt de door de gemeente gehanteerde tijdsnormering op basis van indicatieprotocollen losgelaten en wordt er gestuurd op een resultaat. De flexibele inzet van hulp moet leiden tot een efficiëntere inzet van hulp en middelen. Hiermee komt er meer verantwoordelijkheid bij de zorgaanbieders te liggen om in overleg met de cliënt gericht te sturen op inzet waar die het meest nodig is.”

In de praktijk betekent dit vaak korten op de omvang van de hulp, zonder deugdelijke motivering. Ondanks het resultaatgericht indiceren is er wel het ‘Indicatieprotocol Compensatie Huishoudelijke Taken (CHT)’³⁹⁸ Het is dus goed dat taken een normtijd krijgen, maar de gedachte erachter is niet goed:

“Net als in het verleden willen we maatwerk leveren bij de inzet van ondersteuning bij het huishouden. In het verleden was het te bereiken resultaat “een schoon huis”. De nieuwe omschrijving in de wet is “een leefbaar huis”. Feitelijk is de norm “schoon” daarmee verlaagd. Daarnaast wordt de individuele beoordeling nog belangrijker.”

De compensatieplicht is in principe ongewijzigd, waardoor dus niet gesteld kan worden dat een woning sinds de ingang van de Wmo 2015 minder schoon hoeft te zijn. Verder stelt het college van de gemeente Weesp het volgende:

³⁹⁶ Notitie Uitgangspunten hulp bij het huishouden (gemeente Waterland)

³⁹⁷ Uitvoeringsregels Wmo2015 (versie 2) (gemeente Weesp)

³⁹⁸ Indicatieprotocol Compensatie Huishoudelijke Taken (CHT), 2.0 Maatwerk Compensatie huishoudelijke Taken 2015, gemeente Weesp en Richtlijnen inzet CHT Wmo 2015 t.b.v. invulling maatwerkvoorziening Compensatie Huishoudelijke Taken en Gebruikelijke hulp Gemeente Wijdemeren

“Een grote verandering is dat het resultaat “een leefbaar huis” wat ons betreft ook kan worden bereikt door 1 x per twee weken het huis schoon te maken en dat ook de inzet kan fluctueren gedurende vier weken.”

Het willen toekennen van minder hulp lijkt de insteek te zijn van de werkwijze van deze gemeenten. De normtijden wijken verder af van het CIZ-protocol, zeker in het geval van een meerpersoonshuishouden of een (relatief) grote woning.

Bij de gemeente wordt verder nadere informatie opgevraagd over de werkwijze, met name om te weten te komen of een urenaantal wordt genoemd in de beschikking dan wel de taak, frequentie en benodigde tijd. De gemeente, meer concreet Weesp, heeft echter niet gereageerd. De onderzoeker bij de beoordeling van deze gemeenten dan ook uit van resultaatgericht indiceren, met als leidraad een afwijkend protocol.

Conclusie Weesp en Wijdmeren: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. De verlaagde normtijden zullen waarschijnlijk niet standhouden. Alleen als blijkt dat de nieuwe normtijden tot stand zijn gekomen na goed, objectief onderzoek, uitgevoerd door derden die geen belang hebben bij de uitkomst van het onderzoek hebben, zal het protocol wellicht standhouden. Dit is vooralsnog een onwaarschijnlijke aanname.

281. Wormerland:*

De gemeente beschrijft op haar website de nieuwe werkwijze: in verband met de bezuinigingen zal niet langer in uren, maar in resultaten worden geïndiceerd.³⁹⁹

“Mensen die al een indicatie hebben voor hulp bij het huishouden krijgen uiterlijk 1 juli 2016 een herindicatie gericht op het resultaat van een schoon en leefbaar huis in plaats van een indicatie gekoppeld aan uren. Een WMO-consulent zal hierover een gesprek voeren en in overleg het meest passende arrangement bepalen. Voor het gesprek kunnen inwoners een beroep doen op gratis cliënt ondersteuning (van stichting MEE). Vervolgens kunnen inwoners zelf afspraken maken met de zorgaanbieder over wat de hulp doet. De ruimtes die daadwerkelijk worden gebruikt zoals woonkamer, slaapkamer, badkamer, hal en toilet worden schoongemaakt.”

Niet het college, maar de zorgaanbieder bepaalt kennelijk de omvang van de indicatie. Het budget dat de zorgaanbieder ontvangt is afhankelijk van het type profiel waar de cliënt in valt, maar de zorgaanbieder ontvangt een vast budget per vier weken voor een bepaald profiel.⁴⁰⁰ Er zijn geen aanknopingspunten dat zowel de taak, de frequentie als de benodigde tijd in de beschikking wordt opgenomen.

Conclusie Wormerland: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

282. Zaanstad:*

De gemeente geeft op haar website aan dat niet langer wordt gewerkt in uren, maar in resultaten.⁴⁰¹ Ook maakt de verzorging van de was niet langer deel uit van de hh1-indicatie.⁴⁰²

“Voor de afweging of iemand huishoudelijke hulp nodig heeft wordt het bestaande beoordelingskader gebruikt. Wel wordt het protocol aangescherpt:

³⁹⁹ <https://www.wormerland.nl/mozard/?suite05.schermin=1070&mNwb=2443&mNwc=22>

⁴⁰⁰ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2016 (gemeente Wormerland)

⁴⁰¹ <https://www.zaanstad.nl/mozard/?suite86.schermin=0325&mPag=1013&mVrg=4688&mLok=1>

⁴⁰² Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gemeente Zaanstad 2015

Dit protocol bevatte drie hoofdactiviteiten: licht huishoudelijke werk, zwaar huishoudelijke werk en was. het lichte en zware huishoudelijk werk zullen onderdeel blijven van de indicatie voor hbh1 maar het onderdeel was komt te vervallen. Alleen in uitzonderlijke situaties, waar men geen gebruik kan maken van een was-service, is het mogelijk de indicatie te verhogen voor het doen van de was."

en

"Het huidige beoordelingskader voor hulp bij het huishouden blijft hetzelfde voor de hoofdactiviteiten "licht huishoudelijk werk" en "zwaar huishoudelijke werk". Activiteiten rondom "het doen van de was" vallen niet langer onder de maatwerkvoorziening."

We zien geen aanknopingspunten om aan te nemen dat zowel de taak, de frequentie als de benodigde tijd in de beschikking wordt opgenomen. Daarnaast is het categoriaal uitsluiten van de verzorging van de was niet mogelijk.

Conclusie Zaanstad: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan. De verzorging van de was categoriaal niet langer deel laten uitmaken van een maatwerkvoorziening is in strijd met de verplichting om maatwerk te leveren.

283. Zandvoort:*

De website van de gemeente geeft summier aan dat hulp bij het huishouden mogelijk is via de gemeente.⁴⁰³ Niet wordt beschreven hoe de ondersteuning wordt aangeboden. Uit de uitvoeringsregels blijkt dat het college niet de omvang van de indicatie bepaalt, maar dit overlaat aan de zorgaanbieder.⁴⁰⁴

"Bij de maatwerkvoorziening in natura wordt de omvang en aard van de huishoudelijke ondersteuning in een persoonlijk gesprek tussen de aanbieder van huishoudelijke ondersteuning en de burger besproken. In dit gesprek wordt wederom nadrukkelijk gekeken naar de eigen mogelijkheden, de mogelijkheden binnen het eigen netwerk en de basisinfrastructuur. Er worden vervolgens tussen de burger en de zorgaanbieder afspraken gemaakt over de taken die door de zorgaanbieder gedaan zullen worden en de benodigde uren. De uitkomst van dit gesprek wordt vastgelegd in een ondersteuningsplan, dat door zowel de burger als de aanbieder wordt ondertekend."

Het college is echter verplicht om de rechten van de cliënt vast te stellen, dus ook de omvang van de indicatie. Dit kan niet worden overgelaten aan de zorgaanbieder. Er zijn verder geen aanknopingspunten dat zowel de taak, de frequentie als de benodigde tijd in de beschikking worden opgenomen.

Conclusie Zandvoort: resultaatgericht indiceren is volgens de rechtbank Gelderland niet toegestaan. De Centrale Raad van Beroep heeft geoordeeld dat het resultaatgericht indiceren zoals de gemeente Rotterdam dat deed, niet is toegestaan.

⁴⁰³ https://www.zandvoort.nl/Inwoner/Gemeentebalie/Producten_op_alfabet/H/Hulp_bij_het_huishouden

⁴⁰⁴ Uitvoeringsregels maatwerkvoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Zandvoort 2015

Totaal aantal gemeenten Noord-Holland: 48

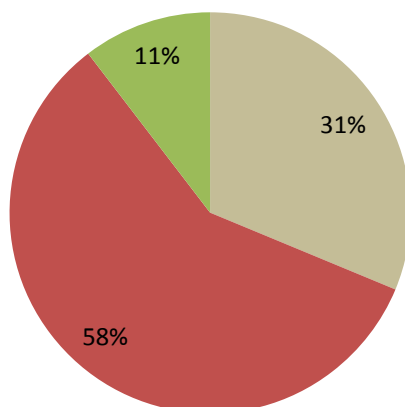
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 15

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 28

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 5

Verhouding correct en fout beleid

■ Correct beleid ■ Fout of discutabel beleid ■ Onbekend beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 23

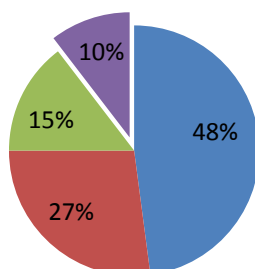
Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 13

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft: 7

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is: 5

Werkwijze gemeenten

■ Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
■ Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
■ Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft
■ Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is

§16. Totaal aantal gemeenten Nederland: 390

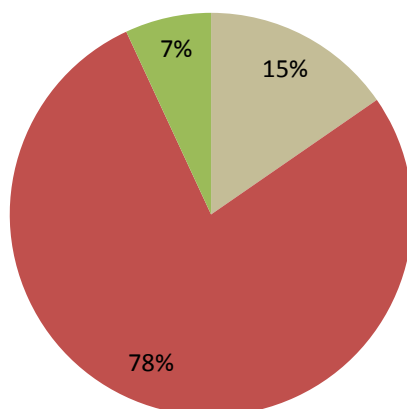
Aantal gemeenten met juridisch correct beleid: 60

Aantal gemeenten met juridisch fout of (zeer) discutabel beleid: 303

Aantal gemeenten met onbekend beleid: 27

Verhouding correct en fout beleid

Correct beleid Fout of discutabel beleid Onbekend beleid

Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening): 136

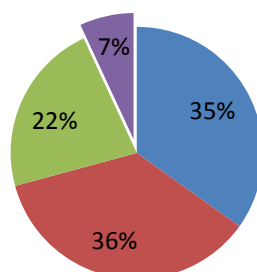
Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening): 140

Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft: 87

Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is: 27

Werkwijze gemeenten

- Aantal gemeenten dat indiceert in uren (maatwerkvoorziening):
- Aantal gemeenten dat indiceert in resultaten (maatwerkvoorziening)
- Aantal gemeenten dat verwijst naar een algemene voorziening of de hh1 heeft afgeschaft
- Aantal gemeenten waarvan het beleid onbekend is

Mr. K. Wevers

Juridisch adviseur bij Adviesbureau Jurist Wevers

In opdracht van FNV Zorg en Welzijn
5 september 2016